

Αρχή Ανάπτυξης
Ανθρώπινου
Δυναμικού
Κύπρου

Πανόραμα του
Αδρανούς
Δυναμικού
της Κύπρου
2000 - 2003

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

2 0 0 0 – 2 0 0 3

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2004

ISBN – 9963

Υπεύθυνος Λειτουργός

Κυριάκος Κυριάκου, *Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού 1^{ης} Τάξης*

Συνεργασία με Στατιστική Υπηρεσία

Αλέκος Αγαθαγγέλου, *Ανώτερος Λειτουργός Στατιστικής*

Ελένη Χριστοδουλίδου, *Λειτουργός Στατιστικής*

Συντονισμός

Γιάννης Μουρουζίδης, *Ανώτερος Λειτουργός Ανθρώπινου Δυναμικού*

Γενική ευθύνη

Δρ. Γιώργος Όξινος, *Διευθυντής Έρευνας και Προγραμματισμού*

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της μελέτης επιτρέπεται νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η συνεισφορά του ανθρώπινου δυναμικού στην πετυχημένη πορεία της κυπριακής οικονομίας είναι γενικά παραδεκτή. Οι μελλοντικές προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η Κύπρος ιδιαίτερα ως αποτέλεσμα της ένταξης της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθιστούν ακόμη πιο επιτακτική την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτός είναι ο βασικός στόχος της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού.

Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας αναμένεται να συμβάλει αποφασιστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας μέσα από την ποσοτική αλλά και ποιοτική ενίσχυση της αγοράς εργασίας και την πιθανή μερική απεξάρτηση από την απασχόληση ξένου εργατικού δυναμικού.

Η μελέτη αναλύει τα χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου ηλικίας 15 χρονών και άνω κατά την περίοδο 2000-2003 τόσο στο σύνολο όσο και στις διάφορες ηλικιακές ομάδες – 15-24 χρονών, 25-54 χρονών, 55-64 χρονών και 65 χρονών και άνω. Οι αναλύσεις αναμένεται να βοηθήσουν στον προβληματισμό και στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων πολιτικής από όλους τους αρμόδιους φορείς. Ταυτόχρονα, η μελέτη προσδοκάται ότι θα αξιοποιηθεί από όλους τους ενδιαφερόμενους σε αυτό το πεδίο εργασίας.

Για την ολοκλήρωση της μελέτης καθοριστικής σημασίας ήταν η συνεργασία με τη Στατιστική Υπηρεσία η οποία διέλαμβανε την παροχή σε ηλεκτρονική μορφή των στοιχείων της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” που διεξάγεται πάνω σε ετήσια βάση. Η συνεισφορά τους αυτή ήταν πράγματι ανεκτίμητη και η Αρχή τους εκφράζει δημόσια τις ευχαριστίες της.

Τα θερμά μου συγχαρητήρια και ευχαριστίες εκφράζω επίσης σε όλους τους συντελεστές της Διεύθυνσης Έρευνας και Προγραμματισμού για την επιτυχή διεξαγωγή της μελέτης.

Μιχάλης Λ. Φυσεντζίδης
Γενικός Διευθυντής

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σημαντικό μέρος του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας, δηλαδή είναι **οικονομικά αδρανές**. Το 2003 περίπου **198.900** άτομα **ηλικίας 15 χρονών και άνω** ήταν οικονομικά αδρανή, που ως ποσοστό του πληθυσμού της ίδιας ηλικίας ανερχόταν στο **36,8%**. Ο αντίστοιχος αριθμός και ποσοστό για τα **άτομα ηλικίας 15-64 χρονών** ήταν περίπου **127.300** άτομα ή **27,8%**.

Η **αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού** αναμένεται να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας μέσα από την ποιοτική ενίσχυση της αγοράς εργασίας και την πιθανή μερική απεξάρτηση από την απασχόληση ξένου εργατικού δυναμικού.

Η **αναλυτική εξέταση** των χαρακτηριστικών του αδρανούς δυναμικού αναμένεται να οδηγήσει στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τους **λόγους που αποτελούν τροχοπέδη στην ένταξη των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας**.

Η **αύξηση της συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας** μπορεί να επιτευχθεί με τη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων πολιτικής περιλαμβανομένης και της παροχής κινήτρων με τις οποίες να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα που οδηγούν τα άτομα στην αποχή από την αγορά εργασίας.

Σκοπός της μελέτης

Βασικός σκοπός της μελέτης είναι η εξέταση και ανάλυση πληροφοριών τόσο για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου όσο και για τις συναποτελούσες τούτο ηλικιακές ομάδες (15-24 χρονών, 25-54 χρονών, 55-64 χρονών και 65 χρονών και άνω) για την περίοδο 2000-2003.

Μεθοδολογία

Τα στοιχεία από τις τέσσερις ετήσιες “Ερευνες Εργατικού Δυναμικού” για τα έτη 2000, 2001, 2002 και 2003 διοχετεύθηκαν από

τη Στατιστική Υπηρεσία στην Αρχή σε ηλεκτρονική μορφή. Η επεξεργασία και ανάλυση των πιο πάνω στοιχείων έγινε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή με την αξιοποίηση του στατιστικού πακέτου SPSS.

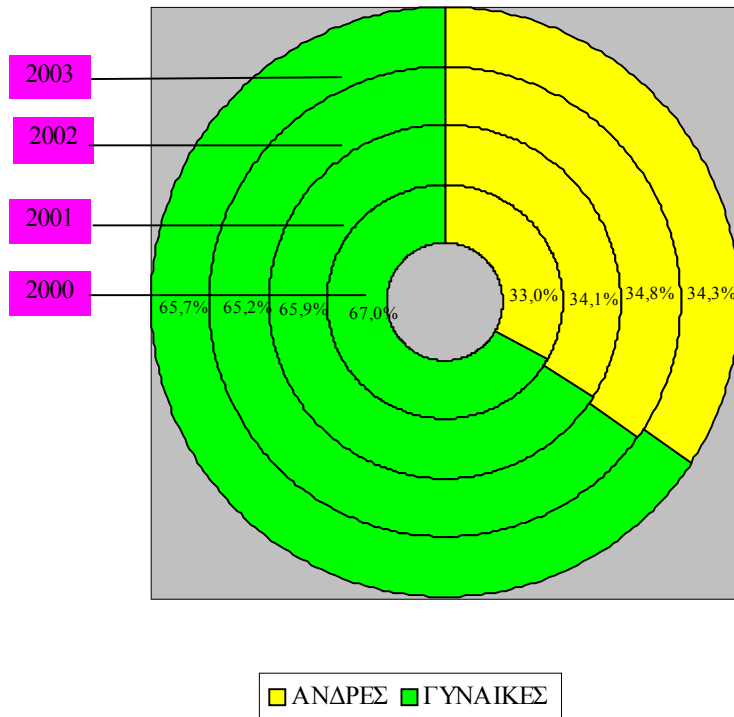
Βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Το 2003 περίπου **198.900** άτομα ηλικίας 15 χρονών και άνω ήταν οικονομικά αδρανή, που ως ποσοστό του πληθυσμού της ίδιας ηλικίας ανερχόταν στο **36,8%**. Από την ανάλυση και εξέταση των πληροφοριών της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” που αφορούν το αδρανές δυναμικό, έχουν προκύψει ενδιαφέροντα συμπεράσματα και διαπιστώσεις. Οι κυριότερες από αυτές παρατίθενται στη συνέχεια:

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό της Κύπρου

- i. Ο **συνολικός αριθμός** του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου ηλικίας 15 χρονών και άνω ήταν **203.671** άτομα το 2000, **200.038** άτομα το 2001, **200.952** άτομα το 2002 και **198.934** άτομα το 2003.
- ii. Το **μεγαλύτερο μέρος** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας **15 χρονών και άνω είναι γυναίκες** και για τα τέσσερα χρόνια της περιόδου 2000-2003 (**ποσοστά μεταξύ 65,2% και 67,0%**). Ωστόσο, επισημαίνεται ότι οι γυναίκες αποτελούν το **50% περίπου του πληθυσμού**, γεγονός που φανερώνει ότι η μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας αφορά κατά κύριο λόγο τις γυναίκες.
- iii. Διαπιστώνεται **συνεχής μείωση του ποσοστού αδράνειας για τις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών, 40-54 χρονών και 65 χρονών και άνω** την περίοδο 2000-2003. Σε ότι αφορά τις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών και 40-54 χρονών η μείωση του ποσοστού αδράνειας φανερώνει την εμφάνιση τάσης για **ένταξη / επανένταξη** ανθρώπινου δυναμικού αυτών των ηλικιακών ομάδων στην αγορά εργασίας.

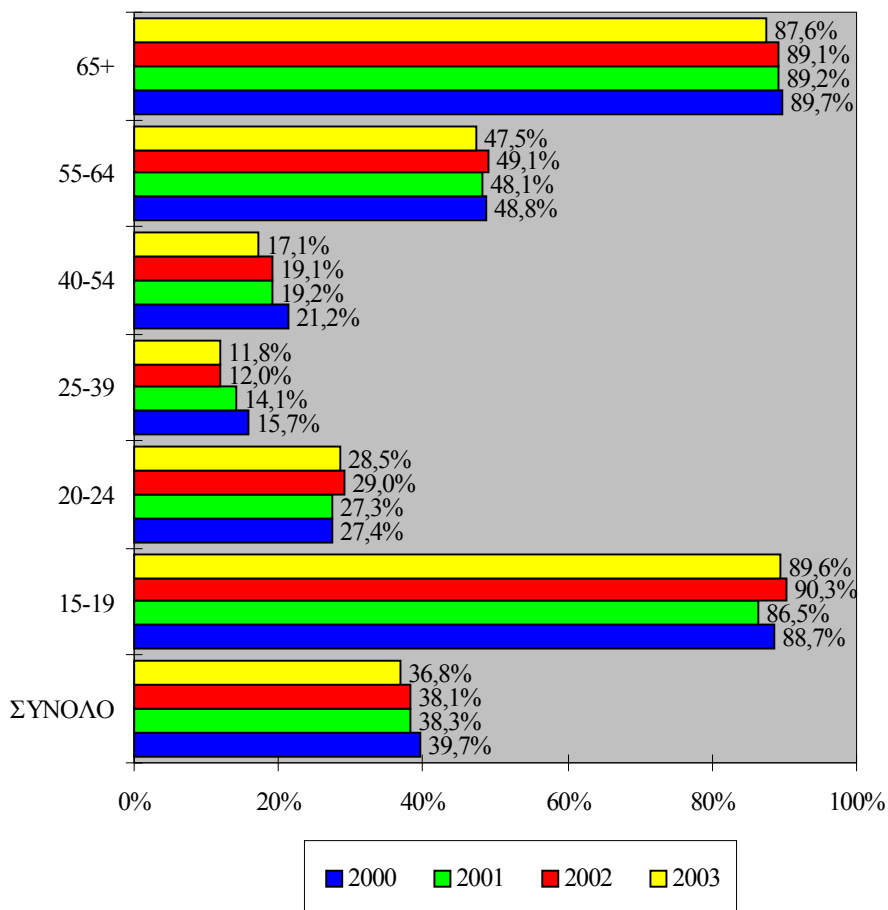
**ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

- iv. Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που δεν είχαν **καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού** παρουσιάζει σημαντική μείωση από **48,5%** το 2000 σε **46,6%** το 2003. Η γενικότερη βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού φαίνεται να είναι ο κυριότερος λόγος για αυτή τη διαφοροποίηση. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι **περίπου το μισό αδρανές δυναμικό της Κύπρου εξακολουθούν να είναι άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο**, χαρακτηριστικό που φαίνεται ότι τους εμποδίζει να εξασφαλίσουν εργασία.
- v. Διαπιστώνεται ότι **όσο πιο ψηλά είναι τα ακαδημαϊκά προσόντα του ανθρώπινου δυναμικού τόσο πιο χαμηλό είναι το ποσοστό αδράνειας**.

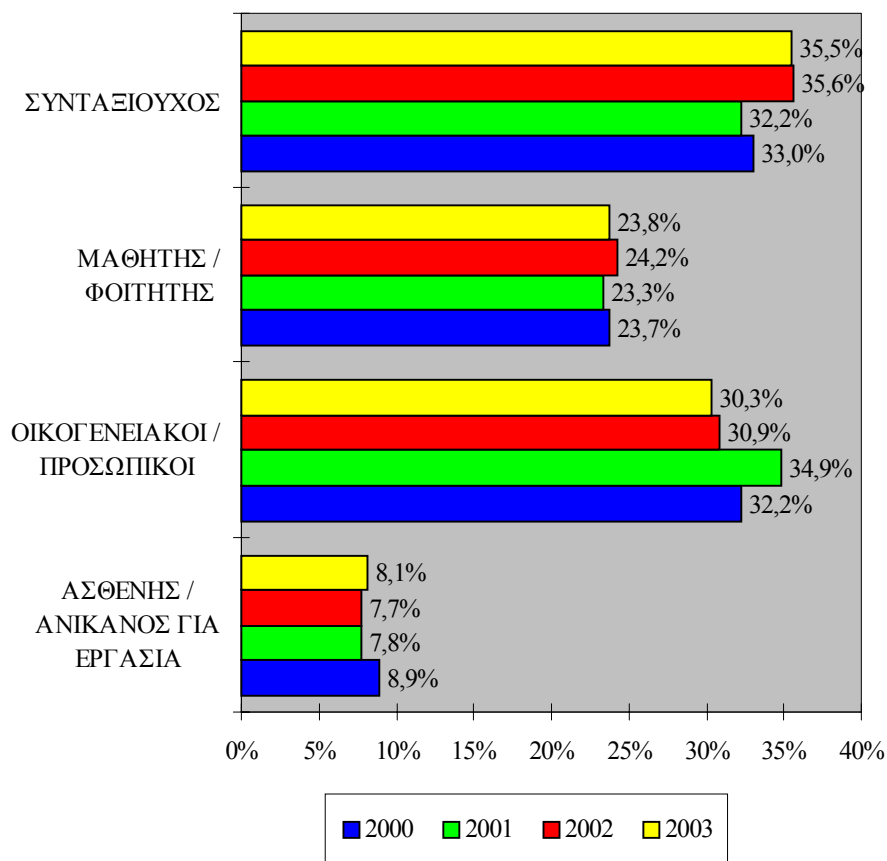

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

- vi. Εμφανίζεται τάση για αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που είναι συνταξιούχοι. Συγκεκριμένα, ενώ το 2000 οι συνταξιούχοι αποτελούσαν το **33,0%** του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου, το 2003 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **35,5%**. Αντίθετα, σημειώθηκε μείωση, από **32,2%** το 2000 σε **30,3%** το 2003, στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ανέφεραν ως λόγο αδράνειας “οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους”. Το ίδιο συνέβηκε και για όσους ανέφεραν ότι είναι **ασθενείς / ανίκανοι για εργασία** (από **8,9%** το 2000 σε **8,1%** το 2003).

**ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

vii. Η επιθυμία του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου για εργασία διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα. Το ποσοστό που επιθυμούσαν να εργασθούν κυμάνθηκε μεταξύ **5,0%** και **6,0%** για την περίοδο 2000-2003. Με άλλα λόγια η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού δεν επιθυμεί να εξασφαλίσει εργασία. Όμως επισημαίνεται ότι μέσα **στο 2003** γύρω στις **10.500 άτομα που ήταν οικονομικά αδρανή εξεδήλωσαν επιθυμία για εργασία.**

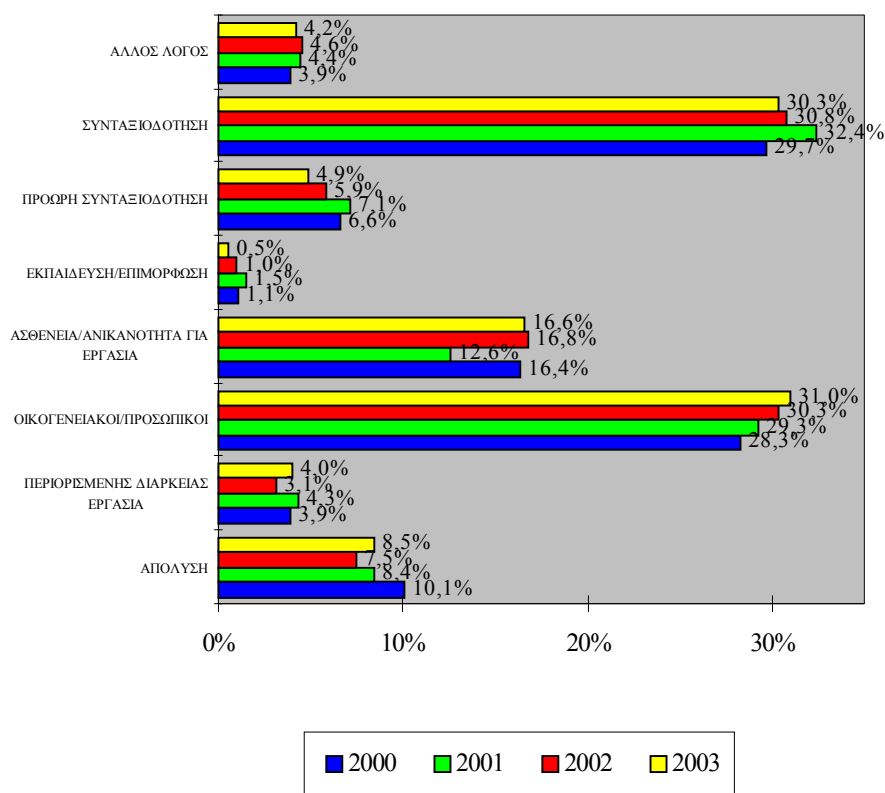
viii. Εντοπίζεται **αύξηση** στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που εργάζονταν ένα χρόνο πριν και που **απασχολούνταν σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα** από **68,9%** το 2000 σε

73,3% το 2003. Ανάλογες μειώσεις υπήρξαν στα ποσοστά του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα.

- ix. Διαπιστώνεται **αύξηση** του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού οι οποίοι στην **προηγούμενη εργασία** εργάζονταν ως **“Τεχνίτες”**. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από **10,2%** το 2000 σε **12,9%** το 2003. Αντίθετα, εμφανίζεται **μείωση** στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που στην προηγούμενη εργασία απασχολούνταν ως **“Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές”** από **11,5%** το 2000 σε **10,0%** το 2003. Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που στην προηγούμενη εργασία απασχολούνταν ως **“Ανειδίκευτοι εργάτες”** διατηρήθηκε στο ίδιο υψηλό επίπεδο (γύρω στο **25,5%**).
- vii. Ο **κυριότερος λόγος αποχώρησης** του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 από την προηγούμενη εργασία είναι η **συνταξιοδότηση**, περιλαμβανομένης και της πρόωρης συνταξιοδότησης. Συγκεκριμένα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που συνταξιοδοτήθηκε είτε λόγω ορίου ηλικίας ή πρόωρα κυμαίνεται μεταξύ **35,2%** και **39,5%**. Άλλοι σημαντικοί λόγοι αποχώρησης είναι **οι οικογενειακοί / προσωπικοί, η ασθένεια / ανικανότητα για εργασία και η απόλυση**.
- viii. Το **ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο** κατά την περίοδο 2000-2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής κυμάνθηκε μεταξύ **23,0%** και **23,9%**. Σημειώνεται ότι ένας από τους σημαντικούς λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι η φοίτηση στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος. Ποσοστό που κυμαίνεται γύρω στο **24,0%** του αδρανούς δυναμικού ανέφεραν ως λόγο για τη μη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας το γεγονός ότι ήταν **μαθητές / φοιτητές**.
- ix. Το **ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση είναι σημαντικά χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση. Επισημαίνεται, ότι εκτός από τη συμμετοχή σε εκπαίδευση, άλλοι **σημαντικοί λόγοι αδράνειας** είναι η

συνταξιοδότηση, οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι και ασθένεια / ανικανότητα για εργασία. Το **95%** περίπου του αδρανούς δυναμικού ανέφερε τους πιο πάνω λόγους, ως τους λόγους για τους οποίους δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας. Είναι φανερό ότι η συντριπτική πλειοψηφία αν όχι η ολότητα των ατόμων αυτών δεν νοιώθουν την ανάγκη να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης. Το γεγονός αυτό εξηγεί το πολύ χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε κατάρτιση, που το **2002** ανερχόταν σε μόλις **0,5%**. Το **2003** ανήλθε στο **13,5%** εξαιτίας της ειδικής διερεύνησης.

ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2000-2003 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

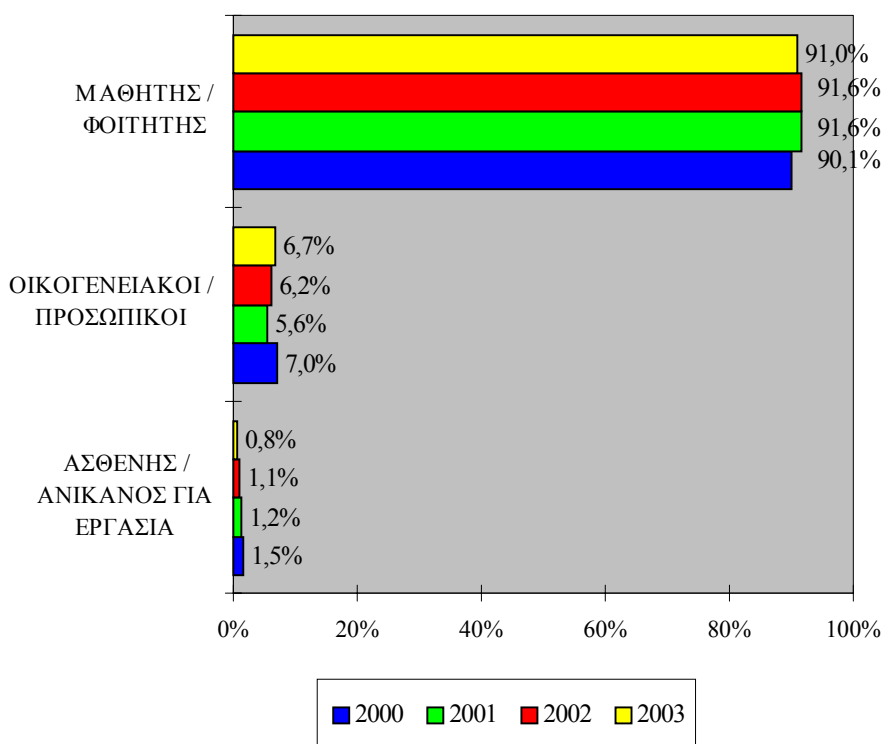

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών

- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών ανερχόταν σε **52.432** άτομα το 2000, σε **49.680** άτομα το 2001, σε **51.834** άτομα το 2002 και σε **50.720** άτομα το 2003.
- ii. Εντοπίζεται τάση για **μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είναι γυναίκες**. Συγκεκριμένα ενώ το **2000** οι αδρανείς γυναίκες ηλικίας 15-24 χρονών αποτελούσαν το **55,9%** του συνολικού αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας κατά το **2003** το αντίστοιχο ποσοστό ήταν **54,1%**. Η τάση που εμφανίστηκε συνάδει με εκείνη για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού όπου επίσης παρουσιάστηκε μείωση στο **μερίδιο των αδρανών γυναικών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού (από 67,0% το 2000 σε 65,7% το 2003)**. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είναι γυναίκες παρουσιάζεται σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού. Το γεγονός αυτό φανερώνει ότι **η μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας αφορά κυρίως τις μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες**.
- iii. Ποσοστό πέραν του **90%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών **δεν συμμετείχε στην αγορά εργασίας** επειδή ήταν είτε **μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας ή φοιτητές Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**. Εξάλλου ποσοστό που την τετραετία 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **5,6%** και **7,0%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών επικαλέστηκαν **οικογενειακό / προσωπικό λόγο** για τη μη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας.
- iv. Το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είχαν **προηγούμενη εργασιακή πείρα** (γύρω στο 5% του συνόλου) εργάζονταν σε επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας **“Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές”**. Το ποσοστό που απασχολούνταν σε αυτά τα επαγγέλματα παρουσίασε σημαντική αύξηση από **30,7%** το 2000 σε **50,4%** και **50,2%** το 2001 και 2002 αντίστοιχα, ενώ

το 2003 υποχώρησε στο **40,1%**. Αντίθετα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού 15-24 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα ως “**Ανειδίκευτοι Εργάτες**” σημείωσε σημαντική μείωση από **32,1%** το 2000 σε **6,4%** το 2003.

**ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

- v. Οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** αποτελούσαν τον **κυριότερο λόγο** για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών αποχώρησε από την προηγούμενη του εργασία. Σημειώνεται, ότι περισσότερα από τα μισά αδρανή άτομα ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν αυτό ως το λόγο αποχώρησής τους από την προηγούμενη εργασία.
- vi. Το **ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση αυξήθηκε από 88,9%** το 2000

σε **90,5%** τόσο το 2001 όσο και το 2002. Το 2003 σημειώθηκε ελαφρά μείωση στο πιο πάνω ποσοστό (**88,0%**). Σημειώνεται ότι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι η **φοίτηση σε Σχολές Μέσης Παιδείας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**. Ποσοστό που την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **90,1%** και **91,6%** ανέφεραν τον πιο πάνω λόγο ως το λόγο για τη μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

- vii. Το **ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε κατάρτιση είναι σημαντικά χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση. Αναφέρεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών είναι είτε μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας είτε φοιτητές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι λόγω των μαθημάτων που παρακολουθούν, ελάχιστο ελεύθερο χρόνο διαθέτουν για παρακολούθηση δραστηριοτήτων κατάρτισης. Επισημαίνεται ότι το **ποσοστό συμμετοχής** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών **σε κατάρτιση** κυμαίνεται μεταξύ **0,4%** και **0,6%**. Το 2003 το ποσοστό ανήλθε στο **49,9%** εξαιτίας της ειδικής διερεύνησης.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών

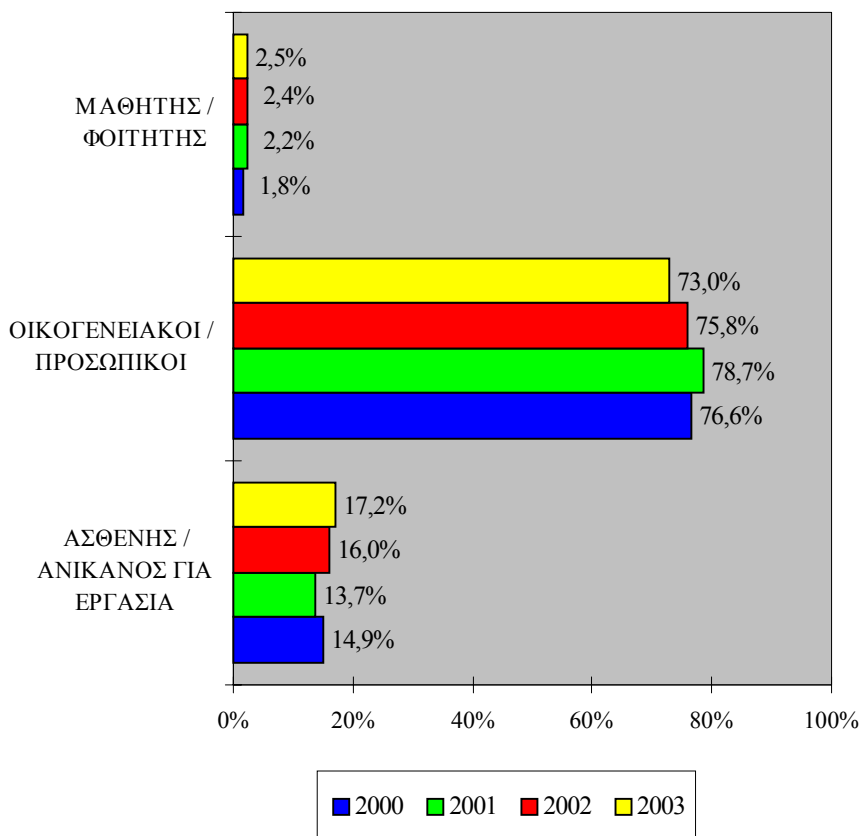
- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών ήταν **52.201** άτομα το 2000, **48.431** άτομα το 2001, **45.493** άτομα το 2002 και **43.451** άτομα το 2003.
- ii. Την περίοδο 2000-2003 εμφανίσθηκε τάση για **συνεχή μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που είναι γυναίκες** από **87,5%** το 2000 σε **84,0%** το 2003. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη μείωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που εμφανίσθηκε την ίδια περίοδο είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική ελάττωση του αδρανούς γυναικείου δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας. Έτσι ενώ το 2000 το **αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών** ήταν **45.671** άτομα το 2003 μειώθηκε στα **36.507** άτομα. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει την **ένταξη /**

επανεξέταση αδρανούς γυναικείου δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών στην αγορά εργασίας.

- iii. Διαπιστώνεται τάση για **μείωση** του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που είναι είτε **απόφοιτοι δημοτικού ή δεν είχαν καθόλου μόρφωση** από **37,0%** το 2000 σε **32,4%** το 2003. Παράλληλα εμφανίστηκε τάση για αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας με **ψηλού επιπέδου ακαδημαϊκά προσόντα** όπως απόφοιτοι με μεταλυκειακή και ανώτερη μη πανεπιστημιακή μόρφωση και απόφοιτοι με πτυχίο ή μεταπτυχιακό. Η βελτίωση του **μορφωτικού επιπέδου** του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου φέρεται να είναι ο κυριότερος λόγος για την πιο πάνω διαφοροποίηση. Ωστόσο, η αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού με **ψηλού επιπέδου ακαδημαϊκά προσόντα** ίσως να υποδηλώνει αδυναμία της αγοράς εργασίας για **απορρόφηση των αποφοίτων Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**.
- iv. Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι για **οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους**. Συγκεκριμένα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που επικαλέστηκαν τον πιο πάνω λόγο κυμάνθηκε μεταξύ **73,0%** και **78,7%**.
- v. **Σημαντικό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν ότι επιθυμούσαν να εργαστούν**. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **14,0%** και **16,3%**. Η επιθυμία για εργασία μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών βρισκόταν σε **ψηλότερο επίπεδο** από ότι για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού. Σημειώνεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας για **οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους**, κυρίως λόγω φροντίδας μικρών παιδιών και νοικοκυριού. Φαίνεται ότι σημαντικό μέρος των ατόμων αυτών θα ήταν διατεθειμένα να εργαστούν αν αντιμετώπιζονταν αποτελεσματικά τα πιο πάνω προβλήματα.

**ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

- vi. Το μεγαλύτερο ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα είχαν εργαστεί στην προηγούμενη τους εργασία ως “Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές” (γύρω στο **25,0%**). Δεύτερη σε συχνότητα αναφοράς επαγγελματική κατηγορία είναι εκείνη των **Ανεπίδικτων εργατών** η οποία σημείωσε αύξηση από το **19,5%** το 2000 σε **24,6%** το 2003.
- vii. Οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** ήταν η **κυριότερη αιτία αποχώρησης** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών από την προηγούμενη εργασία. Συγκεκριμένα ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ **48,6%** και **54,6%** του

αδρανούς δυναμικού της πιο πάνω ηλικιακής ομάδας ανέφεραν αυτό ως το λόγο για τον οποίο σταμάτησαν να εργάζονται. Δεύτερος σε σημασία λόγος ήταν η **ασθένεια / ανικανότητα για εργασία** που αναφέρθηκε από το **20%** περίπου του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών.

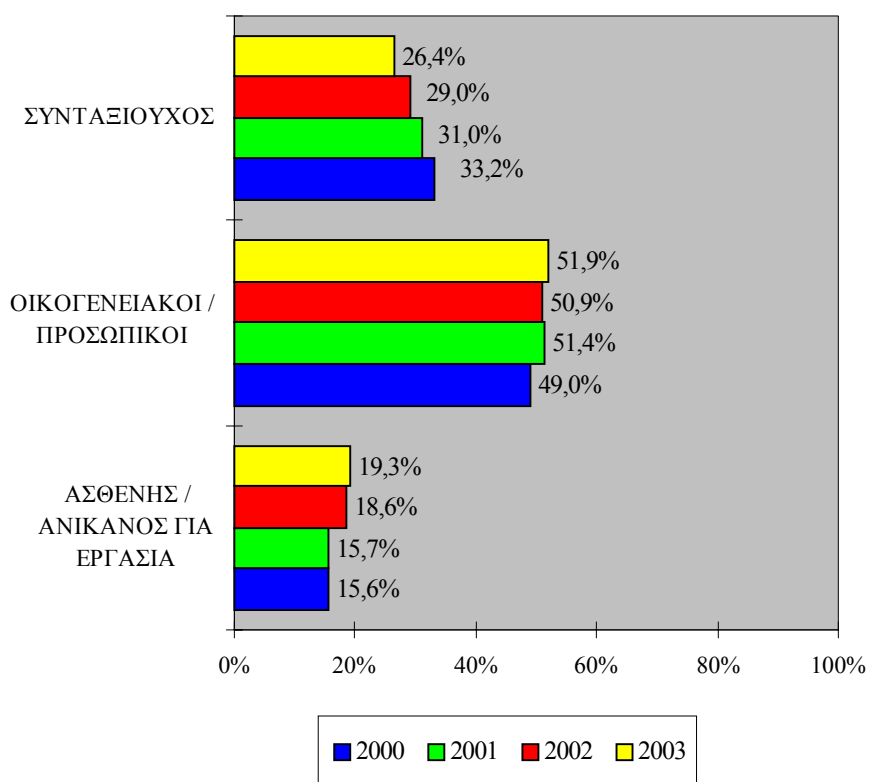
- viii. Η **συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση διατηρήθηκε σε χαμηλό επίπεδο** την περίοδο 2000-2003. Η εξέλιξη αυτή είναι αναμενόμενη δεδομένου ότι η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού ολοκληρώνουν τη μόρφωση τους μέχρι την ηλικία των 25 χρονών. Συγκεκριμένα το **ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση** κυμάνθηκε μεταξύ **1,6%** και **2,3%**.
- ix. Πολύ μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών παρακολούθησε την περίοδο 2000-2002 κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης. Συγκεκριμένα το **ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση** ήταν **0,4%** το 2000, **1,1%** το 2001, **1,2%** το 2002 και **2,0%** το 2003 (εξαιτίας ειδικής διερεύνησης).

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών

- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών ήταν **31.563** άτομα το 2000, **31.706** άτομα το 2001, **32.711** άτομα το 2002 και **33.149** άτομα το 2003.
- ii. **Με εξαίρεση το 2003, η κατανομή κατά φύλο του αδρανούς δυναμικού παρέμεινε περίπου η ίδια** αφού το ποσοστό των αδρανών γυναικών 55-64 χρονών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών κυμάνθηκε μεταξύ **69,0%** και **69,3%**. Το 2003 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **72,0%**.
- iii. Το **μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών είναι πολύ χαμηλό** δεδομένου ότι περίπου το **60,0%** δεν είχαν **καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού**. Η εικόνα αυτή διαφέρει σημαντικά σε σύγκριση με το **αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών** όπου τα άτομα με μόρφωση μέχρι το δημοτικό ανέρχονταν γύρω στο **33%**.

- iv. Εντοπίζεται **συνεχής μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που ανέφεραν ότι ήταν συνταξιούχοι από 33,2% το 2000 σε 26,4% το 2003**. Η εξέλιξη αυτή είναι ενδεικτική της τάσης που παρατηρείται για αύξηση της ηλικίας στην οποία αποχωρούν από την εργασία τους οι απασχολούμενοι. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η συζήτηση που γίνεται τα τελευταία χρόνια για επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης στον ευρύ δημόσιο τομέα από τα 60 στα 63 χρόνια ίσως να έχει ωθήσει αριθμό ατόμων που σκόπευαν να αφυπηρετήσουν πρόωρα να αναθεωρήσουν την απόφασή τους.

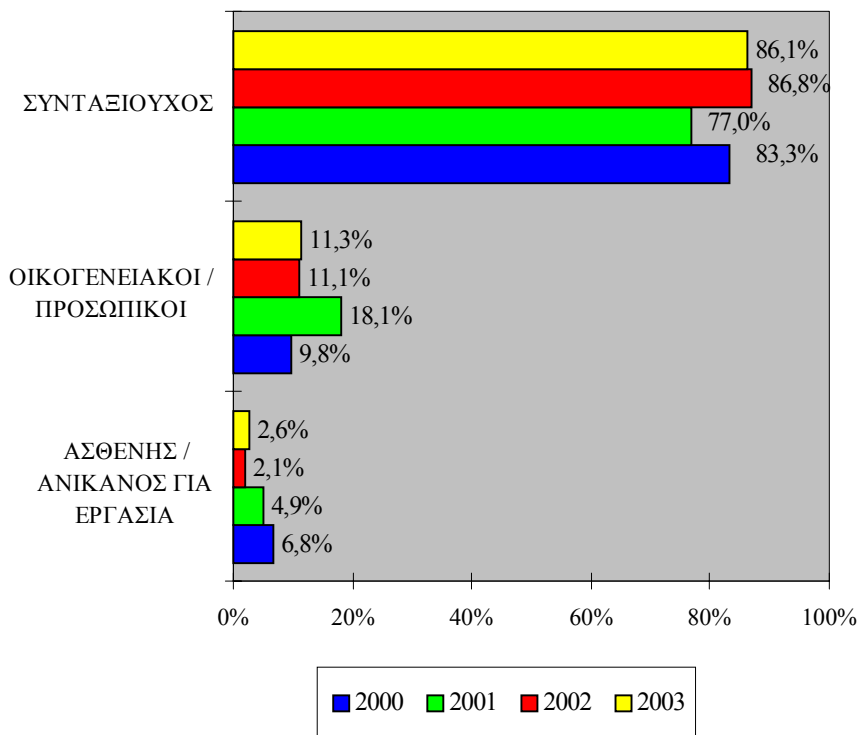
**ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65+ χρονών

- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω ήταν **67.475** άτομα το 2000, **70.221** άτομα το 2001, **70.914** άτομα το 2002 και **71.614** άτομα το 2003.
- ii. **Η κατανομή κατά φύλο του αδρανούς δυναμικού 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 δεν παρουσιάζει οποιεσδήποτε ουσιαστικές διαφοροποιήσεις.** Συγκεκριμένα ποσοστό **40%** περίπου του αδρανούς δυναμικού 65+ χρονών είναι **άνδρες** ενώ το υπόλοιπο **60%** είναι **γυναίκες**. Το ποσοστό των γυναικών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω είναι χαμηλότερο συγκριτικά με το αδρανές δυναμικό των άλλων ηλικιακών ομάδων, με εξαίρεση το αδρανές δυναμικό 15-24 χρονών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω περιλαμβάνει και τους συνταξιούχους οι περισσότεροι από τους οποίους είναι άνδρες.
- iii. Η συντριπτική **πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού.** Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που είχαν τέτοιο επίπεδο μόρφωσης όμως μειώθηκε από **83,8%** το 2000 σε **78,6%** το 2003.
- iv. Όπως αναμενόταν η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας επειδή είναι **συνταξιούχοι**. Σημειώνεται ότι το όριο αφυπηρέτησης είναι τα 63 χρόνια για τον ιδιωτικό τομέα και τα 60 για το δημόσιο τομέα. Σημειώνεται ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που ήταν συνταξιούχοι την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **77,0%** και **86,8%**.

**ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

Πορίσματα

- i. Το **μεγαλύτερο μέρος** του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου είναι **γυναίκες**. Η διαπίστωση αυτή αφορά τόσο το σύνολο του αδρανούς δυναμικού όσο και τις διάφορες ηλικιακές ομάδες. Ωστόσο επισημαίνεται ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που είναι γυναίκες παρουσιάζεται **χαμηλότερο από το σύνολο** στην περίπτωση του νέου αδρανούς δυναμικού (**ηλικίας 15-24 χρονών**) και του μεγαλύτερου σε ηλικία αδρανούς δυναμικού (**ηλικίας 65 χρονών και άνω**). Για παράδειγμα ενώ το 2003 το **54,1%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ήταν γυναίκες το αντίστοιχο ποσοστό για την ηλικιακή ομάδα 25-54 χρονών ήταν **84,0%**. Εξάλλου επισημαίνεται ότι κατά την περίοδο 2000-2003 εμφανίσθηκε

τάση για μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που ήταν γυναίκες. Μείωση παρουσιάστηκε και στον αριθμό των αδρανών γυναικών από **136.400 άτομα** περίπου το 2000 σε **130.700 άτομα** περίπου το 2003. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει **ένταξη / επανένταξη αδρανούς γυναικείου δυναμικού** στην αγορά εργασίας.

- ii. Το **μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού είναι πολύ χαμηλό** δεδομένου ότι περίπου το **50,0%** είτε δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν **απόφοιτοι δημοτικού**. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2000-2003 παρουσιάστηκε **τάση για βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του αδρανούς δυναμικού**. Εξάλλου επισημαίνεται ότι όσο πιο μεγάλη είναι η **ηλικία** του αδρανούς δυναμικού τόσο πιο χαμηλό είναι και το μορφωτικό του επίπεδο. Έτσι ενώ το 2003 μόνον το **6,2%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας **15-24 χρονών** είτε δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού, το αντίστοιχο ποσοστό για το αδρανές δυναμικό ηλικίας **65 χρονών και άνω** ήταν **78,6%**.
- iii. Το **ποσοστό αδράνειας παρουσίασε συνεχή μείωση στις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών και 40-54 χρονών** κατά την περίοδο 2000-2003. Το γεγονός αυτό φανερώνει ότι παρατηρείται **τάση για ένταξη / επανένταξη αδρανούς δυναμικού** αυτών των ηλικιακών ομάδων στην αγορά εργασίας. Επίσης, επισημαίνεται ότι όσο **πιο μεγάλη είναι η ηλικία** του πληθυσμού (μετά τη συμπλήρωση των σπουδών, δηλαδή περίπου μετά τα 25 χρόνια) τόσο **πιο μεγάλο είναι και το ποσοστό αδράνειας**. Σε ότι αφορά το ποσοστό αδράνειας ανάλογα με το μορφωτικό επίπεδο επισημαίνεται ότι **όσο πιο ψηλά είναι τα ακαδημαϊκά προσόντα του πληθυσμού τόσο πιο χαμηλό είναι το ποσοστό αδράνειας**.
- iv. Οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους το αδρανές δυναμικό δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι κατά σειρά σημασίας **συνταξιοδότηση, οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι, σπουδές και ασθένεια / ανικανότητα για εργασία**. Ωστόσο επισημαίνεται ότι ανάλογα με την ομάδα ηλικίας διαφέρει και ο κυριότερος λόγος αδράνειας. Έτσι, ο κυριότερος λόγος αδράνειας μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15-24 χρονών είναι οι

σπουδές, μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25-54 και 55-64 χρονών είναι οι οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι και μεταξύ των ατόμων ηλικίας 65 χρονών και άνω η συνταξιοδότηση.

- v. **Η συμμετοχή σε εκπαίδευση μειώνεται όπως αναμενόταν με την αύξηση της ηλικίας του αδρανούς δυναμικού.** Έτσι ενώ η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών συμμετείχαν σε εκπαίδευση στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών και 65 χρονών και άνω δεν υπήρχε καμιά συμμετοχή σε εκπαίδευση.
- vi. **Η συμμετοχή σε κατάρτιση ανεξάρτητα ηλικιακής ομάδας διατηρήθηκε σε πολύ χαμηλό επίπεδο** (το ποσοστό συμμετοχής δεν ξεπερνά το **1,2%**). Επισημαίνεται, ότι το **95%** περίπου του αδρανούς δυναμικού δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας λόγω σπουδών, συνταξιοδότησης, οικογενειακών / προσωπικών λόγων και ασθένειας / ανικανότητας για εργασία. Είναι φανερό ότι η συντριπτική πλειοψηφία αν όχι η ολότητα των ατόμων αυτών δεν νοιώθουν την ανάγκη να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης.

Εισηγήσεις

Οι εισηγήσεις που διατυπώνονται είναι βασισμένες στις διαπιστώσεις και συμπεράσματα της μελέτης και αποσκοπούν στην αύξηση του βαθμού συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου στην αγορά εργασίας. Επισημαίνεται ότι οι εισηγήσεις επικεντρώνονται σε θέματα της αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

Μέτρα για παράταση του επαγγελματικού βίου των Κυπρίων

Από το **αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών** το 2003 περίπου 8.800 άτομα ή ποσοστό 26,4% ανέφεραν ως λόγο αδράνειας τη **συνταξιοδότηση**. Η λήψη μέτρων για παράταση του επαγγελματικού βίου των κυπρίων αναμένεται να συμβάλει στη **μείωση του ποσοστού αδράνειας** και στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού 55-64 χρονών.

Υπενθυμίζεται ότι η **Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης** έχει ως στόχο την αύξηση κατά πέντε χρόνια της ηλικίας εξόδου από την αγορά εργασίας μέχρι το 2010. Πρόσθετος στόχος που έχει τεθεί είναι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 55-64 χρονών στο 50,0% μέχρι το 2010. Το ποσοστό αυτό έχει ήδη ικανοποιηθεί στην Κύπρο αφού ανερχόταν στο 50,2% το 2003 αλλά υπάρχουν **περιθώρια βελτίωσης** λαμβάνοντας υπόψη τη στενότητα της αγοράς εργασίας και την αναγκαιότητα εργοδότησης σημαντικού αριθμού ξένου εργατικού δυναμικού.

Τα **μέτρα** που αναμένεται να βοηθήσουν στην παράταση του επαγγελματικού βίου των Κυπρίων είναι τα ακόλουθα:

- **Αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης** στον ευρύτερο δημόσιο τομέα από τα 60 χρόνια στα 63 χρόνια. Το μέτρο αυτό έχει ήδη παρουσιαστεί στο Πρόγραμμα Σύγκλισης της Κυπριακής Οικονομίας.
- Ενίσχυση των υφιστάμενων και παροχή πρόσθετων κινήτρων από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις για την **παράταση του επαγγελματικού βίου** των εργαζομένων στον **ιδιωτικό τομέα**.
- Περαιτέρω **προώθηση και βελτίωση των προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης** που θα λαμβάνουν υπόψη τις διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία. Με τον τρόπο αυτό θα προσαρμόζονται και θα βελτιώνονται οι γνώσεις και δεξιότητες του υφιστάμενου εργατικού δυναμικού με θετικές επιπτώσεις στην επιμήκυνση του επαγγελματικού βίου.

Μέτρα για προώθηση της πρόσβασης του αδρανούς δυναμικού και ιδιαίτερα των γυναικών στην αγορά εργασίας

Ως **λόγος αδράνειας** αναφέρθηκαν οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** το 2003 από περίπου **31.800 άτομα ηλικίας 25-54 χρονών** (73,0% του συνόλου) και από περίπου **17.200 ηλικίας 55-64 χρονών** (51,9% του συνόλου). Η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού αυτών των ηλικιακών ομάδων είναι **γυναίκες** και έτσι βασικός λόγος της αδράνειας εκτιμάται ότι είναι η ανάγκη για φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων και άλλων εξαρτημένων ατόμων.

Υπενθυμίζεται ότι **στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης** όπως έχει τεθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης είναι ότι για να υπάρξει **καλύτερος συγκερασμός της επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής** θα πρέπει μέχρι το 2010 να προσφέρονται υπηρεσίες φροντίδας παιδιών σε τουλάχιστον 90% των παιδιών ηλικίας από τριών ετών μέχρι την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και σε τουλάχιστον 33% των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών.

Η προώθηση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας της Κύπρου θα συμβάλει στην αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας του εργατικού δυναμικού και στην αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού. Ταυτόχρονα θα έχει ουσιαστική συνεισφορά στη μείωση των διαφορών ανάμεσα στα φύλα και στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής.

Τα μέτρα και οι δράσεις που αναμένεται να βοηθήσουν προς το στόχο αυτό είναι:

- **Ενδυνάμωση των δομών στήριξης της οικογένειας** όπως είναι οι βρεφικοί και παιδοκομικοί σταθμοί, τα κέντρα προστασίας και απασχόλησης παιδιών, τα κέντρα φροντίδας για ηλικιωμένους και αναπήρους. Καθοριστικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και η τοπική αυτοδιοίκηση.
- **Ενημερωτικά προγράμματα** για το αδρανές δυναμικό σε σχέση με τις συνθήκες στην αγορά εργασίας, τις διαθέσιμες επιλογές επαγγελμάτων και τα χαρακτηριστικά αυτών των επαγγελμάτων και τις δυνατότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης για εμπλουτισμό των γνώσεων και δεξιοτήτων.
- **Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και τοποθέτησης στην εργασία** για απόκτηση της αναγκαίας εργασιακής πείρας. Παράλληλα θα παρέχονται οι αναγκαίες, από την αγορά εργασίας, γνώσεις και δεξιότητες ιδιαίτερα σε **θεματικούς τομείς** όπου εντοπίζεται σημαντική υστέρηση όπως είναι η **Πληροφορική** και οι **Ξένες γλώσσες**.

Μέτρα για προώθηση των σύγχρονων και ευέλικτων μορφών απασχόλησης

Στην Κύπρο είναι **χαμηλό το ποσοστό** ατόμων που εργάζονται με **ευέλικτες μορφές απασχόλησης** όπως είναι η μερική απασχόληση, η προσωρινή απασχόληση, το ευέλικτο ωράριο εργασίας, η εργασία από το σπίτι και η τηλεργασία. Οι μορφές αυτές απασχόλησης φαίνεται να προτιμούνται από άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας για προσωπικούς και οικογενειακούς λόγους. Έτσι η απουσία από το εργασιακό περιβάλλον κατοχυρωμένων υπαλλακτικών μορφών απασχόλησης αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για την επανένταξη αδρανούς δυναμικού και ιδιαίτερα γυναικών και ατόμων μεγάλης ηλικίας.

Κρίνεται απαραίτητο όπως προωθηθούν οι σύγχρονες και ευέλικτες μορφές απασχόλησης, όπως άλλωστε αποτελεί και **στόχο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης**. Τα **μέτρα** που αναμένεται να βοηθήσουν είναι:

- **Καθιέρωση των σύγχρονων μορφών απασχόλησης** μέσα από τη συμφωνία των κοινωνικών εταίρων. Οφέλη από την εισαγωγή των σύγχρονων μορφών απασχόλησης αναμένεται να έχουν τόσο οι επιχειρήσεις (αύξηση διαθέσιμου εργατικού δυναμικού, ευελιξία στον τρόπο λειτουργίας, ενίσχυση της παραγωγικότητας) όσο και οι εργαζόμενοι.
- **Εισαγωγή και εφαρμογή νομοθεσίας και κανονισμών** που να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων που επιλέγουν αυτές τις μορφές απασχόλησης.

Προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού

Το ποσοστό των γυναικών στο αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-64 χρονών ήταν **69%** το 2003. Αυτό αντιστοιχεί σε **87.800** άτομα περίπου. Η προσφορά ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής πείρας στο αδρανές γυναικείο δυναμικό αναμένεται να βελτιώσει τις δυνατότητες αλλά και την επιθυμία για **ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας**. Ως συγκεκριμένα **μέτρα** προτείνονται τα ακόλουθα:

- **Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης** μέσα από τα οποία οι αδρανείς γυναίκες θα αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για να απασχοληθούν σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Πρόσθετα θα αποκτούν βασικές δεξιότητες που θα ενισχύουν την απασχολησιμότητα τους.
- **Προγράμματα απόκτησης εργασιακής πείρας** σε επιχειρήσεις για προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων των αδρανών γυναικών στις συγκεκριμένες πρακτικές ανάγκες των επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας.
- **Υποστηρικτικές ενέργειες** όπως είναι η ενημέρωση των αδρανών γυναικών και η ευαισθητοποίηση των αρμοδίων φορέων και επιχειρήσεων.

Αναπόσπαστο στοιχείο για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προσπάθειας αυτής θεωρείται η εφαρμογή της **εξατομικευμένης προσέγγισης**. Εκτός από τη λεπτομερή ενημέρωση των αδρανών γυναικών για τις ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης θα καταγράφονται οι ικανότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα της κάθε γυναίκας στη βάση των οποίων θα ετοιμάζεται μαζί με την ίδια ατομικό δελτίο ανάπτυξης της.

Με βάση το ατομικό δελτίο ανάπτυξης θα παρέχεται καθοδήγηση στην κάθε ενδιαφερόμενη για συμμετοχή σε κατάλληλες δραστηριότητες κατάρτισης, για την οργάνωση των οποίων θα φροντίσει έγκαιρα η **Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού**.

Επισημαίνεται ότι η Αρχή έχει ήδη τροχοδρομήσει την εισαγωγή Σχεδίου για την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού. Το Σχέδιο αυτό θα συγχρηματοδοτηθεί από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο** της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ		iii
ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.	Σκοπός της μελέτης	1
1.2.	Έκταση της μελέτης	2
1.3.	Μεθοδολογία	4
1.4.	Περίγραμμα της μελέτης	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:	ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	6
2.1.	Πολιτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση	6
2.1.1.	Άρθρα Συνθηκών Ευρωπαϊκής Ένωσης	7
2.1.2.	Αποφάσεις Ευρωπαϊκών Συμβουλίων	8
2.1.3.	Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης	12
2.2.	Πολιτικές στην Κύπρο	15
2.2.1	Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006	16
2.2.2.	Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 “Ανθρώπινο Δυναμικό”	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	21
3.1.	Συνολικός πληθυσμός	22
3.2.	Ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15+ χρονών	23
3.3.	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	25

3.3.1.	Απασχολούμενοι	29
3.3.2.	Ανεργία	32
3.4.	Αδρανές δυναμικό	35
3.5.	Σύγκριση με Ευρωπαϊκή Ένωση	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:	ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	41
4.1.	Γενικά χαρακτηριστικά	42
4.1.1.	Φύλο	42
4.1.2.	Ηλικία	43
4.1.3.	Επίπεδο μόρφωσης	47
4.1.4.	Οικογενειακή κατάσταση	51
4.2.	Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία	52
4.2.1.	Λόγοι αδράνειας	53
4.2.2.	Επιθυμία για εργασία	55
4.3.	Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού	56
4.3.1.	Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια	57
4.3.2.	Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία	60
4.3.3.	Τομέας προέλευσης	62
4.3.4.	Επαγγελματική υπόσταση προέλευσης	64
4.3.5.	Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης	66
4.4.	Χρήση διαδικτύου	71
4.5.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση	74
4.5.1.	Γενική εικόνα συμμετοχής	75
4.5.2.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση	77
4.5.3.	Συμμετοχή σε κατάρτιση	77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:	ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ	80
5.1.	Γενικά χαρακτηριστικά	82
5.1.1.	Φύλο	83
5.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	85
5.1.3.	Οικογενειακή κατάσταση	88
5.2.	Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία	89
5.2.1.	Λόγοι αδράνειας	90
5.2.2.	Επιθυμία για εργασία	92
5.3.	Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών	94
5.3.1.	Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια	95
5.3.2.	Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία	99
5.3.3.	Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης	102
5.4.	Χρήση διαδικτύου	107
5.5.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση	108
5.5.1.	Γενική εικόνα συμμετοχής	109
5.5.2.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση	111
5.5.3.	Συμμετοχή σε κατάρτιση	112
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:	ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ	114
6.1.	Γενικά χαρακτηριστικά	117
6.1.1.	Φύλο	117
6.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	119
6.1.3.	Οικογενειακή κατάσταση	121

6.2.	Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία	123
6.2.1.	Λόγοι αδράνειας	123
6.2.2.	Επιθυμία για εργασία	125
6.3.	Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών	127
6.3.1.	Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια	128
6.3.2.	Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία	131
6.3.3.	Τομέας προέλευσης	134
6.3.4.	Επαγγελματική υπόσταση προέλευσης	137
6.3.5.	Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης	138
6.4.	Χρήση διαδικτύου	144
6.5.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση	145
6.5.1.	Γενική εικόνα συμμετοχής	146
6.5.2.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση	148
6.5.3.	Συμμετοχή σε κατάρτιση	149
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7:	ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ	151
7.1.	Γενικά χαρακτηριστικά	153
7.1.1.	Φύλο	153
7.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	155
7.1.3.	Οικογενειακή κατάσταση	156
7.2.	Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία	157
7.2.1.	Λόγοι αδράνειας	157
7.2.2.	Επιθυμία για εργασία	159

7.3.	Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών	161
7.3.1.	Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια	162
7.3.2.	Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία	164
7.3.3.	Τομέας προέλευσης	166
7.3.4.	Επαγγελματική υπόσταση προέλευσης	168
7.3.5.	Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης	169
7.4.	Χρήση διαδικτύου	174
7.5.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση	177
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8:	ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ	180
8.1.	Γενικά χαρακτηριστικά	182
8.1.1.	Φύλο	182
8.1.2.	Επίπεδο μόρφωσης	184
8.1.3.	Οικογενειακή κατάσταση	185
8.2.	Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία	186
8.2.1.	Λόγοι αδράνειας	187
8.2.2.	Επιθυμία για εργασία	188
8.3.	Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών	189
8.3.1.	Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια	190
8.3.2.	Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία	192
8.3.3.	Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης	194
8.4.	Χρήση διαδικτύου	198

8.5.	Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση	201
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9:	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	202
9.1.	Διαπιστώσεις και συμπεράσματα	202
9.2.	Πορίσματα	214
9.3.	Εισηγήσεις	216
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		221
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	223
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	229
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ	241
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ	265
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ	299
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6:	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ	309
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7:	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	317
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8:	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	327

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σημαντικό μέρος του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου ηλικίας 15 χρονών και άνω δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας, δηλαδή είναι οικονομικά αδρανές. Το 2003 περίπου **198.900** άτομα ηλικίας 15 χρονών και άνω ήταν οικονομικά αδρανή, που ως ποσοστό του πληθυσμού της ίδιας ηλικίας ανερχόταν στο **36,8%**. Ο αντίστοιχος αριθμός και ποσοστό για τα άτομα ηλικίας 15-64 χρονών ήταν περίπου **127.300** άτομα ή **27,8%**.

Η αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού και ιδιαίτερα του γυναικείου, που δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας για οικογενειακούς κυρίως λόγους, αναμένεται να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας μέσα από την ποσοτική ενίσχυση της αγοράς εργασίας και την πιθανή μερική απεξάρτηση από την απασχόληση ξένου εργατικού δυναμικού.

Η αναλυτική εξέταση των χαρακτηριστικών του αδρανούς δυναμικού αναμένεται να οδηγήσει στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τους λόγους που αποτελούν τροχοπέδη στην ένταξη των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας.

Η αύξηση της συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας μπορεί να επιτευχθεί με τη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων πολιτικής περιλαμβανομένης και της παροχής κινήτρων με τις οποίες να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα που οδηγούν τα άτομα στην αποχή από την αγορά εργασίας.

1.1. Σκοπός της μελέτης

Βασικός σκοπός της μελέτης είναι η εξέταση και ανάλυση πληροφοριών τόσο για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου όσο και για τις συναποτελούσες τούτο ηλικιακές ομάδες (15-24 χρονών, 25-54 χρονών, 55-64 χρονών και 65 χρονών και άνω) για την περίοδο 2000-2003.

Οι **αναλυτικοί στόχοι** της μελέτης είναι :

- Η ανάλυση και παρουσίαση της γενικής εικόνας του ανθρώπινου δυναμικού και η σύγκριση με αντίστοιχα στοιχεία για την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η ανάλυση στοιχείων για το αδρανές δυναμικό της Κύπρου, όπως τα γενικά χαρακτηριστικά τους, οι λόγοι αδράνειας και η επιθυμία για εργασία, η κινητικότητα, η χρήση του διαδικτύου και η συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Η ανάλυση των πιο πάνω στοιχείων για τις ηλικιακές ομάδες 15-24 χρονών, 25-54 χρονών, 55-64 χρονών και 65 χρονών και άνω.
- Ο εντοπισμός των σημαντικότερων συμπερασμάτων και πορισμάτων καθώς και η διατύπωση εισηγήσεων που να συμβάλλουν στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού.

1.2. Έκταση της μελέτης

Η μελέτη αξιοποιεί στατιστικές πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία στα πλαίσια των ετήσιων ερευνών “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού”¹ για τα έτη 2000, 2001, 2002 και 2003.

Η συγκέντρωση των στοιχείων έγινε με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου κατά τη διάρκεια επισκέψεων σε **στατιστικά αντιπροσωπευτικό δείγμα νοικοκυριών**. Ειδικότερα, λήφθηκαν πληροφορίες από 10.300 άτομα το 2000, 10.600 άτομα το 2001, 10.700 άτομα το 2002 και 10.800 άτομα το 2003.

---

¹ Η “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού” είναι ετήσια έρευνα που διεξάγεται από τη Στατιστική Υπηρεσία στα πλαίσια εναρμόνισης με το Κοινοτικό Κεκτημένο και στόχος της είναι η συλλογή χρήσιμων στοιχείων για τη χάραξη πολιτικής σε εργατικά θέματα. Η ΕΕΔ καλύπτει δειγματοληπτικά 3.500 περίπου νοικοκυριά σε όλες τις επαρχίες και κατά την περίοδο 2000-2003 διενεργήθηκε το δεύτερο τρίμηνο (Απρίλιος – Ιούνιος) του κάθε χρόνου.

Οικονομικά αδρανές θεωρείται το άτομο εκείνο που κατά τη διάρκεια της έρευνας:

- Δεν ζητούσε εργασία ή
- Ζητούσε εργασία τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες αλλά δεν είχε προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση της ή
- Ζητούσε εργασία τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες αλλά δεν ήταν πρόθυμο να την αναλάβει μέσα στις επόμενες δυο εβδομάδες.

Οι πληροφορίες που αφορούν το αδρανές δυναμικό και περιέχονται στα σχετικά ερωτηματολόγια, τα οποία ετοιμάστηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία για τους σκοπούς της έρευνας, είναι:

- Δημογραφικά χαρακτηριστικά.
- Αναζήτηση εργασίας.
- Ενέργειες για εύρεση εργασίας.
- Κατάσταση απασχόλησης ένα χρόνο πριν.
- Εξοικείωση με νέα τεχνολογία όπως η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και η σύνδεση με το διαδίκτυο.
- Εκπαίδευση και κατάρτιση.

Επισημαίνεται ότι όλες οι πιο πάνω πληροφορίες, με εξαίρεση τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, αφορούσαν μόνο τα μέλη του νοικοκυριού **ηλικίας 15 χρονών και άνω**.

Σημειώνεται, ότι και στις τέσσερις έρευνες έγινε **αναγωγή των πληροφοριών για το σύνολο του πληθυσμού**. Έτσι, τα στοιχεία των “Έρευνών Εργατικού Δυναμικού”, που αναλύονται στα πλαίσια της μελέτης αυτής, αναφέρονται στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου και όχι στο δείγμα.

1.3. Μεθοδολογία

Τα στοιχεία από τις τέσσερις ετήσιες “Έρευνες Εργατικού Δυναμικού” για τα έτη 2000, 2001, 2002 και 2003 **διοχετεύθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία στην Αρχή σε ηλεκτρονική μορφή.** Η επεξεργασία και ανάλυση των πιο πάνω στοιχείων έγινε στον ηλεκτρονικό υπολογιστή με την αξιοποίηση του στατιστικού πακέτου SPSS.

Τα στοιχεία αυτά αφορούσαν τόσο το σύνολο του αδρανούς δυναμικού όσο και τις συναποτελούσες τούτο ηλικιακές ομάδες (15-24 χρονών, 25-54 χρονών, 55-64 χρονών και 65 χρονών και άνω).

1.4. Περίγραμμα της μελέτης

Στο **πρώτο κεφάλαιο** περιγράφεται ο σκοπός και η έκταση της μελέτης καθώς και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τη συγκέντρωση, επεξεργασία και ανάλυση των πληροφοριών.

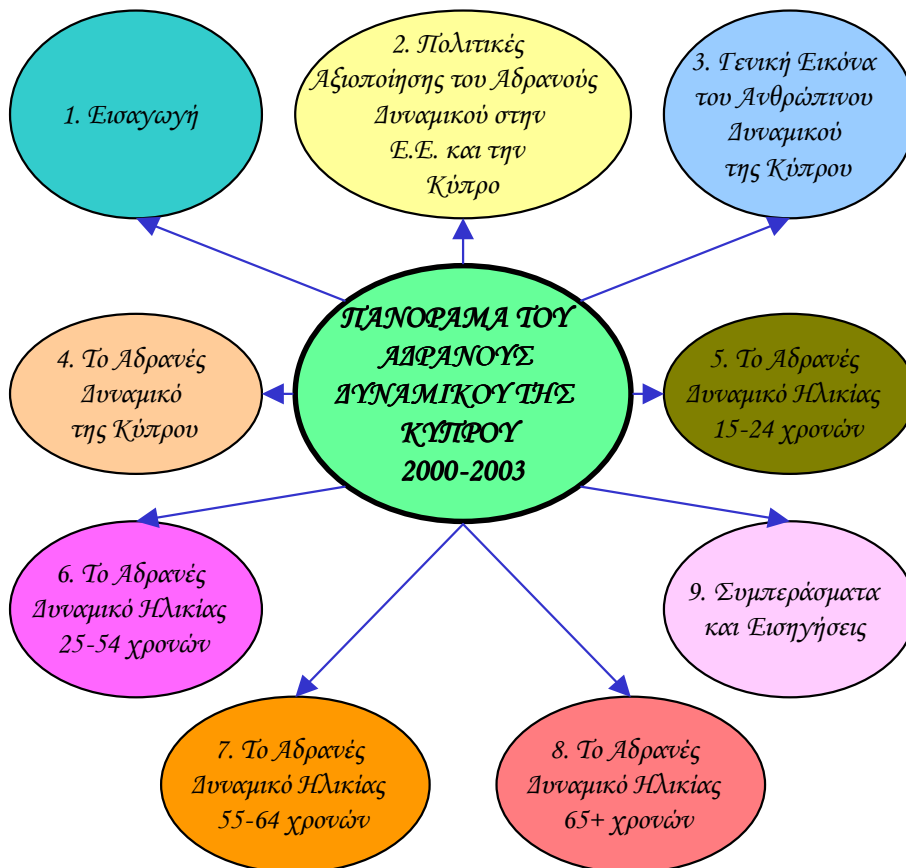
Στο **δεύτερο κεφάλαιο** παρατίθενται πληροφορίες για τις πολιτικές αξιοποίησης του αδρανούς δυναμικού που ακολουθούνται τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και την Κύπρο.

Το **τρίτο κεφάλαιο** καταπιάνεται με την ανάλυση πληροφοριών σχετικά με τη γενική εικόνα του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου κατά την περίοδο 2000-2003. Ειδικότερα, εξετάζονται διάφορες παράμετροι όπως ο **συνολικός πληθυσμός, το ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15 χρονών και άνω, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (απασχολούμενοι και άνεργοι)** και το **αδρανές δυναμικό**. Τέλος όπου είναι δυνατό γίνεται σύγκριση με αντίστοιχες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το **τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο κεφάλαιο** ασχολούνται με την εξέταση διαφόρων παραμέτρων αναφορικά με το αδρανές δυναμικό τόσο για το **σύνολο** όσο και για τις ομάδες ηλικίας **15-24, 25-54, 55-64 και 65+**. Οι παράμετροι που εξετάζονται είναι τα **γενικά χαρακτηριστικά** (φύλο, ηλικία, επίπεδο μόρφωσης, οικογενειακή κατάσταση), οι **λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία**, η

κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού, η χρήση διαδικτύου και η συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση.

Τέλος, στο **ένατο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι σημαντικότερες διαπιστώσεις και συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση στα προηγούμενα κεφάλαια. Επίσης διατυπώνονται εισηγήσεις για την αύξηση του βαθμού συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

2. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι πολιτικές αξιοποίησης του αδρανούς δυναμικού, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Κύπρο, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί με την πάροδο του χρόνου. Στόχος είναι να εκτιμηθεί η σημασία που αποδίδουν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα οποία περιλαμβάνεται και η Κύπρος από την 1^η Μαΐου 2004, στο θέμα της αξιοποίησης του αδρανούς δυναμικού. Πρόσθετα, μέσα από την εξέταση αυτή αναλύονται οι στόχοι, ποιοτικοί και ποσοτικοί, που έχουν καθοριστεί.

2.1. Πολιτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ε.Ε. και τα κράτη μέλη έχουν ως **στόχο την προώθηση της απασχόλησης** και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας. Μέσα στα πλαίσια του στόχου αυτού επιδιώκεται, εκτός από τη διατήρηση ψηλού και διαρκούς επιπέδου απασχόλησης, και η καταπολέμηση του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας, που αφορά διάφορες ομάδες αδρανούς δυναμικού όπως οι γυναίκες, άτομα με αναπηρίες, συνταξιούχοι.

Οι διάφορες αποφάσεις, οδηγίες και ψηφίσματα των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν πλαίσιο αναφοράς στη διαμόρφωση πολιτικής στον τομέα της απασχόλησης, μέρος της οποίας αφορά στην αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού, από τα κράτη-μέλη.

Ενόψει τούτου, σε αυτό το υποκεφάλαιο καταβάλλεται προσπάθεια εντοπισμού των βασικών αρχών και χαρακτηριστικών της πολιτικής απασχόλησης, με έμφαση στις πολιτικές εκείνες που αναφέρονται στο αδρανές δυναμικό και όπως είναι φυσικό, εξαιτίας της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επηρεάζουν και τις κατευθύνσεις στην Κύπρο.

2.1.1. Άρθρα Συνθηκών Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η απασχόληση αποτελεί ένα από τα βασικά θέματα που ενδιαφέρουν την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως φαίνεται τόσο από τις ισχύουσες λειτουργικές διευθετήσεις όσο και από τις επίσημες τοποθετήσεις σε ανώτατο επίπεδο. Παράλληλα, το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο** προσφέρει στα κράτη μέλη χρηματοδότηση προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που έχουν συμφωνήσει από κοινού, για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας.

Το θέμα της απασχόλησης αναφέρεται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως αυτή έχει διαμορφωθεί μετά από τις διαφοροποιήσεις που έχουν γίνει κατά καιρούς. Το θέμα αυτό καλύπτεται στα **άρθρα 125 μέχρι 130 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης** όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Επισημαίνεται εδώ ότι η Συνθήκη της Νίκαιας, η οποία τροποποιεί επίσης τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δε διαφοροποιεί τα πιο πάνω άρθρα.

Το **άρθρο 125** αναφέρει τη γενική επιδίωξη της Ε.Ε. δηλαδή ότι «Τα κράτη μέλη και η Κοινότητα εργάζονται για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, και δη για να προάγουν τη δημιουργία εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού, και αγοράς εργασίας ανταποκρινόμενης στις εξελίξεις της οικονομίας...». Πρόσθετα, στο **άρθρο 126** εντοπίζεται η ανάγκη για συντονισμό και αναφέρεται ότι τα κράτη μέλη «...θεωρούν την προώθηση της απασχόλησης ως θέμα κοινού ενδιαφέροντος και συντονίζουν τη δράση τους στα πλαίσια του Συμβουλίου...». Τέλος, το **άρθρο 127** αναφέρει ότι «Η Κοινότητα συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, υποστηρίζοντας και, εάν χρειάζεται, συμπληρώνοντας τη δράση τους. Ενεργώντας κατ'αυτόν τον τρόπο, σέβεται τις αρμοδιότητες των κρατών μελών. Ο στόχος υψηλού επιπέδου απασχόλησης λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δραστηριοτήτων».

Το θέμα της ετήσιας παρακολούθησης της εξέλιξης της απασχόλησης, της ετοιμασίας κατευθυντηρίων γραμμών για τον επόμενο χρόνο και

της παροχής συστάσεων προς τα κράτη μέλη αναπτύσσεται με συγκεκριμένο τρόπο στο **άρθρο 128**.

Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι «Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξετάζει κατ' έτος την κατάσταση της απασχόλησης στην Κοινότητα και εκδίδει σχετικά συμπεράσματα, βάσει κοινής έκθεσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής». Η εξέταση αυτή αποτελεί τη βάση για την ετοιμασία των κατευθυντηρίων γραμμών αφού όπως αναφέρεται «...το Συμβούλιο...χαράζει κατ' έτος κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη στις πολιτικές τους για την απασχόληση». Το ίδιο άρθρο περιέχει επίσης υποχρεώσεις για το κάθε κράτος μέλος όπως υποβάλλει «...στο Συμβούλιο και την Επιτροπή ετήσια έκθεση για τα κυριότερα μέτρα που λαμβάνει κατ' εφαρμογή της πολιτικής του για την απασχόληση, υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση...». Οι ετήσιες αυτές εκθέσεις εξετάζονται από το Συμβούλιο το οποίο «...δύναται, εάν το κρίνει σκόπιμο, υπό το πρίσμα της εξέτασης αυτής, να απευθύνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη». Τέλος, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποβάλλουν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «κοινή ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση της απασχόλησης στην Κοινότητα και την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση».

Στο **άρθρο 129** ενθαρρύνεται η συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και η υποστήριξη της δράσης τους στον τομέα της απασχόλησης. Αυτό είναι εφικτό «μέσω πρωτοβουλιών, οι οποίες αποσκοπούν στην ανάπτυξη ανταλλαγής πληροφοριών και δοκιμασμένων πρακτικών, στην παροχή συγκριτικής ανάλυσης και συμβουλευτικού υλικού, καθώς και στην προαγωγή καινοτόμων προσεγγίσεων και στην αξιολόγηση εμπειριών...». Μέσω του **άρθρου 130**, το Συμβούλιο συγκροτεί Συμβουλευτική Επιτροπή Απασχόλησης με στόχο το συντονισμό των πολιτικών απασχόλησης και της αγοράς εργασίας μεταξύ των κρατών μελών.

2.1.2. Αποφάσεις Ευρωπαϊκών Συμβουλίων

Στο μέρος αυτό περιγράφονται συνοπτικά οι διάφορες αποφάσεις των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων για την απασχόληση και το αδρανές δυναμικό.

Στις **9-10 Δεκεμβρίου 1994**, στο **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσσεν**, έμφαση δόθηκε σε διάφορα μέτρα που χρειάζονται να αναληφθούν για καταπολέμηση της ανεργίας.

Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για την απασχόληση στο Λουξεμβούργο στις 20-21 Νοεμβρίου 1997** και το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 15^{ης} Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση το 1998, δρομολόγησε μια διαδικασία μεγάλης προβολής, ισχυρής πολιτικής δέσμευσης και ευρείας αποδοχής από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η διαδικασία αυτή, εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, και κατά καιρούς, διάφορα Ευρωπαϊκά Συμβούλια επιβεβαιώνουν τη διαδικασία αυτή και δίνουν νέα έμφαση στο θέμα της απασχόλησης.

Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Κάρντιφ στις 15-16 Ιουνίου 1998**, κάλεσε τα κράτη μέλη να προχωρήσουν το συντομότερο στην πρακτική εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης για την απασχόληση, τα οποία είχαν ετοιμαστεί για πρώτη φορά, όπως είχε συμφωνηθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου. Έμφαση για αύξηση των ποσοστών απασχόλησης δόθηκε στο **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κολωνίας στις 3-4 Ιουνίου 1999**.

Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας στις 23-24 Μαρτίου 2000** έθεσε ένα νέο στρατηγικό στόχο για να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης στον κόσμο, με βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η επίτευξη αυτού του στόχου θα βοηθήσει την Ε.Ε. να επανακτήσει τις προϋποθέσεις για πλήρη απασχόληση.

Το **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φείρα στις 19-20 Ιουνίου 2000** κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους όπως διαδραματίσουν ένα πιο ουσιαστικό ρόλο στον καθορισμό, στην εφαρμογή και στην αξιολόγηση των κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση, οι οποίες βασίζονται σε αυτούς. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας, στη δια βίου μάθηση και στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης, ιδιαίτερα για τις γυναίκες.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας στις 7-9 Δεκεμβρίου 2000 υιοθέτησε την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πρόταση, η οποία δηλώνει ότι η επιστροφή στην πλήρη απασχόληση περιλαμβάνει φιλόδοξες πολιτικές σε σχέση με την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης, τη μείωση των περιφερειακών ανισορροπιών, τη μείωση της ανισότητας και τη βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησης.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης στις 23-24 Μαρτίου 2001 συμφωνήθηκε όπως ενισχυθούν οι στόχοι για τα ποσοστά απασχόλησης μέχρι το 2010 που καθορίστηκαν στη Λισσαβόνα. Έτσι καθορίστηκαν ενδιάμεσοι στόχοι για ποσοστά απασχόλησης μέχρι το 2005 και ένας νέος στόχος για το 2010 που ανταποκρίνεται στη δημογραφική πρόκληση και αφορά αύξηση στο ποσοστό απασχόλησης ανδρών και γυναικών μεγαλύτερης ηλικίας.

Πρόσθετα, στο πιο πάνω Συμβούλιο συμφωνήθηκε ότι η επίτευξη πλήρους απασχόλησης περιλαμβάνει την επικέντρωση τόσο σε περισσότερες όσο και σε καλύτερες θέσεις εργασίας. Προς το σκοπό αυτό θα πρέπει να καθοριστούν κοινές προσεγγίσεις για τη διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας εργασίας, οι οποίες θα περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση. Τέλος, συμφωνήθηκε ότι πρέπει να ενθαρρυνθεί ο εκσυγχρονισμός των αγορών εργασίας και η κινητικότητα για να υπάρξει μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα στις αλλαγές μέσα από την κατάργηση των υφιστάμενων περιορισμών.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ στις 15-16 Ιουνίου 2001 αναγνωρίστηκε ότι ο θεμελιώδης στόχος της συνθήκης για βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτει ότι η απασχόληση, οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις και οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές πολιτικές πρέπει να αντιμετωπίζονται με ένα αμοιβαία συμπληρωματικό τρόπο. Το Συμβούλιο κάλεσε τα Κράτη Μέλη να ετοιμάσουν βιώσιμες στρατηγικές ανάπτυξης, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν την προώθηση της απασχόλησης στον τομέα του περιβάλλοντος.

Η πραγματική ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας των ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση θα αυξήσει την κοινωνική ένταξη και τα ποσοστά απασχόλησης και θα βελτιώσει τη βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Η χάραξη κατάλληλων πολιτικών είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση των διακρίσεων, την

εξασφάλιση εξατομικευμένης προσέγγισης στις μεμονωμένες ανάγκες και τη δημιουργία επαρκών ευκαιριών απασχόλησης με την παροχή κινήτρων προς τους εργοδότες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η απόφαση 2001/903/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3^{ης} Δεκεμβρίου 2001, ανακήρυξε το 2003 ως «Ευρωπαϊκό έτος των ατόμων με ειδικές ανάγκες». Η πρόσβαση στην αγορά εργασίας είναι σημαντικότερη προτεραιότητα σε ό,τι αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες που εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 37 εκατομμύρια άτομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πολλά από τα οποία έχουν την ικανότητα και την επιθυμία να εργασθούν.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης της 15^{ης} και 16^{ης} Μαρτίου 2002 ζήτησε να βελτιωθεί η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση μέσω μιας ενισχυμένης, απλουστευμένης και καλύτερα διαχειριζόμενης διαδικασίας που θα έχει ενιαίο χρονικό ορίζοντα το 2010 και θα ενσωματώνει πλήρως τους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Βασικός στόχος είναι η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης. Μέχρι το 2010, συμφωνήθηκε όπως αυξηθεί προοδευτικά κατά 5 χρόνια η πραγματική μέση ηλικία εξόδου από την αγορά εργασίας (κατά το 2001, η ηλικία αυτή εκτιμάται ότι ήταν 59,9 έτη), πράγμα το οποίο θα συμβάλει και στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης ζήτησε να απλοποιηθούν οι διαδικασίες συντονισμού και να συγχρονιστούν τα χρονοδιαγράμματα έκδοσης των γενικών προσανατολισμών οικονομικής πολιτικής και των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών της 20^{ης} και 21^{ης} Μαρτίου 2003, επιβεβαίωσε ότι η στρατηγική για την απασχόληση έχει τον κορυφαίο ρόλο στην υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής της Λισσαβόνας για την απασχόληση και την αγορά εργασίας. Επίσης ζήτησε όπως η στρατηγική για την απασχόληση, μαζί με τους γενικούς προσανατολισμούς οικονομικής πολιτικής, που εξασφαλίζουν το γενικό συντονισμό της οικονομικής πολιτικής στην Κοινότητα, λειτουργούν με συνέπεια. Το ίδιο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε οι κατευθυντήριες γραμμές να είναι ολιγάριθμες και προσανατολισμένες στα αποτελέσματα, ώστε να επιτρέπουν στα κράτη μέλη να σχεδιάσουν τον κατάλληλο συνδυασμό μέτρων και να συνοδεύονται από τους κατάλληλους επιμέρους στόχους. Το 2003 παρέχει ιδιαίτερη ευκαιρία για να χρησιμοποιηθούν εξορθολογισμένα

εργαλεία συντονισμού των βασικών πολιτικών – οι Γενικοί Προσανατολισμοί των Οικονομικών Πολιτικών, οι Κατευθυντήριες Γραμμές για την Απασχόληση και η Στρατηγική για την Εσωτερική Αγορά – και να τους δοθεί τριετής προοπτική.

Μια από τις προτεραιότητες του Συμβουλίου ήταν και η αύξηση της απασχόλησης, η οποία απαιτεί εκτεταμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την πλήρη απασχόληση, την αυξημένη παραγωγικότητα και την ποιότητα της εργασίας. Παράλληλα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να συγκροτήσει Ευρωπαϊκή Ειδική Ομάδα για την Απασχόληση, “...για τη διεξαγωγή ανεξάρτητης και ενδεδειγμένης εξέτασης των κύριων προκλήσεων της πολιτικής που συνδέεται με την απασχόληση και για τον εντοπισμό πρακτικών μεταρρυθμιστικών μέτρων με όσο το δυνατόν πιο άμεση επίπτωση στην ικανότητα των κρατών μελών να υλοποιήσουν την αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση και να επιτύχουν τους σκοπούς και στόχους της”.

2.1.3. Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης (ΕΣΑ) ξεκίνησε στη σύνοδο κορυφής για την απασχόληση που έγινε στο Λουξεμβούργο (1997), ενώ σύμφωνα με την ευρωπαϊκή ατζέντα κοινωνικής πολιτικής, η οποία επικυρώθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας το 2000, χρειαζόταν να γίνει σε βάθος **ανασκόπηση των πρώτων 5 ετών εφαρμογής της ΕΣΑ**.

Σύμφωνα με τον απολογισμό αυτό, οι επιδόσεις της αγοράς εργασίας στην Ε.Ε. έχουν βελτιωθεί αισθητά, καθώς έχουν δημιουργηθεί πάνω από 10 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας από το 1997 μέχρι το 2002, από τις οποίες τα 6 εκατομμύρια κατέλαβαν γυναίκες. Παράλληλα, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 5 εκατομμύρια.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω, έχουν γίνει ορισμένες αλλαγές σε επιμέρους πολιτικές. Οι πολιτικές για την απασχόληση και ο ρόλος των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης αναδιαμορφώθηκαν για να στηρίξουν μια ενεργητική και προληπτική προσέγγιση. Η φορολόγηση της εργασίας άρχισε να γίνεται πιο φιλική προς την απασχόληση. Έχει σημειωθεί πρόοδος στον εκσυγχρονισμό της

οργάνωσης της εργασίας, ιδίως σε ό,τι αφορά ρυθμίσεις για το χρόνο εργασίας και τις πιο ευέλικτες συμβάσεις εργασίας. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου έχει γενικευτεί, καθώς έχουν ληφθεί πρωτοβουλίες με στόχο την αντιμετώπιση του χάσματος μεταξύ των φύλων.

Παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες προκλήσεις ως προς την απασχόληση. Μερικές από αυτές είναι η αντιμετώπιση των δημογραφικών τάσεων, οι περιφερειακές διαφορές ως προς τις επιδόσεις, η διαρκής οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση, η παγκοσμιοποίηση και η διεύρυνση. Με στόχο την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προκλήσεων, κρίθηκε σκόπιμο όπως επαναπροσδιοριστούν οι βασικές προτεραιότητες της διαδικασίας του Λουξεμβούργου: η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και η προώθηση μιας αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς.

Οι εκδοθείσες το 2003 με τριετή προοπτική **κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση** προωθούν τρεις γενικούς και αλληλένδετους στόχους, οι οποίοι έχουν ως απώτερο σκοπό την πλήρη απασχόληση και τις καλύτερες θέσεις εργασίας για όλους. Στην επιδίωξη όμως των τριών γενικών στόχων, τα κράτη μέλη διαμορφώνουν πολιτικές που λαμβάνουν υπόψη και 10 ειδικές κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες συνιστούν προτεραιότητες δράσης. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στους βασικούς στόχους και τις κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν στην αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού.

Στον **πρώτο γενικό στόχο** που αφορά την πλήρη απασχόληση γίνεται αναφορά στους στόχους της Λισσαβόνας και της Στοκχόλμης για το συνολικό ποσοστό απασχόλησης (κοινοτικός μέσος όρος 67% το 2005 και 70% το 2010), για το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών (57% και 60% αντίστοιχα) και των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων (ποσοστό απασχόλησης 50% το 2010). Είναι φανερό ότι η υλοποίηση των πιο πάνω στόχων προϋποθέτει την υλοποίηση μέτρων για ένταξη / επανένταξη αδρανούς γυναικείου δυναμικού στην αγορά εργασίας καθώς και μέτρων για την παραμονή μεγαλύτερου ποσοστού μεγάλων σε ηλικία απασχολούμενων στην αγορά εργασίας.

Σε ό,τι αφορά την αύξηση του **ποσοστού απασχόλησης των γυναικών**, προτείνεται η προώθηση ευνοϊκότερων συνθηκών για την

ένταξη, την επανένταξη και την παραμονή γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας. Παραδείγματα αυτών των πολιτικών συμφιλίωσης είναι η δέουσα παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας για παιδιά και άλλα προστατευόμενα άτομα και η πρόσβαση σε αυτές, η ίση κατανομή των ευθυνών φροντίδας του νοικοκυριού και των προστατευομένων ατόμων, η ενθάρρυνση των ανδρών να αξιοποιούν τις δυνατότητες λήψης γονικής και άλλης άδειας και η παροχή σε άνδρες και γυναίκες της δυνατότητας ευέλικτων εργασιακών ρυθμίσεων.

Από την άποψη αυτή, αποκτά ιδιαίτερη σημασία η επίτευξη του στόχου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης “ **έως το 2010 να παρέχεται βρεφονηπιακή μέριμνα για το 90% τουλάχιστον των παιδιών μεταξύ ηλικίας τριών ετών και της ηλικίας υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης, και για το 33% τουλάχιστον των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών**”.

Για την επίτευξη του στόχου για **ποσοστό απασχόλησης 50%** για τους απασχολούμενους ηλικίας 55-64 χρονών καθώς και του στόχου για αύξηση κατά **πέντε έτη** της μέσης ηλικίας συνταξιοδότησης στην Ε.Ε. έως το 2010 προτείνονται διάφορα μέτρα όπως:

- Εισαγωγή του θεσμού της ευέλικτης αφυπηρέτησης.
- Μεταρρύθμιση τόσο του συστήματος παροχής συντάξεων όσο και του φορολογικού συστήματος έτσι που να αποθαρρύνονται οι μεγάλοι σε ηλικία εργαζόμενοι να αφυπηρετούν πρόωρα.
- Προώθηση της δια βίου μάθησης (life long learning) για άτομα όλων των ηλικιών.
- Βελτίωση της ποιότητας εργασίας.
- Διατήρηση της φυσικής και διανοητικής κατάστασης των μεγάλων σε ηλικία εργαζομένων σε ικανοποιητικό επίπεδο έτσι που η ικανότητα τους για εργασία να είναι καλή.
- Παροχή κινήτρων τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους ίδιους τους μεγάλους σε ηλικία εργαζόμενους για μετεκπαίδευση. Στα κίνητρα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η παροχή

χορηγήματος στους εργαζόμενους και η επιχορήγηση επιχειρήσεων.

Τέλος η **στήριξη της ένταξης και καταπολέμηση διακρίσεων** στην αγορά εργασίας για μειονεκτούντα άτομα αναμένεται να συμβάλει στη μεγαλύτερη αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού.

Ειδικότερα η ενσωμάτωση μειονεκτούντων ατόμων στην αγορά εργασίας έχει ιδιαίτερη σημασία για την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού, την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

Είναι **σημαντικό τα κράτη μέλη να προσδιορίζουν τα άτομα ή τις ομάδες με ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά συμμετοχής στην αγορά εργασίας** (ποσοστά που συνδέονται για παράδειγμα με την ύπαρξη αναπηριών, την εθνοτική καταγωγή, την οικογενειακή κατάσταση, την ηλικία, τον τόπο κατοικίας κλπ.) και να αναπτύσσουν κατάλληλες πολιτικές, βασισμένες όπου αυτό είναι δυνατό, σε ποσοτικοποιημένους στόχους. Για να γίνει αυτό, θα απαιτηθεί μεγαλύτερη προσπάθεια για τη βελτίωση των συστημάτων συλλογής δεδομένων και της παρακολούθησης της κατάστασης των ατόμων που θεωρείται ότι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, τηρουμένης πλήρως της αρχής της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

2.2. Πολιτικές στην Κύπρο

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί τον κυριότερο πλουτοπαραγωγικό πόρο της Κύπρου. Η έλλειψη οποιωνδήποτε άλλων φυσικών πόρων, το μικρό μέγεθος της χώρας και η εξάρτηση από τον τομέα των Υπηρεσιών, αποδεικνύουν ότι για να μπορέσει η Κύπρος να ανταγωνιστεί στο διεθνές περιβάλλον θα πρέπει να διαθέτει ένα ιδιαίτερα αναπτυγμένο ανθρώπινο δυναμικό. Η σημασία αυτή έγινε κατανοητή από τα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας της Κύπρου και έγινε ακόμη πιο έντονη τα τελευταία χρόνια.

Σε αυτό το υποκεφάλαιο γίνεται αναφορά στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006, στο οποίο δίδεται ιδιαίτερη σημασία στο

ανθρώπινο δυναμικό και στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 “Ανθρώπινο Δυναμικό”.

2.2.1 Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006

Το **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006**, αποδίδει βαρύνουσα σημασία στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την προώθηση της ισότητας και της κοινωνικής συνοχής. Αναγνωρίζει ότι η αναβάθμιση, επέκταση και εμπλουτισμός των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα, η ικανοποίηση της οποίας θα συμβάλει στην ενδυνάμωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής του τόπου.

Στο **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006**, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού παρουσιάζεται ως μια από τις πέντε αναπτυξιακές προτεραιότητες. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι κεντρικός στόχος είναι «...η ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, η προώθηση της απασχόλησης και η εμπέδωση των συνθηκών κοινωνικής συνοχής».

Οι βασικοί άξονες προτεραιότητας είναι:

- **Ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης**, κυρίως μέσω της διεύρυνσης των επιλογών για τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Κύπρο, της επέκτασης και βελτίωσης των κτιριακών υποδομών και του εξοπλισμού στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, καθώς και παρεμβάσεων που θα στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.
- **Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης**, κυρίως μέσω της συγκρότησης ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού συστήματος κατάρτισης και επανακατάρτισης, της ενεργητικής στήριξης της απασχόλησης και της αύξησης της συμμετοχής στην αγορά εργασίας των πληθυσμιακών ομάδων που σχετικά υστερούν.
- **Προώθηση των ίσων ευκαιριών και της κοινωνικής ενσωμάτωσης**, μέσα από την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.

Ο άξονας αναφορικά με την **προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης**, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα **μέτρα**, η υλοποίηση των οποίων αναμένεται να συμβάλει στην καλύτερη αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού:

- Ενεργητική στήριξη της απασχόλησης. Θα προωθηθούν δράσεις με στόχο την ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων με αναπηρίες, γυναικών με οικογενειακές ευθύνες, συνταξιούχων, επαναπατριζομένων Κυπρίων.
- Δραστηριότητες ενημέρωσης. Το μέτρο αποσκοπεί στη συνεχή και ποιοτική ενημέρωση του εργατικού δυναμικού για τις προοπτικές στην αγορά εργασίας, τις ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης και στη διατήρηση της εργατικής ειρήνης.
- Αναβάθμιση και επέκταση των δραστηριοτήτων κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη και τις ανάγκες της νέας οικονομίας.

Εξάλλου μέσα στα πλαίσια του άξονα για την **προώθηση των ίσων ευκαιριών και της κοινωνικής ενσωμάτωσης** περιλαμβάνονται μέτρα που αποσκοπούν μεταξύ άλλων στη δραστηριοποίηση αδρανούς δυναμικού. Τα **μέτρα** αυτά είναι:

- Αναβάθμιση των υπηρεσιών σε ηλικιωμένα άτομα και αντιμετώπιση του φαινομένου γήρανσης του πληθυσμού. Μεταξύ άλλων προτείνεται η λειτουργία προγραμμάτων ενθάρρυνσης της απασχόλησης ηλικιωμένων και της κοινωνικής ένταξής τους.
- Αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται σε άτομα με αναπηρία. Στα πλαίσια του μέτρου αυτού περιλαμβάνεται και η εισαγωγή και λειτουργία νέων σχεδίων επαγγελματικής αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, βελτίωση των υφιστάμενων σχεδίων αναφορικά με το ύψος της παρεχόμενης βοήθειας καθώς και διεύρυνση των ομάδων των δικαιούχων.
- Ενδυνάμωση των μηχανισμών για την ισότητα και τα δικαιώματα της γυναίκας. Το μέτρο αποσκοπεί στον

εκσυγχρονισμό των κρατικών δομών στον τομέα της ισότητας ανδρών και γυναικών.

2.2.2. Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 “Ανθρώπινο Δυναμικό”

Κεντρική στρατηγική επιδίωξη του **Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού για το Στόχο 3 “Ανθρώπινο Δυναμικό”**, είναι η ανάπτυξη και η πληρέστερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σε συνθήκες κοινωνικής συνοχής και ίσων ευκαιριών. Η στρατηγική αυτή επιδίωξη ταυτίζεται με τη στρατηγική και τους στόχους του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2004-2006 για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την προώθηση ίσων ευκαιριών και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Με σκοπό την επίτευξη της κεντρικής στρατηγικής επιδίωξης, έχουν τεθεί δύο γενικοί στόχοι:

1. **Προώθηση της απασχόλησης:** Στοχεύει στην προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, κυρίως μέσα από την ενεργητική στήριξη της απασχόλησης, σε συνθήκες κοινωνικής συνοχής και ίσων ευκαιριών.
2. **Ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού:** Στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, κυρίως μέσω της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών και τη στενότερη σύνδεση της με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Οι **άξονες προτεραιότητας** και τα επιμέρους μέτρα που συνθέτουν το Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού σχεδιάστηκαν για να εξυπηρετούν τους πιο πάνω γενικούς στόχους.

Οι άξονες αυτοί είναι οι ακόλουθοι:

- Ανάπτυξη και προώθηση ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας.

- Προώθηση και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και της δια βίου μάθησης.
- Τεχνική βοήθεια.

Ο **Πρώτος Άξονας Προτεραιότητας** περιλαμβάνει μέτρα, δράσεις και έργα που αφορούν μεταξύ άλλων τις γυναίκες και όσους απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα:

1. **Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης**

Βασικός στόχος του Μέτρου, είναι η δημιουργία δομών που θα συμβάλουν στην εφαρμογή μιας στρατηγικής πρόληψης και απασχολησιμότητας στην αγορά εργασίας. Αυτό συνεπάγεται τον προσανατολισμό των ΔΥΑ προς την κατεύθυνση μιας ενεργούς σχέσης με τις ομάδες που εξυπηρετούν (εργαζόμενους και εργοδότες), για αντιμετώπιση των ελλείψεων και ανισορροπιών στην αγορά εργασίας.

2. **Ενίσχυση των ενεργειών για προσαρμογή των δεξιοτήτων των νεοεισερχομένων, των ανέργων και των εργαζομένων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας**

Πρωταρχικός στόχος του Μέτρου, είναι η βελτίωση της απασχολησιμότητας σημαντικού τμήματος του εργατικού δυναμικού (νεοεισερχομένων αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ανέργων), μέσω της παροχής υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού, κατάρτισης, τοποθέτησης σε εργασία και απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας.

Πρόσθετος βασικός στόχος του Μέτρου είναι, επίσης, η υποβοήθηση των μικροεπιχειρήσεων που απασχολούν 1-4 άτομα, στην ανάπτυξη και πληρέστερη αξιοποίηση του προσωπικού τους, μέσω της προώθησης ειδικών δραστηριοτήτων κατάρτισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Με τις παρεμβάσεις του συγκεκριμένου μέτρου υπέρ των ανέργων και των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας

αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκτιμάται ότι θα ενισχυθεί η πρόληψη και καταστολή της ανεργίας, και του ποσοστού της ανεργίας μεταξύ των γυναικών. Με τις παρεμβάσεις, εξάλλου, του Μέρου υπέρ των μικροεπιχειρήσεων, εκτιμάται ότι θα βελτιωθεί η αποδοτικότητα και η ανταγωνιστικότητά τους.

3. Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους και ειδικότερα για εκείνους που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό

Βασικός στόχος του Μέρου, είναι η υποβοήθηση της επαγγελματικής αποκατάστασης και γενικότερα της κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων που απειλούνται από τον κοινωνικό αποκλεισμό, μέσω της ενθάρρυνσης, της βελτίωσης των δεξιοτήτων, της τοποθέτησής τους σε εργασία και της παροχής συνεχούς συμβουλευτικής στήριξης.

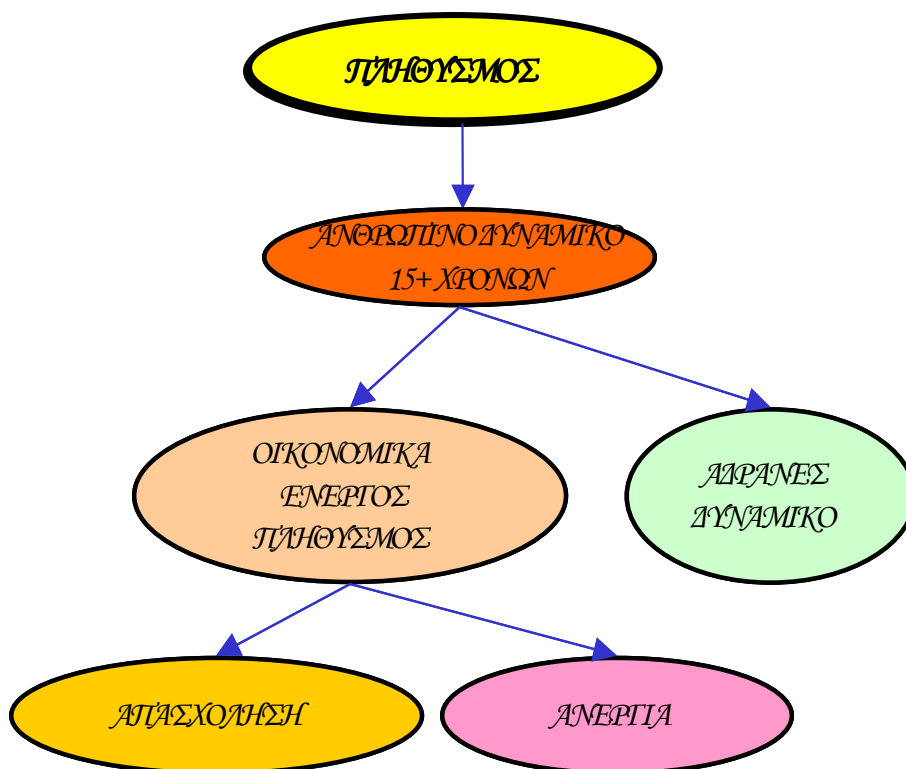
4. Προώθηση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας

Βασικός σκοπός τους Μέρου, είναι η στήριξη της ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας, μέσω της απόκτησης εξειδικευμένων συμπληρωματικών γνώσεων και δεξιοτήτων, μέσω της τοποθέτησής τους σε κατάλληλη θέση εργασίας και μέσω της ελάφρυνσής τους από τις οικογενειακές υποχρεώσεις φροντίδας παιδιών, ηλικιωμένων και άλλων εξαρτημένων ατόμων. Το Μέτρο αναμένεται να συμβάλει, τόσο στη συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, όσο και στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής. Συμπληρωματικά, το Μέτρο αναμένεται να κινητοποιήσει επαγγελματική ένταξη ικανού αριθμού γυναικών, οι οποίες θα ήθελαν να εργασθούν με μερική απασχόληση ή με κάποια άλλη ευέλικτη διευθέτηση του χρόνου εργασίας, αλλά οι οποίες παραμένουν αδρανείς, ελλείψει κατάλληλων ευκαιριών. Ο εκσυγχρονισμός τέλος της οργάνωσης της εργασίας θα έχει θετικά αποτελέσματα για τις επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στη συγκράτηση του κόστους παραγωγής, στη βελτίωση της παραγωγικότητας και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους.

3. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό της Κύπρου κατά την περίοδο 2000-2003. Επίσης, στο τέλος του κεφαλαίου γίνεται σύγκριση, όπου είναι δυνατό, με αντίστοιχες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αρχικά, αναλύονται στοιχεία για το **συνολικό πληθυσμό** της Κύπρου την περίοδο 2000-2003. Στη συνέχεια εξετάζονται πληροφορίες για το **ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15 χρονών και άνω**, δηλαδή για το δυναμικό που είναι σε θέση να εργαστεί. Ακολούθως, γίνεται ανάλυση για τον **οικονομικά ενεργό πληθυσμό**, που περιλαμβάνει τους απασχολούμενους και τους άνεργους, και στο τέλος παρατίθενται στοιχεία για το **αδρανές δυναμικό**, που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

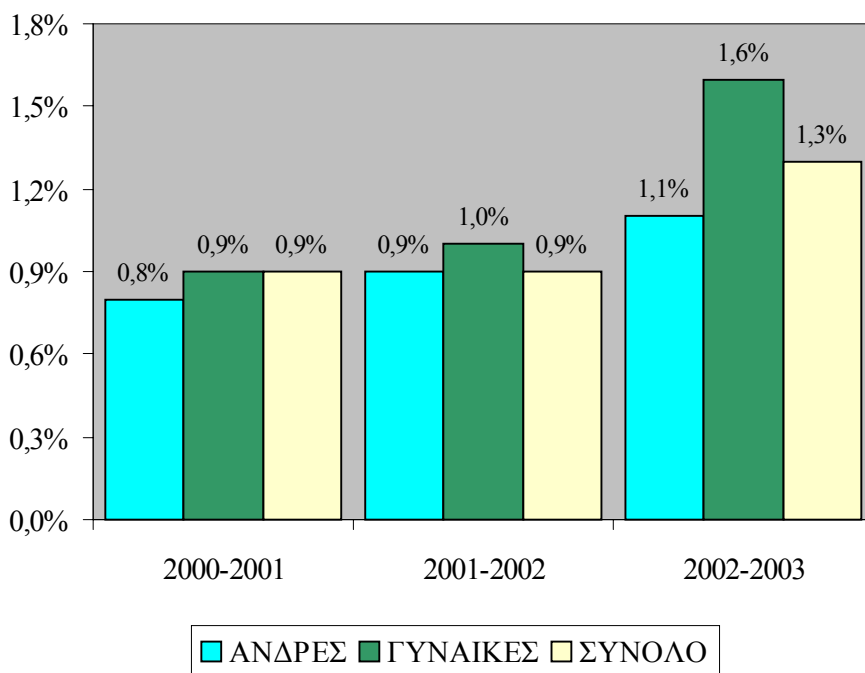

3.1. Συνολικός πληθυσμός

Ο πληθυσμός² της Κύπρου αυξήθηκε από **667.199** άτομα το 2000 σε **673.039** άτομα το 2001 ή κατά **5.840** άτομα, σε **679.269** άτομα το 2002 ή κατά **6.230** άτομα και σε **688.345** άτομα το 2003 ή κατά **9.076** άτομα.

Στο Σχεδιάγραμμα 1 εμφανίζεται παραστατικά η ποσοστιαία μεταβολή του πληθυσμού την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο. Σύμφωνα λοιπόν με το Σχεδιάγραμμα αυτό η ποσοστιαία αύξηση του πληθυσμού τόσο το 2001 όσο και το 2002 ήταν **0,9%**. Το 2003 η αύξηση που εμφανίσθηκε ήταν σημαντικά μεγαλύτερη (**1,3%**).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

² Επισημαίνεται ότι η “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού” δεν καλύπτει όσους διαμένουν σε διάφορα ιδρύματα όπως μέλαθρα ευγηρίας, ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες κ.α. Επίσης, για σκοπούς εναρμόνισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση στον πληθυσμό δεν περιλαμβάνονται οι στρατιώτες.

Εξετάζοντας την **πληθυσμιακή αύξηση κατά φύλο** διαπιστώνεται ότι η ποσοστιαία μεταβολή του γυναικείου πληθυσμού είναι και για τα τρία χρόνια μεγαλύτερη από την αντίστοιχη μεταβολή του ανδρικού πληθυσμού. Συγκεκριμένα το 2001 ο γυναικείος πληθυσμός αυξήθηκε κατά **0,9%** και ο ανδρικός κατά **0,8%**. Μέσα στο 2002 ο αριθμός των γυναικών αυξήθηκε κατά **1,0%** ενώ ο αντίστοιχος αριθμός των ανδρών κατά **0,9%**. Το 2003 η αύξηση του γυναικείου πληθυσμού ανήλθε στο **1,6%** ενώ η αντίστοιχη αύξηση του ανδρικού πληθυσμού ήταν μόνο **1,1%**.

Σε ότι αφορά την **κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο** επισημαίνεται η πολύ οριακή αύξηση του ποσοστού του γυναικείου πληθυσμού από 51,4% το 2000 σε 51,5% το 2001 και το 2002 και σε 51,6% το 2003. Βέβαια, το γεγονός ότι ο γυναικείος πληθυσμός είναι περισσότερος από τον ανδρικό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο ότι στην “Ερευνα Εργατικού Δυναμικού” δεν περιλαμβάνονται οι στρατιώτες. Ωστόσο και αν ακόμη συμπεριληφθούν οι στρατιώτες, που ανέρχονται περίπου στις 10.000 άτομα, ο γυναικείος πληθυσμός εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερος από τον ανδρικό.

Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι η **προσδοκώμενη διάρκεια ζωής είναι μεγαλύτερη στις γυναίκες** από ότι στους άνδρες με δεδομένο ότι ο αριθμός των γεννήσεων ανδρών και γυναικών είναι περίπου ο ίδιος. Για ενίσχυση αυτής της διαπίστωσης αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι το 2003 ο αριθμός των γυναικών ηλικίας 70 χρονών και άνω ήταν **30.617 άτομα** ενώ ο αντίστοιχος αριθμός των ανδρών ήταν **23.916 άτομα**.

Αναλυτικότερες πληροφορίες για το συνολικό πληθυσμό τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και για την ποσοστιαία κατανομή του κατά φύλο φαίνονται στους πίνακες 1.1 και 1.2 του Παραρτήματος 1.

3.2. Ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15+ χρονών

Το μέρος του πληθυσμού που συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου είναι το ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15 χρονών και άνω. Το δυναμικό αυτό αυξήθηκε από 512.764 άτομα το 2000 σε 522.522 άτομα το 2001 ή κατά **1,9%**. Μέσα στο 2002 ο πληθυσμός ηλικίας 15 χρονών και άνω έφθασε τα 527.086 άτομα, δηλαδή παρουσίασε

αύξηση της τάξης του **0,9%** ενώ το 2003 ανήλθε στα 540.137 άτομα παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του **2,5%**.

Επισημαίνεται ότι ενώ το 2002 η **ποσοστιαία αύξηση στο ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15 χρονών και άνω** είναι η ίδια με την πληθυσμιακή αύξηση στην περίπτωση του 2001 και του 2003 η αύξηση αυτή είναι περίπου διπλάσια της αντίστοιχης πληθυσμιακής αύξησης (**1,9%** σε σύγκριση με **0,9%** το 2001 και **2,5%** σε σύγκριση με **1,3%** το 2003). Οι πληροφορίες για το ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15 χρονών και άνω φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στους πίνακες 1.3 και 1.4 του Παραρτήματος 1.

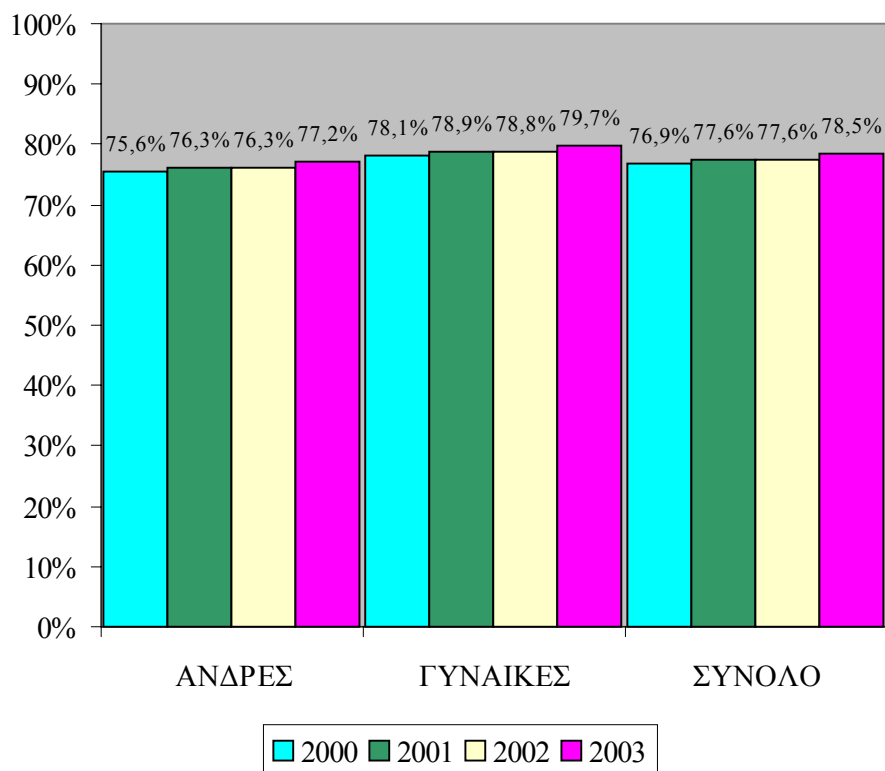
Σύμφωνα με τους πίνακες αυτούς ο **αριθμός του γυναικείου δυναμικού ηλικίας 15 χρονών και άνω** είναι **μεγαλύτερος** από τον αντίστοιχο **αριθμό του ανδρικού δυναμικού** και για τα τέσσερα χρόνια. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των γυναικών 15 χρονών και άνω στο σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού 15 χρονών και άνω ήταν για το 2000, 2001 και 2002 **52,3%** ενώ το 2003 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε οριακά στο **52,4%**.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση πληροφοριών για το ποσοστό του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15 χρονών στο σύνολο του πληθυσμού για την περίοδο 2000-2003. Στο Σχεδιάγραμμα 2 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό αυτό κατά φύλο για τα χρόνια 2000, 2001, 2002 και 2003.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 2 το **ποσοστό του πληθυσμού που είναι ηλικίας 15 χρονών και άνω κυμαίνεται μεταξύ 76,9% και 78,5%**. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε κατά **0,7%** το 2001, παρέμεινε στο ίδιο ακριβώς επίπεδο το 2002 ενώ παρουσίασε αύξηση κατά **0,9%** το 2003. Το μέρος αυτό του πληθυσμού, ιδιαίτερα όσοι είναι μεταξύ 15 και 64 χρονών, αναμένεται να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία και την οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου.

Από εξέταση των στοιχείων αυτών κατά φύλο προκύπτει ότι το ποσοστό του γυναικείου πληθυσμού με ηλικία από 15 χρονών και άνω είναι ελαφρά ψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τον ανδρικό πληθυσμό. Το γεγονός αυτό είναι ενδεικτικό του ότι η προσδοκώμενη διάρκεια ζωής είναι μεγαλύτερη για τις γυναίκες.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ
ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

3.3. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

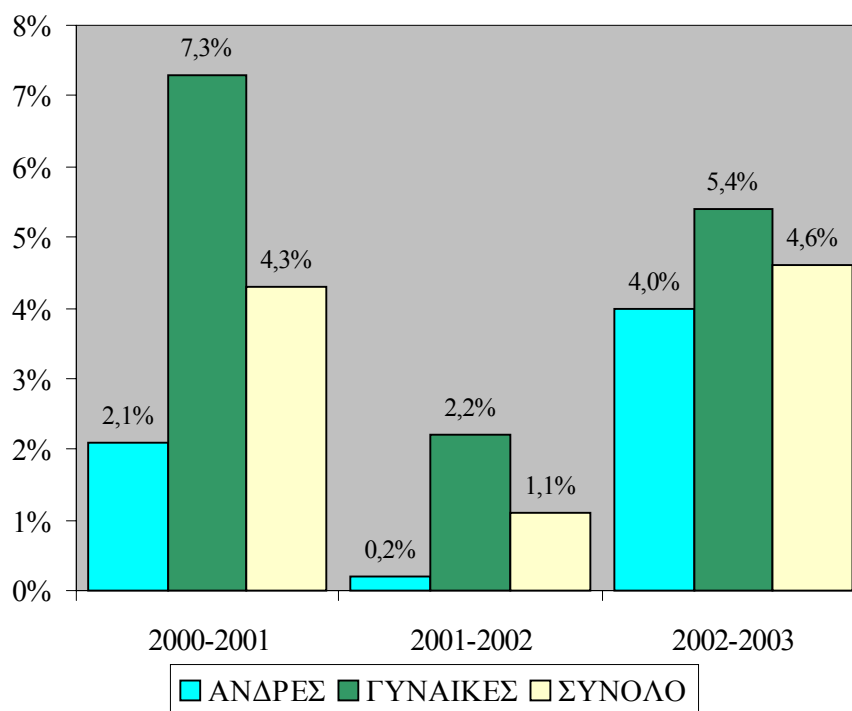
Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** ορίζεται ως το μέρος εκείνο του πληθυσμού το οποίο συμμετέχει στην αγορά εργασίας, δηλαδή είτε εργάζεται ή παρόλο που δεν εργάζεται επιθυμεί να εξασφαλίσει εργασία. Με άλλα λόγια ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** περιλαμβάνει τους **απασχολούμενους** και τους **άνεργους**.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Κύπρου αυξήθηκε από **309.093** άτομα το 2000 σε **322.483** άτομα το 2001 ή κατά **13.390** άτομα.

Μικρότερη αύξηση (**3.650** άτομα) παρουσιάστηκε το 2002 αφού ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός τη χρονιά αυτή ανήλθε στα **326.133** άτομα. Αντίθετα, το 2003 ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός σημείωσε σημαντική αύξηση κατά **15.070** άτομα φθάνοντας τα **341.203** άτομα.

Στο Σχεδιάγραμμα 3 εμφανίζεται παραστατικά η ποσοστιαία μεταβολή του οικονομικά ενεργού πληθυσμού την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η ποσοστιαία αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που εκδηλώθηκε το 2001 (**4,3%**) και το 2003 (**4,6%**), είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση τόσο του πληθυσμού (**0,9%**

το 2001 και **1,3%** το 2003) όσο και του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15 χρονών και άνω (**1,9%** το 2001 και **2,5%** το 2003). Το γεγονός αυτό υποδηλώνει την ένταξη / επανένταξη σημαντικού αριθμού αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας τόσο το 2001 όσο και το 2003.

Εξετάζοντας την **αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού κατά φύλο**, διαπιστώνεται ότι στην περίπτωση των γυναικών η αύξηση είναι κάθε χρόνο μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αύξηση για τους άνδρες. Συγκεκριμένα, ενώ ο γυναικείος οικονομικά ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά **7,3%** το 2001, κατά **2,2%** το 2002 και κατά **5,4%** το 2003, η αύξηση του ανδρικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού ήταν **2,1%**, **0,2%** και **4,0%** αντίστοιχα. Από τα στοιχεία αυτά φαίνεται ότι κατά την περίοδο 2000-2003 παρατηρήθηκε σημαντική ένταξη / επανένταξη αδρανούς γυναικείου δυναμικού στην αγορά εργασίας.

Η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση του γυναικείου οικονομικά ενεργού πληθυσμού είχε ως αποτέλεσμα την **αύξηση του μεριδίου των γυναικών** στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού την περίοδο 2000-2003. Έτσι ενώ το 2000 οι γυναίκες αποτελούσαν το **42,6%** του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού, το 2001 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **43,9%**, το 2002 στο **44,4%** και το 2003 στο **44,7%**.

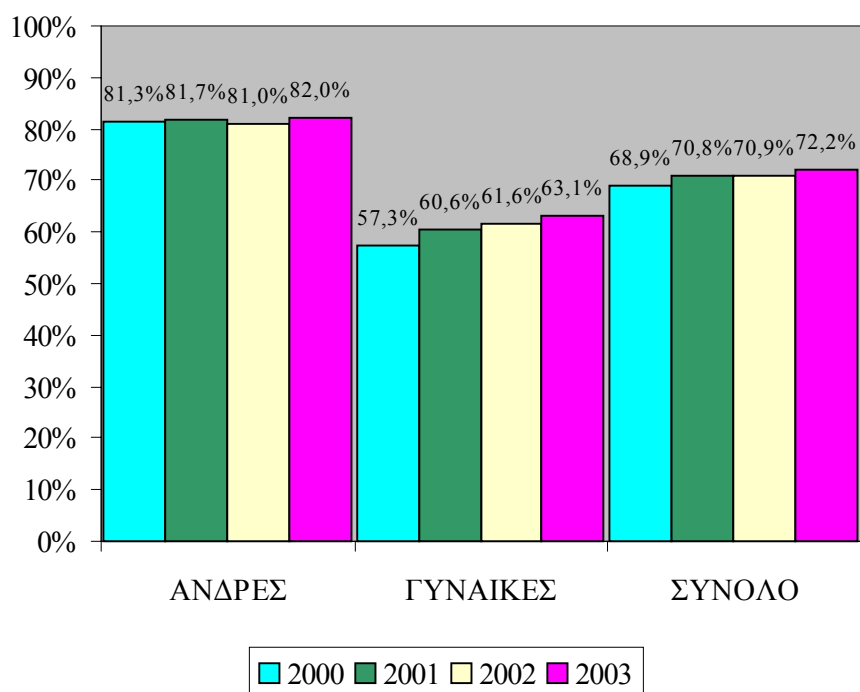
Πιο αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο εμφανίζονται στους πίνακες 1.5 και 1.6 του Παραρτήματος 1.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το **ποσοστό συμμετοχής**, που υποδηλώνει το βαθμό συμμετοχής του πληθυσμού στην αγορά εργασίας και υπολογίζεται με τη διαίρεση του Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού με το συνολικό πληθυσμό.

Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται για τον πληθυσμό ηλικίας 15-64 χρονών, δηλαδή το μέρος εκείνο του πληθυσμού που βρίσκεται σε εργάσιμη ηλικία (working age). Στο Σχεδιάγραμμα 4 παρουσιάζεται το ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών στην αγορά εργασίας την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο.

Με βάση λοιπόν το Σχεδιάγραμμα 4 φαίνεται να εμφανίζεται αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής του πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών στην αγορά εργασίας κατά την περίοδο 2000-2003. Συγκεκριμένα το ποσοστό συμμετοχής αυξήθηκε από 68,9% το 2000 σε 72,2% το 2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας το ποσοστό συμμετοχής κατά φύλο φαίνεται ότι στην περίπτωση του γυναικείου πληθυσμού παρουσιάζεται σημαντική αύξηση αφού το ποσοστό συμμετοχής από 57,3% το 2000 έφθασε το 63,1% το 2003.

Αντίθετα, το ποσοστό συμμετοχής του ανδρικού πληθυσμού παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα κατά την περίοδο 2000-2003 (από 81,3% το 2000 σε 82,0% το 2003). Τα δεδομένα αυτά

επιβεβαιώνουν την εκτίμηση για ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας αδρανούς γυναικείου δυναμικού.

3.3.1. Απασχολούμενοι

Οι **απασχολούμενοι** της Κύπρου με την εργασία τους στους διάφορους τομείς της οικονομίας διαδραματίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της οικονομίας. Η σημασία τους καθίσταται μεγαλύτερη αν ληφθεί υπόψη ότι η Κύπρος δεν διαθέτει άφθονες πρώτες ύλες ούτε και ανεπτυγμένη τεχνολογία.

Ο **αριθμός των απασχολουμένων παρουσίασε σημαντική αύξηση** την περίοδο 2000-2003. Συγκεκριμένα ενώ το 2000 ο αριθμός των απασχολουμένων ήταν **293.739** άτομα, το 2001 ανήλθε στα **309.508** άτομα, δηλαδή αυξήθηκε κατά **15.800** άτομα περίπου. Μικρότερη αύξηση παρουσιάστηκε μέσα στο 2002 με αποτέλεσμα ο αριθμός των απασχολουμένων να φθάσει τα **315.319** άτομα (αύξηση **5.800** περίπου ατόμων). Εξάλλου το 2003 εμφανίστηκε σημαντική αύξηση στον αριθμό των απασχολουμένων (γύρω στις **11.800** άτομα) και έτσι η συνολική απασχόληση έφθασε τα **327.094** άτομα.

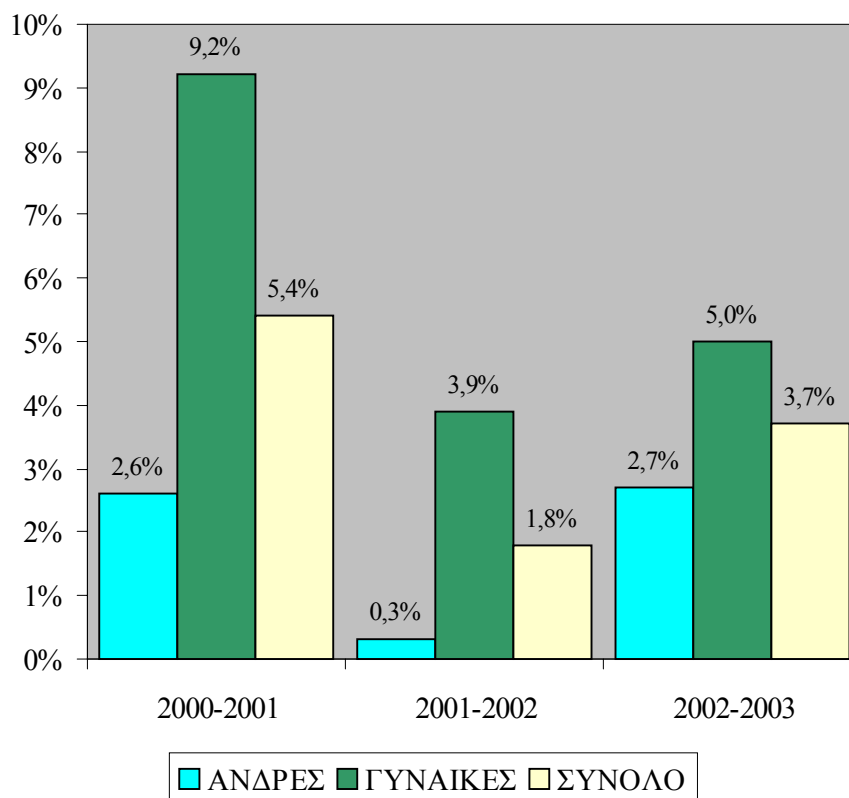
Η **αύξηση** που παρατηρήθηκε στον αριθμό των απασχολουμένων ήταν **μεγαλύτερη για τις απασχολούμενες γυναίκες** από ότι για τους απασχολούμενους άνδρες.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μειωθεί η διαφορά μεταξύ του αριθμού των ανδρών και γυναικών απασχολουμένων παρόλο που ο **αριθμός των ανδρών που απασχολούνται εξακολουθεί να είναι σημαντικά μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο αριθμό των γυναικών.**

Στο Σχεδιάγραμμα 5 παρουσιάζεται παραστατικά η **ποσοστιαία μεταβολή του αριθμού των απασχολουμένων** την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο. Σύμφωνα λοιπόν με το Σχεδιάγραμμα αυτό μέσα στο 2001 εμφανίστηκε σημαντική ποσοστιαία αύξηση στον αριθμό των απασχολουμένων σε σύγκριση με το 2000 (**5,4%**). Μικρότερη αύξηση της τάξης του **1,8%** παρουσιάστηκε το 2002 συγκριτικά με το 2001. Τέλος το 2003 η αύξηση που παρουσιάστηκε (**3,7%**) ήταν ψηλότερη από την αντίστοιχη αύξηση για το 2002 .

Εξετάζοντας, την **αύξηση της απασχόλησης κατά φύλο** διαπιστώνεται ότι στην περίπτωση των απασχολουμένων γυναικών αυτή ήταν πολύ μεγαλύτερη από ότι για τους απασχολούμενους άνδρες. Συγκεκριμένα οι γυναίκες αυξήθηκαν κατά **9,2%** το 2001, κατά **3,9%** το 2002 και κατά **5,4%** το 2003. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τους άνδρες ήταν **2,6%**, **0,3%** και **2,7%**. Η εξέλιξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα την **αύξηση του μεριδίου των γυναικών στο σύνολο της απασχόλησης από 41,6% το 2000 σε 44,5% το 2003.**

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΡΙΘΜΟΥ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

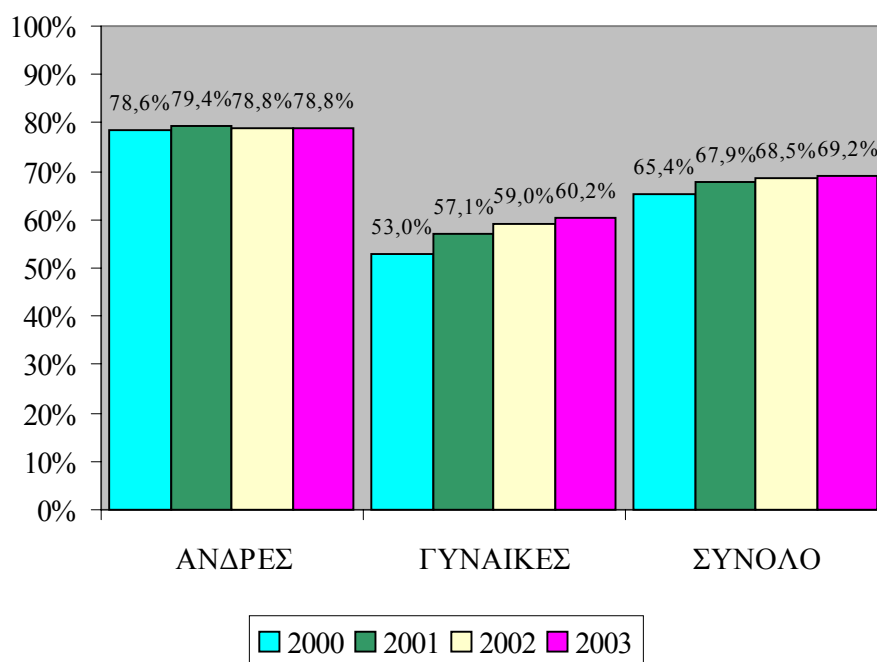

Οι πληροφορίες για τον αριθμό των απασχολουμένων και την ποσοστιαία κατανομή τους κατά φύλο την περίοδο 2000-2003

παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στους πίνακες 1.7 και 1.8 του Παραρτήματος 1.

Ο βαθμός απασχόλησης του πληθυσμού της Κύπρου υποδηλώνεται από το **ποσοστό απασχόλησης** το οποίο υπολογίζεται με τη διαίρεση των απασχολουμένων ηλικίας 15-64 χρονών με το συνολικό πληθυσμό της ίδιας ηλικίας. Στο Σχεδιάγραμμα 6 εμφανίζεται παραστατικά η διαχρονική μεταβολή του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 6 προκύπτει ότι το **ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών παρουσίασε σταδιακά σημαντική αύξηση** την περίοδο 2000-2003. Έτσι ενώ το 2000 εργαζόταν το **65,4%** του πληθυσμού ηλικίας 15-64

χρονών το 2003 οι απασχολούμενοι ηλικίας 15-64 χρονών αποτελούσαν το **69,2%** του πληθυσμού αυτής της ομάδας ηλικίας.

Η **αύξηση στο ποσοστό απασχόλησης** ήταν **πολύ μεγαλύτερη στην περίπτωση του γυναικείου πληθυσμού**. Συγκεκριμένα, το ποσοστό του γυναικείου πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών που απασχολούνταν αυξήθηκε από **53,0%** το 2000 σε **60,2%** το 2003. Στην περίπτωση του ανδρικού πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών ενώ το ποσοστό απασχόλησης αυξήθηκε από **78,6%** το 2000 σε **79,4%** το 2001 μέσα στο 2002 υποχώρησε στο **78,8%** ενώ το 2003 διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο με το 2002.

3.3.2. Ανεργία

Με βάση τον **ορισμό** που χρησιμοποιείται από τη Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat)³, και έχει υιοθετηθεί από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου, **άνεργος** θεωρείται εκείνος που κατά την περίοδο της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”:

- (α) Δεν εργαζόταν, και
- (β) Είχε προβεί σε κάποια ενέργεια για εξασφάλιση εργασίας κατά τη διάρκεια των προηγούμενων τεσσάρων εβδομάδων, και
- (γ) Αν έβρισκε εργασία ήταν πρόθυμος να την αναλάβει μέσα στις επόμενες δύο εβδομάδες.

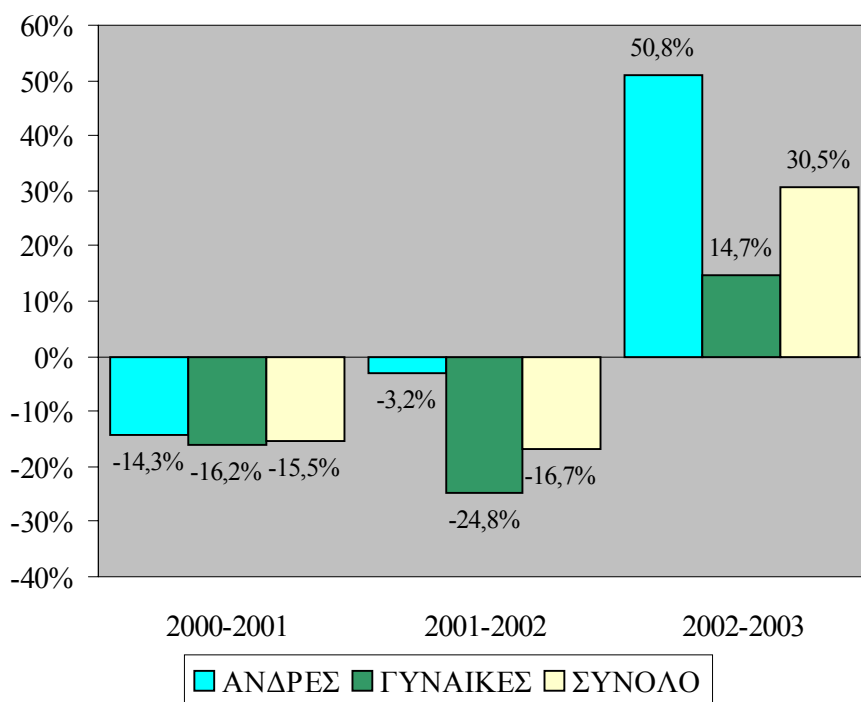
Ο **συνολικός αριθμός των ανέργων**, σύμφωνα με την “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού” μειώθηκε από **15.354** άτομα το 2000 σε **12.975** άτομα το 2001 ή κατά **2.400** άτομα περίπου και σε **10.814** άτομα το 2002 ή κατά **2.200** άτομα περίπου. Αντίθετα, το 2003 εμφανίστηκε αναστροφή της πτωτικής τάσης που παρουσιάστηκε τα προηγούμενα χρόνια με αποτέλεσμα ο αριθμός των ανέργων να ανέλθει στα **14.109** άτομα σημειώνοντας αύξηση κατά **3.300** άτομα περίπου.

---

³ Πηγή: “European social statistics – Labour force survey results 2000, Eurostat 2001”

Η διαγραμματική απεικόνιση της ποσοστιαίας μεταβολής της ανεργίας κατά φύλο την περίοδο 2000-2003 φαίνεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 7.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ
ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 7 προκύπτει ότι η **ποσοστιαία μείωση της ανεργίας την περίοδο 2000-2002** είναι πολύ μεγαλύτερη στην περίπτωση των γυναικών σε σύγκριση με την αντίστοιχη μείωση για τους άνδρες. Επισημαίνεται ότι ενώ το 2002 η ανεργία μεταξύ των γυναικών μειώθηκε κατά **24,8%** στην περίπτωση των ανδρών η μείωση ήταν μόνο **3,2%**. Η εξέλιξη αυτή συνάδει με τη μεγαλύτερη, συγκριτικά με τους άνδρες, αύξηση στην απασχόληση των γυναικών μέσα στην ίδια περίοδο και είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσοστού των γυναικών στο σύνολο της ανεργίας από **62,9%** το 2000 σε **56,3%** το 2002.

Εξάλλου το **2003**, όπου εμφανίσθηκε **αύξηση στην ανεργία**, η αύξηση αυτή ήταν σημαντικά μεγαλύτερη μεταξύ των ανδρών (**50,8%**) συγκριτικά με την αντίστοιχη αύξηση μεταξύ των γυναικών (**14,7%**). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο αριθμός των ανέργων ανδρών το 2003 να είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο αριθμό των ανέργων γυναικών. Ειδικότερα, το 2003 οι άνεργοι άνδρες ήταν **7.126** ενώ οι άνεργες γυναίκες ανέρχονταν στις **6.983**. Υπενθυμίζεται ότι για τα τρία προηγούμενα χρόνια 2000-2002 ο αριθμός των ανέργων γυναικών ήταν μεγαλύτερος από τον αριθμό των ανέργων ανδρών.

Οι πληροφορίες για την ανεργία την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στους πίνακες 1.9 και 1.10 του Παραρτήματος 1.

Η σοβαρότητα του ανεργιακού προβλήματος υποδηλώνεται από το ποσοστό ανεργίας. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με τη διαίρεση του αριθμού των ανέργων με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό.

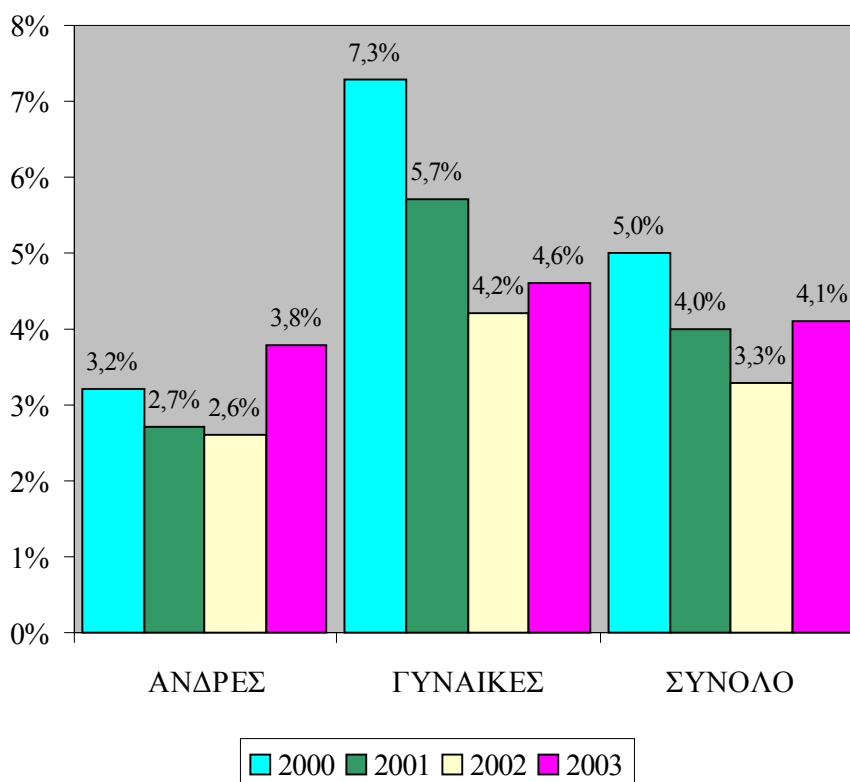
Στο Σχεδιάγραμμα 8 φαίνεται το ποσοστό ανεργίας κατά φύλο την περίοδο 2000-2003. Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα αυτό εμφανίζεται **μείωση στο ποσοστό ανεργίας από 5,0% το 2000 σε 3,3% το 2002 ενώ το 2003 αυξήθηκε στο 4,1%**. Υπενθυμίζεται ότι μέσα στην ίδια περίοδο παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στο ποσοστό απασχόλησης και έτσι η μείωση του ποσοστού ανεργίας αποδίδεται κατά κύριο λόγο σε αυξημένη ζήτηση εργατικού δυναμικού.

Συνολικά για την περίοδο **το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στις γυναίκες ενώ στην περίπτωση των ανδρών εμφανίσθηκε αύξηση**. Ειδικότερα, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών υποχώρησε από **7,3%** το 2000 στο **4,6%** το 2003. Αντίθετα το ποσοστό ανεργίας μεταξύ των ανδρών αυξήθηκε από **3,2%** το 2000 σε **3,8%** το 2003. Βέβαια, επισημαίνεται ότι το ποσοστό ανεργίας των γυναικών εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό ανεργίας των ανδρών παρόλο που παρατηρήθηκε σημαντική σμίκρυνση της διαφοράς.

Συμπερασματικά θα μπορούσε να αναφερθεί ότι παρόλο που την περίοδο 2000-2003, εμφανίσθηκε σημαντική βελτίωση της ανεργιακής κατάστασης των γυναικών συγκριτικά με τους άνδρες εντούτοις οι γυναίκες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα

προβλήματα για ομαλή ένταξη στην αγορά εργασίας από ότι οι άνδρες.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

3.4. Αδρανές δυναμικό

Οικονομικά αδρανές θεωρείται το άτομο εκείνο που κατά τη διάρκεια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”:

- (α) Δεν ζητούσε εργασία ή
- (β) Ζητούσε εργασία τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες αλλά δεν είχε προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση της ή

- (γ) Ζητούσε εργασία τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες αλλά δεν ήταν πρόθυμο να την αναλάβει μέσα στις επόμενες δυο εβδομάδες.

Ο ορισμός αυτός που χρησιμοποιείται από τη Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat)⁴ έχει υιοθετηθεί και από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου για σκοπούς εναρμόνισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 15 χρονών και άνω που ήταν οικονομικά αδρανείς διατηρήθηκε σε σταθερό επίπεδο κατά την περίοδο 2000-2003. Έτσι, το 2000 ο συνολικός αριθμός του αδρανούς δυναμικού ήταν **203.671** άτομα, το 2001 παρουσίασε μείωση στα **200.038** άτομα ή κατά **1,8%**, το 2002 εμφανίστηκε οριακή αύξηση στα **200.952** άτομα ή κατά **0,5%** και τέλος το 2003 σημειώθηκε μείωση στα **198.934** άτομα ή κατά **1,0%**.

Ωστόσο, για να διαπιστωθεί κατά πόσο το μερίδιο του αδρανούς δυναμικού στο σύνολο του πληθυσμού έχει διαφοροποιηθεί θα πρέπει να υπολογιστεί το ποσοστό του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-64 χρονών που είναι οικονομικά αδρανές. Το ποσοστό αυτό ονομάζεται **ποσοστό αδράνειας**.

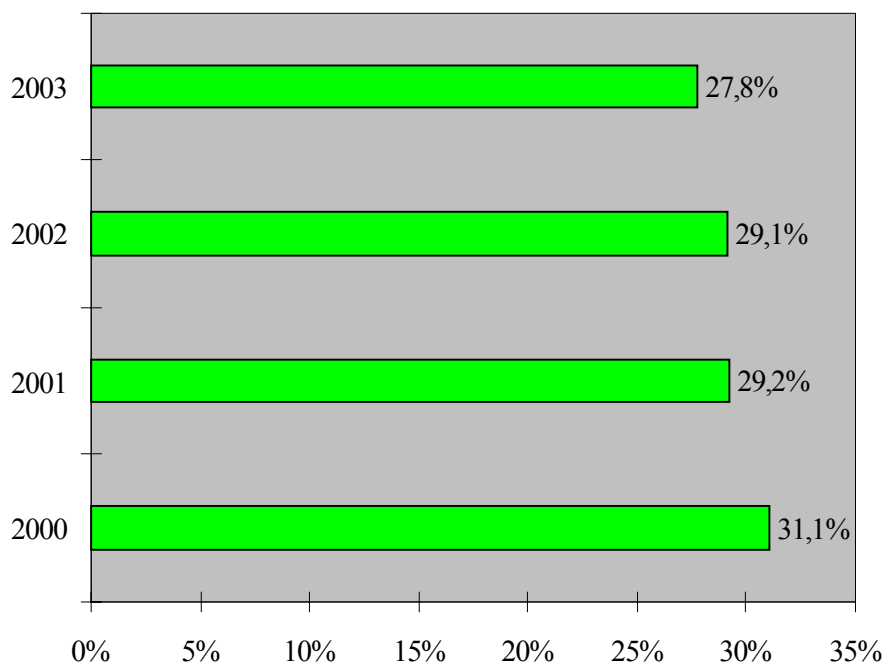
Στο Σχεδιάγραμμα 9 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό αδράνειας του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-64 χρονών την περίοδο 2000-2003. Αναλύοντας τις πληροφορίες που εμφανίζονται στο Σχεδιάγραμμα 9, φαίνεται να παρουσιάζεται **τάση για μείωση του ποσοστού αδράνειας του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-64 χρονών**. Το γεγονός αυτό ενισχύει την εκτίμηση ότι την περίοδο 2000-2003 σημειώθηκε ένταξη / επανένταξη αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας.

Η ανάλυση για τα χαρακτηριστικά του οικονομικά αδρανούς δυναμικού γίνεται στο επόμενο κεφάλαιο της μελέτης.

---

⁴ Πηγή: “European social statistics – Labour force survey results 2000, Eurostat 2001”

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-64 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

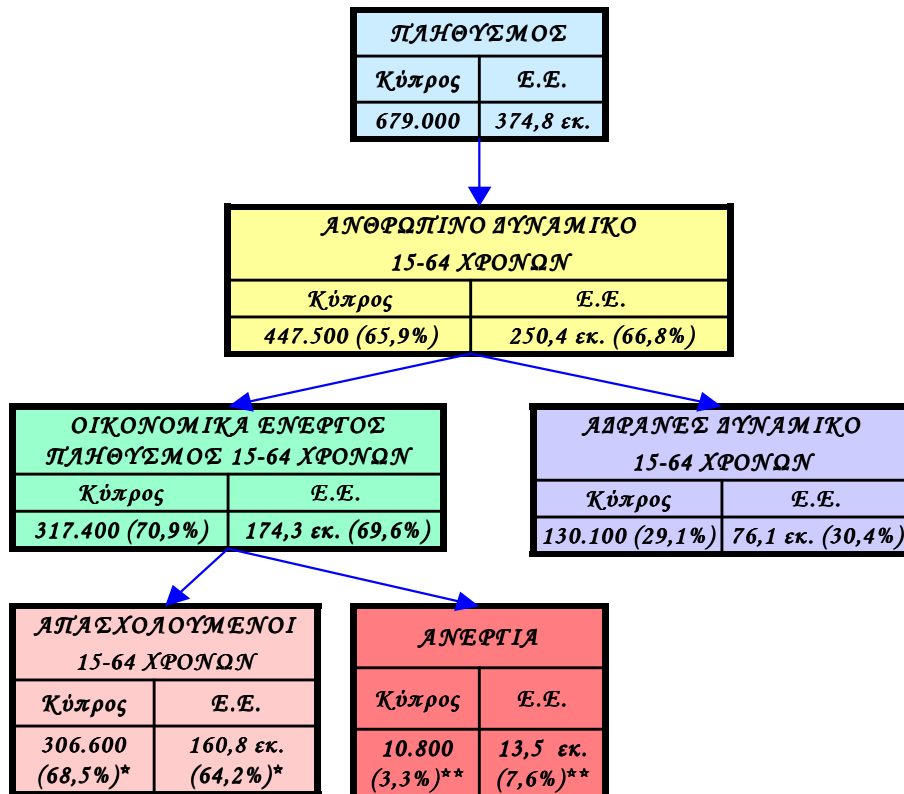

3.5. Σύγκριση με Ευρωπαϊκή Ένωση

Ενόψει της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα ήταν χρήσιμο να γίνει σύγκριση των πληροφοριών για το ανθρώπινο δυναμικό της Κύπρου με αντίστοιχες πληροφορίες για τις χώρες μέλη της Ένωσης.

Η σύγκριση αυτή, η οποία παρουσιάζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 10, αφορά το 2002, που είναι ο πιο πρόσφατος χρόνος για τον οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επισημαίνεται ότι επειδή η σύγκριση αφορά το 2002, οι πληροφορίες αναφέρονται στις 15 χώρες μέλη και όχι στις 25 χώρες μετά τη διεύρυνση της 1^{ης} Μαΐου 2004.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10
ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟ 2002

- * Το ποσοστό απασχόλησης υπολογίζεται στο σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού 15-64 χρονών.
- ** Το ποσοστό ανεργίας υπολογίζεται στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15+.

Πηγές: 1. Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2002, Στατιστική Υπηρεσία.
 2. European social statistics – Labour force survey results 2002, Eurostat, 2002.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 10, το 2002 από τους 447.500 Κύπριους ηλικίας 15-64 χρονών οι 317.400 ή **ποσοστό 70,9%** ήταν **οικονομικά ενεργοί**, δηλαδή συμμετείχαν στην αγορά εργασίας (απασχολούνταν ή ήταν άνεργοι). Το αντίστοιχο **ποσοστό**

συμμετοχής για τους κατοίκους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν **69,6%**. Από τη σύγκριση αυτή διαπιστώνεται ότι η συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου στην αγορά εργασίας βρίσκεται σε **ψηλό επίπεδο**, αφού είναι ελαφρά μεγαλύτερη από το μέσο όρο για τις 15 χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το **ποσοστό απασχόλησης**, δηλαδή το μέρος του ανθρώπινου δυναμικού 15-64 χρονών που απασχολούνταν, ήταν σημαντικά ψηλότερο για την **Κύπρο (68,5%)** από ότι για την **Ευρωπαϊκή Ένωση (64,2%)**. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ευκολότερη εργοδότηση του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.

Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται και από τη σύγκριση του **ποσοστού ανεργίας** μεταξύ Κύπρου και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, ενώ το 2002 ο αριθμός των ανέργων στην **Κύπρο** (10.800 άτομα περίπου) αποτελούσε το **3,3%** του συνόλου του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** το ποσοστό ανεργίας ήταν **7,6%**. Με άλλα λόγια το πρόβλημα εξεύρεσης εργασίας είναι πολύ πιο σοβαρό μεταξύ των πολιτών των 15 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης από ότι μεταξύ των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η ευκολότερη εργοδότηση του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου το 2002 αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στο ψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης της Κυπριακής οικονομίας (**2,2%** σε σύγκριση με **1%** για την Ευρωπαϊκή Ένωση).

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αναλογικά περισσότερων νέων θέσεων εργασίας στην Κύπρο από ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το αδρανές δυναμικό της Κύπρου ηλικίας 15-64 χρονών αποτελούσε το **29,1%** του ανθρώπινου δυναμικού της ίδιας ηλικίας κατά το 2002. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση το αντίστοιχο **ποσοστό αδράνειας** ήταν **30,4%**.

Από τη σύγκριση αυτή διαπιστώνεται ότι το **ποσοστό αδράνειας στην περίπτωση της Κύπρου είναι ελαφρά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για την Ευρωπαϊκή Ένωση**. Με άλλα λόγια το μέρος του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου που δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι ελαφρά μικρότερο από ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η σύγκριση

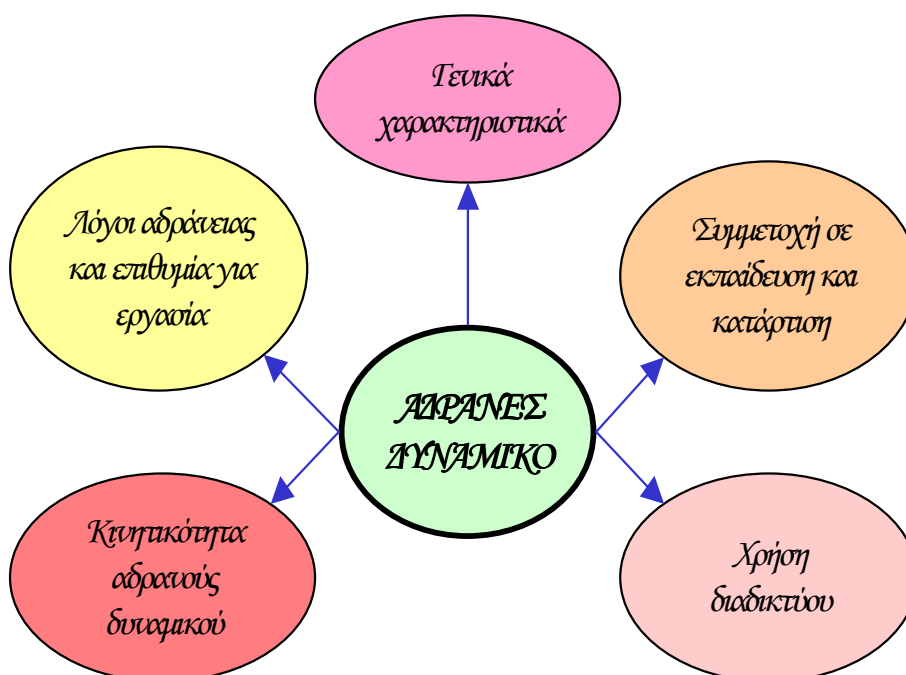

αφορά το μέσο όρο των 15 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σίγουρα υπάρχουν χώρες μέλη της Ένωσης με χαμηλότερο ποσοστό αδράνειας. Κατά συνέπεια στην Κύπρο υπάρχουν **περιθώρια για περαιτέρω μείωση του ποσοστού αδράνειας**, ιδιαίτερα των γυναικών, με τη λήψη μέτρων για ένταξη / επανένταξη αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας.

4. ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

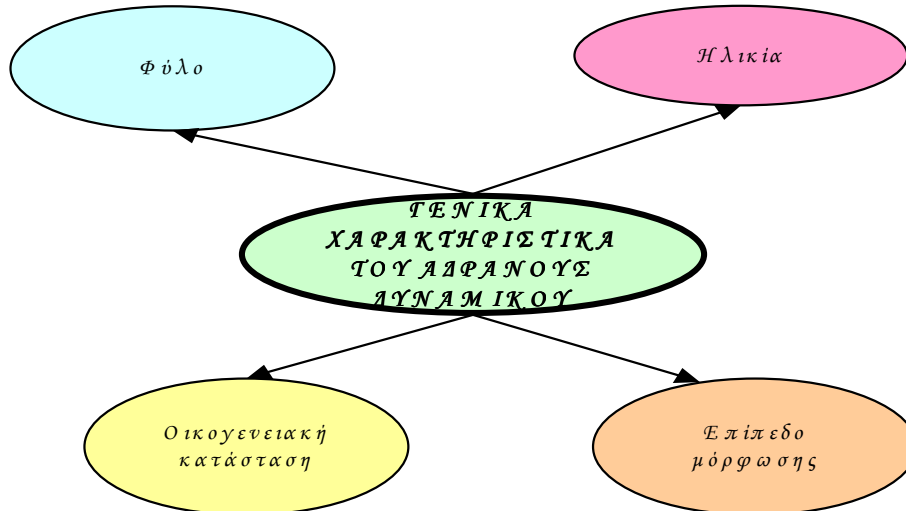
Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου ηλικίας 15 χρονών και άνω, κατά την περίοδο 2000-2003. Το αδρανές δυναμικό της Κύπρου ηλικίας 15 χρονών και άνω ήταν **203.671** άτομα το 2000, **200.038** άτομα το 2001, **200.952** άτομα το 2002 και **198.934** άτομα το 2003.

Οι πληροφορίες για τις οποίες γίνεται **ανάλυση** στη συνέχεια αφορούν τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού, τους λόγους αδράνειας και την επιθυμία για εργασία, την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού, τη χρήση του διαδικτύου από αυτούς και τέλος τη συμμετοχή τους σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Σημειώνεται ότι σε επόμενα κεφάλαια της μελέτης εξετάζονται τα πιο πάνω χαρακτηριστικά ξεχωριστά για τις ομάδες ηλικίας **15-24 χρονών**, **25-54 χρονών**, **55-64 χρονών** και **65 χρονών και άνω**.

4.1. Γενικά χαρακτηριστικά

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού, τα οποία αφορούν το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο μόρφωσης και την οικογενειακή κατάσταση.

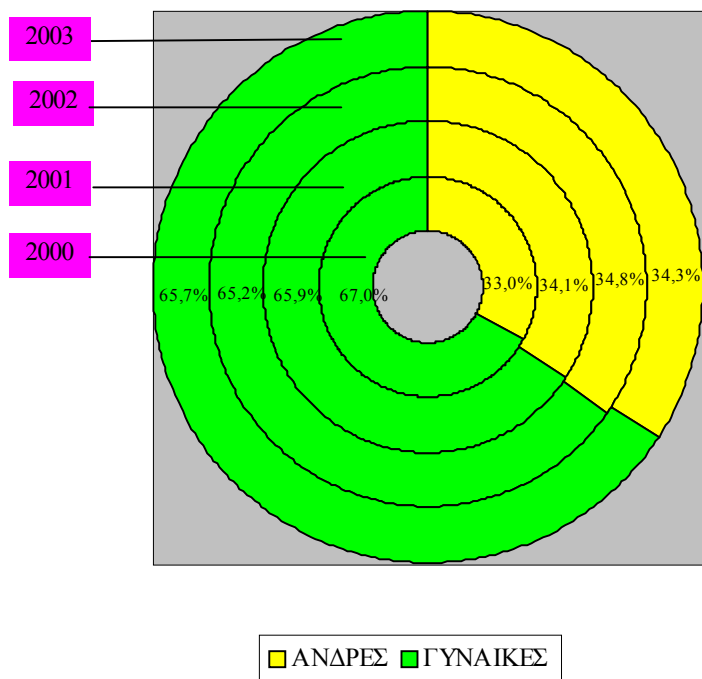
4.1.1. Φύλο

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο εμφανίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 11.

Από εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 11 προκύπτει ότι το **μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού είναι γυναίκες** και για τα τέσσερα χρόνια της περιόδου 2000-2003 (**ποσοστά μεταξύ 65,2% και 67,0%**). Πρόσθετα, επισημαίνεται ότι οι γυναίκες αποτελούν το **50%** περίπου του πληθυσμού, γεγονός που φανερώνει ότι η μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας αφορά κατά κύριο λόγο τις γυναίκες.

Βέβαια η **τάση** που εμφανίστηκε την περίοδο 2000-2003 **για μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που είναι γυναίκες (από 67,0% το 2000 σε 65,7% το 2003)** είναι ενδεικτική της ένταξης / επανένταξης αδρανούς γυναικείου δυναμικού στην αγορά εργασίας κατά την περίοδο αυτή.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναλυτικότερες πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο παρουσιάζονται στον πίνακα 2.1 του Παραρτήματος 2.

Σημειώνεται ότι με βάση τα στοιχεία του πίνακα αυτού **μείωση παρουσιάστηκε και στον αριθμό του αδρανούς γυναικείου δυναμικού από 136.400 άτομα περίπου το 2000 σε 130.700 άτομα περίπου το 2003.**

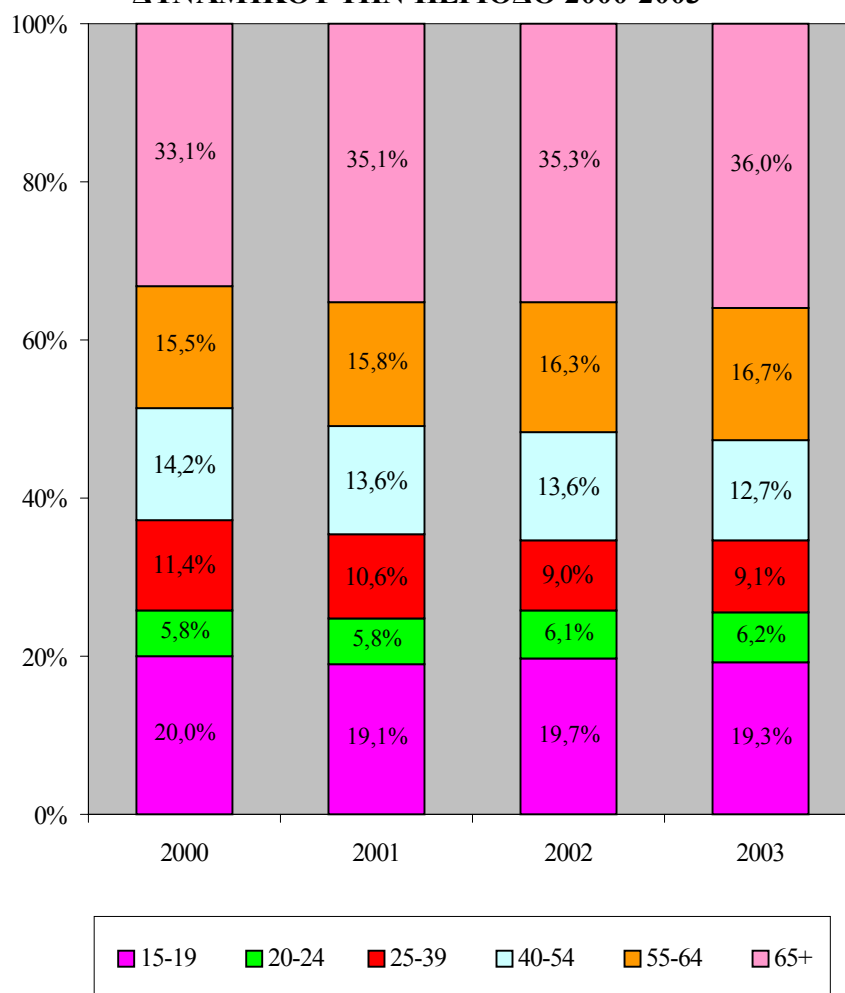
4.1.2. Ηλικία

Τυχόν διαχρονική διαφοροποίηση της ηλικιακής κατανομής του αδρανούς δυναμικού μπορεί να οδηγήσει στον εντοπισμό των ομάδων

ηλικιών από τις οποίες παρουσιάζεται τάση για ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας, έτσι που μέτρα για ενθάρρυνση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας να απευθύνονται επικεντρωμένα και στις συγκεκριμένες ομάδες ηλικίας.

Στο Σχεδιάγραμμα 12 απεικονίζεται η ηλικιακή κατανομή του αδρανούς δυναμικού την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας το Σχεδιάγραμμα 12 διαπιστώνεται **τάση για μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρόνων και 40-54 χρόνων**, εξέλιξη που υποδηλώνει ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρόνων το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **11,4%** το 2000 σε **9,1%** το 2003. Τα αντίστοιχα ποσοστά για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 40-54 χρόνων ήταν **14,2%** και **12,7%**.

Σε ότι αφορά τις άλλες ομάδες ηλικίας επισημαίνεται ότι το μερίδιο τους στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού διατηρήθηκε στο ίδιο περίπου επίπεδο με εξαίρεση την **ηλικιακή ομάδα 65 χρόνων και άνω**, όπου εμφανίστηκε **αύξηση**. Το γεγονός αυτό αποδίδεται κυρίως στην **αύξηση της προσδοκώμενης διάρκειας ζωής** που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας. Η εξέλιξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα την **αύξηση του μέσου όρου ηλικίας του αδρανούς δυναμικού** από 48,9 χρόνια το 2000 σε 50,2 χρόνια το 2003.

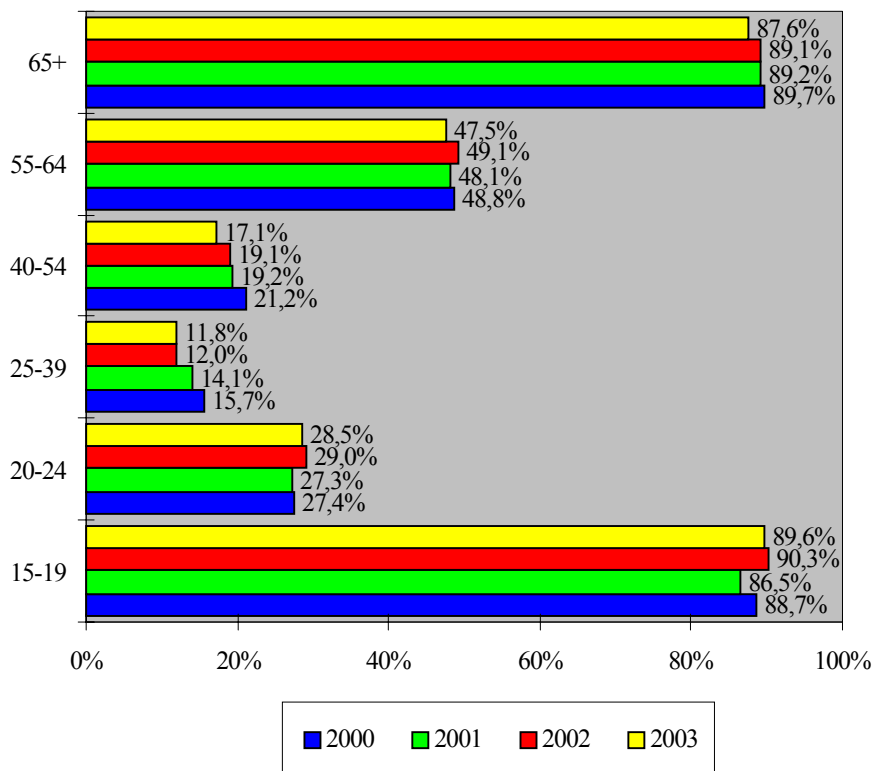
Περισσότερες λεπτομέρειες για την ηλικιακή κατανομή του αδρανούς δυναμικού την περίοδο 2000-2003, παρουσιάζονται στον πίνακα 2.2 του Παραρτήματος 2.

Αναλύοντας τον πίνακα αυτό φαίνεται ότι **μείωση παρουσιάζεται και στον αριθμό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρόνων και 40-54 χρόνων** από **23.200** και **29.000** άτομα περίπου το 2000 σε **18.000** και **25.400** άτομα περίπου το 2003.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διαχρονική διαφοροποίηση του **ποσοστού αδράνειας κατά ομάδα ηλικίας** επειδή φανερώνει σε ποια ηλικιακή ομάδα παρατηρείται αυξημένη συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Υπενθυμίζεται ότι το ποσοστό αδράνειας υπολογίζεται με τη διαίρεση του αδρανούς δυναμικού με το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού κατά ομάδα ηλικίας.

Στο Σχεδιάγραμμα 13 παρουσιάζεται παραστατικά η διαχρονική μεταβολή του ποσοστού αδράνειας κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τα **μεγαλύτερα ποσοστά αδράνειας** είχαν οι ομάδες ηλικίας 15-19 χρονών (89,6% το 2003) εξαιτίας της συμμετοχής τους σε εκπαίδευση και 65 χρονών και άνω (87,6% το 2003) εξαιτίας αποχώρησης από την αγορά εργασίας. Τα **μικρότερα ποσοστά αδράνειας** είχαν οι ομάδες ηλικίας 25-39 χρονών (11,8% το 2003) και 40-54 χρονών (17,1% το 2003).

Επίσης διαπιστώνεται **συνεχής μείωση του ποσοστού αδράνειας** για τις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών, 40-54 χρονών και 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003. Η **μεγαλύτερη μείωση** παρουσιάζεται στην περίπτωση του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας **25-39 χρονών** (από **15,7%** το 2000 σε **11,8%** το 2003).

Σε ότι αφορά τις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών και 40-54 χρονών η μείωση του ποσοστού αδράνειας επιβεβαιώνει την εκτίμηση ότι παρατηρείται τάση για ένταξη / επανένταξη ανθρώπινου δυναμικού αυτών των ηλικιακών ομάδων στην αγορά εργασίας.

4.1.3. Επίπεδο μόρφωσης

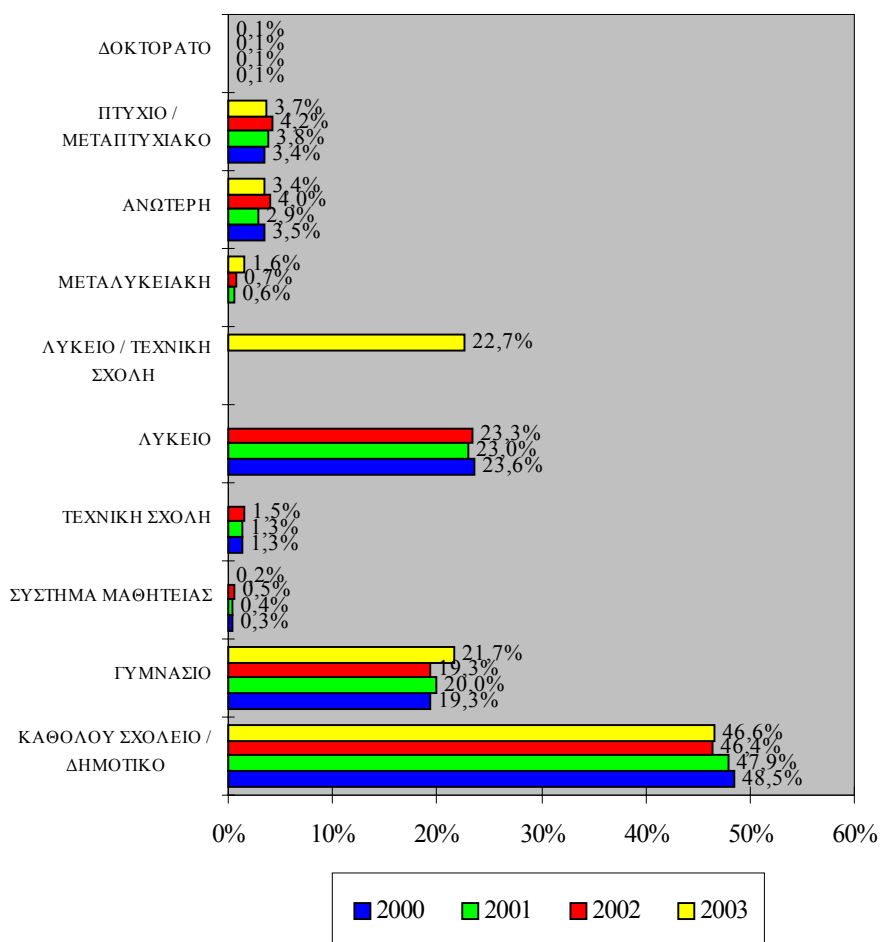
Στο Σχεδιάγραμμα 14 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού την περίοδο 2000-2003 κατά επίπεδο μόρφωσης. Με άλλα λόγια παρουσιάζεται η διαχρονική διαφοροποίηση του μορφωτικού επιπέδου του αδρανούς δυναμικού, δηλαδή των ατόμων που για διάφορους λόγους δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας.

Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 14 διαπιστώνεται ότι **σχεδόν το μισό αδρανές δυναμικό είχε μόρφωση μέχρι το δημοτικό** (46,6% το 2003). Τα άτομα με μόρφωση Λυκείου / Τεχνικής Σχολής (22,7% το 2003) και Γυμνασίου (21,7% το 2003) ήταν οι άλλες σημαντικές κατηγορίες. Πρόσθετα, διαπιστώνονται οι ακόλουθες δυο σημαντικές διαφοροποιήσεις:

- Πρώτον το **ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού** παρουσιάζει μείωση. Συγκεκριμένα, το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **48,5%** το 2000 σε **46,6%** το 2003. Η γενικότερη βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού φέρεται να είναι ο κυριότερος λόγος για αυτή τη διαφοροποίηση. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι περίπου το μισό αδρανές δυναμικό της Κύπρου είναι άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, χαρακτηριστικό που φαίνεται ότι τους εμποδίζει να εξασφαλίσουν εργασία.
- Δεύτερο, εμφανίστηκε **μείωση στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ήταν απόφοιτοι Σχολών Μέσης Παιδείας** (Λύκειο και Τεχνική Σχολή). Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που είχαν τέτοια προσόντα μειώθηκε από **24,9%** το 2000 σε **22,7%** το 2003. Σημειώνεται ότι το 2003 δεν συγκεντρώθηκαν πληροφορίες ξεχωριστά για τους αποφοίτους Λυκείου και ξεχωριστά για τους αποφοίτους Τεχνικών Σχολών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Το αδρανές δυναμικό που είναι απόφοιτοι Σχολών Μέσης Παιδείας αποτελούνται από άτομα τα οποία είτε συνεχίζουν τις σπουδές τους σε Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή βρίσκονται για διάφορους λόγους εκτός αγοράς εργασίας. Δεδομένου ότι η έφεση για περαιτέρω σπουδές διατηρείται στο ίδιο ψηλό επίπεδο η μείωση του ποσοστού αυτού μπορεί να αποδοθεί στην **τάση για επανένταξη στην αγορά εργασίας αδρανούς δυναμικού που είναι απόφοιτοι Σχολών Μέσης Παιδείας.**

Περισσότερες πληροφορίες για το μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου την περίοδο 2000-2003 φαίνονται στον πίνακα 2.3 του Παραρτήματος 2.

Το μορφωτικό επίπεδο επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας. Η απόκτηση ακαδημαϊκών προσόντων, που συνεπάγεται σημαντική οικονομική δαπάνη, θεωρείται ως επένδυση η οποία διευκολύνει την εξασφάλιση εργασίας. Συνεπώς όσο πιο ψηλό είναι το επίπεδο μόρφωσης του ανθρώπινου δυναμικού τόσο πιο χαμηλό αναμένεται να είναι το ποσοστό αδράνειας.

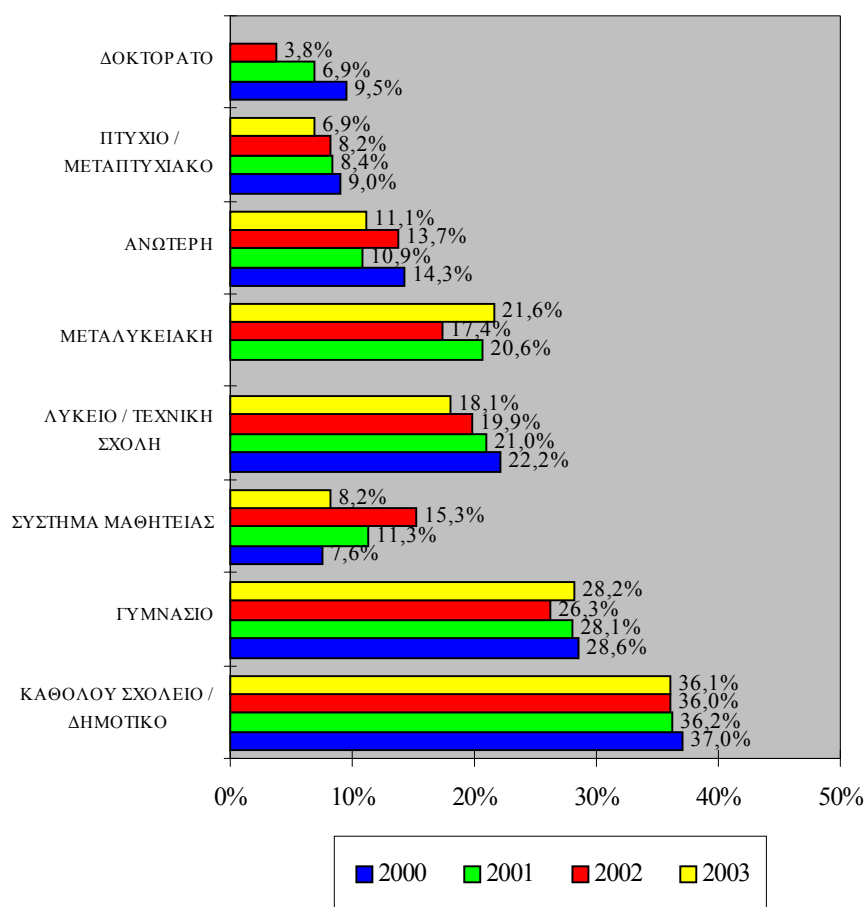
Για τεκμηρίωση της πιο πάνω διαπίστωσης υπολογίζεται το **ποσοστό αδράνειας του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 25-64 χρονών κατά επίπεδο μόρφωσης**. Οι ομάδες ηλικιών 15-24 χρονών και 65 χρονών και άνω έχουν αφαιρεθεί από τον υπολογισμό για τους ακόλουθους λόγους:

- Η πλειοψηφία του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας **15-24 χρονών** είναι μαθητές / φοιτητές, δηλαδή αδρανές δυναμικό, και κατά συνέπεια η συμπερίληψη τους στον πιο πάνω υπολογισμό θα οδηγούσε στην εξαγωγή λανθασμένων συμπερασμάτων.
- Σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό **65 χρονών και άνω** επισημαίνεται ότι για ορισμένα είδη μόρφωσης που εισήχθησαν μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας το 1960, όπως το Σύστημα Μαθητείας και η Τεχνική Εκπαίδευση, δεν υπάρχουν απόφοιτοι ηλικίας 65 χρονών και άνω. Η συντριπτική πλειοψηφία των ατόμων αυτής της ηλικιακής ομάδας είναι συνταξιούχοι, δηλαδή αδρανές δυναμικό, και κατά συνέπεια η συμπερίληψη τους θα είχε ως αποτέλεσμα τα ποσοστά αδράνειας να εμφανίζονται ψηλότερα για εκείνα τα επίπεδα μόρφωσης που έχουν αποφοίτους ηλικίας 65 χρονών και άνω.

Τα αποτελέσματα της πιο πάνω ανάλυσης εμφανίζονται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 15. Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος αυτού φαίνεται ότι **όσο πιο ψηλά είναι τα ακαδημαϊκά προσόντα του ανθρώπινου δυναμικού τόσο πιο**

χαμηλό είναι το ποσοστό αδράνειας. Εξαίρεση αποτελούν οι απόφοιτοι του Συστήματος Μαθητείας όπου παρουσιάζονται πολύ χαμηλά ποσοστά αδράνειας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-64 ΧΡΟΝΩΝ
ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Επισημαίνεται ότι η πλειοψηφία των αποφοίτων του Συστήματος Μαθητείας είναι άνδρες, που συμμετέχουν σε πολύ μεγάλο βαθμό στην αγορά εργασίας. Επίσης, τα άτομα αυτά εκπαιδεύονται σε συγκεκριμένα τεχνικά επαγγέλματα, στα οποία ως γνωστό

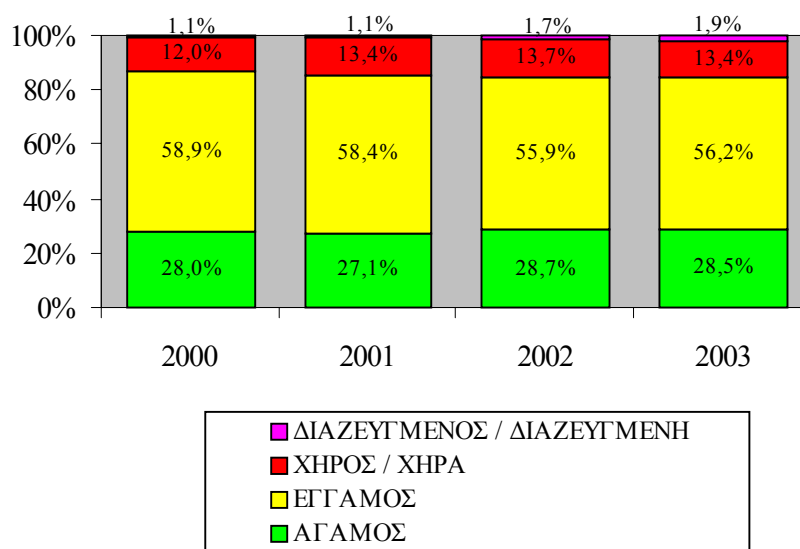
παρατηρείται μεγάλη ζήτηση, γεγονός που διευκολύνει την εργοδότηση τους.

Καταληκτικά επισημαίνεται ότι το υψηλότερο ποσοστό αδράνειας παρουσιάζεται για το μέρος εκείνο του ανθρώπινου δυναμικού που είτε δεν έχουν καθόλου μόρφωση είτε είναι απόφοιτοι δημοτικού. Αντίθετα το χαμηλότερο ποσοστό αδράνειας εμφανίζεται στην περίπτωση του ανθρώπινου δυναμικού που έχουν πτυχίο / μεταπτυχιακό και διδακτορικό, δηλαδή για το πιο μορφωμένο μέρος του πληθυσμού.

4.1.4. Οικογενειακή κατάσταση

Στο Σχεδιάγραμμα 16 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου σύμφωνα με την οικογενειακή του κατάσταση για την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

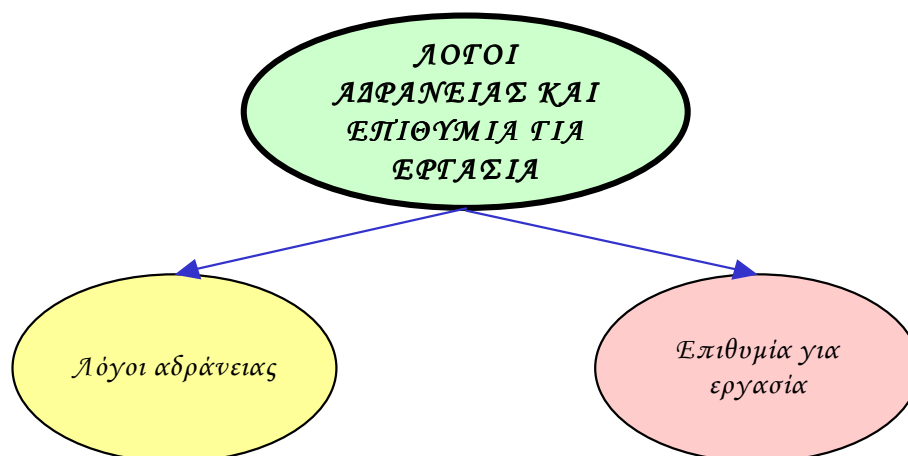
Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 16 εμφανίζεται **μείωση στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που είναι παντρεμένοι**. Συγκεκριμένα, ενώ το 2000 ποσοστό **58,9%** του αδρανούς δυναμικού ήταν παντρεμένοι το 2003 το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο **56,2%**.

Η εξέλιξη αυτή συνάδει με τη μείωση του ποσοστού του πληθυσμού ηλικίας 15 χρονών και άνω που ήταν παντρεμένοι κατά την περίοδο 2000-2003 από **68,3%** το 2000 σε **66,1%** το 2003. Φαίνεται ότι κατά την περίοδο αυτή εμφανίστηκε τάση να παντρεύονται σε μεγαλύτερη ηλικία οι Κύπριοι με αποτέλεσμα να μειωθεί το ποσοστό των παντρεμένων στο σύνολο του πληθυσμού.

Αναλυτικότερες πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού την περίοδο 2000-2003 ανάλογα με την οικογενειακή του κατάσταση παρουσιάζεται στον πίνακα 2.4. του Παραρτήματος 2.

4.2. Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας (λόγοι αδράνειας) καθώς και για την επιθυμία του να εργαστεί.

4.2.1. Λόγοι αδράνειας

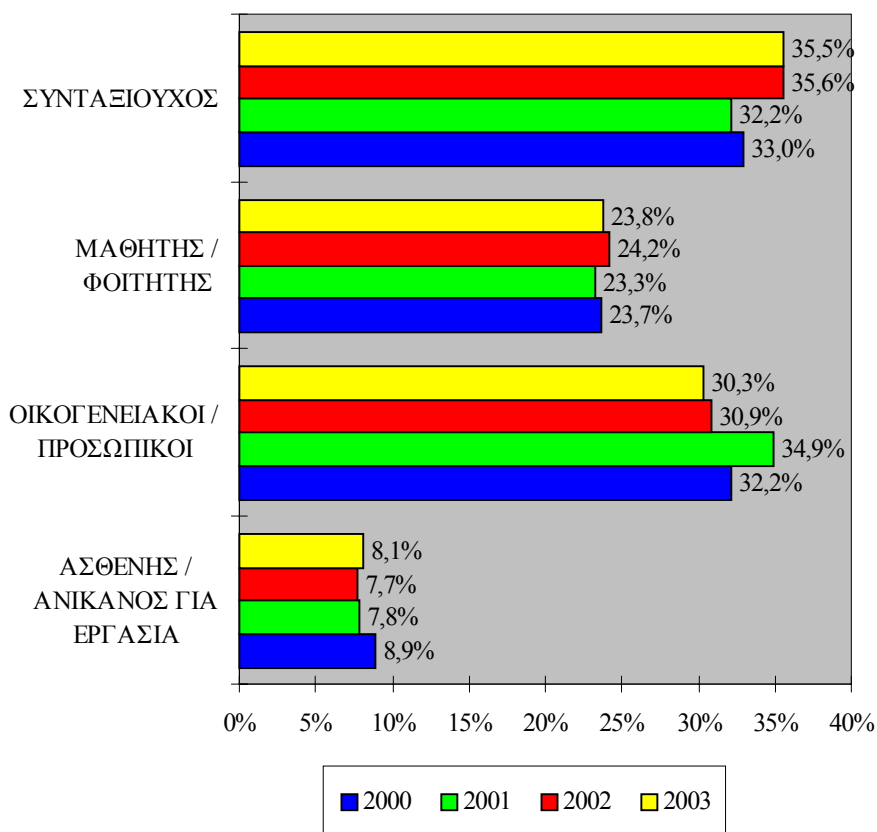
Στα πλαίσια της “Ερευνας Εργατικού Δυναμικού” ρωτήθηκαν όσοι δεν εργάζονταν να αναφέρουν πρώτα κατά πόσο ζητούσαν εργασία και μετά κατά πόσο έψαχναν για εργασία τις τελευταίες 4 εβδομάδες. Στη συνέχεια ζητήθηκε από όλους εκείνους που είτε δεν ζητούσαν εργασία ή αν ζητούσαν εργασία δεν έψαχναν κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες, να δηλώσουν το λόγο. Οι λόγοι για τους οποίους τα άτομα αυτά δεν έψαχναν για εργασία ονομάζονται για σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ως “**λόγοι αδράνειας**”.

Εδώ σημειώνεται ότι αριθμός ατόμων που ανέφεραν ότι ζητούσαν εργασία αλλά δεν είχαν προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση εργασίας ή δεν ήταν διατεθειμένοι, αν έβρισκαν εργασία, να την αναλάβουν μέσα σε δυο εβδομάδες, ταξινομήθηκαν ως οικονομικά αδρανείς. Στην περίπτωση αυτή ως λόγος αδράνειας θεωρείται το γεγονός ότι “δεν βρήκε ακόμη εργασία”. Επίσης οικονομικά αδρανή θεωρούνται και τα άτομα εκείνα που βρήκαν εργασία η οποία όμως θα αρχίσει σε διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Στο Σχεδιάγραμμα 17 εμφανίζονται παραστατικά οι κυριότεροι λόγοι αδράνειας για την περίοδο 2000-2003. Εξετάζοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 17 φαίνεται να υπάρχει **τάση για αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που είναι συνταξιούχοι**. Συγκεκριμένα, ενώ το 2000 οι συνταξιούχοι αποτελούσαν το **33,0%** του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου, το 2003 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **35,5%**. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στο γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται αύξηση στην προσδοκώμενη διάρκεια ζωής με αποτέλεσμα να εμφανίζεται αύξηση και στον αριθμό των συνταξιούχων.

Αντίθετα, σημειώνεται **μείωση**, από **32,2%** το 2000 σε **30,3%** το 2003, στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ανέφερε ως λόγο για τη μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας “**οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους**”. Το ίδιο ισχύει και για όσους ανέφεραν ότι είναι **ασθενείς / ανίκανοι για εργασία** (από **8,9%** το 2000 σε **8,1%** το 2003). Σε ότι αφορά τα άτομα που είναι οικονομικά **αδρανή λόγω σπουδών** επισημαίνεται ότι το ποσοστό τους διατηρήθηκε στο ίδιο περίπου επίπεδο (γύρω στο **24%**).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17
ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού κατά λόγο αδράνειας την περίοδο 2000-2003 εμφανίζονται στον πίνακα 2.5 του Παραρτήματος 2.

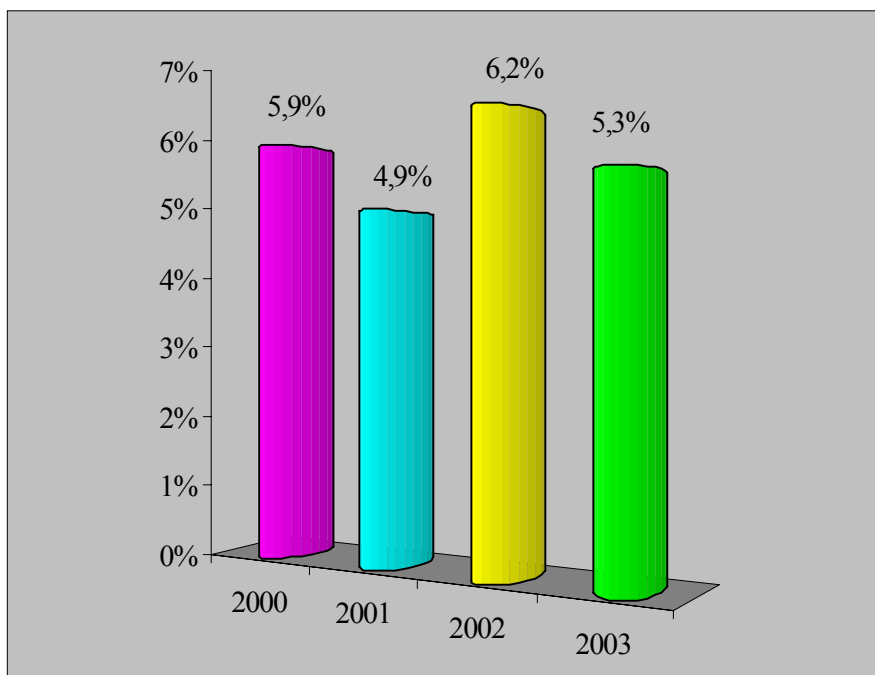
Σύμφωνα με τον πίνακα αυτό, στον οποίο φαίνονται όλοι οι λόγοι αδράνειας, παρουσιάζεται έστω και **μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού** που δήλωσε ως λόγο μη συμμετοχής στην αγορά εργασίας το ότι **πιστεύει πως δεν θα βρει εργασία**. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει την έλλειψη αυτοπεποίθησης μεταξύ των ατόμων αυτών που ίσως να οφείλεται στο ότι δεν έχουν τις απαιτούμενες δεξιότητες ή και μόρφωση για εργοδότηση.

4.2.2. Επιθυμία για εργασία

Στο αδρανές δυναμικό, που δεν έψαχνε για εργασία, υποβλήθηκε ερώτηση κατά πόσο θα ήθελε να εργαστεί. Επισημαίνεται, ότι ορισμένα άτομα που δήλωσαν ότι έψαχναν για εργασία καθώς και άτομα που βρήκαν εργασία την οποία θα αναλάμβαναν σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών ταξινομήθηκαν ως αδρανές δυναμικό. Έτσι, η πιο πάνω ερώτηση δεν αφορούσε τα άτομα αυτά.

Στο Σχεδιάγραμμα 18 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΠΟΥ
ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕ ΝΑ ΕΡΓΑΣΤΕΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 18 φαίνεται ότι η **επιθυμία του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου για εργασία**

διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **5,0%** και **6,0%** για την περίοδο 2000-2003. Με άλλα λόγια η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού δεν επιθυμεί να εξασφαλίσει εργασία. Βέβαια, επισημαίνεται ότι σημαντικό μέρος του αδρανούς δυναμικού αποτελούν οι συνταξιούχοι και οι μαθητές / φοιτητές (γύρω στο **60,0%** περίπου).

Οι πληροφορίες σε σχέση με την επιθυμία του αδρανούς δυναμικού για εργασία κατά την περίοδο 2000-2003 φαίνονται στον πίνακα 2.6 του Παραρτήματος 2.

Από εξέταση των πληροφοριών του πίνακα αυτού προκύπτει ότι μέσα **στο 2003 γύρω στις 10.500 άτομα που ήταν οικονομικά αδρανή εξέδηλωσαν την επιθυμία για εργασία**. Κατά συνέπεια παρόλο που το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που επιθυμεί να εργαστεί είναι χαμηλό εντούτοις ο αριθμός τους είναι αρκετά σημαντικός.

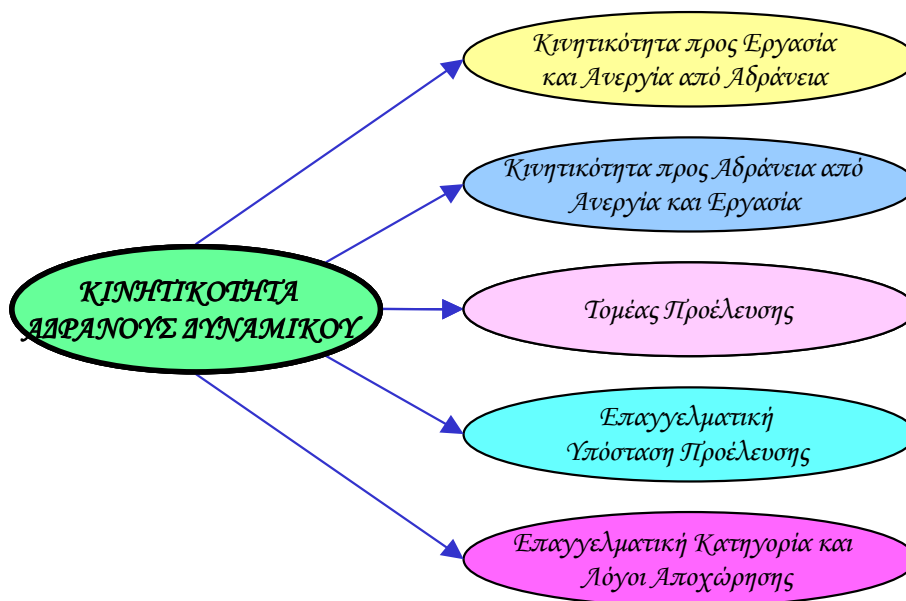
4.3. Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες σχετικά με τη κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται αφορούν την κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια και την κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία.

Επίσης, εξετάζονται πληροφορίες για τον τομέα και την επαγγελματική υπόσταση προέλευσης του αδρανούς δυναμικού που εργάζονταν ένα χρόνο πριν.

Τέλος αναλύονται πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Με τον όρο **κινητικότητα** εννοούμε την αλλαγή της κυριότερης ασχολίας του ανθρώπινου δυναμικού (εργασία, ανεργία, αδράνεια) από τον ένα χρόνο στον άλλο. Για παράδειγμα ο αριθμός των ατόμων που φέτος εργάζονται ενώ ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς, αποτελούν την κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια.

4.3.1. Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια

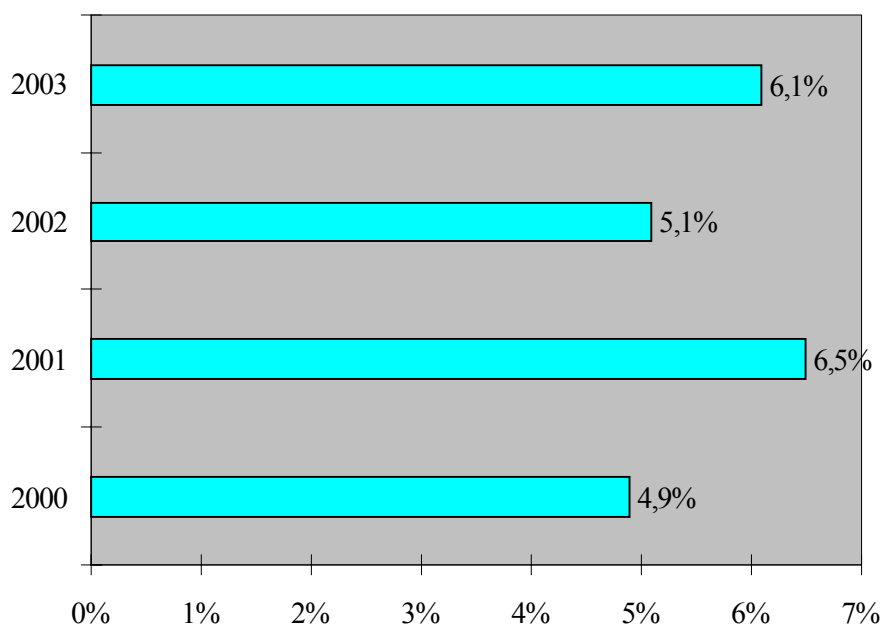
Σε αυτό το μέρος εξετάζονται πληροφορίες για τις εκροές του αδρανούς δυναμικού προς εργασία και ανεργία.

Ο αριθμός των απασχολούμενων που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια**. Η κινητικότητα αυτή ανέρχεται σε **14.370** άτομα για το 2000, **20.235** άτομα για το 2001, **16.132** άτομα για το 2002 και **20.018** άτομα για το 2003. Το μέγεθος της κινητικότητας αυτής προσδιορίζεται με τον υπολογισμό της ως ποσοστό στο σύνολο των απασχολούμενων.

Στο Σχεδιάγραμμα 19 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό των απασχολούμενων της περιόδου 2000-2003 που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 19 πολύ μικρό ποσοστό (μεταξύ **4,9%** και **6,5%**) απασχολούμενων ήταν οικονομικά αδρανείς τον προηγούμενο χρόνο. Το γεγονός αυτό είναι ενδεικτικό των **δυσκολιών που παρουσιάζονται για ένταξη / επανένταξη αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας.**

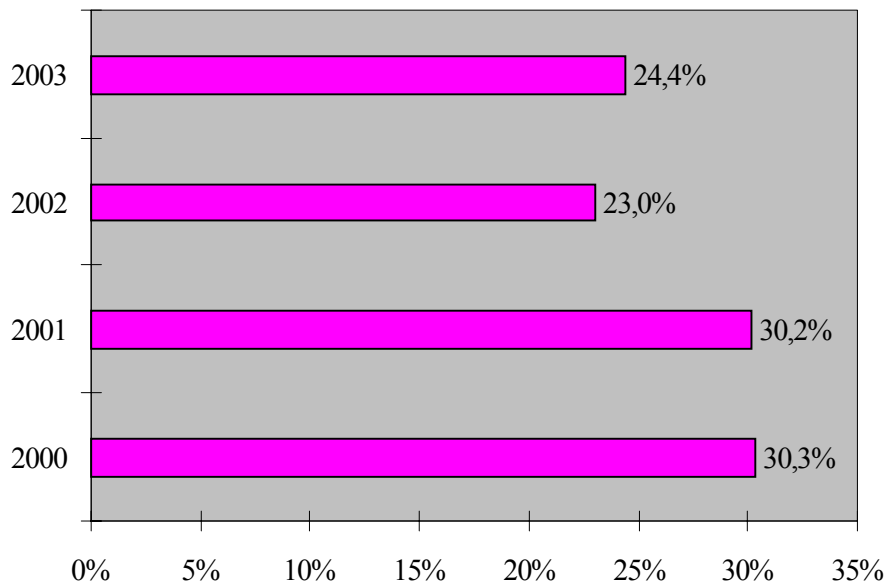
Ο αριθμός και το ποσοστό των απασχολούμενων της περιόδου 2000-2003 που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς εμφανίζονται στον πίνακα 2.7 του Παραρτήματος 2.

Ο αριθμός των ανέργων που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια**. Μέσα στο 2000 **4.652** άνεργοι ανέφεραν ότι ένα χρόνο πριν βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας, δηλαδή ήταν αδρανείς. Οι αντίστοιχοι αριθμοί ήταν **3.920** για το 2001, **2.492** για το 2002 και **3.439** το 2003. Το μέγεθος της

κινητικότητα αυτής προσδιορίζεται με τον υπολογισμό της ως ποσοστό στο σύνολο των ανέργων του υπό εξέταση χρόνου.

Στο Σχεδιάγραμμα 20 φαίνεται η διαχρονική μεταβολή, για την περίοδο 2000-2003, του ποσοστού των ανέργων που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ
ΉΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

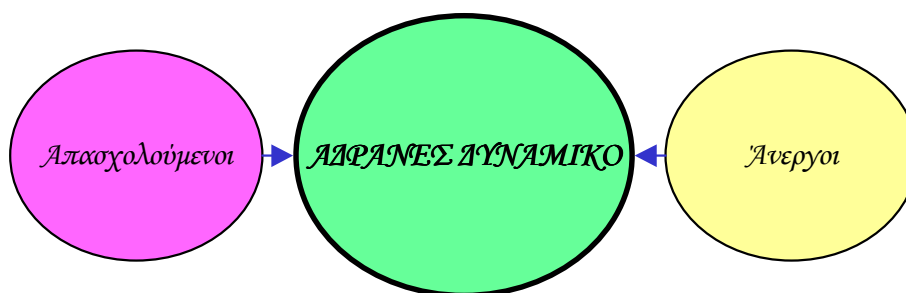
Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 20 φαίνεται ότι το **ποσοστό των ανέργων που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς** παρουσίασε σημαντική μείωση από **30,3%** το 2000 σε **24,4%** το 2003.

Παρόλο που παρουσιάστηκε μείωση εντούτοις φαίνεται ότι σημαντικό ποσοστό ανέργων αποτελείται από αδρανές δυναμικό του προηγούμενου χρόνου το οποίο ενδιαφέρεται να εργασθεί αλλά τελικά δεν το επιτυγχάνει.

Λεπτομέρειες αναφορικά με τον αριθμό και το ποσοστό των ανέργων της περιόδου 2000-2003 που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς παρουσιάζονται στον πίνακα 2.8 του Παραρτήματος 2. Με βάση λοιπόν τις διαχρονικές πληροφορίες που περιέχονται στον πιο πάνω πίνακα προκύπτει να μειώνεται κατά κανόνα ο αριθμός των ανέργων που ένα χρόνο πριν βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας, δηλαδή ήταν αδρανείς.

4.3.2. Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι εισροές στην αδράνεια από ανεργία και εργασία.

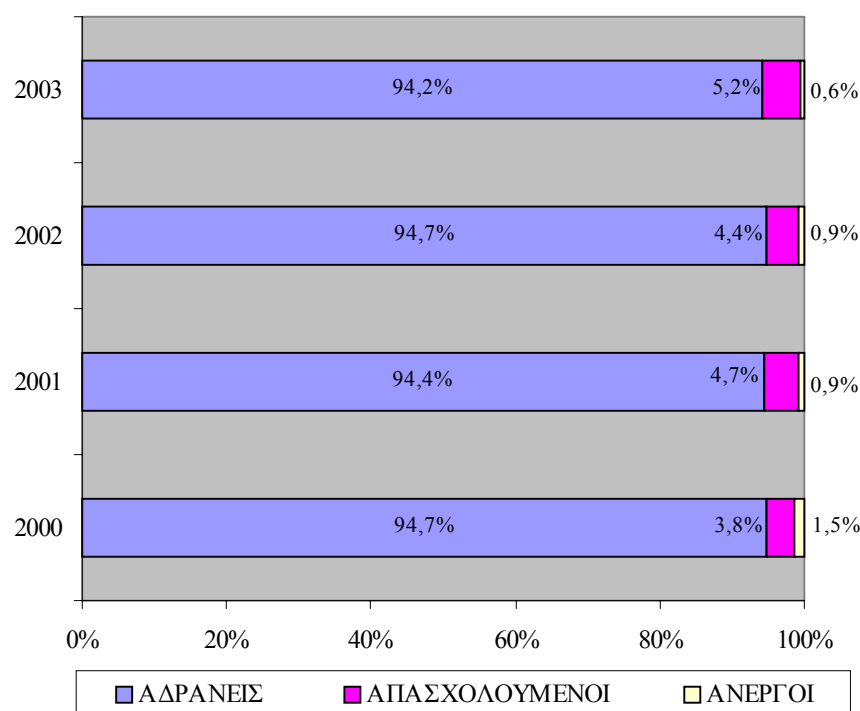
Η **κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία** υποδηλώνεται με τον αριθμό του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι. Η κινητικότητα αυτή ανήλθε σε **3.028** άτομα το **2000**, σε **1.825** άτομα το **2001**, σε **1.727** άτομα το **2002** και σε **1.147** άτομα το **2003**.

Ο αριθμός του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν εργάζονταν αποτελεί την **κινητικότητα προς αδράνεια από εργασία**. Η κινητικότητα αυτή ανήλθε σε **7.669** άτομα για το **2000**, σε **9.365** άτομα το **2001**, σε **8.776** άτομα το **2002** και σε **10.433** άτομα το **2003**. Τα πιο πάνω άτομα αποχωρούν από την αγορά εργασίας και έτσι δημιουργείται ανάγκη για αντικατάστασή τους.

Με στόχο την εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας, στο Σχεδιάγραμμα 21 υπολογίζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν είτε ήταν άνεργοι ή εργάζονταν. Παράλληλα, παρουσιάζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ήταν

αδρανείς τόσο κατά τον υπό εξέταση χρόνο όσο και κατά τον προηγούμενο χρόνο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 21 το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού, που εργάζονταν τον προηγούμενο χρόνο, κυμάνθηκε την περίοδο 2000-2003 μεταξύ 3,8% το 2000 και 5,2% το 2003. Εξάλλου το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που τον προηγούμενο χρόνο ήταν άνεργοι κυμάνθηκε σε χαμηλό επίπεδο. Μάλιστα αξίζει να αναφερθεί ότι εμφανίσθηκε σημαντική μείωση την περίοδο 2000-2003 από 1,5% το 2000 σε 0,6% το 2003. Τέλος η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ήταν αδρανείς και τον προηγούμενο χρόνο (ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 94,2% και 94,7%).

Συμπερασματικά επισημαίνεται ότι **πολύ μικρό μέρος του αδρανούς δυναμικού αποχώρησε τον προηγούμενο χρόνο από την αγορά εργασίας**, δημιουργώντας έτσι ανάγκη για αντικατάσταση του.

Οι πληροφορίες για τον αριθμό και το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003, που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι παρουσιάζονται στον πίνακα 2.9 του Παραρτήματος 2, ενώ αυτών που εργάζονταν στον πίνακα 2.10 του Παραρτήματος 2.

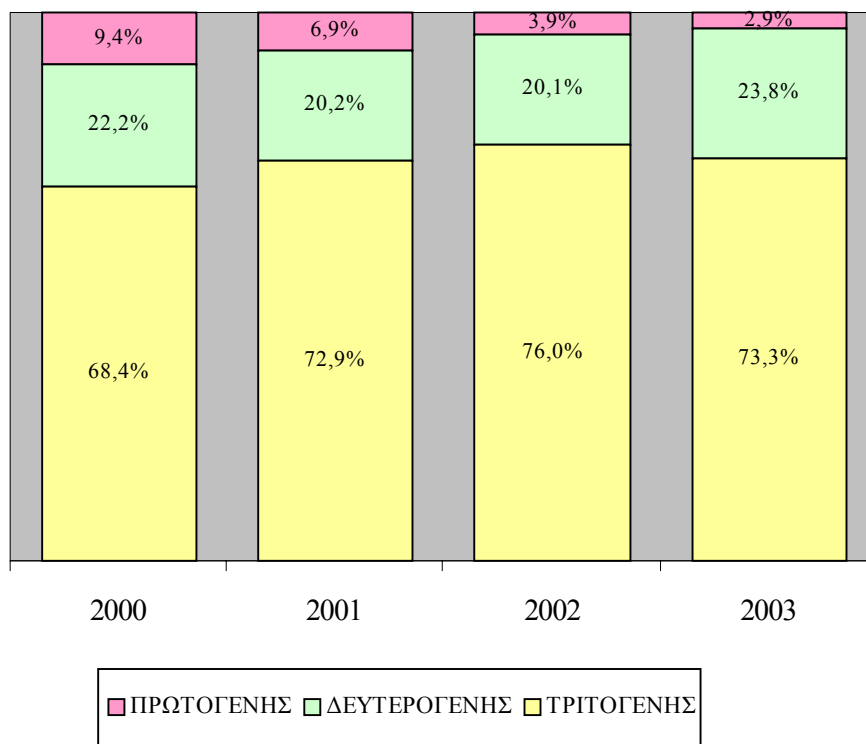
4.3.3. Τομέας προέλευσης

Ζητήθηκε από το αδρανές δυναμικό που ένα χρόνο πριν εργάζονταν να αναφέρουν την οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης στην οποία απασχολούνταν. Υπενθυμίζεται ότι ο **αριθμός του αδρανούς δυναμικού που εργάζονταν ένα χρόνο πριν** ανέρχεται σε **7.669** άτομα κατά το 2000, σε **9.365** άτομα κατά το 2001, σε **8.776** άτομα κατά το 2002 και σε **10.433** άτομα το 2003.

Η ανάλυση που γίνεται καλύπτει τους **17 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας** όπως αυτοί έχουν καθοριστεί με βάση το διεθνή κώδικα ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης “**NACE rev.1, of the European Union**”. Ωστόσο για την καλύτερη εξαγωγή συμπερασμάτων έγινε ομαδοποίηση των τομέων οικονομικής δραστηριότητας σε πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή. Έτσι, στο Σχεδιάγραμμα 22 η κατανομή του αδρανούς δυναμικού, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν αφορά τους πιο πάνω ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 22, διαπιστώνεται αύξηση στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που εργάζονταν ένα χρόνο πριν και ανέφεραν ότι απασχολούνταν στον **τριτογενή τομέα** από **68,4%** το 2000 σε **73,3%** το 2003. Αντίθετα, την ίδια περίοδο εμφανίστηκε τάση για διαχρονική μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν εργάζονταν σε επιχειρήσεις του **πρωτογενούς τομέα**. Συγκεκριμένα, το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **9,4%** το 2000 σε **2,9%** το 2003. Στην περίπτωση του **δευτερογενούς τομέα** ενώ το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **22,2%** το 2000 σε **20,2%** το 2001 κατά το 2002 διατηρήθηκε στο ίδιο περίπου επίπεδο (**20,1%**) και το 2003 παρουσίασε σημαντική αύξηση με αποτέλεσμα να φθάσει το **23,8%**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η διαχρονική διαφοροποίηση της κατανομής του αδρανούς δυναμικού κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας της εργασίας που είχαν ένα χρόνο πριν συνάδει με την τάση που εμφανίζεται για αύξηση του ποσοστού των απασχολουμένων σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα και την παράλληλη μείωση του ποσοστού των απασχολουμένων στον πρωτογενή τομέα.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας εμφανίζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση (και για τους 17 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας) στον πίνακα 2.11 του Παραρτήματος 2.

Αναλύοντας τις πληροφορίες που περιέχονται στον πίνακα αυτό διαπιστώνεται **σημαντική μείωση** στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο προηγουμένως απασχολούνταν σε **επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα**. Έτσι ενώ ποσοστό **8,7%** του αδρανούς δυναμικού του 2000, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, απασχολούνταν στη Γεωργία το αντίστοιχο ποσοστό για το 2003 ήταν μόνο **2,9%**.

Σημαντική μείωση εμφανίστηκε και στο αδρανές δυναμικό που ένα χρόνο πριν εργάζονταν σε επιχειρήσεις του **τομέα “Ακίνητη περιουσία και επιχειρηματικές δραστηριότητες”** (από **6,7%** το 2000 σε **3,8%** το 2003).

Αντίθετα, παρουσιάστηκε **σημαντική αύξηση** αναφορικά με το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν εργάζονταν σε επιχειρήσεις του τομέα **“Ξενοδοχεία και εστιατόρια”**.

4.3.4. Επαγγελματική υπόσταση προέλευσης

Η επαγγελματική υπόσταση προέλευσης του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο προηγουμένως εργαζόταν, είναι το αντικείμενο με το οποίο καταπιάνεται το μέρος αυτό.

Με τον όρο “επαγγελματική υπόσταση” εννοούμε τη θέση που έχει το άτομο στην επιχείρηση. Έτσι, ένας απασχολούμενος μπορεί να είναι είτε **εργοδότης με προσωπικό** είτε **αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό**, είτε **εργοδοτούμενος**, είτε να εργάζεται σε **οικογενειακή επιχείρηση αμισθί**. Σημειώνεται ότι οι δυο πρώτες κατηγορίες αποτελούν τους **αυτοεργοδοτούμενους**.

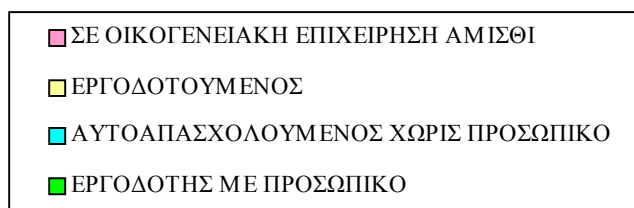
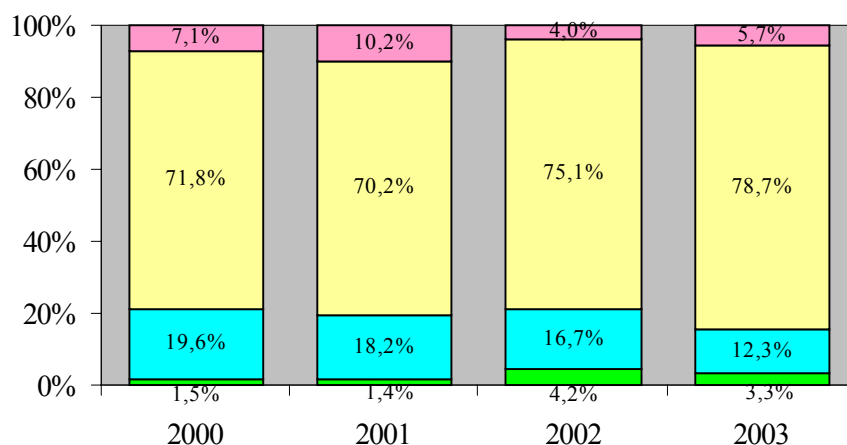
Στο Σχεδιάγραμμα 23 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, κατά επαγγελματική υπόσταση.

Από εξέταση της πιο πάνω κατανομής διαπιστώνεται **σημαντική αύξηση** στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν ήταν **εργοδοτούμενοι** διαφόρων επιχειρήσεων (από **71,8%** το 2000 σε **78,7%** το 2003).

Αντίθετα στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν ήταν **αυτοεργοδοτούμενοι** το πιο πάνω ποσοστό σημείωσε **μείωση** κατά την περίοδο 2000-2003 (από **21,1%** το 2000 σε **15,6%** το 2003).

Τέλος σε ότι αφορά το αδρανές δυναμικό που ένα χρόνο πριν ήταν **εργαζόμενοι σε οικογενειακή επιχείρηση αμισθί** το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από **7,1%** το 2000 σε **10,2%** το 2001, σημείωσε μεγάλη μείωση μέσα στο 2002 (**4,0%**) ενώ παρουσίασε μικρή αύξηση το 2003 φθάνοντας το **5,7%**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Οι πληροφορίες αναφορικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, κατά

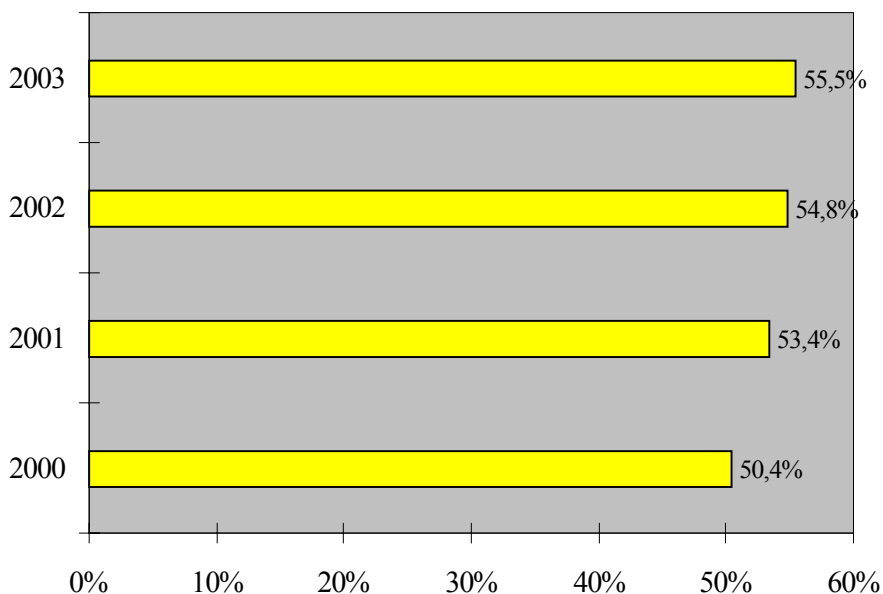
επαγγελματική υπόσταση της προηγούμενης εργασίας φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 2.12 του Παραρτήματος 2.

4.3.5. Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης

Τα άτομα που δεν εργάζονταν κατά τη διάρκεια της έρευνας ρωτήθηκαν κατά πόσο είχαν εργαστεί προηγουμένως. Ακολούθως για όσους είχαν εργασθεί τα τελευταία 7 χρόνια συγκεντρώθηκαν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Στο Σχεδιάγραμμα 24 παρουσιάζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 με προηγούμενη εργασιακή πείρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος φαίνεται ότι το **ποσοστό του αδρανούς δυναμικού με προηγούμενη εργασιακή πείρα παρουσιάζει διαχρονικά αύξηση**. Έτσι, ενώ το 2000 το **50,4%** του αδρανούς δυναμικού είχαν εργαστεί προηγουμένως κατά το 2003 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **55,5%**. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί στο ότι ολοένα και μεγαλύτερο ποσοστό ανθρώπινου δυναμικού, ιδιαίτερα γυναικείου, εργάζονται. Έτσι, όταν μέρος του δυναμικού αυτού για διάφορους λόγους βρεθεί εκτός αγοράς εργασίας, έχει προηγούμενη εργασιακή πείρα.

Ενισχυτική της πιο πάνω εκτίμησης αποτελεί η αύξηση στο ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών που εμφανίστηκε την περίοδο 2000-2003 από **65,4%** το 2000 σε **69,2%** το 2003.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 ανάλογα με το αν εργάστηκε προηγουμένως εμφανίζονται στον πίνακα 2.13 του Παραρτήματος 2.

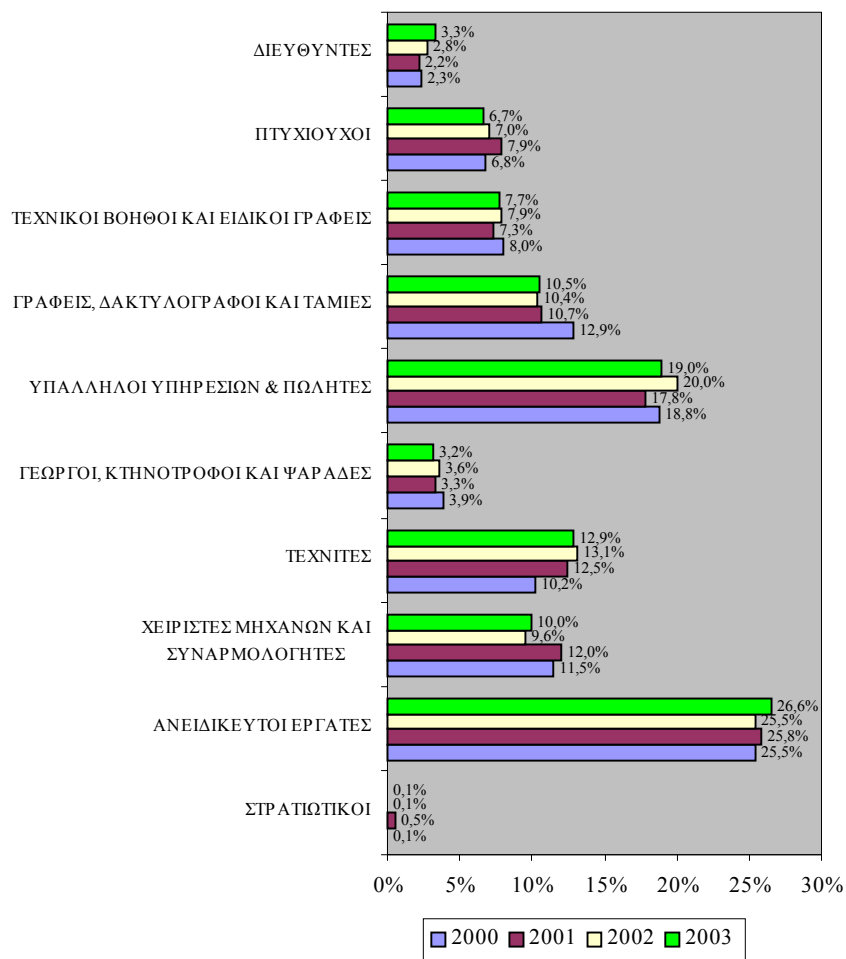
Ένα από τα σημαντικά χαρακτηριστικά της προηγούμενης εργασίας⁵ του αδρανούς δυναμικού είναι το **επάγγελμα στο οποίο απασχολούνταν**. Για σκοπούς της παρούσας μελέτης η ανάλυση καλύπτει τις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως αυτές έχουν οριστεί στα πλαίσια του διεθνούς κώδικα ταξινόμησης επαγγελμάτων **ISCO 1988**.

Στο Σχεδιάγραμμα 25 παρουσιάζεται παραστατικά η κατανομή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας. Εξετάζοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος αυτού διαπιστώνεται αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που στην προηγούμενη εργασία εργάζονταν ως **“Τεχνίτες”**. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από **10,2%** το 2000 σε **12,9%** το 2003. Αντίθετα, εμφανίζεται μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που στην προηγούμενη εργασία απασχολούνταν ως **“Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές”**. Στην περίπτωση αυτή το ποσοστό μειώθηκε από **11,5%** το 2000 σε **10,0%** το 2003.

---

⁵ Η ανάλυση αυτή αφορά το αδρανές δυναμικό που σταμάτησε να εργάζεται τα τελευταία 7 χρόνια

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που στην προηγούμενη εργασία απασχολούνταν ως “**Ανειδίκευτοι εργάτες**” διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο (γύρω στο **25,5%**) με εξαίρεση το 2003 όπου εμφανίστηκε αύξηση (**26,6%**). Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι ποσοστό μεταξύ **7,0%** και **8,0%** του αδρανούς δυναμικού εργάζονταν στην προηγούμενη τους εργασία ως

“Πτυχιούχοι” και ανάλογο ποσοστό ως “Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς”.

Τέλος, επισημαίνονται τα αξιοσημείωτα ποσοστά αδρανούς δυναμικού που εργάζονταν προηγουμένως είτε ως **“Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές”** (ποσοστά μεταξύ **17,8%** και **20%**) είτε ως **“ Γραφείς δακτυλογράφοι και ταμίες”** (ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ **10,4%** και **12,9%**).

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας φαίνονται στον πίνακα 2.14 του Παραρτήματος 2.

Η αποχώρηση του αδρανούς δυναμικού από την προηγούμενη του εργασία αποδίδεται σε διάφορους λόγους όπως οικογενειακοί / προσωπικοί, συνταξιοδότηση και απόλυση.

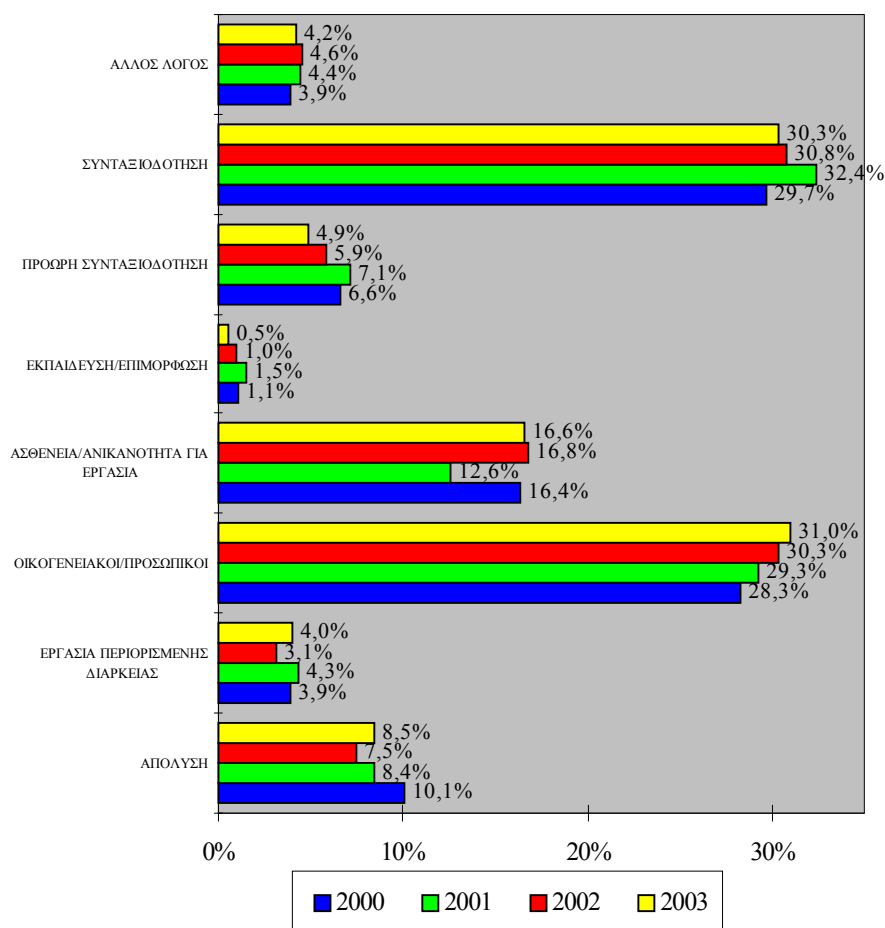
Στο Σχεδιάγραμμα 26 εμφανίζονται παραστατικά οι λόγοι αποχώρησης που αναφέρθηκαν από το αδρανές δυναμικό του 2000-2003 που σταμάτησαν να εργάζονται τα τελευταία 7 χρόνια.

Από εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 26 φαίνεται να παρουσιάζεται **μείωση** του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που ανέφερε ως λόγο αποχώρησης από την προηγούμενη εργασία την απόλυση. Ταυτόχρονα, εμφανίζεται σταδιακά **διαχρονική αύξηση** στο ποσοστό που αποχώρησε εξαιτίας οικογενειακών / προσωπικών λόγων.

Επίσης, επισημαίνεται το γεγονός ότι ο κυριότερος λόγος αποχώρησης του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 από την προηγούμενη εργασία είναι η συνταξιοδότηση, περιλαμβανομένης και της πρόωρης συνταξιοδότησης.

Συγκεκριμένα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που **συνταξιοδοτήθηκε είτε λόγω ορίου ηλικίας ή πρόωρα** κυμαίνεται μεταξύ **35,2%** και **39,5%**. Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι ποσοστό αδρανούς δυναμικού μεταξύ **12,6%** και **16,8%** σταμάτησαν να εργάζονται επειδή είτε έπασχαν από **ασθένεια που τους εμπόδιζε να εργαστούν ή επειδή ήταν ανίκανοι για εργασία**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

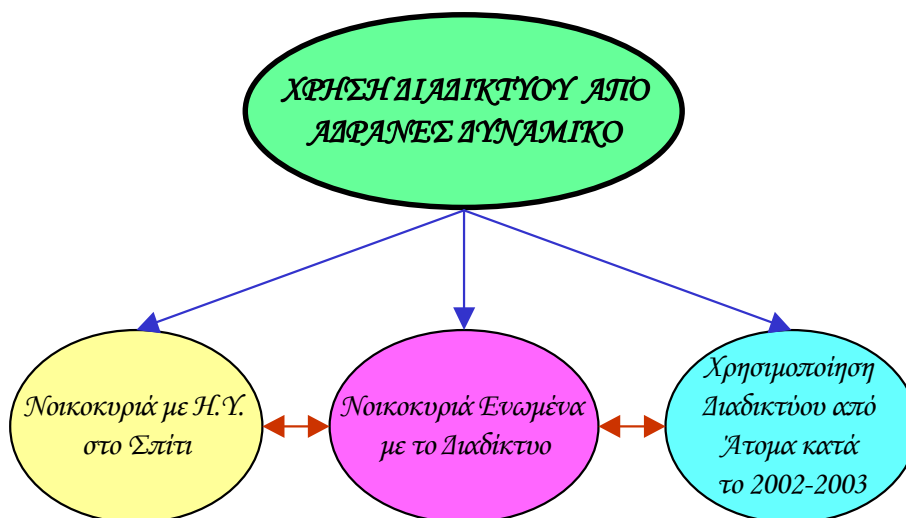

Οι πληροφορίες για τους λόγους αποχώρησης του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 από την προηγούμενη εργασία φαίνονται στον πίνακα 2.15 του Παραρτήματος 2. Υπενθυμίζεται, ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν το αδρανές δυναμικό που αποχώρησε από την προηγούμενη εργασία τα τελευταία 7 χρόνια από το χρόνο διεξαγωγής της σχετικής σε κάθε περίπτωση Έρευνας Εργατικού Δυναμικού.

4.4. Χρήση διαδικτύου

Η εξοικείωση με τη νέα τεχνολογία και πολύ περισσότερο η χρήση της νέας τεχνολογίας συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στη βελτίωση της αποδοτικότητας του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου. Ο βαθμός αξιοποίησης της νέας τεχνολογίας ή καλύτερα της μη αξιοποίησης από το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί ένδειξη για την εμφάνιση αναγκών κατάρτισης στον τομέα αυτό.

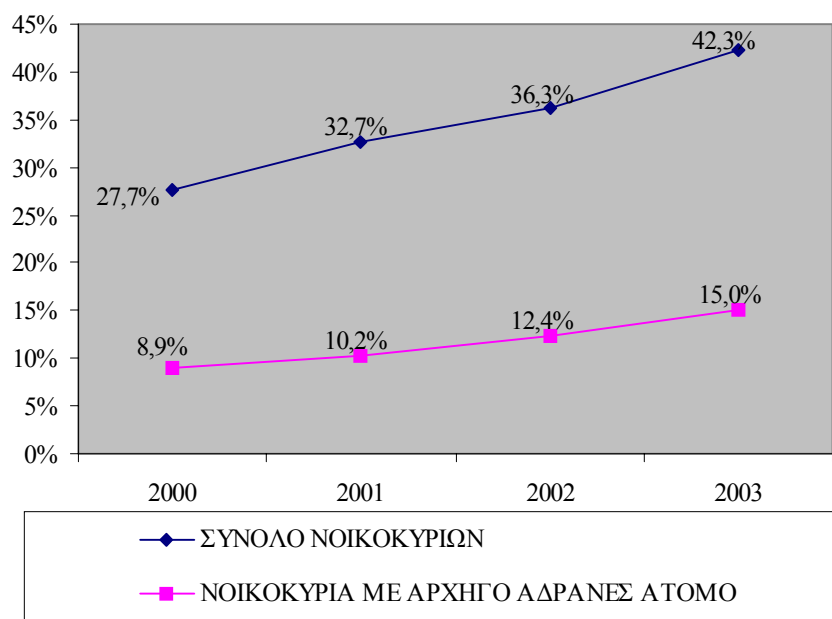
Αντικείμενο του υποκεφαλαίου αυτού είναι η εξέταση του βαθμού εξοικείωσης του αδρανούς δυναμικού με τη νέα τεχνολογία (ηλεκτρονικοί υπολογιστές και σύνδεση με το διαδίκτυο) καθώς επίσης και ο βαθμός χρήσης του διαδικτύου. Σε ότι αφορά την εξοικείωση με τη νέα τεχνολογία οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”, αφορούν τα **νοικοκυριά που καλύφθηκαν και όχι τα άτομα**. Έτσι, στην περίπτωση αυτή η ανάλυση των πληροφοριών αφορά το **δείγμα των νοικοκυριών**.

Στο Σχεδιάγραμμα 27 παρουσιάζονται στοιχεία αναφορικά με το **ποσοστό των νοικοκυριών που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι**. Η ανάλυση αφορά το σύνολο των νοικοκυριών καθώς και τα νοικοκυριά στα οποία ο αρχηγός είναι αδρανές άτομο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27
ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

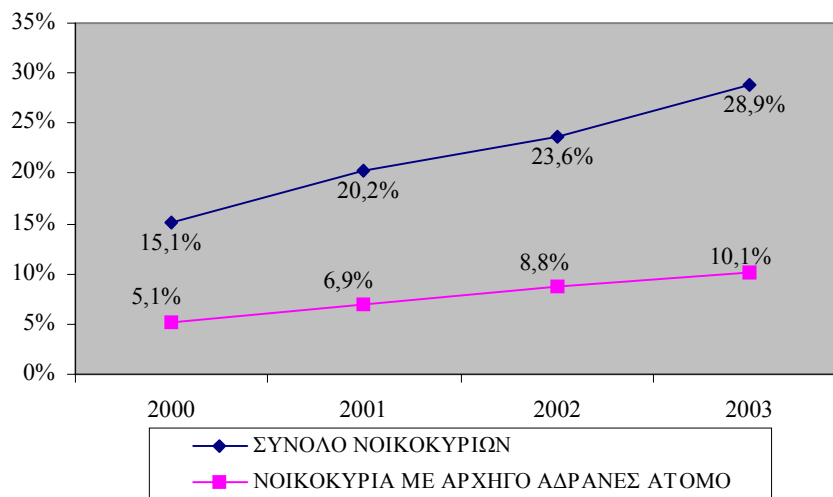
Εξετάζοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 27 διαπιστώνεται **διαχρονικά αύξηση του ποσοστού των νοικοκυριών που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι τόσο για το σύνολο όσο και για εκείνα με αρχηγό αδρανές άτομο**. Ωστόσο, όπως αναμενόταν, το ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο που διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι είναι **πολύ χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο των νοικοκυριών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ενώ το 2003 το **42,3%** των νοικοκυριών είχαν ηλεκτρονικό υπολογιστή το αντίστοιχο ποσοστό για τα νοικοκυριά με αρχηγό αδρανές άτομο ήταν μόνο **15,0%**.

Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι **σημαντικό ποσοστό του αδρανούς δυναμικού δεν είναι εξοικειωμένο με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές**. Κατά συνέπεια προγράμματα κατάρτισης που στοχεύουν στην παροχή βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων για διευκόλυνση της ένταξης / επανένταξης του αδρανούς δυναμικού

στην αγορά εργασίας, θα πρέπει να περιλαμβάνουν και βασικές γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Στο Σχεδιάγραμμα 28 εμφανίζονται πληροφορίες σχετικά με το **ποσοστό των νοικοκυριών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο**. Το ποσοστό των νοικοκυριών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο παρουσιάζει σταδιακά **σημαντική αύξηση κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2003**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28
ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ
ΕΝΩΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η αύξηση αφορά τόσο το σύνολο των νοικοκυριών (από 15,1% το 2000 σε 28,9% το 2003) όσο και εκείνα τα νοικοκυριά των οποίων ο αρχηγός είναι αδρανές άτομο (από 5,1% το 2000 σε 10,1% το 2003).

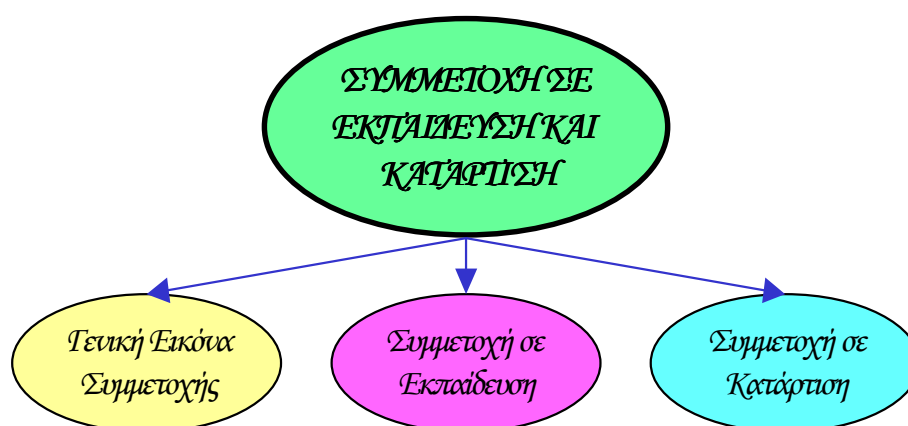
Επίσης και στην περίπτωση αυτή το **ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο υπολείπεται σημαντικά** του αντίστοιχου ποσοστού για το σύνολο των νοικοκυριών. Τα ποσοστά όμως που παρουσιάζονται είναι χαμηλά, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει το διαδίκτυο.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2002 και το 2003, έχουν συγκεντρωθεί πληροφορίες που αφορούν τον **αριθμό των ατόμων** (όχι των νοικοκυριών) που **χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα**. Κατά το **2002** ποσοστό **16,6%** του αδρανούς δυναμικού ή 33.366 άτομα χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά τη βδομάδα. Το **2003** ποσοστό **17,5%** του αδρανούς δυναμικού ή 34.709 άτομα ανέφεραν ότι χρησιμοποίησαν έστω και μια φορά την εβδομάδα το διαδίκτυο. Η αύξηση που εμφανίστηκε αποδίδεται στην ολοένα και μεγαλύτερη χρησιμοποίηση του διαδικτύου.

4.5. Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση

Η συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ιδιαίτερα σημαντική, επειδή οι γνώσεις και δεξιότητες που αποκτούνται από τη συμμετοχή αυτή μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το αδρανές δυναμικό στην προσπάθεια που καταβάλλει για ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας.

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες αναφορικά με τη **συμμετοχή** του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την περίοδο 2000-2003. Αρχικά αφού γίνει ανάλυση σχετικά με τη **γενική εικόνα συμμετοχής** στη συνέχεια γίνεται ξεχωριστή ανάλυση για τη **συμμετοχή σε εκπαίδευση** και τη **συμμετοχή σε κατάρτιση**.

4.5.1. Γενική εικόνα συμμετοχής

Σε εκπαίδευση και κατάρτιση συμμετείχαν (γενική εικόνα συμμετοχής) όσοι απάντησαν καταφατικά στην ερώτηση **“Στη διάρκεια των τελευταίων 4 εβδομάδων πήγαινε σε κάποιο σχολείο ή σχολή ή παρακολουθούσε κάποιο πρόγραμμα επαγγελματικής ή άλλης εκπαίδευσης”**. Η ερώτηση αυτή υποβλήθηκε στα πλαίσια των “Ερευνών Εργατικού Δυναμικού” για τα χρόνια **2000, 2001 και 2002**.

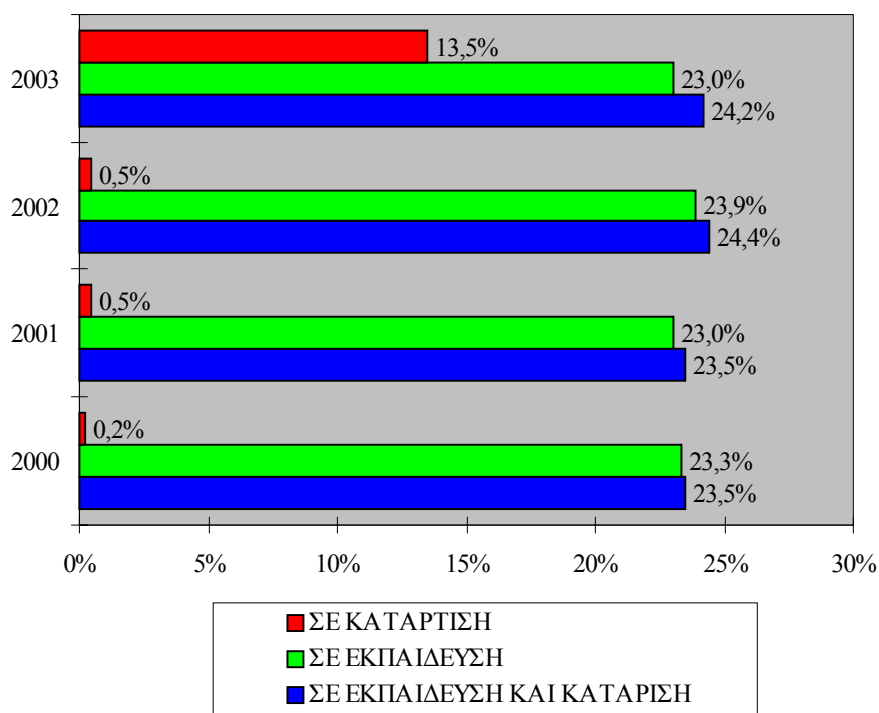
Από την πιο πάνω ερώτηση προκύπτει ότι η συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση αφορά συμμετοχή κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων από το χρόνο διεξαγωγής της συνέντευξης. Σημειώνεται ότι οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου του κάθε χρόνου.

Σε ότι αφορά το **2003** υπήρχε ειδική ενότητα με τίτλο **“Δια βίου μάθηση”** στην οποία συγκεντρώθηκαν οι σχετικές με τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση πληροφορίες. Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και τη συμμετοχή σε κατάρτιση λήφθηκαν με την υποβολή δυο ξεχωριστών ερωτήσεων. Έτσι ένα άτομο που συμμετέχει σε εκπαίδευση μπορεί να συμμετέχει ταυτόχρονα και σε κατάρτιση. Κατά συνέπεια το άθροισμα των πιο πάνω συμμετοχών είναι μεγαλύτερο από τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Επίσης, η διατύπωση των σχετικών ερωτήσεων είναι διαφορετική από ότι στις άλλες έρευνες και γι’ αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002.

Ο βαθμός συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση υποδηλώνεται από το **ποσοστό συμμετοχής**. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με τη διαίρεση του αριθμού των συμμετοχών σε εκπαίδευση και κατάρτιση με το συνολικό αριθμό του αδρανούς δυναμικού.

Στο Σχεδιάγραμμα 29 φαίνεται παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003. Σημειώνεται ότι στο Σχεδιάγραμμα αυτό παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, πληροφορίες αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ξεχωριστά σε εκπαίδευση και ξεχωριστά σε κατάρτιση.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 29 φαίνεται ότι το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση **δεν εμφανίζει διαχρονικά ουσιαστική μεταβολή**. Απλώς σημειώνεται η μικρή αύξηση που παρουσιάστηκε το 2002 με αποτέλεσμα το ποσοστό συμμετοχής να φθάσει το **24,4%**.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 σε εκπαίδευση και κατάρτιση παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 2.16 του Παραρτήματος 2.

Σύμφωνα λοιπόν με τον πίνακα αυτό οι **συμμετοχές αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση** την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκαν μεταξύ **47.000** και **49.000** ατόμων.

4.5.2. Συμμετοχή σε εκπαίδευση

Η συμμετοχή σε εκπαίδευση καλύπτει όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης από τη Στοιχειώδη μέχρι την Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση **διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο** κατά την περίοδο 2000-2003. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 29, το ποσοστό συμμετοχής κυμάνθηκε μεταξύ **23,0%** και **23,9%**. Υπενθυμίζεται ότι το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση είναι μόλις ελαφρά μεγαλύτερο. Επομένως η συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση αφορά κυρίως τη συμμετοχή σε εκπαίδευση.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι ένας από τους σημαντικούς λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι η φοίτηση στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Υπενθυμίζεται, ότι ποσοστό που κυμαίνεται γύρω στο **24,0%** του αδρανούς δυναμικού ανέφεραν ως λόγο για τη μη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας το γεγονός ότι ήταν **μαθητές / φοιτητές**.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζεται σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια στον πίνακα 2.17 του Παραρτήματος 2.

Εξετάζοντας τον πίνακα αυτό φαίνεται ότι ο **συνολικός αριθμός του αδρανούς δυναμικού που συμμετείχε σε εκπαίδευση** κυμάνθηκε μεταξύ **46.000** και **48.000** άτομα.

4.5.3. Συμμετοχή σε κατάρτιση

Σε κατάρτιση θεωρείται ότι συμμετείχαν όσοι στην ερώτηση “Σε τι σχολείο ή σχολή πήγαινε ή τι πρόγραμμα παρακολουθούσε;” έδωσαν την απάντηση “**Άλλη εκπαίδευση - Άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία δεν εντάσσονται στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα (π.χ. σεμινάρια, εκμάθηση Η/Υ, ξένες γλώσσες, επιμορφωτικά)**”. Η ερώτηση αυτή αφορούσε τις έρευνες του 2000, 2001 και 2002.

Σε ότι αφορά την “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2003” οι πληροφορίες λήφθηκαν με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης. Η ερώτηση αυτή αφορούσε την παρακολούθηση “**μαθημάτων, σεμιναρίων, συνεδρίων ή ιδιαίτερων μαθημάτων ή επιμορφωτικών εκτός του κανονικού εκπαιδευτικού συστήματος (περιλαμβάνεται το σύστημα μαθητείας και τα απογευματινά και βραδινά τμήματα των τεχνικών σχολών)**”.

Είναι φανερό ότι στην **έρευνα του 2003** η συμμετοχή σε **κατάρτιση** διαλαμβάνει **μεγαλύτερο φάσμα προγραμμάτων**. Επίσης, με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης για την κατάρτιση δόθηκε μεγαλύτερη σημασία στη συμμετοχή σε κατάρτιση. Τα πιο πάνω είχαν ως αποτέλεσμα η συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 να παρουσιάζεται πολύ μεγαλύτερη σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Συνεπώς δεν μπορεί να γίνει **σύγκριση** των πληροφοριών για τη συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τα τρία προηγούμενα χρόνια. Η ανάλυση που ακολουθεί αφορά την περίοδο 2000-2002.

Σύμφωνα λοιπόν με το Σχεδιάγραμμα 29 διαπιστώνεται ότι το ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση είναι **σημαντικά χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση.

Υπενθυμίζεται, ότι εκτός από τη συμμετοχή σε εκπαίδευση, άλλοι σημαντικοί λόγοι αδράνειας είναι η συνταξιοδότηση, οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι και ασθένεια / ανικανότητα για εργασία. Το **95%** περίπου του αδρανούς δυναμικού ανέφερε τους πιο πάνω λόγους, ως τους λόγους για τους οποίους δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας, δηλαδή είτε δεν ενδιαφέρονται είτε δεν μπορούν να εργαστούν.

Είναι φανερό ότι η συντριπτική πλειοψηφία αν όχι η ολότητα των ατόμων αυτών δεν έχουν κανένα λόγο να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης. Το γεγονός αυτό εξηγεί το **πολύ χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε κατάρτιση**, που το 2002 ανερχόταν σε μόλις **0,5%**. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι εμφανίσθηκε διαχρονικά αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε κατάρτιση από **0,2%** το 2000 σε **0,5%** το 2002. Το **2003** το ποσοστό συμμετοχής ανήλθε στο **13,5%**.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 σε κατάρτιση παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 2.18 του Παραρτήματος 2.

Από ανάλυση των στοιχείων του πίνακα αυτού διαπιστώνεται ότι και οι αριθμητικές συμμετοχές σε κατάρτιση βρίσκονταν σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από ότι οι αντίστοιχες συμμετοχές σε εκπαίδευση.

Υπενθυμίζεται ότι η ανάλυση που γίνεται αφορά την περίοδο 2000-2002 επειδή όπως αναφέρθηκε προηγουμένως τα στοιχεία για τη συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 δεν μπορούν να συγκριθούν με τα αντίστοιχα στοιχεία των τριών προηγούμενων χρόνων.

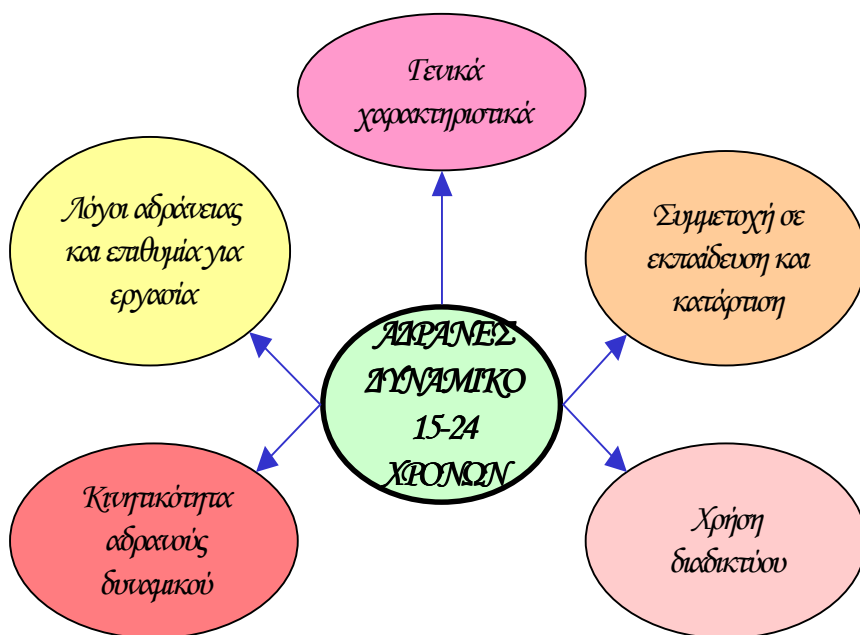
Ωστόσο, επισημαίνεται ότι ο **αριθμός των συμμετοχών του αδρανούς δυναμικού σε κατάρτιση διπλασιάστηκε περίπου**, από **456** άτομα το 2000 σε **904** άτομα το 2002, γεγονός που υποδηλώνει την εκδήλωση μεγαλύτερου ενδιαφέροντος για παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης από το αδρανές δυναμικό της Κύπρου κατά την περίοδο 2000-2002.

5. ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ

Το κεφάλαιο αυτό καταπιάνεται με την ανάλυση πληροφοριών για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών για την περίοδο 2000-2003. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών ανερχόταν σε **52.432** άτομα το 2000, **49.680** άτομα το 2001, **51.834** άτομα το 2002 και **50.720** άτομα το 2003.

Οι πληροφορίες για τις οποίες γίνεται ανάλυση στη συνέχεια αφορούν τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών, τους λόγους αδράνειας και την επιθυμία για εργασία, την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών, τη χρήση του διαδικτύου από αυτούς και τέλος τη συμμετοχή τους σε εκπαίδευση και κατάρτιση.

Αρχικά αναλύονται πληροφορίες για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας **15-24 χρονών** και στη συνέχεια γίνεται ξεχωριστή ανάλυση για το αδρανές δυναμικό ηλικίας **15-19 χρονών** και **20-24 χρονών**.

Σημειώνεται ότι εμφανίζονται **διαφορές μεταξύ των δυο πιο πάνω ηλικιακών ομάδων** δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών είναι είτε μαθητές Μέσης Παιδείας ή φοιτητές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών περιλαμβάνονται και άτομα που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας για διάφορους άλλους λόγους.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση πληροφοριών για το **ποσοστό αδράνειας** μεταξύ του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών, 20-24 χρονών και 15-24 χρονών.

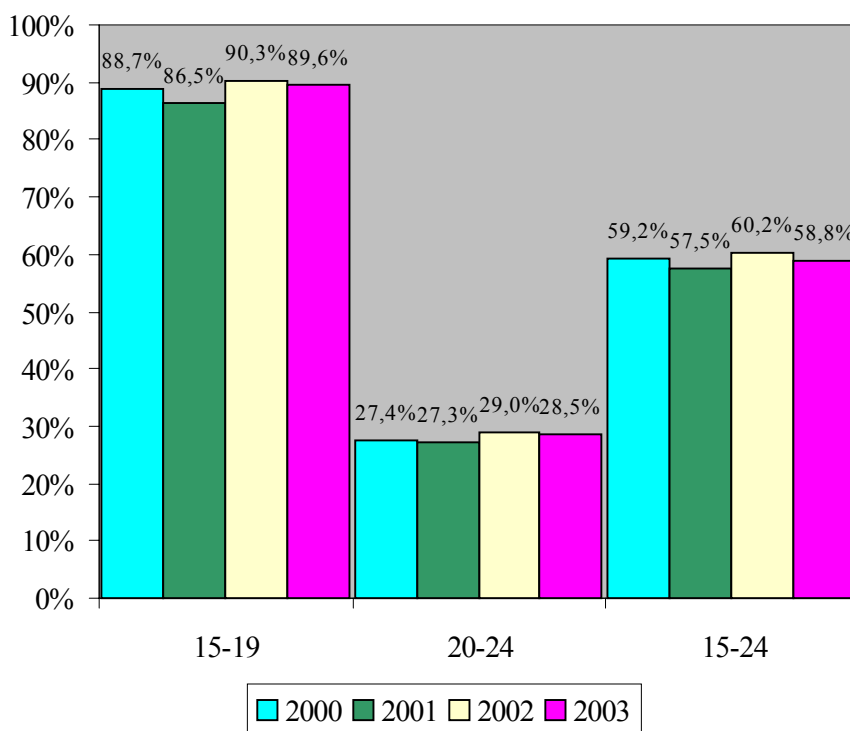
Στο Σχεδιάγραμμα 30 παρουσιάζεται η μεταβολή του ποσοστού αδράνειας την περίοδο 2000-2003 για το ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15-19, 20-24 και 15-24 χρονών. Εξετάζοντας το Σχεδιάγραμμα αυτό διαπιστώνεται ότι το ποσοστό αδράνειας μεταξύ του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών **διατηρήθηκε στο ίδιο περίπου επίπεδο** την περίοδο 2000-2003 (γύρω στο **60%**).

Αν συγκρίνουμε το πιο πάνω ποσοστό με το αντίστοιχο **ποσοστό για το ανθρώπινο δυναμικό 15-64 χρονών** (γύρω στο **30%**) φαίνεται ότι αυτό βρίσκεται σε πολύ ψηλότερο επίπεδο.

Σημαντική **διαφορά** εμφανίζεται επίσης και στο **ποσοστό αδράνειας μεταξύ του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών**. Συγκεκριμένα ποσοστό γύρω στο **90%** του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας **15-19 χρονών** δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας, δηλαδή είναι οικονομικά αδρανές, σε σύγκριση με ποσοστό **30%** περίπου του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας **20-24 χρονών**.

Η διαφορά που εμφανίζεται οφείλεται στο γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού ηλικίας 15-19 χρονών φοιτούν κυρίως σε Σχολές Μέσης Παιδείας, ενώ στην περίπτωση του πληθυσμού ηλικίας 20-24 χρονών σημαντικός αριθμός ατόμων εντάσσονται στην αγορά εργασίας είτε μετά την αποφοίτησή τους από Σχολές Μέσης Παιδείας ή μετά την αποφοίτησή τους από Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ιδιαίτερα γυναίκες).

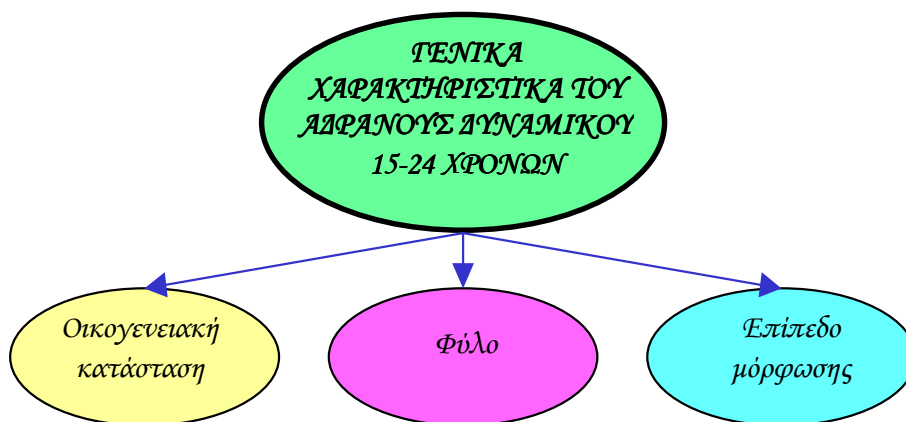
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19, 20-24 ΚΑΙ
15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Περισσότερες πληροφορίες για το ποσοστό αδράνειας του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-19, 20-24 και 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται στους πίνακες 3.1, 3.2 και 3.3 του Παραρτήματος 3.

5.1. Γενικά χαρακτηριστικά

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών, τα οποία αφορούν το φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και την οικογενειακή κατάσταση.

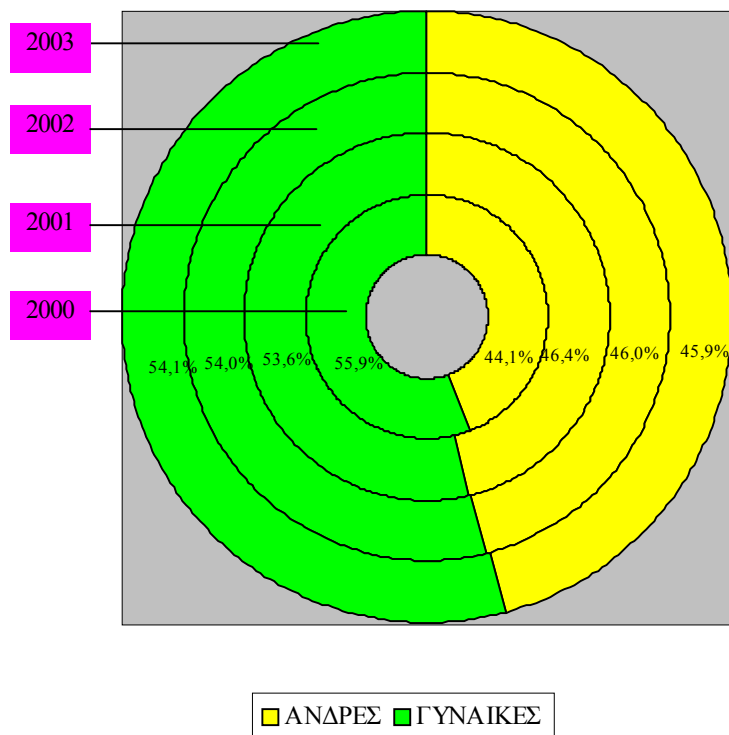
5.1.1. Φύλο

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο εμφανίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 31.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 31 εμφανίζεται **τάση για μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είναι γυναίκες**. Συγκεκριμένα ενώ το 2000 οι αδρανείς γυναίκες ηλικίας 15-24 χρονών αποτελούσαν το **55,9%** του συνολικού αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας κατά το 2003 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν **54,1%**. Η τάση που εμφανίστηκε συνάδει με εκείνη για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού όπου επίσης παρουσιάστηκε μείωση στο μερίδιο των γυναικών στο **σύνολο του αδρανούς δυναμικού (από 67,0% το 2000 σε 65,7% το 2003)**.

Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είναι **γυναίκες** παρουσιάζεται σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού. Το γεγονός αυτό φανερώνει ότι η μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας αφορά κυρίως τις μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες. Τέλος επισημαίνεται ότι η διαχρονική μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είναι γυναίκες υποδηλώνει τάση για αυξημένη ένταξη αδρανούς γυναικείου δυναμικού αυτής της ομάδας ηλικίας, ιδιαίτερα όσων είναι 20-24 χρονών, στην αγορά εργασίας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 3.4 του Παραρτήματος 3. Εξάλλου στους πίνακες 3.5 και 3.6 του Παραρτήματος 3 παρουσιάζονται αντίστοιχα στοιχεία για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών.

Από ανάλυση των πληροφοριών των δυο πιο πάνω πινάκων διαπιστώνονται **σημαντικές διαφορές σε σχέση με τις διαχρονικές τάσεις κατανομής του αδρανούς δυναμικού κατά φύλο** για τις ομάδες ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών.

Συγκεκριμένα ενώ το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών που είναι γυναίκες μειώθηκε σημαντικά από **64,1%** το 2000 σε **53,5%** το 2003 στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών παρουσίασε ελαφρά αύξηση (**53,5%** το 2000 και **54,2%** το 2003). Με άλλα λόγια η **τάση για ένταξη αδρανούς γυναικείου δυναμικού** στην αγορά εργασίας αφορά το αδρανές γυναικείο δυναμικό **ηλικίας 20-24 χρονών**.

5.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 32 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά επίπεδο μόρφωσης. Με άλλα λόγια παρουσιάζεται παραστατικά η διαχρονική διαφοροποίηση του μορφωτικού επιπέδου του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών.

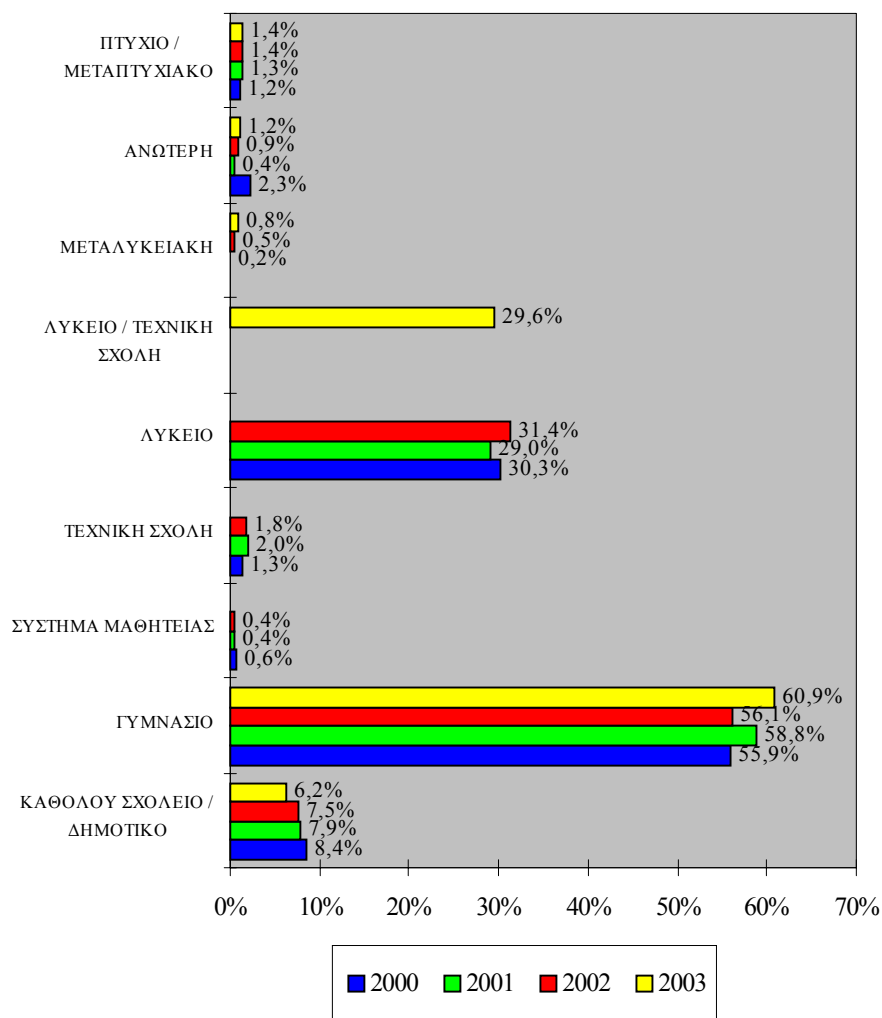
Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 32 η πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ανέφεραν ότι το ψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που είχαν συμπληρώσει με επιτυχία μέχρι την ημερομηνία πραγματοποίησης της έρευνας ήταν η **αποφοίτηση από το Γυμνάσιο**.

Η διαπίστωση αυτή είναι αναμενόμενη δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-18 χρονών είναι μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας οι οποίοι βέβαια είχαν συμπληρώσει με επιτυχία το Γυμνάσιο.

Επίσης, σημαντικό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών, που την τετραετία 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **30,0%** και **33,0%**, είχαν **αποφοιτήσει από Σχολές Μέσης Παιδείας** (Λύκειο και Τεχνική Σχολή). Το ποσοστό αυτό αφορά αδρανές δυναμικό μεγαλύτερο των 18 χρονών που είτε συνεχίζουν τη φοίτηση τους σε Σχολές Τριτοβάθμιας ή Μεταλυκειακής εκπαίδευσης ή δεν εντάσσονται στην αγορά εργασίας για διάφορους λόγους.

Υπενθυμίζεται ότι το 2003 δεν συγκεντρώθηκαν πληροφορίες ξεχωριστά για τους αποφοίτους Λυκείου και ξεχωριστά για τους αποφοίτους Τεχνικών Σχολών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τέλος αξίζει να σημειωθεί το χαμηλό ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ομάδας ηλικίας που είτε **δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή αποφοίτησαν από το Δημοτικό**. Μάλιστα την περίοδο 2000-2003 εμφανίστηκε τάση για μείωση του ποσοστού αυτού από **8,4%** το 2000 σε **6,2%** το 2003. Για σκοπούς σύγκρισης σημειώνεται ότι για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού το ποσοστό των ατόμων

με τέτοιο επίπεδο μόρφωσης ήταν γύρω στο **50,0%**. Η διαφορά που παρατηρείται οφείλεται στη βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού ως αποτέλεσμα της εισαγωγής της υποχρεωτικής εκπαίδευσης μέχρι την ηλικία των 15 χρόνων.

Οι πληροφορίες για το μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται στον πίνακα 3.7 του Παραρτήματος 3.

Επίσης, στους πίνακες 3.8 και 3.9 του Παραρτήματος 3 εμφανίζονται αντίστοιχες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών.

Συγκρίνοντας το μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών με εκείνο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών διαπιστώνονται, οι ακόλουθες αναμενόμενες και **σημαντικές ηλικιακές διαφορές**:

- Η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών είναι απόφοιτοι γυμνασίου (ποσοστό πέραν του **70,0%** και για τα τέσσερα χρόνια) ενώ στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών οι περισσότεροι είναι απόφοιτοι Σχολών Μέσης Παιδείας (ποσοστό μεταξύ **69,5%** και **81,6%**).
- Μεταξύ του αδρανούς δυναμικού 20-24 χρονών υπάρχουν άτομα με ανώτερη ή πανεπιστημιακή μόρφωση (κυρίως γυναίκες) κάτι που δεν εμφανίζεται, λόγω ηλικίας, στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού 15-19 χρονών.
- Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού με καθόλου μόρφωση ή επιπέδου δημοτικού είναι ψηλότερο μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών. Το 2003 το ποσοστό αυτό ήταν **7,2%** για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών σε σύγκριση με μόνο **2,8%** για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 20-24 χρονών. Η διαφορά που εμφανίζεται ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι άτομα ηλικίας 15-18 χρονών ενδεχόμενα να φοιτούν ακόμη στο Γυμνάσιο λόγω επανάληψης της ίδιας τάξης και έτσι να αναφέρουν ως ψηλότερο επίπεδο μόρφωσης το δημοτικό.

5.1.3. Οικογενειακή κατάσταση

Στο Σχεδιάγραμμα 33 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σύμφωνα με την οικογενειακή του κατάσταση για την περίοδο 2000-2003.

Όπως αναμενόταν η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών είναι ανύπαντροι. Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που ήταν **ανύπαντροι** κυμάνθηκε μεταξύ **93,6%** και **96,0%**.

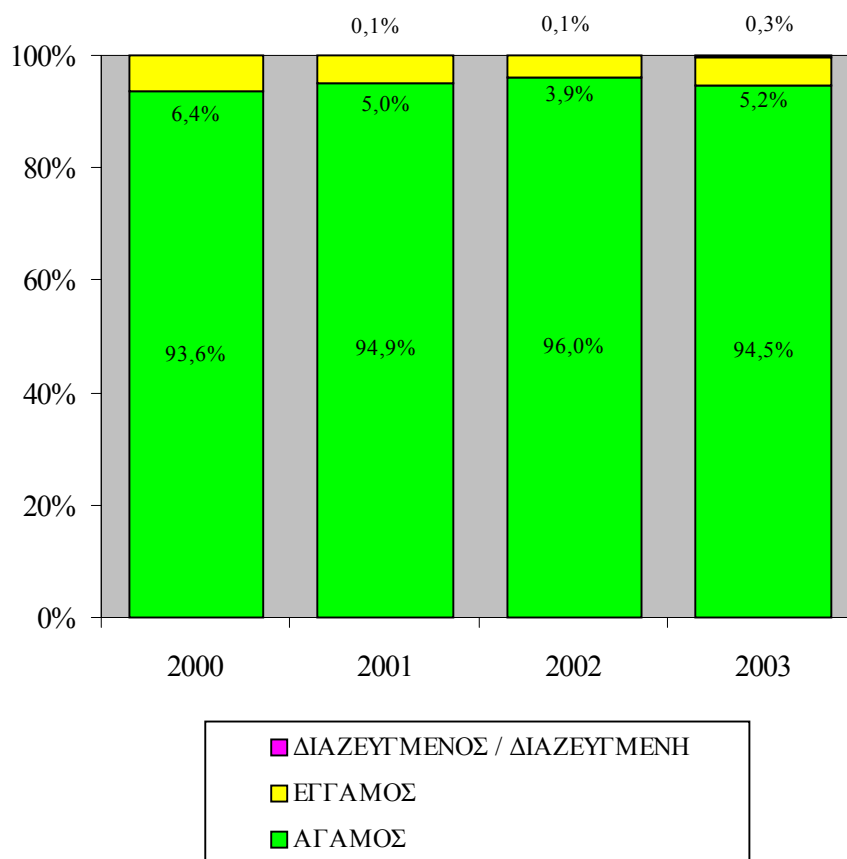
Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι τόσο το 2001 όσο και το 2002 ένα πολύ μικρό ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών (**0,1%**) ανέφεραν ότι ήταν **διαζευγμένοι**. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **0,3%** το 2003.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά οικογενειακή κατάσταση φαίνονται στον πίνακα 3.10 του Παραρτήματος 3.

Στους πίνακες 3.11 και 3.12 του Παραρτήματος 3 παρουσιάζονται για σκοπούς σύγκρισης πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 και 20-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά οικογενειακή κατάσταση. Αναλύοντας τους πιο πάνω πίνακες διαπιστώνεται ότι σχεδόν όλο το **αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών** ήταν ανύπαντροι την περίοδο 2000-2003. Ποσοστό πάνω από **99,0%** και για τα τέσσερα χρόνια ανέφεραν ότι ήταν ανύπαντροι. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι έστω και μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών ανέφεραν ότι ήταν παντρεμένοι.

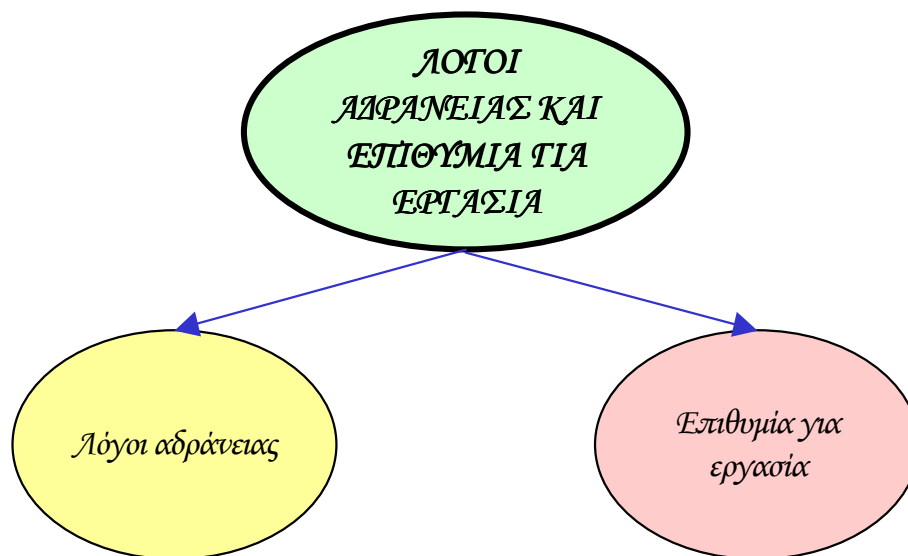
Αντίθετα στην περίπτωση του **αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών** το ποσοστό εκείνων που ήταν παντρεμένοι είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών. Όμως θα πρέπει να επισημανθεί ότι την περίοδο 2000-2003 παρατηρήθηκε μείωση του ποσοστού που ήταν παντρεμένοι. Συγκεκριμένα ενώ το 2000 ποσοστό **26,1%** του αδρανούς δυναμικού 20-24 χρονών ήταν παντρεμένοι το 2003 το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο **19,7%**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙ-
ΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

5.2. Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας (λόγοι αδράνειας) καθώς και για την επιθυμία του να εργαστεί.

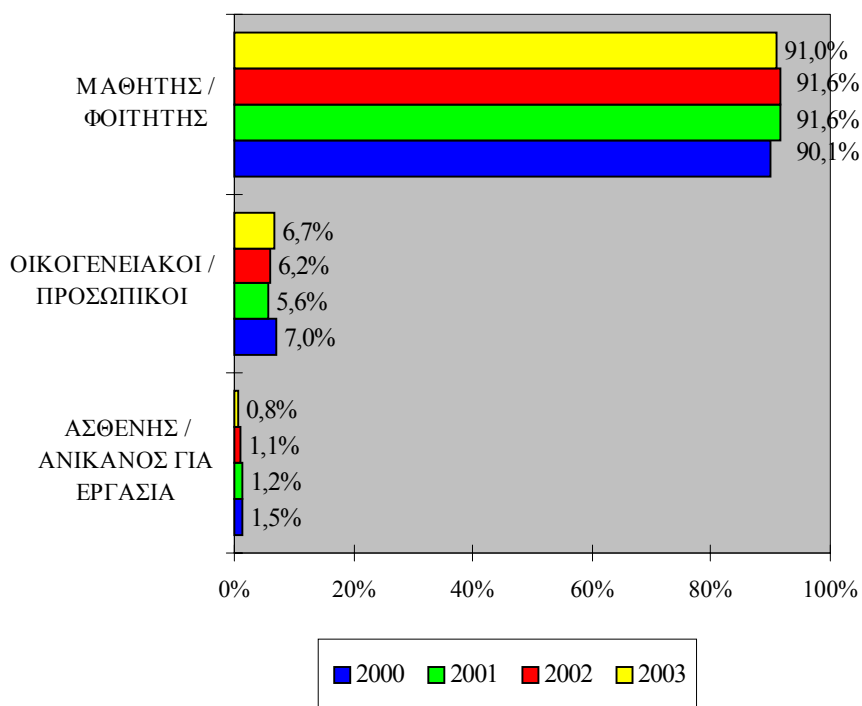
5.2.1. Λόγοι αδράνειας

Στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” ρωτήθηκαν όσοι δεν εργάζονταν να αναφέρουν πρώτα κατά πόσο ζητούσαν εργασία και μετά κατά πόσο έψαχναν για εργασία τις τελευταίες 4 εβδομάδες. Στη συνέχεια ζητήθηκε από όλους εκείνους που είτε δεν ζητούσαν εργασία ή αν ζητούσαν εργασία δεν έψαχναν κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες, να δηλώσουν το λόγο. Οι λόγοι για τους οποίους τα άτομα αυτά δεν έψαχναν για εργασία ονομάζονται για σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ως “**λόγοι αδράνειας**”.

Εδώ σημειώνεται ότι αριθμός ατόμων που ανέφεραν ότι ζητούσαν εργασία αλλά δεν είχαν προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση εργασίας ή δεν ήταν διατεθειμένοι, αν έβρισκαν εργασία, να την αναλάβουν μέσα σε δυο εβδομάδες, ταξινομήθηκαν ως οικονομικά αδρανείς. Στην περίπτωση αυτή ως λόγος αδράνειας θεωρείται το γεγονός ότι “δεν βρήκε ακόμη εργασία”. Επίσης οικονομικά αδρανή θεωρούνται και τα άτομα εκείνα που βρήκαν εργασία η οποία όμως θα αρχίσει σε διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Στο Σχεδιάγραμμα 34 εμφανίζονται παραστατικά οι κυριότεροι λόγοι αδράνειας του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών για την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34
ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 34 η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών δεν συμμετείχε στην αγορά εργασίας επειδή ήταν είτε **μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας ή φοιτητές Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**. Ποσοστό πέραν του **90%** και για τα τέσσερα χρόνια ανέφεραν τον πιο πάνω λόγο ως το λόγο αδράνειας.

Εξάλλου ποσοστό που την τριετία 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **5,6%** και **7,0%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών επικαλέστηκαν **οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους** για τη μη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά λόγο αδράνειας

εμφανίζονται σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια στον πίνακα 3.13 του Παραρτήματος 3. Οι αντίστοιχες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό 15-19 χρονών και 20-24 χρονών φαίνονται στους πίνακες 3.14 και 3.15 του Παραρτήματος 3.

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών κατά λόγο αδράνειας παρουσιάζει **σημαντικές διαφορές** από την αντίστοιχη κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών.

Ειδικότερα στην περίπτωση του **αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών** σχεδόν όλοι (ποσοστό πάνω από **96%** και για τα τέσσερα χρόνια) ανέφεραν ότι βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας λόγω σπουδών. Παρόλο που οι σπουδές είναι ο κυριότερος λόγος αδράνειας για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 20-24 χρονών εντούτοις το ποσοστό που ανέφεραν το λόγο αυτό ήταν χαμηλότερο.

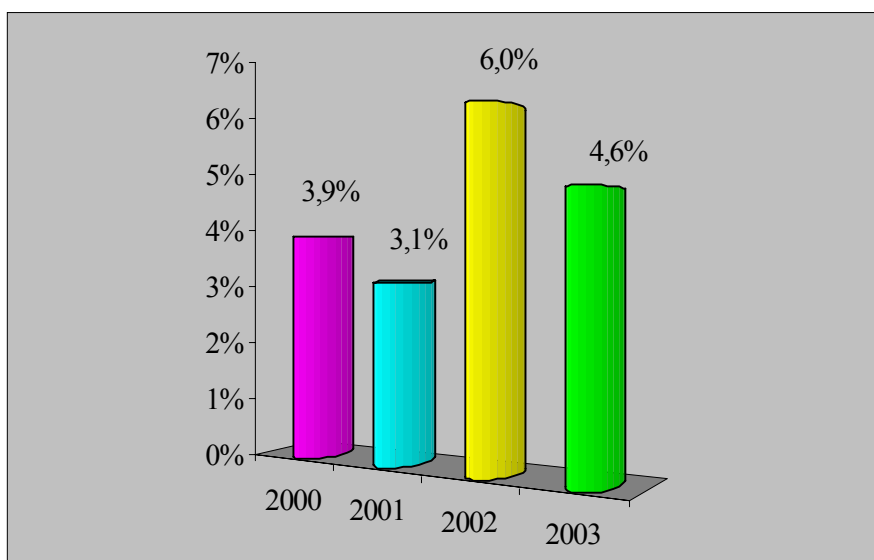
Επίσης στην περίπτωση του **αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών** σημαντικό ποσοστό ανέφεραν ως λόγο μη συμμετοχής στην αγορά εργασίας “οικογενειακό / προσωπικό λόγο”. Σε σχέση με το τελευταίο φαίνεται ότι με την αποφοίτηση από Σχολές Μέσης Παιδείας σημαντικό ποσοστό ανθρώπινου δυναμικού (23,5% το 2003), κυρίως γυναίκες, δεν εντάσσονται στην αγορά εργασίας λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων.

5.2.2. Επιθυμία για εργασία

Στο αδρανές δυναμικό, που δεν έψαχνε για εργασία, υποβλήθηκε ερώτηση κατά πόσο θα ήθελε να εργαστεί. Επισημαίνεται, ότι ορισμένα άτομα που δήλωσαν ότι έψαχναν για εργασία καθώς και άτομα που βρήκαν εργασία την οποία θα αναλάμβαναν σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών ταξινομήθηκαν ως αδρανές δυναμικό. Έτσι, η πιο πάνω ερώτηση δεν αφορούσε τα άτομα αυτά.

Στο Σχεδιάγραμμα 35 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕ ΝΑ
ΕΡΓΑΣΤΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Αναλύοντας το Σχεδιάγραμμα 35 διαπιστώνεται ότι μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν ότι **επιθυμούσαν να εργαστούν**. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **3,1%** και **6,0%**.

Η επιθυμία για εργασία μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών βρισκόταν σε χαμηλότερο επίπεδο από ότι για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού. Βέβαια θα πρέπει να σημειωθεί ότι **η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού αυτής της ομάδας ηλικίας, ιδιαίτερα εκείνοι που ήταν 15-19 χρονών, δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας λόγω σπουδών, γεγονός που δεν τους επιτρέπει να εργαστούν**.

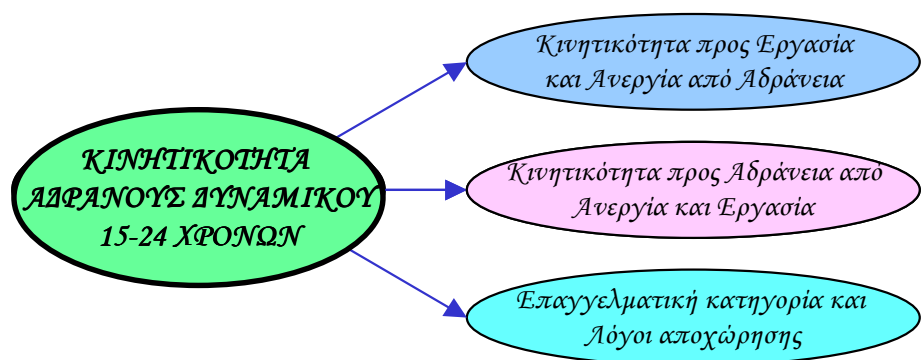
Οι πληροφορίες για την επιθυμία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρόνων, την περίοδο 2000-2003, να εργαστούν φαίνονται στον πίνακα 3.16 του Παραρτήματος 3. Εξάλλου στους πίνακες 3.17 και 3.18 του παραρτήματος 3 παρουσιάζονται αντίστοιχες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών.

Από εξέταση των πληροφοριών που περιέχονται στους δυο τελευταίους πίνακες διαπιστώνεται ότι η επιθυμία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών βρίσκεται σε **πολύ ψηλότερο επίπεδο** από την αντίστοιχη επιθυμία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ενώ το 2003 ποσοστό **12,0%** του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 20-24 χρονών** ανέφεραν ότι επιθυμούσαν να εργαστούν το αντίστοιχο ποσοστό για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 15-19 χρονών** ήταν μόνο **2,2%**.

5.3. Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται αφορούν την κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια και την κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία.

Επίσης αναλύονται πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Με τον όρο **κινητικότητα** εννοούμε την αλλαγή της κυριότερης ασχολίας του ανθρώπινου δυναμικού (εργασία, ανεργία, αδράνεια) από τον ένα χρόνο στον άλλο. Για παράδειγμα ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 15-24 χρονών που φέτος εργάζονται ενώ ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς, αποτελούν την κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια.

Σημειώνεται ότι λόγω του **μικρού αριθμού** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών, που ένα χρόνο πριν εργάζονταν, δεν μπορεί να γίνει ανάλυση αναφορικά με την κατανομή τους κατά **τομέα οικονομικής δραστηριότητας** και κατά **επαγγελματική υπόσταση** εργασίας που είχαν ένα χρόνο πριν.

5.3.1. Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια

Σε αυτό το μέρος εξετάζονται πληροφορίες για τις εκροές του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών προς εργασία και ανεργία.

Ο αριθμός των απασχολουμένων ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια**. Η κινητικότητα αυτή ανέρχεται σε **7.994** άτομα για το 2000, **10.240** άτομα για το 2001, **6.540** άτομα για το 2002 και **7.939** άτομα το 2003. Το μέγεθος της κινητικότητας προσδιορίζεται με τον υπολογισμό της ως ποσοστό στο σύνολο των απασχολουμένων.

Στο Σχεδιάγραμμα 36 παρουσιάζεται, για την περίοδο 2000-2003, το ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς.

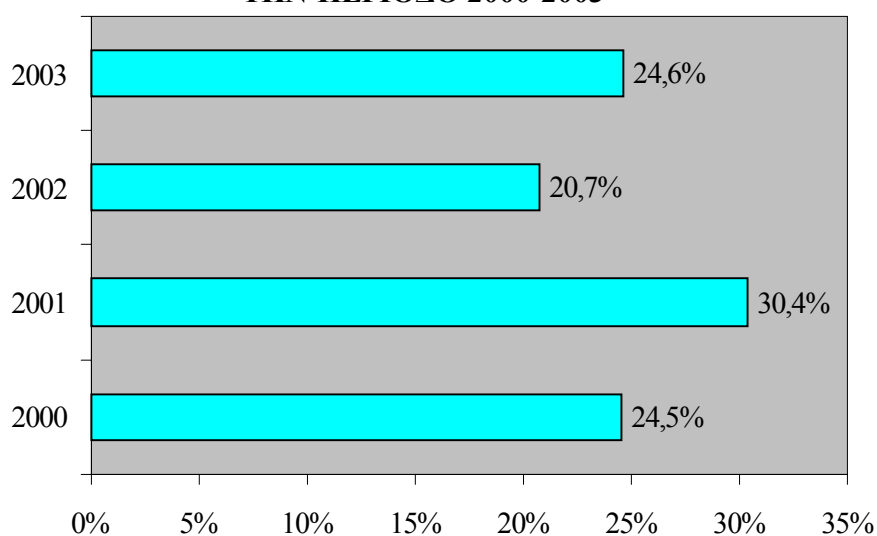
Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 36 το ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 15-24 χρονών που τον προηγούμενο χρόνο ήταν οικονομικά αδρανείς αυξήθηκε σημαντικά από **24,5%** το 2000 σε **30,4%** το 2001 ενώ το 2002 σημείωσε αισθητή υποχώρηση στο **20,7%**. Τέλος το 2003 το ποσοστό αυτό παρουσίασε αύξηση στο **24,6%**.

Σημειώνεται ότι η διακίνηση των ατόμων ηλικίας 15-24 χρονών προς εργασία από αδράνεια αφορά κυρίως **νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας** απόφοιτους Σχολών Μέσης Παιδείας και Τριτοβάθμιας

Εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια το μέγεθος της διακίνησης προσδιορίζεται από διάφορους παράγοντες όπως η έφεση για περαιτέρω σπουδές και η καθυστέρηση στη συμπλήρωση των σπουδών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τέλος σημειώνεται ότι το ποσοστό διακίνησης προς εργασία από αδράνεια για αυτή την ηλικιακή ομάδα είναι **σημαντικά ψηλότερο από εκείνο για το σύνολο των απασχολούμενων**. Αυτό οφείλεται στο ότι μεγάλο μέρος των απασχολούμενων ηλικίας 15-24 χρονών αποτελείται από νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας απόφοιτους Σχολών Μέσης Παιδείας και Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή άτομα που ένα χρόνο πριν ήταν οικονομικά αδρανή εξαιτίας της συμμετοχής τους στην εκπαίδευση.

Οι πληροφορίες για τον αριθμό και το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς, την περίοδο 2000-2003, παρουσιάζονται στον πίνακα 3.19 του Παραρτήματος 3.

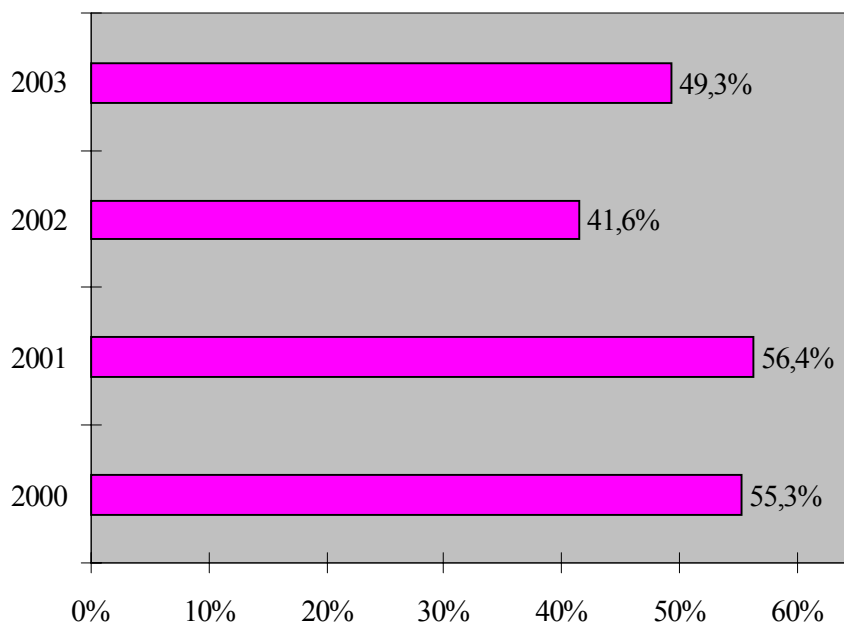
Στους πίνακες 3.20 και 3.21 του Παραρτήματος 3 παρουσιάζονται πληροφορίες για τον αριθμό και το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών αντίστοιχα της περιόδου 2000-2003 που τον προηγούμενο χρόνο ήταν οικονομικά αδρανείς.

Από εξέταση των πληροφοριών των πινάκων αυτών προκύπτει ότι το ποσοστό διακίνησης προς εργασία από αδράνεια είναι σημαντικά ψηλότερο στην περίπτωση των απασχολούμενων **ηλικίας 15-19 χρονών**. Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε, την περίοδο 2000-2003, μεταξύ **46,0%** και **61,0%** για τους απασχολούμενους ηλικίας 15-19 χρονών και μεταξύ **17,0%** και **25,0%** για τους απασχολούμενους **ηλικίας 20-24 χρονών**. Η διαφορά που εμφανίζεται οφείλεται στο γεγονός ότι σημαντικό μέρος των απασχολούμενων ηλικίας 15-19 χρονών αποτελείται από νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας απόφοιτους Σχολών Μέσης Παιδείας. Αντίθετα στην περίπτωση των απασχολούμενων ηλικίας 20-24 χρονών μεγάλο ποσοστό εργαζόνταν και τον προηγούμενο χρόνο.

Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια** για αυτή την ομάδα ηλικίας. Μέσα στο 2000 **2.035** άνεργοι ηλικίας 15-24 χρονών ανέφεραν ότι ένα χρόνο πριν βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας, δηλαδή ήταν αδρανείς. Οι αντίστοιχοι αριθμοί ήταν **1.734** για το 2001, **1.128** για το 2002 και **1.557** για το 2003. Το μέγεθος της κινητικότητας αυτής προσδιορίζεται με τον υπολογισμό της ως ποσοστό στο σύνολο των ανέργων ηλικίας 15-24 χρονών.

Στο Σχεδιάγραμμα 37 φαίνεται η διαχρονική μεταβολή, για την περίοδο 2000-2003, του ποσοστού των ανέργων ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς. Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα αυτό **σημαντικό ποσοστό ανέργων 15-24 χρονών ήταν οικονομικά αδρανείς ένα χρόνο προηγουμένως**. Συγκεκριμένα, **55,3%** των ανέργων ηλικίας 15-24 χρονών το 2000 ανέφεραν ότι την προηγούμενη χρονιά βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας. Το ποσοστό αυτό σημείωσε οριακή αύξηση το 2001 φθάνοντας το **56,4%** ενώ το 2002 υποχώρησε σημαντικά στο **41,6%**. Τέλος το 2003 εμφανίσθηκε σημαντική αύξηση με αποτέλεσμα το ποσοστό των ανέργων που την προηγούμενη χρονιά ήταν οικονομικά αδρανείς να ανέλθει στο **49,3%**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σημειώνεται ότι σημαντικό μέρος των ανέργων ηλικίας 15-24 χρονών αποτελείται από **νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας απόφοιτους Μέσης και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**, δηλαδή άτομα που τον προηγούμενο χρόνο ήταν αδρανή. Με την αποφοίτησή τους τα άτομα αυτά επιδιώκουν να εξασφαλίσουν εργασία πράγμα που δεν επιτυγχάνουν άμεσα.

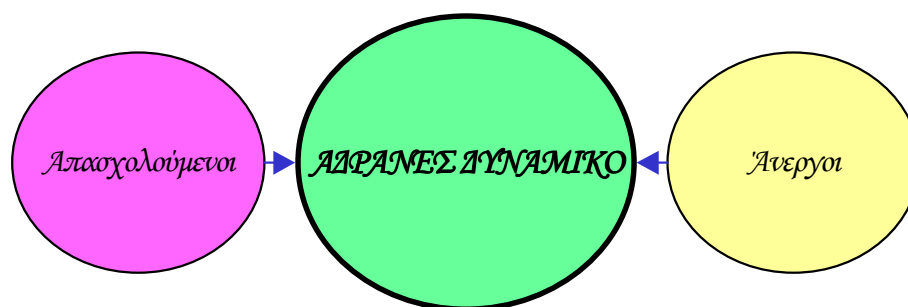
Οι πληροφορίες για την κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια την περίοδο 2000-2003, για τους ανέργους ηλικίας 15-24 χρονών, φαίνονται στον πίνακα 3.22 του Παραρτήματος 3.

Οι αντίστοιχες πληροφορίες για τους ανέργους ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών παρουσιάζονται στους πίνακες 3.23 και 3.24 του Παραρτήματος 3.

Σύμφωνα με τους πίνακες αυτούς ποσοστό μεταξύ **53,3%** και **80,3%** των **ανέργων ηλικίας 15-19 χρονών**, για την περίοδο 2000-2003,, ανέφεραν ότι τον προηγούμενο χρόνο βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας, δηλαδή ήταν οικονομικά αδρανείς. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση των **ανέργων ηλικίας 20-24 χρονών** το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο (μεταξύ **38,5%** και **50,9%**).

5.3.2. Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι εισροές στην αδράνεια από ανεργία και εργασία σε σχέση βέβαια με το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών.

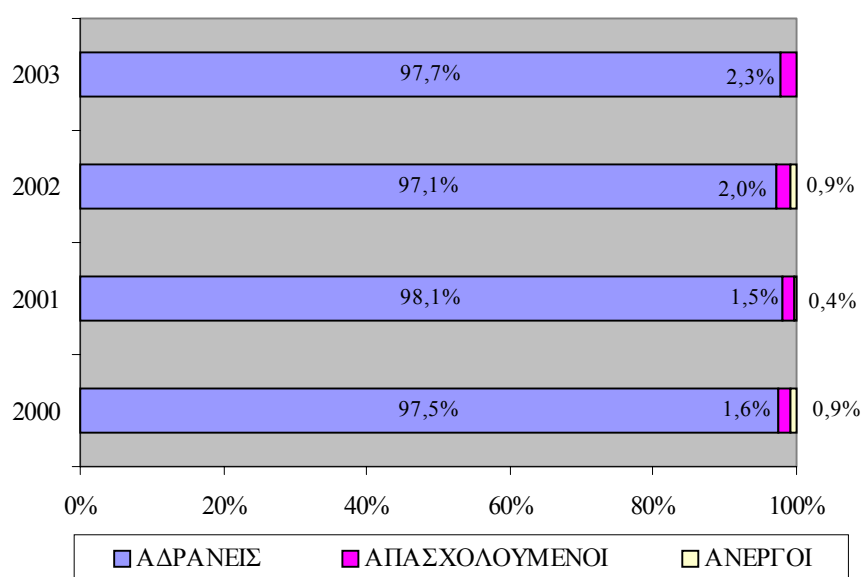
Η **κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία** υποδηλώνεται με τον αριθμό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι. Η κινητικότητα αυτή ανήλθε σε **463** άτομα το **2000**, σε **177** άτομα το **2001**, σε **441** άτομα το **2002** ενώ το **2003** κανένα αδρανές άτομο ηλικίας 15-24 χρονών δεν ήταν άνεργο ένα χρόνο πριν.

Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο προηγουμένως εργάζονταν αποτελεί την **κινητικότητα προς αδράνεια από εργασία** για αυτή την ηλικιακή ομάδα. Η κινητικότητα αυτή ανερχόταν σε **856** άτομα κατά το 2000, σε **753 άτομα** κατά το 2001, σε **1.055** άτομα κατά το 2002 και σε **1.172** άτομα το 2003. Τα άτομα αυτά αποχωρούν από την αγορά εργασίας και έτσι δημιουργείται ανάγκη για αντικατάστασή τους.

Με στόχο την εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας, στο Σχεδιάγραμμα 38 υπολογίζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού

ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν είτε ήταν άνεργοι είτε εργάζονταν Παράλληλα, παρουσιάζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που ήταν αδρανείς τόσο κατά τον υπό εξέταση χρόνο όσο και κατά τον προηγούμενο χρόνο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 38 το **ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν**, κυμάνθηκε την περίοδο 2000-2003 μεταξύ **1,6%** και **2,3%** και ήταν σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού (μεταξύ **3,8%** και **5,2%**).

Σημειώνεται ότι μεγάλο ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 15-24 χρονών αποτελείται από **νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας** απόφοιτους Μέσης και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Συνεπώς όσοι απασχολούμενοι αυτής της ηλικιακής ομάδας απολέσουν την εργασία

τους επιδιώκουν στη μεγάλη τους πλειοψηφία την επανεργοδότηση, δηλαδή δεν γίνονται οικονομικά αδρανείς.

Εξάλλου **πολύ μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ανέφεραν ότι ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι**. Το ποσοστό αυτό ήταν κάτω από το **1,0%** και για τα τέσσερα χρόνια. Μάλιστα το 2003 δεν υπήρχε κανένα οικονομικά αδρανές άτομο ηλικίας 15-24 χρονών που να ήταν άνεργο τον προηγούμενο χρόνο.

Τέλος επισημαίνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ήταν **αδρανείς και τον προηγούμενο χρόνο** (ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ **97,2%** και **98,1%**).

Οι πληροφορίες για τον αριθμό και το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών της περιόδου 2000-2003 που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι φαίνονται στον πίνακα 3.25 του Παραρτήματος 3. Εξάλλου στους πίνακες 3.26 και 3.27 παρουσιάζονται ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών αντίστοιχα.

Εξετάζοντας τους πίνακες αυτούς διαπιστώνεται ότι στην περίπτωση του **αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών** μηδαμινό ποσοστό ανέφεραν ότι τον προηγούμενο χρόνο ήταν άνεργοι. Το ποσοστό αυτό ήταν **0,1%** για το 2000 και 2001, **0,2%** για το 2002 και **0,0%** το 2003. Αντίθετα το ποσοστό του **αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών** που ανέφεραν ότι ένα χρόνο προηγουμένως ήταν άνεργοι κυμάνθηκε σε υψηλότερο επίπεδο (μεταξύ **1,1%** και **3,4%**) με εξαίρεση το 2003 που το ποσοστό αυτό ήταν **0,0%**.

Οι πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό και το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών της περιόδου 2000-2003 που ένα χρόνο πριν εργάζονταν παρουσιάζονται στον πίνακα 3.28 του Παραρτήματος 3.

Επίσης στους πίνακες 3.29 και 3.30 του Παραρτήματος 3 φαίνονται ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών αντίστοιχα. Σύμφωνα λοιπόν με τους πίνακες αυτούς το **ποσοστό διακίνησης προς αδράνεια από εργασία είναι πολύ μεγαλύτερο** στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού

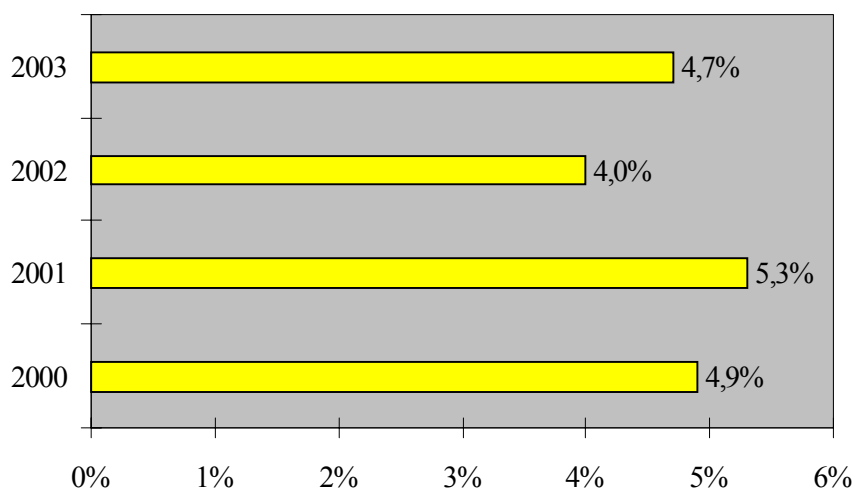
ηλικίας 20-24 χρονών. Χαρακτηριστικά επισημαίνεται ότι το ποσοστό αυτό για το 2003 ήταν για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών μόνο **0,1%** σε σύγκριση με **9,1%** για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 20-24 χρονών.

5.3.3. Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης

Τα άτομα που δεν εργάζονταν κατά τη διάρκεια της έρευνας ρωτήθηκαν κατά πόσο είχαν εργαστεί προηγουμένως. Ακολούθως για όσους είχαν εργασθεί τα τελευταία 7 χρόνια συγκεντρώθηκαν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Στο Σχεδιάγραμμα 39 παρουσιάζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών της περιόδου 2000-2003 με προηγούμενη εργασιακή πείρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 39 διαπιστώνεται ότι πολύ μικρό μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρόνων, συγκριτικά με το σύνολο του αδρανούς δυναμικού, είχαν προηγούμενη εργασιακή πείρα. Συγκεκριμένα το **ποσοστό με προηγούμενη εργασιακή πείρα** ήταν **4,9%** το 2000, **5,3%** το 2001 **4,0%** το 2002 και **4,7%** το 2003.

Σημειώνεται για σκοπούς σύγκρισης ότι πάνω από το **50%** του **συνολικού αδρανούς δυναμικού** είχαν προηγούμενη εργασιακή πείρα και για τα τέσσερα πιο πάνω χρόνια. Η μεγάλη διαφορά που παρατηρείται οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία του **αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών** (πάνω από το **90%**) είναι μαθητές / φοιτητές, άτομα που στη μεγάλη τους πλειοψηφία δεν έχουν εργαστεί προηγουμένως. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι λόγω της μικρής ηλικίας πολύ λίγα άτομα θα μπορούσαν να έχουν εργασθεί και στη συνέχεια να αποχωρήσουν από την αγορά εργασίας.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών της περιόδου 2000-2003 ανάλογα με το αν εργάστηκε προηγουμένως εμφανίζονται στον πίνακα 3.31 του Παραρτήματος 3.

Εξάλλου στους πίνακες 3.32 και 3.33 του Παραρτήματος 3 παρουσιάζονται ανάλογα στοιχεία για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τους πιο πάνω πίνακες ενώ μηδαμινό ποσοστό αδρανούς δυναμικού 15-19 χρονών ανέφεραν ότι είχαν προηγούμενη εργασιακή πείρα στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 20-24 χρονών το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά ψηλότερο.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι το 2003 το πιο πάνω ποσοστό ήταν **μόνο 0,7%** για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 15-19 χρονών** σε σύγκριση με **17,3%** για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 20-24 χρονών**.

Ένα από τα σημαντικά χαρακτηριστικά της προηγούμενης εργασίας⁶ του αδρανούς δυναμικού είναι το **επάγγελμα στο οποίο**

---

⁶ Η ανάλυση αυτή αφορά το αδρανές δυναμικό που σταμάτησε να εργάζεται τα τελευταία 7 χρόνια

απασχολούνταν. Για σκοπούς της παρούσας μελέτης η ανάλυση καλύπτει τις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως αυτές έχουν οριστεί στα πλαίσια του διεθνούς κώδικα ταξινόμησης επαγγελμάτων **ISCO 1988.**

Στο Σχεδιάγραμμα 40 παρουσιάζεται παραστατικά η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών της περιόδου 2000-2003 κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας.

Από ανάλυση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 40 διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είχαν προηγούμενη εργασιακή πείρα εργάζονταν σε επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας **“Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές”**. Το ποσοστό που απασχολούνταν σε αυτά τα επαγγέλματα παρουσίασε σημαντική αύξηση από **30,7%** το 2000 σε **50,4%** και **50,2%** το 2001 και 2002 αντίστοιχα, ενώ το 2003 υποχώρησε στο **40,1%**.

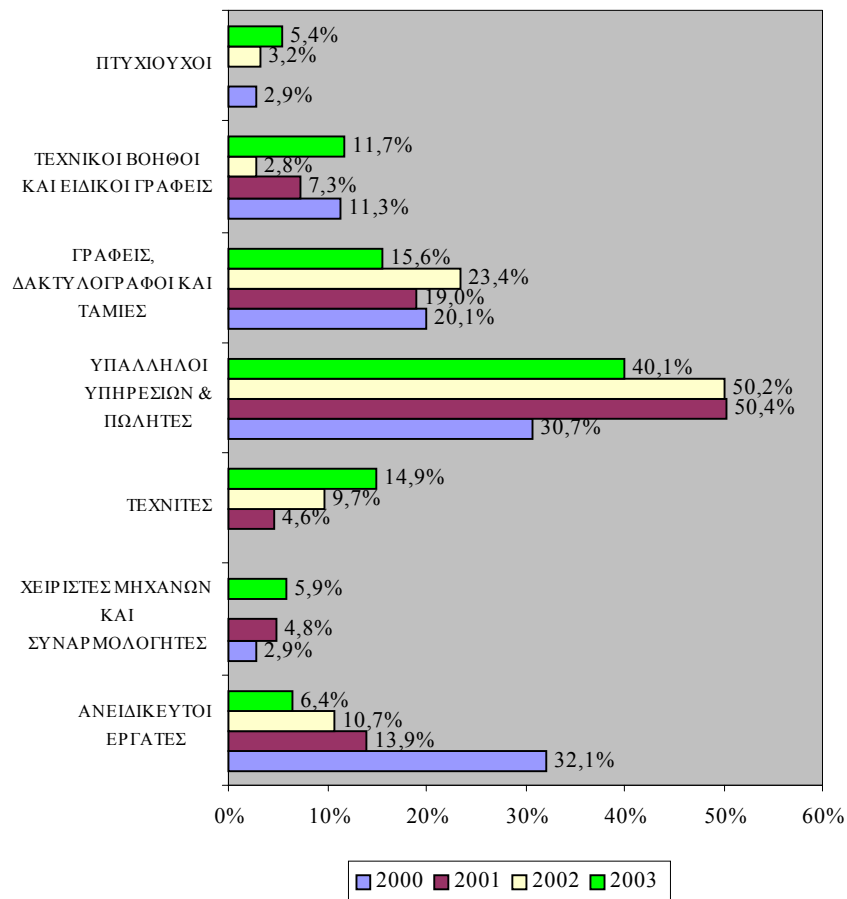
Αντίθετα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα ως **Ανειδίκευτοι εργάτες** σημείωσε σημαντική μείωση από **32,1%** το 2000 σε **6,4%** το 2003.

Επισημαίνεται ότι στα περισσότερα από τα επαγγέλματα αυτά δεν απαιτείται οποιαδήποτε εξειδίκευση ενώ οι σχετικά δύσκολες συνθήκες εργασίας δε συνάδουν με τις προτιμήσεις των νέων.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών της περιόδου 2000-2003 κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας παρουσιάζονται στον πίνακα 3.34 του Παραρτήματος 3.

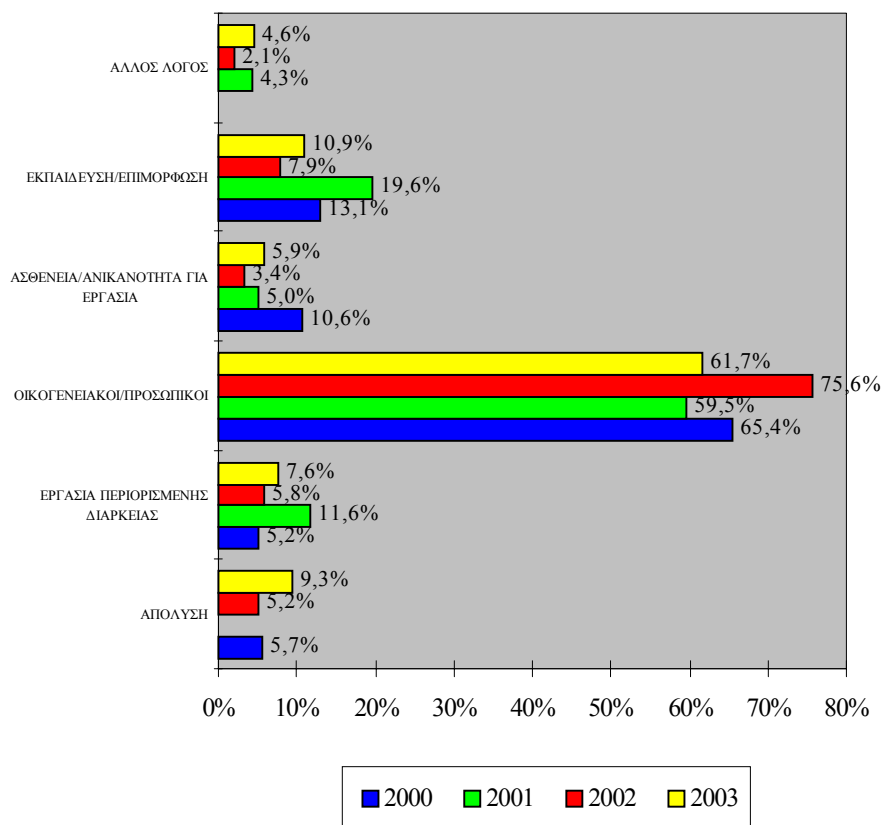
Λόγω του μικρού αριθμού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών που είχαν εργασθεί τα τελευταία 7 χρόνια δεν γίνεται ανάλυση για την κατανομή τους κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας ούτε και αναλύονται οι λόγοι αποχώρησης από αυτή.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ-
ΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η αποχώρηση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών από την προηγούμενη του εργασία αποδίδεται σε διάφορους λόγους όπως οικογενειακοί / προσωπικοί, εκπαίδευση / επιμόρφωση και απόλυση. Στο Σχεδιάγραμμα 41 εμφανίζονται παραστατικά οι λόγοι που αναφέρθηκαν από το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών της περιόδου 2000-2003 σχετικά με την αποχώρηση από την προηγούμενη εργασία.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 41 οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** αποτελούσαν τον κυριότερο λόγο για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών αποχώρησε από την προηγούμενη του εργασία. Σημειώνεται, ότι περισσότερα από τα μισά αδρανή άτομα ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν αυτό ως το λόγο αποχώρησής τους από την προηγούμενη εργασία.

Δεύτερος σε σημασία λόγος ήταν η **εκπαίδευση / επιμόρφωση**. Αξίζει να αναφερθεί ότι κατά το 2001 ποσοστό **19,6%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 που είχαν εργαστεί κατά τη διάρκεια των

τελευταίων 7 χρόνων δήλωσαν ότι αποχώρησαν από την προηγούμενη τους εργασία λόγω εκπαίδευσης / επιμόρφωσης. Εδώ πρέπει να επισημανθεί ότι αριθμός αποφοίτων Σχολών Μέσης Παιδείας που παρακάθονται σε προεισαγωγικές εξετάσεις δεν εξασφαλίζουν θέση σε Σχολή Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σημαντικό μέρος των ατόμων αυτών συμμετέχει σε προεισαγωγικές εξετάσεις τα επόμενα χρόνια. Τα άτομα αυτά, που εν τω μεταξύ εργάζονται, αποχωρούν από την εργασία τους όταν πετύχουν να εξασφαλίσουν θέση σε Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι πληροφορίες για τους λόγους αποχώρησης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών από την προηγούμενη του εργασία φαίνονται στον πίνακα 3.35 του Παραρτήματος 3.

5.4. Χρήση διαδικτύου

Αντικείμενο του υποκεφαλαίου αυτού είναι η εξέταση του βαθμού εξοικείωσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών με τη νέα τεχνολογία (ηλεκτρονικοί υπολογιστές και σύνδεση με το διαδίκτυο) καθώς και ο βαθμός χρήσης του διαδικτύου.

Σε ότι αφορά την εξοικείωση με τη νέα τεχνολογία οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”, αφορούν τα **νοικοκυριά που καλύφθηκαν και όχι τα άτομα**. Έτσι, στην περίπτωση αυτή η ανάλυση των πληροφοριών αφορά το **δείγμα των νοικοκυριών**.

Από ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι **ο αριθμός των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο ηλικίας 15-24 χρονών είναι πολύ μικρός** και για τα τέσσερα χρόνια και δεν είναι αντιπροσωπευτικός για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας. Κατά συνέπεια χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών θα οδηγούσε στην εξαγωγή λανθασμένων συμπερασμάτων. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο ηλικίας 15-24 χρονών ήταν **24** το 2000, **16** το 2001, **24** το 2002 και **27** το 2003.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2002 και το 2003, έχουν συγκεντρωθεί πληροφορίες που αφορούν τον **αριθμό των ατόμων**

(όχι τα νοικοκυριά) που χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα. Κατά το 2002 ποσοστό 52,1% του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ή 27.005 άτομα χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα. Το 2003 ποσοστό 55,2% του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ή 28.019 άτομα ανέφεραν ότι χρησιμοποίησαν έστω και μια φορά την εβδομάδα το διαδίκτυο. Η αύξηση που εμφανίστηκε αποδίδεται στην ολοένα και μεγαλύτερη χρησιμοποίηση του διαδικτύου.

Για σκοπούς σύγκρισης σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού ήταν 16,6% το 2002 και 17,5% το 2003. Όπως αναμενόταν τα νεαρά άτομα είναι σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό εξοικειωμένα με τη νέα τεχνολογία από ότι τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα.

5.5. Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση

Η συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ιδιαίτερα σημαντική επειδή οι γνώσεις και δεξιότητες που αποκτούνται από τη συμμετοχή αυτή μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το αδρανές δυναμικό για ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας.

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες αναφορικά με τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την περίοδο 2000-2003. Αρχικά αφού γίνει ανάλυση σχετικά με τη γενική εικόνα συμμετοχής στη συνέχεια γίνεται ξεχωριστή ανάλυση για τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και τη συμμετοχή σε κατάρτιση.

5.5.1. Γενική εικόνα συμμετοχής

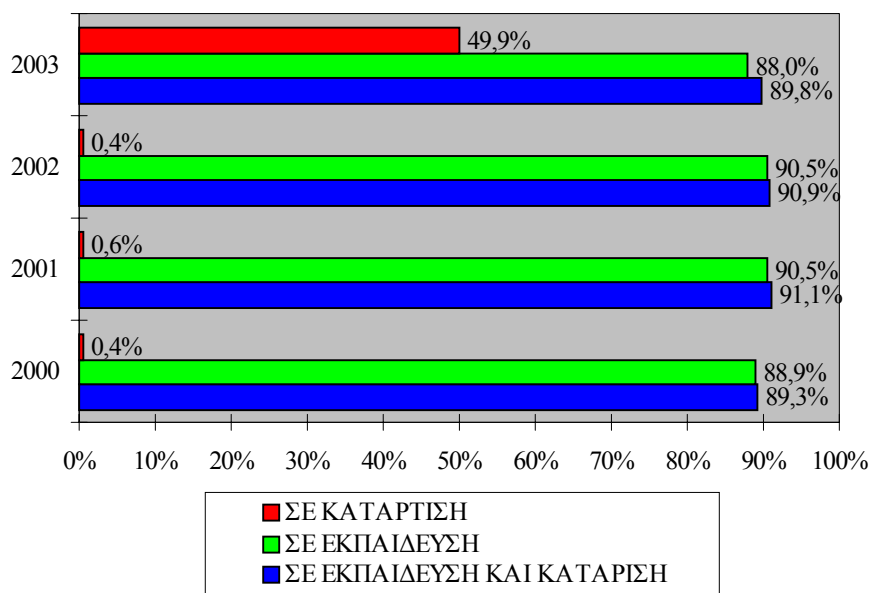
Σε εκπαίδευση και κατάρτιση συμμετείχαν (γενική εικόνα συμμετοχής) όσοι απάντησαν καταφατικά στην ερώτηση “**Στη διάρκεια των τελευταίων 4 εβδομάδων πήγαινε σε κάποιο σχολείο ή σχολή ή παρακολουθούσε κάποιο πρόγραμμα επαγγελματικής ή άλλης εκπαίδευσης**”. Η ερώτηση αυτή υποβλήθηκε στα πλαίσια των “Έρευνών Εργατικού Δυναμικού” για τα **χρόνια 2000, 2001 και 2002**. Από την πιο πάνω ερώτηση προκύπτει ότι η συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση αφορά συμμετοχή κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων από το χρόνο διεξαγωγής της συνέντευξης. Σημειώνεται ότι οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου του κάθε χρόνου.

Σε ότι αφορά το **2003** υπήρχε ειδική ενότητα με τίτλο “**Δια βίου μάθηση**” στην οποία συγκεντρώθηκαν οι σχετικές με τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση πληροφορίες. Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και τη συμμετοχή σε κατάρτιση λήφθηκαν με την υποβολή δυο ξεχωριστών ερωτήσεων. Έτσι ένα άτομο που συμμετέχει σε εκπαίδευση μπορεί να συμμετέχει ταυτόχρονα και σε κατάρτιση. Κατά συνέπεια το άθροισμα των πιο πάνω συμμετοχών είναι μεγαλύτερο από τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Επίσης, η διατύπωση των σχετικών ερωτήσεων είναι διαφορετική από ότι στις άλλες έρευνες και γι’ αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002.

Ο βαθμός συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση υποδηλώνεται από το **ποσοστό συμμετοχής**. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με τη διαίρεση του αριθμού των συμμετοχών σε εκπαίδευση και κατάρτιση με το συνολικό αριθμό του αδρανούς δυναμικού.

Στο Σχεδιάγραμμα 42 φαίνεται παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003. Σημειώνεται ότι στο Σχεδιάγραμμα αυτό παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, πληροφορίες αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ξεχωριστά σε εκπαίδευση και ξεχωριστά σε κατάρτιση.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 42 διαπιστώνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 συμμετείχε σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Ειδικότερα το ποσοστό που ανέφεραν ότι συμμετείχαν σε εκπαίδευση και κατάρτιση ήταν **89,3%** το 2000, **91,1%** το 2001, **90,9%** το 2002 και **89,8%** το 2003.

Υπενθυμίζεται ότι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι η **φοίτηση σε Σχολές Μέσης Παιδείας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**. Ποσοστό που την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **90,1%** και **91,6%** ανέφεραν τον πιο πάνω λόγο ως το λόγο για τη μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003

παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 3.36 του Παραρτήματος 3.

Στους πίνακες 3.37 και 3.38 του Παραρτήματος 3 παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών αντίστοιχα.

Με βάση τους πίνακες αυτούς φαίνεται ότι το **ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση** είναι μεγαλύτερο στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 15-19 χρονών**. Πάνω από το **95%** του πιο πάνω δυναμικού και για τα τέσσερα χρόνια ανέφεραν ότι συμμετείχαν σε εκπαίδευση και κατάρτιση ενώ στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 20-24 χρονών** το ποσοστό συμμετοχής κυμάνθηκε μεταξύ **66,4%** και **75,7%**. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν όλο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών είναι μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας ενώ στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού 20-24 χρονών συνυπάρχουν και άλλοι λόγοι για τη μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

5.5.2. Συμμετοχή σε εκπαίδευση

Το **ποσοστό συμμετοχής** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση, σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 42, αυξήθηκε από **88,9%** το 2000 σε **90,5%** τόσο το 2001 όσο και το 2002. Το 2003 σημειώθηκε ελαφρά μείωση στο πιο πάνω ποσοστό (**88,0%**). Τα ποσοστά αυτά είναι ελαφρά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής σε εκπαίδευση και κατάρτιση.

Με βάση το πιο πάνω συμπεραίνεται ότι η συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση αφορά σε πολύ μεγάλο βαθμό τη συμμετοχή σε εκπαίδευση.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση την περίοδο 2000-2003 φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 3.39 του Παραρτήματος 3.

Επίσης στους πίνακες 3.40 και 3.41 παρατίθενται, για σκοπούς σύγκρισης, ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών αντίστοιχα.

Από ανάλυση των στοιχείων των πινάκων αυτών προκύπτει ότι η συμμετοχή σε εκπαίδευση είναι μεγαλύτερη μεταξύ του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 15-19 χρονών**. Το ποσοστό συμμετοχής στην περίπτωση αυτή κυμάνθηκε μεταξύ **94,5%** και **95,7%**. Το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής μεταξύ του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 20-24 χρονών** κυμάνθηκε μεταξύ **65,8%** και **75,7%**.

5.5.3. Συμμετοχή σε κατάρτιση

Σε κατάρτιση θεωρείται ότι συμμετείχαν όσοι στην ερώτηση “Σε τι σχολείο ή σχολή πήγαινε ή τι πρόγραμμα παρακολουθούσε;” έδωσαν την απάντηση **“Άλλη εκπαίδευση - Άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία δεν εντάσσονται στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα (π.χ. σεμινάρια, εκμάθηση Η/Υ, ξένες γλώσσες, επιμορφωτικά)”**. Η ερώτηση αυτή αφορούσε τις έρευνες του 2000, 2001 και 2002.

Σε ότι αφορά την “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2003” οι πληροφορίες λήφθηκαν με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης. Η ερώτηση αυτή αφορούσε την παρακολούθηση **“μαθημάτων, σεμιναρίων, συνεδρίων ή ιδιαίτερων μαθημάτων ή επιμορφωτικών εκτός του κανονικού εκπαιδευτικού συστήματος (περιλαμβάνεται το σύστημα μαθητείας και τα απογευματινά και βραδινά τμήματα των τεχνικών σχολών)”**.

Είναι φανερό ότι στην **έρευνα του 2003** η συμμετοχή σε **κατάρτιση** καλύπτει **μεγαλύτερο φάσμα προγραμμάτων**. Επίσης, με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης για την κατάρτιση δόθηκε μεγαλύτερη σημασία στη συμμετοχή σε κατάρτιση. Τα πιο πάνω είχαν ως αποτέλεσμα η συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 να παρουσιάζεται πολύ μεγαλύτερη σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Συνεπώς δεν μπορεί να γίνει **σύγκριση** των πληροφοριών για τη συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τα τρία προηγούμενα χρόνια.

Η ανάλυση που ακολουθεί σε σχέση με τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε κατάρτιση αφορά **μόνο την περίοδο 2000-2002**.

Εξετάζοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 42 αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε κατάρτιση διαπιστώνεται ότι το ποσοστό αυτό είναι **σημαντικά χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση. Υπενθυμίζεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών είναι είτε μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας είτε φοιτητές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι λόγω των μαθημάτων που παρακολουθούν ελάχιστο ελεύθερο χρόνο διαθέτουν για παρακολούθηση δραστηριοτήτων κατάρτισης. Τέλος αξίζει να επισημανθεί ότι το **ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών** σε κατάρτιση αυξήθηκε από **0,4%** το 2000 σε **0,6%** το 2001 ενώ το 2002 μειώθηκε και πάλι στο **0,4%**. Το **2003** το ποσοστό συμμετοχής ανήλθε στο **49,9%**.

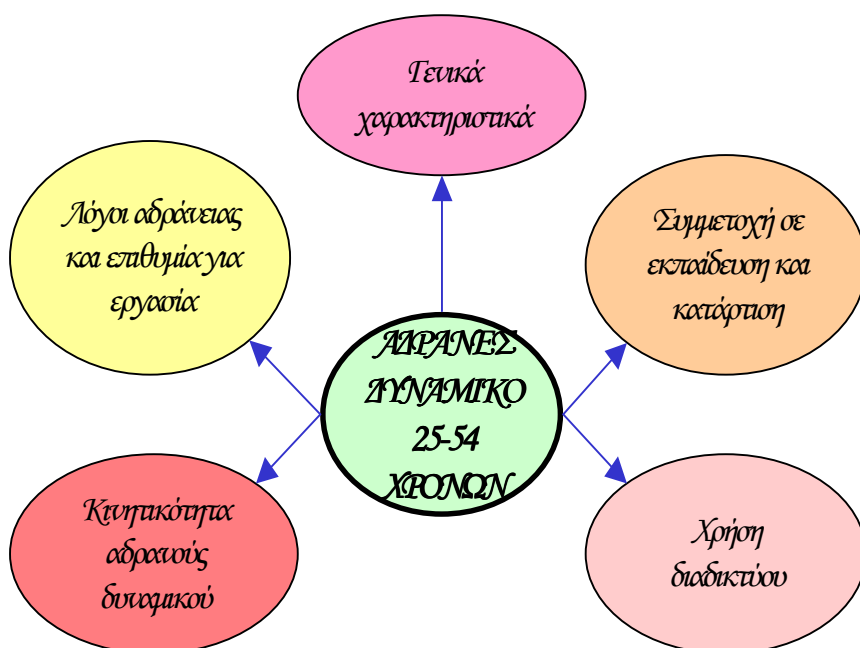
Περισσότερες λεπτομέρειες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε κατάρτιση την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται στον πίνακα 3.42 του Παραρτήματος 3.

Εξάλλου στους πίνακες 3.43 και 3.44 εμφανίζονται, για σκοπούς σύγκρισης, ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών και 20-24 χρονών αντίστοιχα. Σύμφωνα με τους πίνακες αυτούς ενώ τόσο το 2000 όσο και το 2001 το ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση ήταν μεγαλύτερο για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 20-24 χρονών σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-19 χρονών, κατά το 2002 το ποσοστό αυτό εμφανίζεται μικρότερο. Σε σχέση με το τελευταίο αξίζει να σημειωθεί ότι το 2002 κανένα αδρανές άτομο ηλικίας 20-24 χρονών δεν παρακολούθησε οποιαδήποτε πρόγραμμα κατάρτισης.

6. ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών για την περίοδο 2000-2003. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών ήταν **52.201** άτομα το 2000, **48.431** άτομα το 2001, **45.493** άτομα το 2002 και **43.451** άτομα το 2003.

Οι πληροφορίες για τις οποίες γίνεται ανάλυση στη συνέχεια αφορούν τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών, τους λόγους αδράνειας και την επιθυμία για εργασία, την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών, τη χρήση του διαδικτύου από αυτούς και τέλος τη συμμετοχή τους σε εκπαίδευση και κατάρτιση.

Αρχικά αναλύονται πληροφορίες για το σύνολο των αδρανών ατόμων ηλικίας **25-54 χρονών** και στη συνέχεια γίνεται ξεχωριστή ανάλυση για το αδρανές δυναμικό ηλικίας **25-39 χρονών** και **40-54 χρονών**.

Σημειώνεται ότι **εμφανίζονται διαφορές μεταξύ των δυο πιο πάνω ηλικιακών ομάδων** δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών αποτελείται από νοικοκυρές με μικρά παιδιά ενώ στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 40-54 χρονών περιλαμβάνονται άτομα που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας για διάφορους άλλους λόγους.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση πληροφοριών για το **ποσοστό αδράνειας** μεταξύ του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών, 40-54 χρονών και 25-54 χρονών. Υπενθυμίζεται ότι το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με τη διαίρεση του αδρανούς δυναμικού με το συνολικό ανθρώπινο δυναμικό της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας.

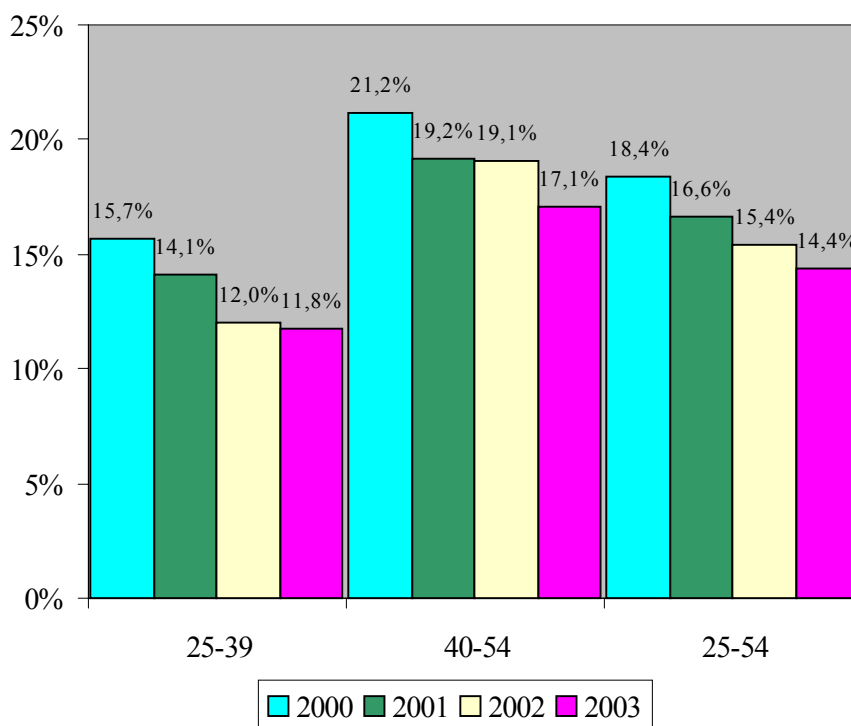
Στο Σχεδιάγραμμα 43 παρουσιάζεται η μεταβολή του ποσοστού αδράνειας την περίοδο 2000-2003 για το ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 25-39, 40-54 και 25-54 χρονών.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 43 την περίοδο 2000-2003 παρουσιάστηκε **τάση για μείωση του ποσοστού αδράνειας** μεταξύ του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών. Ειδικότερα ενώ κατά το 2000 ποσοστό **18,4%** του πληθυσμού ηλικίας 25-54 χρονών ήταν εκτός αγοράς εργασίας, το 2001 το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο **16,6%**, το 2002 στο **15,4%** και το 2003 στο **14,4%**. Παρόμοια πτωτική τάση εμφανίστηκε τόσο για το ανθρώπινο δυναμικό 25-39 χρονών όσο και για το ανθρώπινο δυναμικό 40-54 χρονών.

Σημειώνεται ότι η τάση που παρουσιάστηκε για μείωση του ποσοστού αδράνειας **συνάδει με την τάση που παρατηρείται για το ανθρώπινο δυναμικό ηλικίας 15-64 χρονών**, δηλαδή για το μέρος εκείνο του ανθρώπινου δυναμικού που βρίσκεται σε εργάσιμη ηλικία (working age).

Η συνεχής μείωση του ποσοστού αδράνειας για αυτές τις ηλικιακές ομάδες φανερώνει ότι υπάρχει τάση για **επανεξέταση αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών στην αγορά εργασίας**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39, 40-54 ΚΑΙ
25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

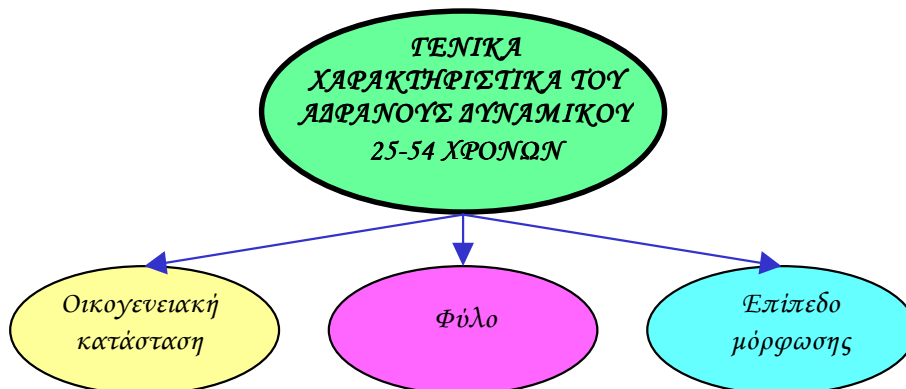

Περισσότερες πληροφορίες για το ποσοστό αδράνειας του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 25-39, 40-54 και 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται στους πίνακες 4.1, 4.2 και 4.3 του Παραρτήματος 4.

Αναλύοντας τα στοιχεία των πινάκων αυτών φαίνεται ότι εκτός από τη μείωση του ποσοστού αδράνειας εμφανίζεται και **συνεχής αριθμητική μείωση του οικονομικά αδρανούς πληθυσμού των πιο πάνω ηλικιακών ομάδων**. Για παράδειγμα ο αριθμός του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών μειώθηκε από **52.201** άτομα το 2000 σε **43.451** άτομα το 2003.

6.1. Γενικά χαρακτηριστικά

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών, τα οποία αφορούν το φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και την οικογενειακή κατάσταση.

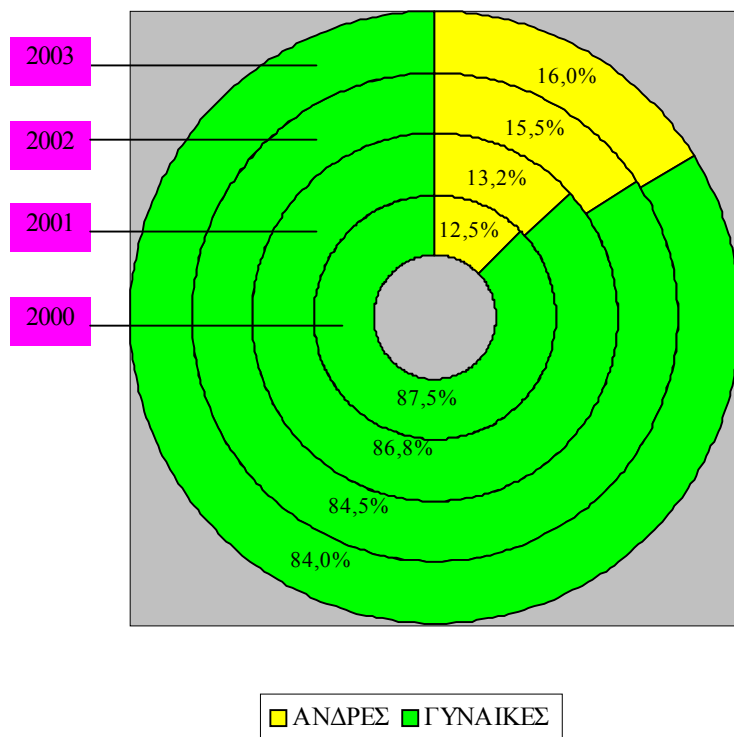

6.1.1. Φύλο

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο εμφανίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 44.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 44 την περίοδο 2000-2003 εμφανίστηκε τάση για **συνεχή μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που είναι γυναίκες**. Ειδικότερα, το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **87,5%** το 2000 σε **84,0%** το 2003. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη μείωση του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που εμφανίστηκε την ίδια περίοδο είχε ως αποτέλεσμα τη **σημαντική αριθμητική ελάττωση του αδρανούς γυναικείου δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας**. Έτσι ενώ το 2000 το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών ήταν **45.671** άτομα το 2003 μειώθηκε σημαντικά στα **36.507** άτομα. Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει την εκτίμηση για **ένταξη / επανένταξη αδρανούς γυναικείου δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών στην αγορά εργασίας**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο φαίνονται στον πίνακα 4.4 του Παραρτήματος 4. Εξάλλου στους πίνακες 4.5 και 4.6 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται αντίστοιχα στοιχεία για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών.

Συγκρίνοντας τα στοιχεία των δυο πιο πάνω πινάκων φαίνεται να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές. Συγκεκριμένα ενώ στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 25-39 χρονών** εμφανίζεται **συνεχής τάση για μείωση του μεριδίου των γυναικών** στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 40-54 χρονών** το ποσοστό αυτό διατηρήθηκε στο **ίδιο περίπου επίπεδο**. Συνεπώς η

τάση για ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας αφορά κυρίως το αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών. Επισημαίνεται ότι αυτή η ηλικιακή ομάδα αποτελείται κυρίως από γυναίκες που έχουν μικρά παιδιά. Φαίνεται ότι όλο και μεγαλύτερο ποσοστό αναθέτει τη φροντίδα των παιδιών είτε σε συγγενικά πρόσωπα είτε σε παιδοκομικούς σταθμούς για να είναι σε θέση να εργαστεί και να ενισχύσει τον οικογενειακό προϋπολογισμό.

6.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 45 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά επίπεδο μόρφωσης. Με άλλα λόγια παρουσιάζεται παραστατικά η διαχρονική διαφοροποίηση του μορφωτικού επιπέδου του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών.

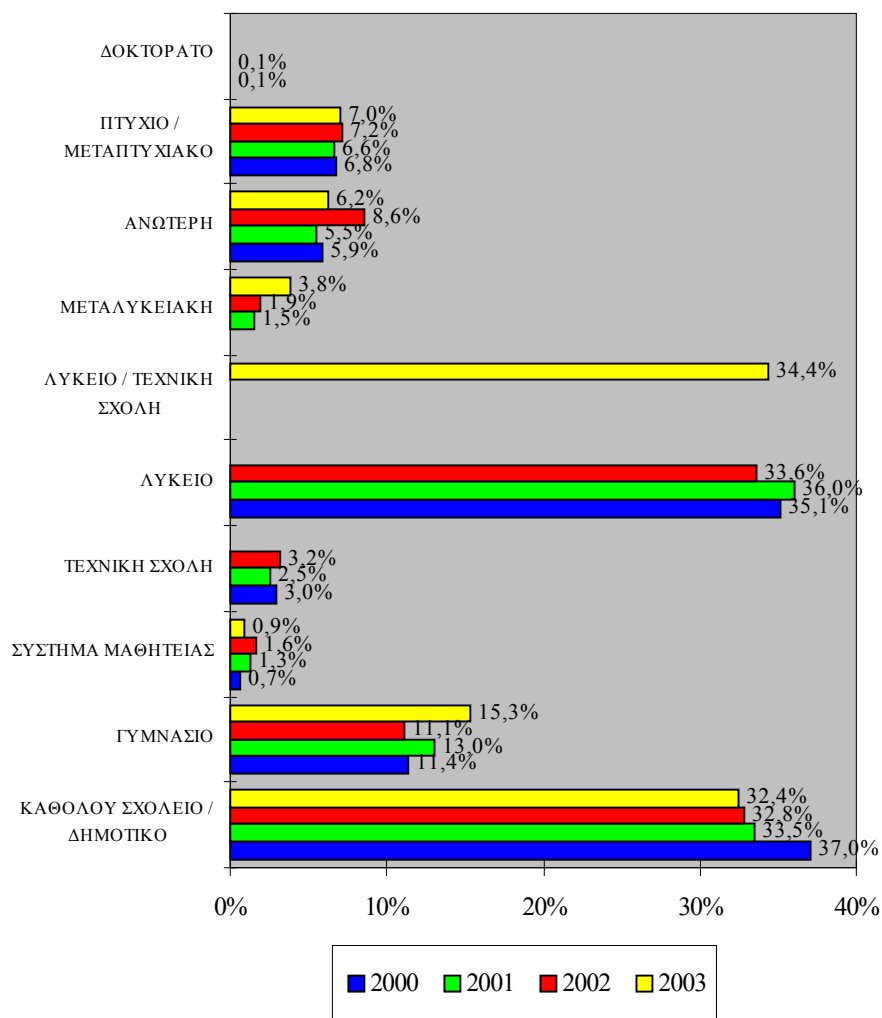
Αναλύοντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 45 διαπιστώνεται τάση για μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που είναι είτε **απόφοιτοι δημοτικού ή δεν είχαν καθόλου μόρφωση**. Το ποσοστό του δυναμικού αυτού με τέτοιο επίπεδο μόρφωσης μειώθηκε από **37,0%** το 2000 σε **32,4%** το 2003. Παράλληλα εμφανίστηκε τάση για αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας με ψηλού επιπέδου ακαδημαϊκά προσόντα όπως **απόφοιτοι με μεταλυκειακή και ανώτερη μη πανεπιστημιακή μόρφωση και απόφοιτοι με πτυχίο ή μεταπτυχιακό**.

Η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου φέρεται να είναι ο κυριότερος λόγος για την πιο πάνω διαφοροποίηση. Ωστόσο, η αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών με ψηλού επιπέδου ακαδημαϊκά προσόντα ίσως να υποδηλώνει αδυναμία της αγοράς εργασίας για απορρόφηση των αποφοίτων Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι πληροφορίες για το μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται στον πίνακα 4.7 του Παραρτήματος 4.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Επίσης, στους πίνακες 4.8 και 4.9 του Παραρτήματος 4 εμφανίζονται αντίστοιχες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών. Από σύγκριση του μορφωτικού επιπέδου του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών με εκείνο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 40-54 χρονών εντοπίζονται σημαντικές διαφορές.

Ενώ το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας **25-39 χρονών** είναι **απόφοιτοι Σχολών Μέσης Παιδείας**, δηλαδή Τεχνικής Σχολής και Λυκείου (ποσοστό μεταξύ **45,0%** και **50,0%**) στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας **40-54 χρονών** παρόμοιο ποσοστό είναι είτε **απόφοιτοι Δημοτικού ή χωρίς καθόλου μόρφωση**. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει ότι το μορφωτικό επίπεδο είναι ψηλότερο στις μικρότερες ηλικίες.

6.1.3. Οικογενειακή κατάσταση

Στο Σχεδιάγραμμα 46 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σύμφωνα με την οικογενειακή του κατάσταση για την περίοδο 2000-2003. Σύμφωνα λοιπόν με το Σχεδιάγραμμα αυτό η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 ήταν παντρεμένοι.

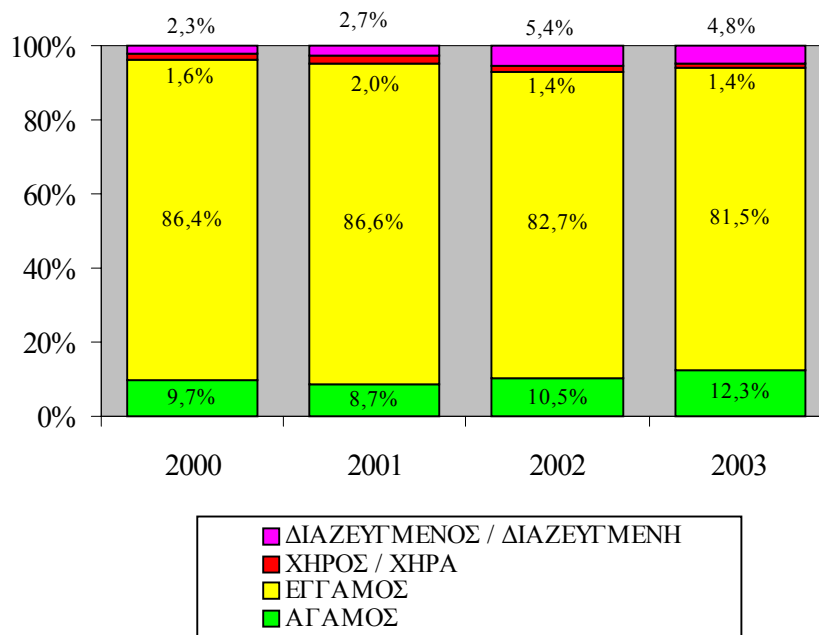
Ωστόσο, επισημαίνεται ότι κατά την πιο πάνω περίοδο παρουσιάστηκε **τάση για μείωση του ποσοστού** αυτού. Συγκεκριμένα ενώ το 2000 ποσοστό **86,4%** του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών ήταν **παντρεμένοι** κατά το 2003 το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο **81,5%**.

Παράλληλα εμφανίστηκε **τάση για αύξηση του ποσοστού** που ήταν **ανύπαντροι** (από **9,7%** το 2000 σε **12,3%** το 2003). Η εξέλιξη αυτή συνάδει με τη γενικότερη τάση για μείωση του ποσοστού του πληθυσμού που είναι παντρεμένοι.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί η **σημαντική αύξηση** στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που ανέφεραν ότι ήταν **διαζευγμένοι**. Συγκεκριμένα ενώ το 2000 μόνο το **2,3%** του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας ήταν διαζευγμένοι το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **5,4%** το 2002 και παρόλο που το 2003 παρουσίασε μικρή πτώση (**4,8%**) εξακολουθούσε να είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό του 2000.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά οικογενειακή κατάσταση φαίνονται στον πίνακα 4.10 του Παραρτήματος 4.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξάλλου στους πίνακες 4.11 και 4.12 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται για σκοπούς σύγκρισης πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 και 40-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά οικογενειακή κατάσταση.

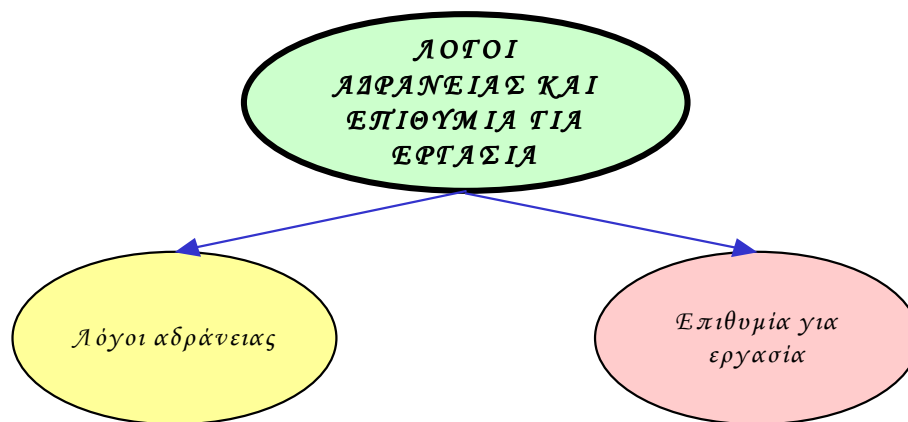
Από εξέταση των πληροφοριών που περιέχονται στους πίνακες αυτούς διαπιστώνεται ότι η διαφοροποίηση της οικογενειακής κατάστασης που περιγράφηκε πιο πάνω αφορά κυρίως το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών.

Έτσι για παράδειγμα ενώ το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 25-39 χρονών** που ανέφεραν ότι ήταν **ανύπαντροι** αυξήθηκε από **12,3%** το 2000 σε **19,1%** το 2003 στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 40-54 χρονών** το ποσοστό αυτό (**7,5%**) διατηρήθηκε στο ίδιο περίπου επίπεδο. Το γεγονός αυτό ενισχύει την

εκτίμηση ότι υπάρχει τάση να καθυστερούν ηλικιακά οι Κύπριοι να παντρευτούν.

6.2. Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας (λόγοι αδράνειας) καθώς και για την επιθυμία του να εργαστεί.

6.2.1. Λόγοι αδράνειας

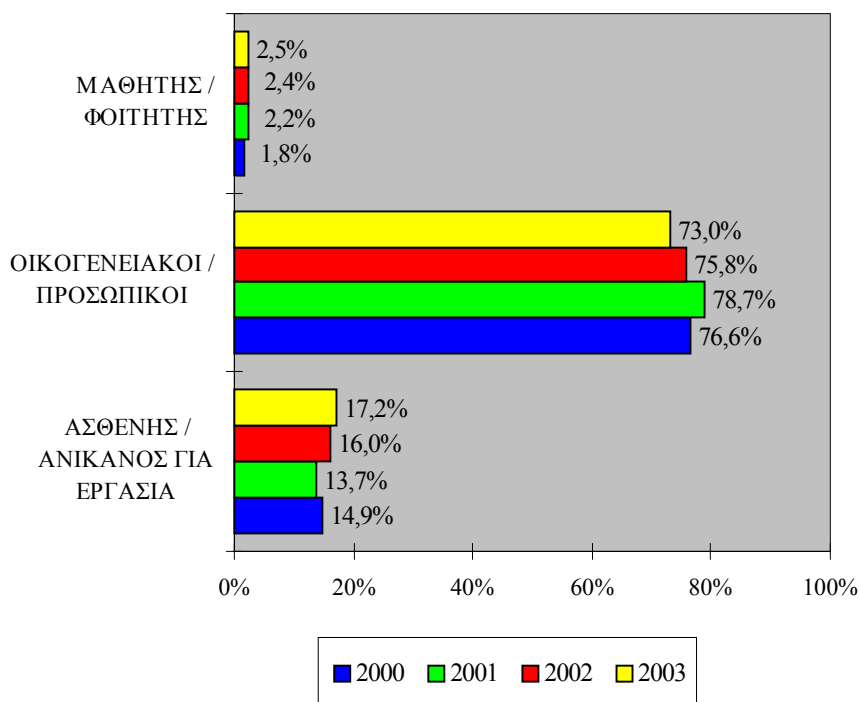
Στα πλαίσια της “Ερευνας Εργατικού Δυναμικού” ρωτήθηκαν όσοι δεν εργάζονταν να αναφέρουν πρώτα κατά πόσο ζητούσαν εργασία και μετά κατά πόσο έψαχναν για εργασία τις τελευταίες 4 εβδομάδες. Στη συνέχεια ζητήθηκε από όλους εκείνους που είτε δεν ζητούσαν εργασία ή αν ζητούσαν εργασία δεν έψαχναν κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες, να δηλώσουν το λόγο. Οι λόγοι για τους οποίους τα άτομα αυτά δεν έψαχναν για εργασία ονομάζονται για σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ως “λόγοι αδράνειας”.

Εδώ σημειώνεται ότι αριθμός ατόμων που ανέφεραν ότι ζητούσαν εργασία αλλά δεν είχαν προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση εργασίας ή δεν ήταν διατεθειμένοι, αν έβρισκαν εργασία, να την αναλάβουν μέσα σε δυο εβδομάδες, ταξινομήθηκαν ως οικονομικά

αδρανείς. Στην περίπτωση αυτή ως λόγος αδράνειας θεωρείται το γεγονός ότι “δεν βρήκε ακόμη εργασία”. Επίσης οικονομικά αδρανή θεωρούνται και τα άτομα εκείνα που βρήκαν εργασία η οποία όμως θα αρχίσει σε διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Στο Σχεδιάγραμμα 47 εμφανίζονται παραστατικά οι κυριότεροι λόγοι αδράνειας του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών για την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47
ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 47 προκύπτει ότι ο **κυριότερος λόγος** για τον οποίο, την περίοδο 2000-2003, το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών δεν συμμετείχε στην αγορά εργασίας ήταν “**οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι**”. Συγκεκριμένα το ποσοστό του αδρανούς

δυναμικού 25-54 χρονών που επικαλέστηκαν τον πιο πάνω λόγο κυμάνθηκε μεταξύ **73,0%** και **78,7%**.

Άλλος σημαντικός λόγος που αναφέρθηκε από το αδρανές δυναμικό αυτής της ηλικιακής ομάδας είναι το γεγονός ότι ήταν **“ασθενείς / ανίκανοι για εργασία”**. Μάλιστα κατά την υπό εξέταση περίοδο εμφανίστηκε τάση για αύξηση του ποσοστού εκείνων που ανέφεραν τον πιο πάνω λόγο από **14,9%** το 2000 σε **17,2%** το 2003. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι έστω και μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας επειδή συνέχιζαν τις σπουδές τους. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **1,8%** και **2,5%**.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά λόγο αδράνειας εμφανίζονται σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια στον πίνακα 4.13 του Παραρτήματος 4. Οι αντίστοιχες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό 25-39 χρονών και 40-54 χρονών φαίνονται στους πίνακες 4.14 και 4.15 του Παραρτήματος 4.

Από τη σύγκριση των στοιχείων των πιο πάνω πινάκων **δεν φαίνεται να εμφανίζονται σημαντικές διαφορές** αναφορικά με τους λόγους αδράνειας **μεταξύ των δυο πιο πάνω ηλικιακών ομάδων**. Απλώς σημειώνεται το μεγαλύτερο ποσοστό αδρανούς δυναμικού 40-54 χρονών, για τα τέσσερα χρόνια, οι οποίοι ανέφεραν ότι ήταν ασθενείς / ανίκανοι για εργασία, γεγονός που αποδίδεται στη φυσιολογική αύξηση των πιθανοτήτων για ασθένεια εξαιτίας της μεγαλύτερης ηλικίας.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι το 2000 έστω και μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 40-54 χρονών (**0,2%**) ανέφεραν ότι **συνέχιζαν τις σπουδές τους**. Επίσης, επισημαίνεται ότι το 2002 ποσοστό **0,3%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών ανέφεραν ότι ήταν **συνταξιούχοι**.

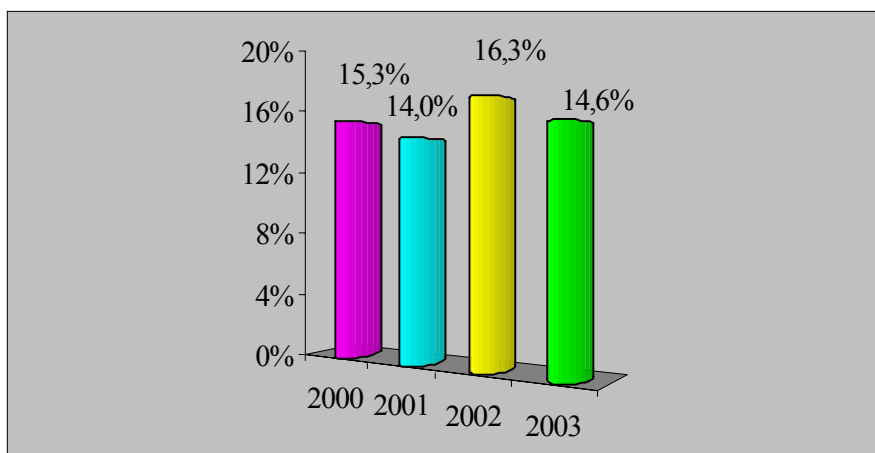
6.2.2. Επιθυμία για εργασία

Στο αδρανές δυναμικό, που δεν έψαχνε για εργασία, υποβλήθηκε ερώτηση κατά πόσο θα ήθελε να εργαστεί. Επισημαίνεται, ότι

ορισμένα άτομα που δήλωσαν ότι έψαχναν για εργασία καθώς και άτομα που βρήκαν εργασία την οποία θα αναλάμβαναν σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών ταξινομήθηκαν ως αδρανές δυναμικό. Έτσι, η πιο πάνω ερώτηση δεν αφορούσε τα άτομα αυτά.

Στο Σχεδιάγραμμα 48 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕ ΝΑ
ΕΡΓΑΣΤΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας το Σχεδιάγραμμα 48 διαπιστώνεται ότι σημαντικό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν ότι **επιθυμούσαν να εργαστούν**. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **14,0%** και **16,3%**.

Η επιθυμία για εργασία μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών βρισκόταν σε **ψηλότερο επίπεδο από ότι για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού**. Χαρακτηριστικά σημειώνεται ότι το 2002 ποσοστό **16,3%** του **αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών** επιθυμούσαν να εργαστούν σε σύγκριση με μόνο **6,2%** για το **σύνολο του αδρανούς δυναμικού**.

Υπενθυμίζεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας για **οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους**, κυρίως λόγω φροντίδας μικρών παιδιών και νοικοκυριού. Φαίνεται ότι σημαντικό μέρος των ατόμων αυτών θα ήταν διατεθειμένα να εργαστούν αν αντιμετωπίζονταν αποτελεσματικά τα πιο πάνω προβλήματα.

Οι πληροφορίες για την επιθυμία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρόνων, την περίοδο 2000-2003, να εργαστούν φαίνονται στον πίνακα 4.16 του Παραρτήματος 4. Εξάλλου στους πίνακες 4.17 και 4.18 του παραρτήματος 4 παρουσιάζονται αντίστοιχες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών.

Από σύγκριση των πληροφοριών που περιέχονται στους πίνακες αυτούς προκύπτει ότι η **επιθυμία για εργασία είναι μεγαλύτερη μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών**.

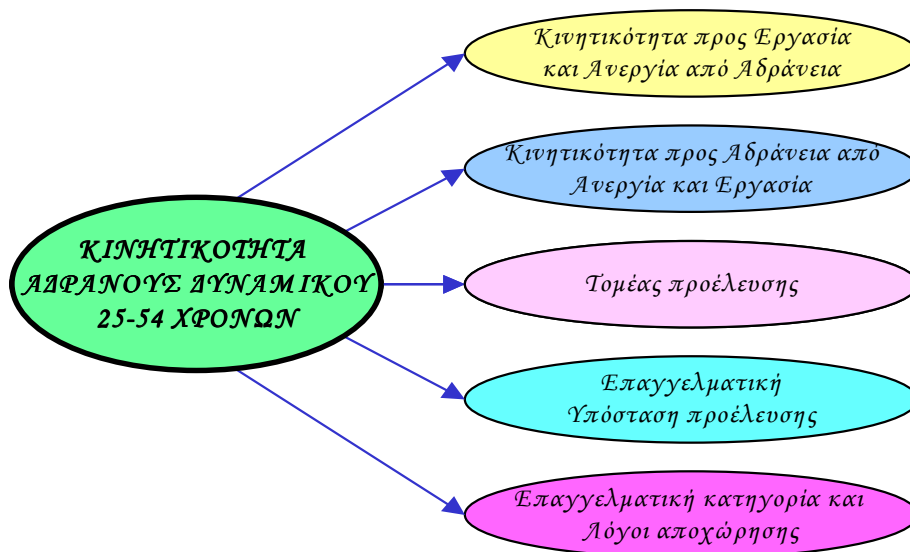
Με βάση τα πιο πάνω φαίνεται ότι τυχόν **προσπάθειες για ένταξη / επανένταξη** αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας, για να είναι αποτελεσματικές, θα πρέπει να **επικεντρωθούν στο αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών** και ιδιαίτερα σε όσους είναι μεταξύ 25-39 χρόνων.

6.3. Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται αφορούν την κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια και την κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία.

Επίσης, εξετάζονται πληροφορίες για τον τομέα και την επαγγελματική υπόσταση προέλευσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που εργάζονταν ένα χρόνο πριν. Τέλος αναλύονται πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Με τον όρο **κινητικότητα** εννοούμε την αλλαγή της κυριότερης ασχολίας του ανθρώπινου δυναμικού (εργασία, ανεργία, αδράνεια) από τον ένα χρόνο στον άλλο. Για παράδειγμα ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 25-54 χρονών που φέτος εργάζονται ενώ ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς, αποτελούν την κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια.

6.3.1. Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια

Σε αυτό το μέρος εξετάζονται πληροφορίες για τις εκροές του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών προς εργασία και ανεργία.

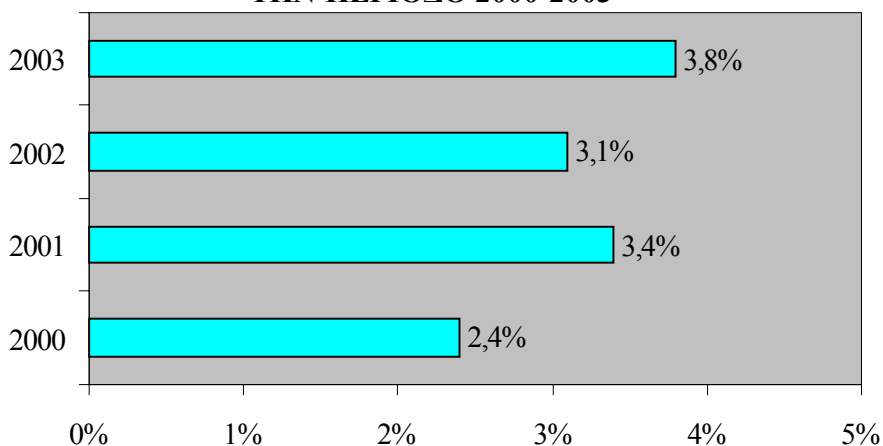

Ο αριθμός των απασχολουμένων ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια** για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Η κινητικότητα αυτή ανέρχεται σε **5.224** άτομα για το 2000, **7.932** άτομα για το 2001, **7.521** άτομα για το 2002 και **9.412** άτομα το 2003. Ωστόσο, για

εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας θα πρέπει αυτή να υπολογισθεί ως ποσοστό στο σύνολο των απασχολούμενων ηλικίας 25-54 χρονών.

Στο Σχεδιάγραμμα 49 παρουσιάζεται, για την περίοδο 2000-2003, το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 49
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 49 πολύ μικρό ποσοστό απασχολούμενων ηλικίας 25-54 χρονών ανέφεραν ότι την προηγούμενη χρονιά ήταν οικονομικά αδρανείς. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **2,4%** και **3,8%** την περίοδο 2000-2003. Για σκοπούς σύγκρισης υπενθυμίζεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό για τους απασχολούμενους 15-24 χρονών κυμάνθηκε μεταξύ **24,5%** και **30,4%**.

Η μεγάλη διαφορά που παρατηρείται οφείλεται στο ότι, στη μεγάλη του πλειοψηφία, το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας για οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους, γεγονός που εμποδίζει σε πολύ μεγάλο βαθμό την ένταξη /

επανεξέταση του στην αγορά εργασίας. Αντίθετα το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών αποτελείται από μαθητές / φοιτητές οι οποίοι με τη συμπλήρωση των σπουδών τους εντάσσονται στην αγορά εργασίας.

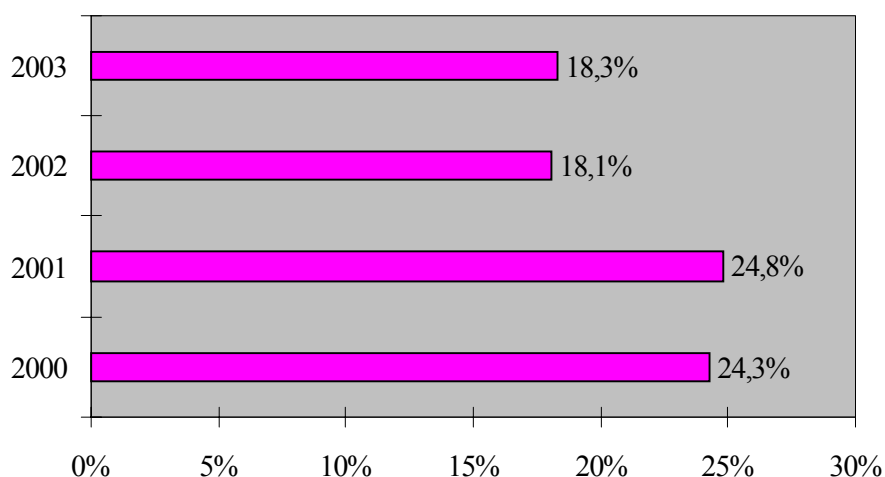
Οι πληροφορίες για το ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 25-54 χρονών, της περιόδου 2000-2003, που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς παρουσιάζονται στον πίνακα 4.19 του Παραρτήματος 4. Στους πίνακες 4.20 και 4.21 του Παραρτήματος παρουσιάζονται πληροφορίες για το ποσοστό των απασχολουμένων 25-39 χρονών και 40-54 χρονών αντίστοιχα της περιόδου 2000-2003 που τον προηγούμενο χρόνο ήταν οικονομικά αδρανείς.

Από εξέταση των πληροφοριών των πινάκων αυτών προκύπτει ότι το **ποσοστό διακίνησης προς εργασία από αδράνεια είναι μεγαλύτερο** στην περίπτωση των **απασχολουμένων ηλικίας 25-39 χρονών**. Λόγω ηλικίας τόσο η επιθυμία όσο και η ευχέρεια για ένα άτομο ηλικίας 25-39 χρονών να ενταχθεί / επανεκταχθεί στην αγορά εργασίας είναι μεγαλύτερη από ότι για ένα άτομο ηλικίας 40-54 χρονών.

Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια** για αυτή την ομάδα ηλικίας. Μέσα στο 2000, **2.558** άνεργοι ηλικίας 25-54 χρονών ανέφεραν ότι ένα χρόνο πριν βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας, δηλαδή ήταν αδρανείς. Οι αντίστοιχοι αριθμοί για το 2001 ήταν **1.954** άτομα, για το 2002 **1.249** άτομα και για το 2003 **1.697** άτομα. Το μέγεθος της κινητικότητας αυτής προσδιορίζεται με τον υπολογισμό της ως ποσοστό στο σύνολο των ανέργων ηλικίας 25-54 χρονών.

Στο Σχεδιάγραμμα 50 φαίνεται η **διαχρονική μεταβολή**, για την περίοδο 2000-2003, του **ποσοστού των ανέργων ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς**. Αναλύοντας το Σχεδιάγραμμα αυτό προκύπτει ότι ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ **18,1%** και **24,8%** των ανέργων ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003, ήταν οικονομικά αδρανείς τον προηγούμενο χρόνο. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τους ανέργους ηλικίας 15-24 χρονών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 50
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Οι πληροφορίες για την κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια την περίοδο 2000-2003, για τους ανέργους ηλικίας 25-54 χρονών, φαίνονται στον πίνακα 4.22 του Παραρτήματος 4. Οι σχετικές πληροφορίες για τους ανέργους 25-39 χρονών και 40-54 χρονών παρουσιάζονται στους πίνακες 4.23 και 4.24 του Παραρτήματος 4.

Από εξέταση των στοιχείων των δυο τελευταίων πινάκων διαπιστώνεται ότι το **ποσοστό διακίνησης προς ανεργία από αδράνεια** είναι **μεγαλύτερο**, για τα τέσσερα χρόνια, στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 25-39 χρονών**. Όπως αναμενόταν όσο πιο μεγάλο είναι ένα άτομο τόσο πιο δύσκολο είναι να εκδηλώσει ενδιαφέρον για ένταξη στην αγορά εργασίας.

6.3.2. Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι εισροές στην αδράνεια από ανεργία και εργασία σε σχέση βέβαια με το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών.

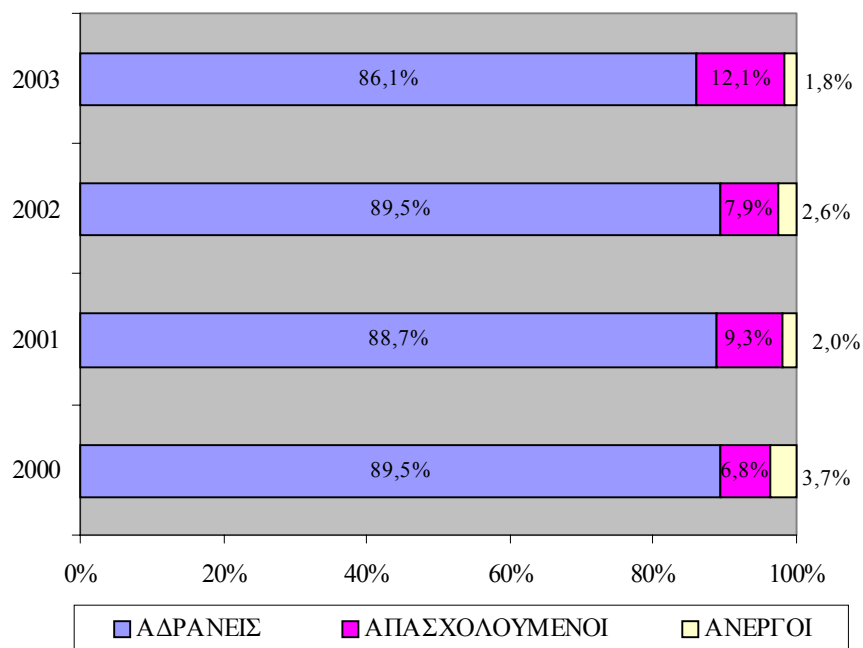
Η **κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία** φαίνεται από τον αριθμό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι. Η κινητικότητα αυτή ανήλθε σε **1.906** άτομα το **2000**, σε **990** άτομα το **2001**, σε **1.771** άτομα το **2002** και σε **788** άτομα το **2003**.

Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν εργάζονταν αποτελεί την **κινητικότητα προς αδράνεια από εργασία** για αυτή την ηλικιακή ομάδα. Η κινητικότητα αυτή ανερχόταν σε **3.562** άτομα κατά το 2000, σε **4.484** άτομα κατά το 2001, σε **3.608** άτομα κατά το 2002 και σε **5.256** άτομα το 2003. Τα άτομα αυτά αποχωρούν πρόωρα από την αγορά εργασίας και έτσι δημιουργείται ανάγκη για αντικατάστασή τους.

Με στόχο την εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας, στο Σχεδιάγραμμα 51 υπολογίζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν είτε ήταν άνεργοι είτε εργάζονταν. Παράλληλα, παρουσιάζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που ήταν αδρανείς τόσο κατά τον υπό εξέταση χρόνο όσο και κατά τον προηγούμενο χρόνο.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 51 το ποσοστό διακίνησης προς αδράνεια από εργασία μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών παρουσίασε την περίοδο 2000-2003 **σημαντική αύξηση**. Συγκεκριμένα το **ποσοστό διακίνησης αυξήθηκε** από **6,8%** το 2000 σε **12,1%** το 2003. Επίσης, κατά την ίδια περίοδο αύξηση σημειώθηκε και στον **αριθμό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών** που τον προηγούμενο χρόνο ανέφεραν ότι εργάζονταν από **3.562** άτομα το 2000 σε **5.256** άτομα το 2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 51
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ,
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ, ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών ανέφεραν ότι τον προηγούμενο χρόνο ήταν άνεργοι. Μάλιστα κατά την περίοδο 2000-2003 εμφανίστηκε τάση για μείωση του ποσοστού αυτού από **3,7%** το 2000 σε **1,8%** το 2003.

Τέλος επισημαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ήταν **αδρανείς και τον προηγούμενο χρόνο** (ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ **86,1%** και **89,5%**). Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι συγκριτικά με άλλες ηλικιακές ομάδες το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο. Με άλλα λόγια η μετάβαση στην αδράνεια για αυτή την ηλικιακή ομάδα είναι μεγαλύτερη, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί στο ότι η πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας για **οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους**.

Οι πληροφορίες για το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003 που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι φαίνονται στον πίνακα 4.25 του Παραρτήματος 4.

Εξάλλου στους πίνακες 4.26 και 4.27 παρουσιάζονται ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών αντίστοιχα. Συγκρίνοντας τις πληροφορίες που περιέχονται στους πιο πάνω πίνακες διαπιστώνεται ότι το ποσοστό διακίνησης προς αδράνεια από ανεργία ήταν μεγαλύτερο, για τα τέσσερα χρόνια της περιόδου 2000-2003, μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών.

Οι πληροφορίες αναφορικά με το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003 που ένα χρόνο πριν εργάζονταν, παρουσιάζονται στον πίνακα 4.28 του Παραρτήματος 4. Επίσης στους πίνακες 4.29 και 4.30 του Παραρτήματος 4 εμφανίζονται ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών αντίστοιχα.

Σύμφωνα λοιπόν με τους πίνακες αυτούς το **ποσοστό διακίνησης προς αδράνεια από εργασία** είναι **μεγαλύτερο** στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 25-39 χρονών**. Χαρακτηριστικά επισημαίνεται ότι το ποσοστό αυτό για το 2003 ήταν για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 25-39 χρονών 15,4%** σε σύγκριση με **9,8%** για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 40-54 χρονών**.

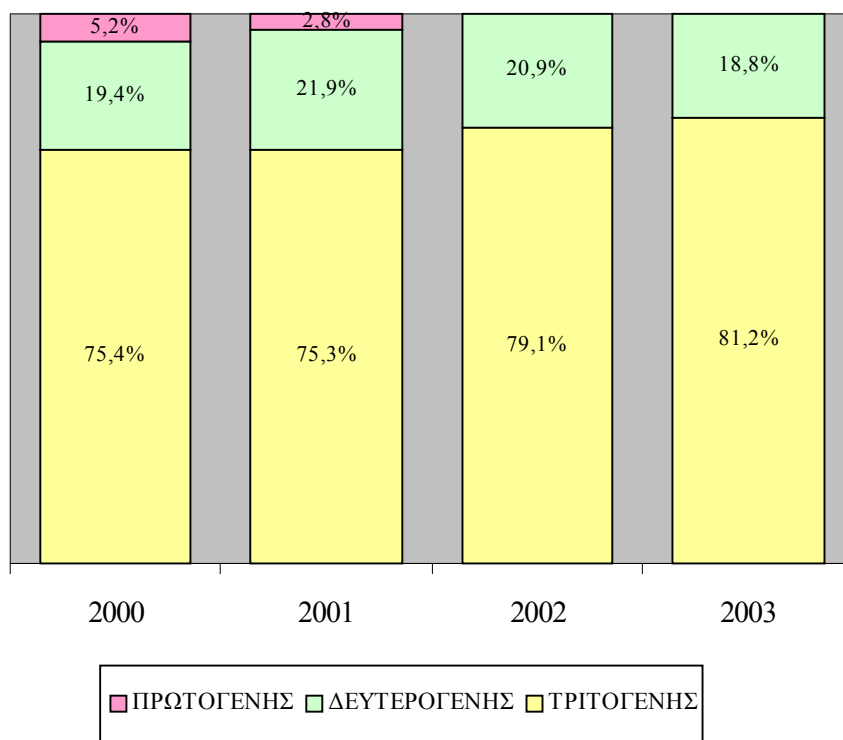
6.3.3. Τομέας προέλευσης

Ζητήθηκε από το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν εργάζονταν να αναφέρουν την οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης στην οποία απασχολούνταν. Υπενθυμίζεται ότι ο **αριθμός του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που εργάζονταν ένα χρόνο πριν** ανέρχεται σε **3.562** άτομα κατά το 2000, σε **4.484** άτομα κατά το 2001, σε **3.608** άτομα κατά το 2002 και σε **5.256** άτομα το 2003.

Η ανάλυση που γίνεται καλύπτει τους 17 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας όπως αυτοί έχουν καθοριστεί με βάση τον κώδικα ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

“NACE rev.1, of the European Union”. Ωστόσο για την καλύτερη εξαγωγή συμπερασμάτων έγινε ομαδοποίηση των τομέων οικονομικής δραστηριότητας σε πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή. Έτσι, στο Σχεδιάγραμμα 52 η κατανομή του αδρανούς δυναμικού, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν αφορά τους πιο πάνω ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 52
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 52 προκύπτει ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που τον προηγούμενο χρόνο εργάζονταν, απασχολούνταν σε **επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα**. Μάλιστα την περίοδο 2000-2003 εμφανίσθηκε **τάση για**

αύξηση του ποσοστού αυτού από **75,4%** το 2000 σε **81,2%** το 2003. Ταυτόχρονα παρουσιάστηκε μείωση στο αντίστοιχο ποσοστό όσων ένα χρόνο προηγουμένως εργάζονταν σε επιχειρήσεις είτε του **πρωτογενούς ή του δευτερογενούς τομέα**. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση του πρωτογενούς τομέα, τόσο το 2002 όσο και το 2003, δεν εντοπίστηκε κανένα αδρανές άτομο ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν να εργαζόταν σε επιχείρηση του τομέα αυτού.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε **σύγκριση** με την αντίστοιχη τομεακή κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας **15-24 χρονών** το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν εργάζονταν σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα είναι χαμηλότερο. Το γεγονός αυτό ενισχύει την εκτίμηση ότι τα νεαρά άτομα που εισέρχονται στην αγορά εργασίας επιλέγουν, σε μεγαλύτερο βαθμό, να εργαστούν σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα, στον οποίο δημιουργούνται οι περισσότερες θέσεις εργασίας.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003 κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας της προηγούμενης εργασίας φαίνονται στον πίνακα 4.31 του Παραρτήματος 4.

Αναλύοντας, τις πληροφορίες του πίνακα αυτού διαπιστώνεται τάση για αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που ένα χρόνο προηγουμένως εργάζονταν σε **Ξενοδοχεία και εστιατόρια**. Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από **14,5%** το 2000 σε **23,4%** το 2003.

Η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί στη σχετική κρίση που παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια στην τουριστική βιομηχανία που είχε ως αποτέλεσμα να χάσουν την εργασία τους αριθμός απασχολουμένων στον τομέα των Ξενοδοχείων και εστιατορίων.

Τέλος στους πίνακες 4.32 και 4.33 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών.

6.3.4. Επαγγελματική υπόσταση προέλευσης

Η επαγγελματική υπόσταση προέλευσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο προηγουμένως εργαζόταν, είναι το αντικείμενο με το οποίο καταπιάνεται το υποκεφάλαιο αυτό.

Με τον όρο “επαγγελματική υπόσταση” εννοούμε τη θέση που έχει το άτομο στην επιχείρηση. Έτσι, ένας απασχολούμενος μπορεί να είναι είτε **εργοδότης με προσωπικό** είτε **αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό**, είτε **εργοδοτούμενος**, είτε να εργάζεται **σε οικογενειακή επιχείρηση αμισθί**. Οι δυο πρώτες κατηγορίες αποτελούν τους **αυτοεργοδοτούμενους**.

Στο Σχεδιάγραμμα 53 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, κατά επαγγελματική υπόσταση.

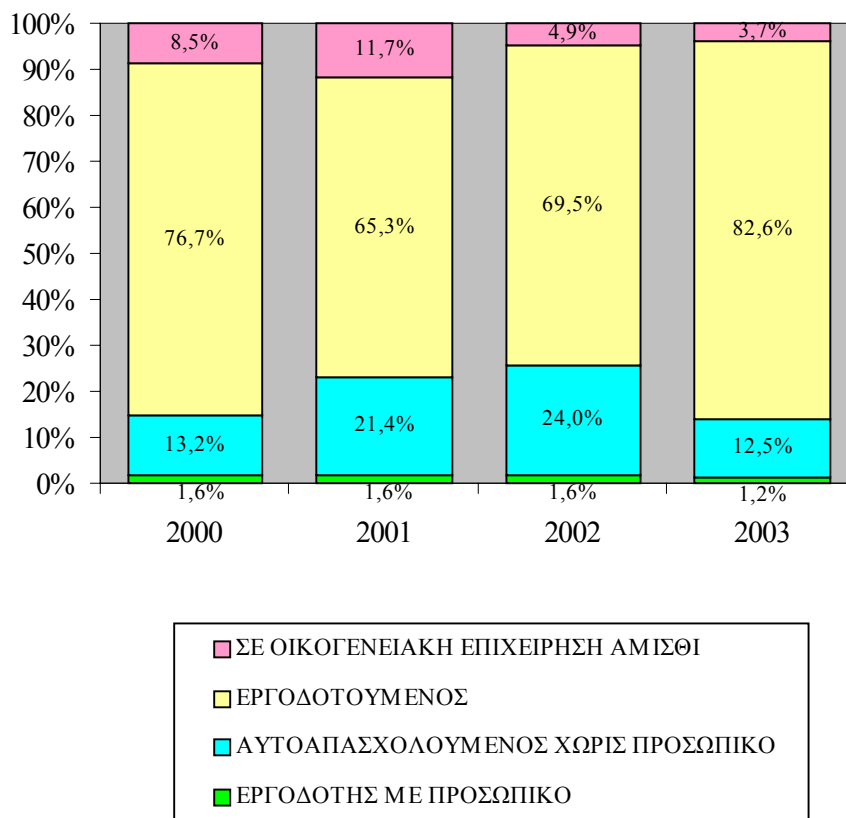
Με βάση το Σχεδιάγραμμα 53 προκύπτει ότι η πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού της πιο πάνω ηλικιακής ομάδας, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, ήταν **εργοδοτούμενοι**. Συγκεκριμένα, ποσοστό που την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **65,3%** και **82,6%**, εργοδοτούνταν ένα χρόνο πριν σε διάφορες επιχειρήσεις.

Ωστόσο, τα πιο πάνω ποσοστά είναι **χαμηλότερα** από τα αντίστοιχα ποσοστά για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 15-24 χρονών**, αφού στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών υπάρχει σημαντικό ποσοστό οι οποίοι ένα χρόνο πριν ήταν **αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό**. Χαρακτηριστικά σημειώνεται ότι το ποσοστό αυτό για το 2002 ανήλθε στο **24,0%**.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, κατά επαγγελματική υπόσταση φαίνονται στον πίνακα 4.34 του Παραρτήματος 4.

Εξάλλου στους πίνακες 4.35 και 4.36 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 53
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

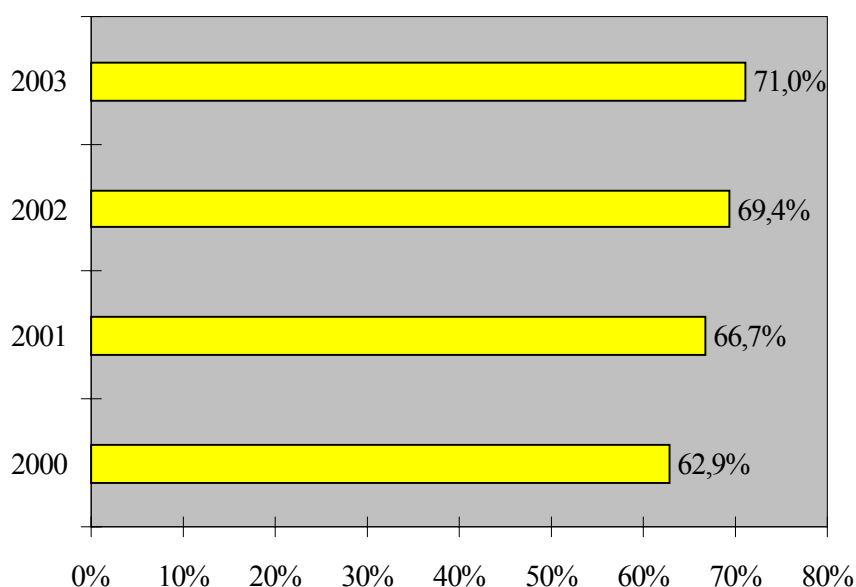

6.3.5. Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης

Τα άτομα που δεν εργάζονταν κατά τη διάρκεια της έρευνας ρωτήθηκαν κατά πόσο είχαν εργαστεί προηγουμένως. Ακολουθώντας για όσους είχαν εργασθεί τα τελευταία 7 χρόνια συγκεντρώθηκαν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Στο Σχεδιάγραμμα 54 παρουσιάζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003 με προηγούμενη εργασιακή πείρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 54
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 54 προκύπτει ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών είχαν προηγούμενη εργασιακή πείρα. Μάλιστα την περίοδο 2000-2003 παρουσιάστηκε **τάση για συνεχή αύξηση του ποσοστού που ανέφεραν ότι είχαν εργαστεί προηγουμένως**. Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από **62,9%** το 2000 σε **71,0%** το 2003.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά αυτά με τα αντίστοιχα ποσοστά για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 15-24 χρονών** παρουσιάζονται πολύ μεγάλες διαφορές αφού το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα δεν υπερβαίνει το **5,5%**. Το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς

δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών είναι μαθητές / φοιτητές σε συνδυασμό με το νεαρό της ηλικίας δεν έχει δώσει την ευκαιρία στα άτομα αυτά για εξασφάλιση εργασίας. Από την άλλη θα πρέπει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρόνων εντάσσεται στην αγορά εργασίας από την οποία όμως αποχωρεί λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003 ανάλογα με το αν εργάστηκε προηγουμένως εμφανίζονται στον πίνακα 4.37 του Παραρτήματος 4. Εξάλλου στους πίνακες 4.38 και 4.39 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται ανάλογα στοιχεία για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών αντίστοιχα.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της προηγούμενης εργασίας⁷ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών είναι το **επάγγελμα στο οποίο απασχολούνταν**. Για σκοπούς της παρούσας μελέτης η ανάλυση που γίνεται καλύπτει τις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως αυτές έχουν οριστεί στα πλαίσια του διεθνούς κώδικα ταξινόμησης επαγγελμάτων **ISCO 1988**.

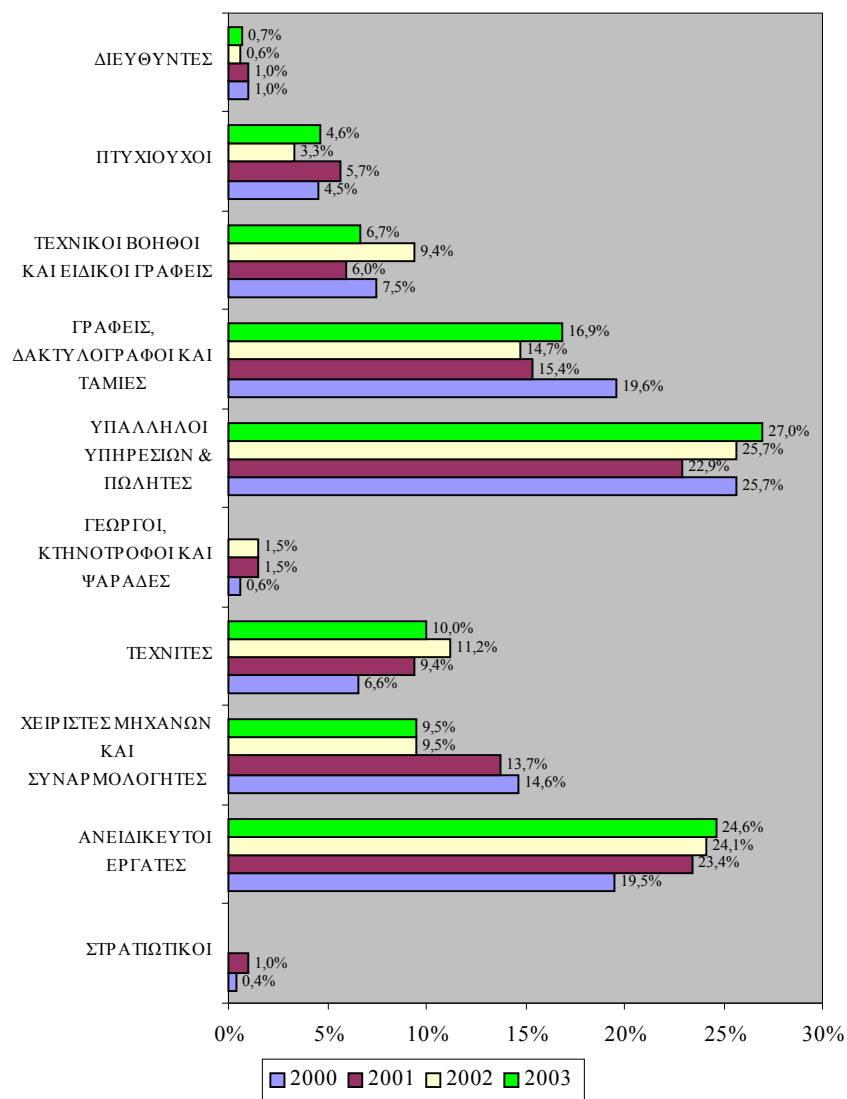
Στο Σχεδιάγραμμα 55 παρουσιάζεται παραστατικά η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003 κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας. Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα αυτό το **μεγαλύτερο ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα** είχαν εργαστεί στην προηγούμενη τους εργασία ως **“Υπάλληλοι υπηρεσιών και Πωλητές”**. Περίπου το **25%** του αδρανούς δυναμικού της πιο πάνω ηλικιακής ομάδας που είχαν εργαστεί προηγουμένως απασχολούνταν σε επαγγέλματα αυτής της επαγγελματικής κατηγορίας.

Δεύτερη σε συχνότητα αναφοράς επαγγελματική κατηγορία είναι εκείνη των **Ανειδίκευτων εργατών**. Μάλιστα κατά την υπό εξέταση περίοδο παρουσιάστηκε τάση για αύξηση του ποσοστού που είχαν εργαστεί προηγουμένως σε τέτοια επαγγέλματα από **19,5%** το 2000 σε **24,6%** το 2003.

---

⁷ Η ανάλυση αυτή αφορά το αδρανές δυναμικό που σταμάτησε να εργάζεται τα τελευταία 7 χρόνια

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 55
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ-
ΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Η εικόνα που παρατηρείται είναι διαφορετική από εκείνη που σημειώθηκε για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών. Στην

περίπτωση αυτή παρουσιάστηκε μεγάλη αρνητική τάση σε ότι αφορά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού 15-24 χρονών που είχαν εργαστεί προηγουμένως ως “Ανειδίκευτοι εργάτες”. Φαίνεται ότι το μεγαλύτερο σε ηλικία ανθρώπινο δυναμικό, και λόγω του χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου, επιλέγει σε μεγαλύτερο ποσοστό να εργασθεί σε επαγγέλματα αυτής της επαγγελματικής κατηγορίας.

Οι πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 φαίνονται στον πίνακα 4.40 του Παραρτήματος 4.

Εξάλλου στους πίνακες 4.41 και 4.42 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται αντίστοιχες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών.

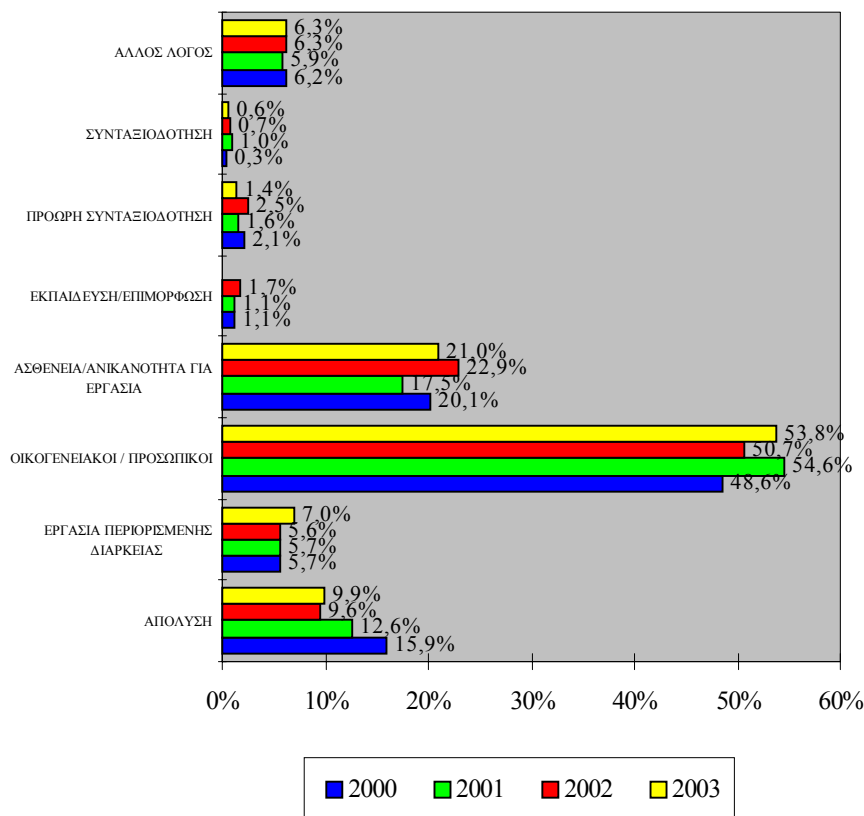
Η αποχώρηση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-24 χρονών από την προηγούμενη του εργασία αποδίδεται σε διάφορους λόγους όπως οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι, ασθένεια / ανικανότητα για εργασία και απόλυση.

Στο Σχεδιάγραμμα 56 εμφανίζονται παραστατικά οι λόγοι για τους οποίους το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών της περιόδου 2000-2003 αποχώρησε από την προηγούμενη εργασία.

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 56 προκύπτει ότι οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** φέρονται να είναι η **κυριότερη αιτία αποχώρησης** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών από την αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ **48,6%** και **54,6%** του αδρανούς δυναμικού της πιο πάνω ηλικιακής ομάδας ανέφεραν αυτό ως το λόγο για τον οποίο σταμάτησαν να εργάζονται.

Δεύτερος σε σημασία λόγος ήταν η **ασθένεια / ανικανότητα για εργασία** που αναφέρθηκε από το **20%** περίπου του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών. Επισημαίνεται ότι το ποσοστό αυτό είναι υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό για το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 15-24 χρονών**. Είναι φυσικό ότι όσο πιο μεγάλο σε ηλικία είναι κάποιο άτομο τόσο πιο μεγάλες είναι οι πιθανότητες να υποφέρει από ασθένεια που να το εμποδίζει να εργαστεί.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 56
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003

Επίσης, επισημαίνεται ότι η **απόλυση από τον εργοδότη** που αποτελούσε τον τρίτο στη σειρά λόγο αποχώρησης αναφέρθηκε διαχρονικά από **όλο και μικρότερο ποσοστό** αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών. Ειδικότερα ενώ το λόγο αυτό επικαλέστηκε το **15,6%** του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας το 2000 μέσα στο 2003 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν **9,9%**.

Οι πιο πάνω πληροφορίες φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 4.43 του Παραρτήματος 4. Στους πίνακες 4.44 και 4.45 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται πληροφορίες για τους λόγους

αποχώρησης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών από την προηγούμενη εργασία.

Αναλύοντας τις πληροφορίες που περιέχονται στους πίνακες αυτούς φαίνεται ότι οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** είναι τόσο για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών όσο και για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 40-54 χρονών ο κυριότερος λόγος αποχώρησης από την προηγούμενη εργασία. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι **πολύ μεγαλύτερο ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρόνων ανέφερε το λόγο αυτό**. Χαρακτηριστικά σημειώνεται ότι το 2001 ποσοστό **70,0%** του αδρανούς δυναμικού 25-39 χρονών ανέφερε το λόγο αυτό σε σύγκριση με **37,8%** του αδρανούς δυναμικού 40-54 χρονών που επικαλέστηκε τον ίδιο λόγο.

Επίσης σημειώνεται και το **ψηλότερο ποσοστό** αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 40-54 χρονών** που αποχώρησαν από την προηγούμενη εργασία λόγω **ασθένειας / ανικανότητας για εργασία**.

6.4. Χρήση διαδικτύου

Αντικείμενο του υποκεφαλαίου αυτού είναι η εξέταση του βαθμού εξοικείωσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών με τη νέα τεχνολογία (ηλεκτρονικοί υπολογιστές και σύνδεση με το διαδίκτυο) καθώς και ο βαθμός χρήσης του διαδικτύου.

Σε ότι αφορά την εξοικείωση με τη νέα τεχνολογία οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”, αφορούν τα **νοικοκυριά που καλύφθηκαν και όχι τα άτομα**. Έτσι, στην περίπτωση αυτή η ανάλυση των πληροφοριών αφορά το **δείγμα των νοικοκυριών**.

Από ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι ο **αριθμός των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο ηλικίας 25-54 χρονών είναι** μικρός και για τα τέσσερα χρόνια και δεν είναι αντιπροσωπευτικός για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας. Κατά συνέπεια χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών θα οδηγούσε στην εξαγωγή λανθασμένων συμπερασμάτων. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο ηλικίας 25-54 χρονών ήταν **120** το 2000, **113** το 2001, **128** το 2002 και **103** το 2003.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2002 και το 2003, έχουν συγκεντρωθεί πληροφορίες που αφορούν τον **αριθμό των ατόμων** (όχι τα νοικοκυριά) **που χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα**. Κατά το **2002** ποσοστό **10,0%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών ή 4.568 άτομα χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα. Το **2003** ποσοστό **9,7%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών ή 4.198 άτομα ανέφεραν ότι χρησιμοποίησαν έστω και μια φορά την εβδομάδα το διαδίκτυο.

Η **χρήση του διαδικτύου** από το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 25-54 χρονών** βρισκόταν σε **πολύ χαμηλότερο επίπεδο** σε σύγκριση με τη χρήση του διαδικτύου από το αδρανές δυναμικό **ηλικίας 15-24 χρονών**. Υπενθυμίζεται, για σκοπούς σύγκρισης, ότι κατά το 2003 το **55,2%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών χρησιμοποίησαν έστω και μια φορά την εβδομάδα το διαδίκτυο.

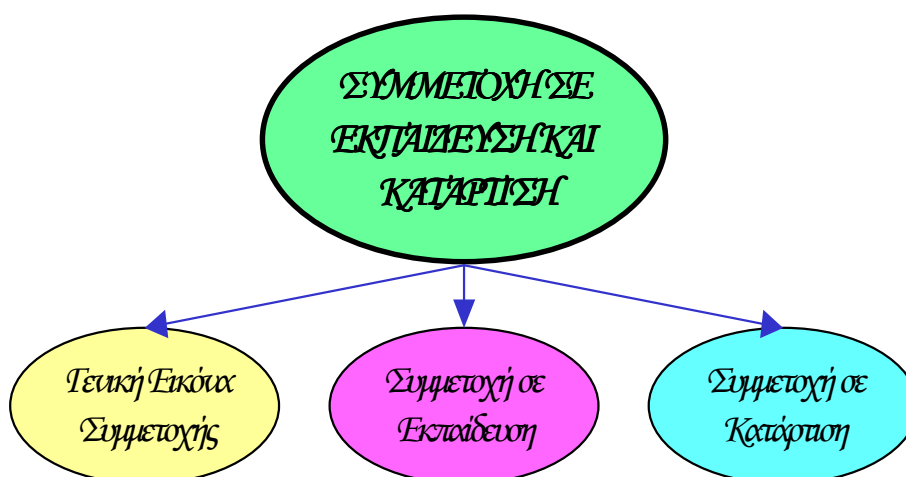
Σημειώνεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών αποτελείται από άτομα που βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας για οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους των οποίων το μορφωτικό επίπεδο είναι σχετικά χαμηλό. Αντίθετα στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού 15-24 χρονών η συντριπτική πλειοψηφία είναι μαθητές / φοιτητές, οι οποίοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για συγκέντρωση πληροφοριών που είναι απαραίτητες για τη διεκπεραίωση των ακαδημαϊκών τους εργασιών.

6.5. Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση

Η συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ιδιαίτερα σημαντική επειδή οι γνώσεις και δεξιότητες που αποκτούνται από τη συμμετοχή αυτή μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το αδρανές δυναμικό για ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας.

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες αναφορικά με τη **συμμετοχή** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την περίοδο 2000-2003.

Αρχικά αφού γίνει ανάλυση σχετικά με τη γενική εικόνα συμμετοχής στη συνέχεια γίνεται ξεχωριστή ανάλυση για τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και τη συμμετοχή σε κατάρτιση.

6.5.1. Γενική εικόνα συμμετοχής

Σε εκπαίδευση και κατάρτιση συμμετείχαν (γενική εικόνα συμμετοχής) όσοι απάντησαν καταφατικά στην ερώτηση “Στη διάρκεια των τελευταίων 4 εβδομάδων πήγαινε σε κάποιο σχολείο ή σχολή ή παρακολουθούσε κάποιο πρόγραμμα επαγγελματικής ή άλλης εκπαίδευσης”. Η ερώτηση αυτή υποβλήθηκε στα πλαίσια των “Έρευνών Εργατικού Δυναμικού” για τα χρόνια 2000, 2001 και 2002. Από την πιο πάνω ερώτηση προκύπτει ότι η συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση αφορά συμμετοχή κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων από το χρόνο διεξαγωγής της συνέντευξης. Σημειώνεται ότι οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου του κάθε χρόνου.

Σε ότι αφορά το 2003 υπήρχε ειδική ενότητα με τίτλο “Δια βίου μάθηση” στην οποία συγκεντρώθηκαν οι σχετικές με τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση πληροφορίες.

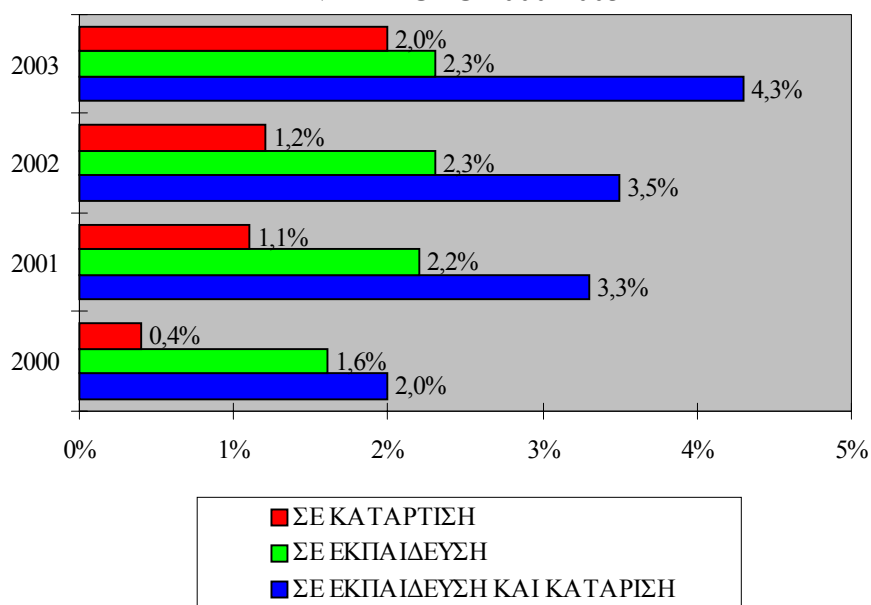
Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και τη συμμετοχή σε κατάρτιση λήφθηκαν με την υποβολή δυο ξεχωριστών ερωτήσεων. Έτσι ένα άτομο που συμμετέχει σε εκπαίδευση μπορεί να συμμετέχει

ταυτόχρονα και σε κατάρτιση. Κατά συνέπεια το άθροισμα των πιο πάνω συμμετοχών είναι μεγαλύτερο από τη συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση. Επίσης, η διατύπωση των σχετικών ερωτήσεων είναι διαφορετική από ότι στις άλλες έρευνες και γι' αυτό τα στοιχεία του 2003 δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμα με τα χρόνια 2000-2002.

Ο βαθμός συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση υποδηλώνεται από το **ποσοστό συμμετοχής**. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με τη διαίρεση του αριθμού των συμμετοχών σε εκπαίδευση και κατάρτιση με το συνολικό αριθμό του αδρανούς δυναμικού.

Στο Σχεδιάγραμμα 57 φαίνεται παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 57
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σημειώνεται ότι στο Σχεδιάγραμμα 57 παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, πληροφορίες αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ξεχωριστά σε εκπαίδευση και ξεχωριστά σε κατάρτιση.

Αναλύοντας το Σχεδιάγραμμα 57 προκύπτει ότι **πολύ μικρό ποσοστό** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 **συμμετείχαν σε εκπαίδευση και κατάρτιση**. Το ποσοστό αυτό, που ας σημειωθεί παρουσίασε συνεχή αύξηση, κυμάνθηκε μεταξύ **2,0%** το 2000 και **4,3%** το 2003.

Σημειώνεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας είτε για οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους είτε λόγω ασθένειας / ανικανότητας για εργασία. Οι λόγοι αυτοί είναι αποτρεπτικοί για την παρακολούθηση είτε εκπαιδευτικών προγραμμάτων είτε προγραμμάτων κατάρτισης.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 4.46 του Παραρτήματος 4. Στους πίνακες 4.47 και 4.48 του Παραρτήματος 4 παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών αντίστοιχα.

6.5.2. Συμμετοχή σε εκπαίδευση

Η συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση διατηρήθηκε σε **χαμηλό επίπεδο** την περίοδο 2000-2003. Η εξέλιξη αυτή είναι αναμενόμενη δεδομένου ότι η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού ολοκληρώνουν τη μόρφωση τους μέχρι την ηλικία των 25 χρονών. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 66 το **ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση** κυμάνθηκε μεταξύ **1,6%** και **2,3%**.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση την περίοδο 2000-2003 φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 4.49 του Παραρτήματος 4.

Επίσης στους πίνακες 4.50 και 4.51 παρατίθενται, για σκοπούς σύγκρισης, ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών αντίστοιχα.

Από εξέταση των πινάκων αυτών φαίνεται ότι η συμμετοχή σε εκπαίδευση είναι **μεγαλύτερη στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών**. Μάλιστα σημειώνεται ότι για τα χρόνια 2001, 2002 και 2003 δεν υπήρξε συμμετοχή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 40-54 χρονών σε εκπαίδευση ενώ το 2000 το ποσοστό αυτό ήταν **0,2%**.

6.5.3. Συμμετοχή σε κατάρτιση

Σε κατάρτιση θεωρείται ότι συμμετείχαν όσοι στην ερώτηση “Σε τι σχολείο ή σχολή πήγαινε ή τι πρόγραμμα παρακολουθούσε;” έδωσαν την απάντηση **“Άλλη εκπαίδευση - Άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία δεν εντάσσονται στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα (π.χ. σεμινάρια, εκμάθηση Η/Υ, ξένες γλώσσες, επιμορφωτικά)”**. Η ερώτηση αυτή αφορούσε τις έρευνες του 2000, 2001 και 2002.

Σε ότι αφορά την “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2003” οι πληροφορίες λήφθηκαν με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης. Η ερώτηση αυτή αφορούσε την παρακολούθηση **“μαθημάτων, σεμιναρίων, συνεδρίων ή ιδιαίτερων μαθημάτων ή επιμορφωτικών εκτός του κανονικού εκπαιδευτικού συστήματος (περιλαμβάνεται το σύστημα μαθητείας και τα απογευματινά και βραδινά τμήματα των τεχνικών σχολών)”**.

Είναι φανερό ότι στην **έρευνα του 2003** η συμμετοχή σε **κατάρτιση** καλύπτει **μεγαλύτερο φάσμα προγραμμάτων**. Επίσης, με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης για την κατάρτιση δόθηκε μεγαλύτερη σημασία στη συμμετοχή σε κατάρτιση. Τα πιο πάνω είχαν ως αποτέλεσμα η συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 να παρουσιάζεται πολύ μεγαλύτερη σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

Συνεπώς δεν μπορεί να γίνει **σύγκριση** των πληροφοριών για τη συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τα τρία προηγούμενα χρόνια. Η ανάλυση που ακολουθεί σε σχέση με

τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε κατάρτιση αφορά **μόνο την περίοδο 2000-2002**.

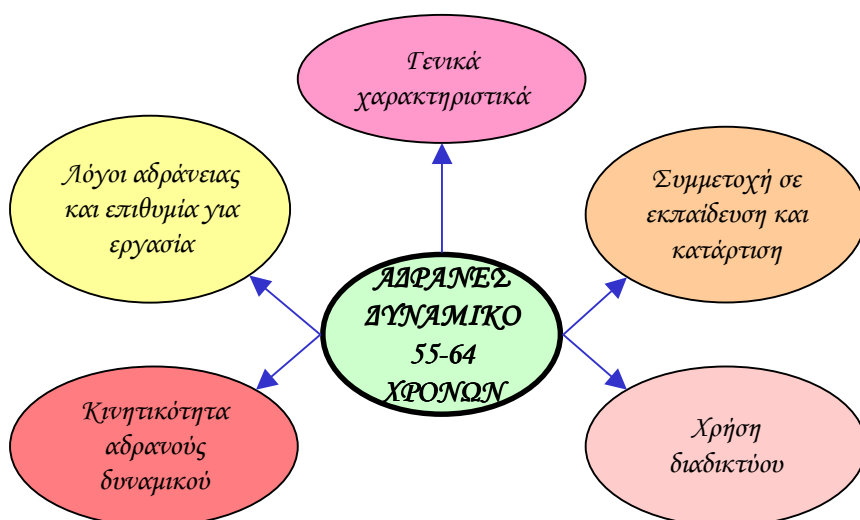
Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 57 προκύπτει ότι **πολύ μικρό ποσοστό** αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών παρακολούθησε την περίοδο 2000-2002 κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης. Συγκεκριμένα το **ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση** ήταν **0,4%** το 2000, **1,1%** το 2001 και **1,2%** το 2002. Το 2003 το ποσοστό συμμετοχής ανήλθε στο **2,0%**.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε κατάρτιση την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται στον πίνακα 4.52 του Παραρτήματος 4. Εξάλλου στους πίνακες 4.53 και 4.54 εμφανίζονται, για σκοπούς σύγκρισης, ανάλογες πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-39 χρονών και 40-54 χρονών αντίστοιχα.

7. ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών για την περίοδο 2000-2003. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών ήταν **31.563** άτομα το 2000, **31.706** άτομα το 2001, **32.711** άτομα το 2002 και **33.149** άτομα το 2003.

Οι πληροφορίες για τις οποίες γίνεται ανάλυση στη συνέχεια αφορούν τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, τους λόγους αδράνειας και την επιθυμία για εργασία, την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, τη χρήση του διαδικτύου από αυτούς και τέλος τη συμμετοχή τους σε εκπαίδευση και κατάρτιση.

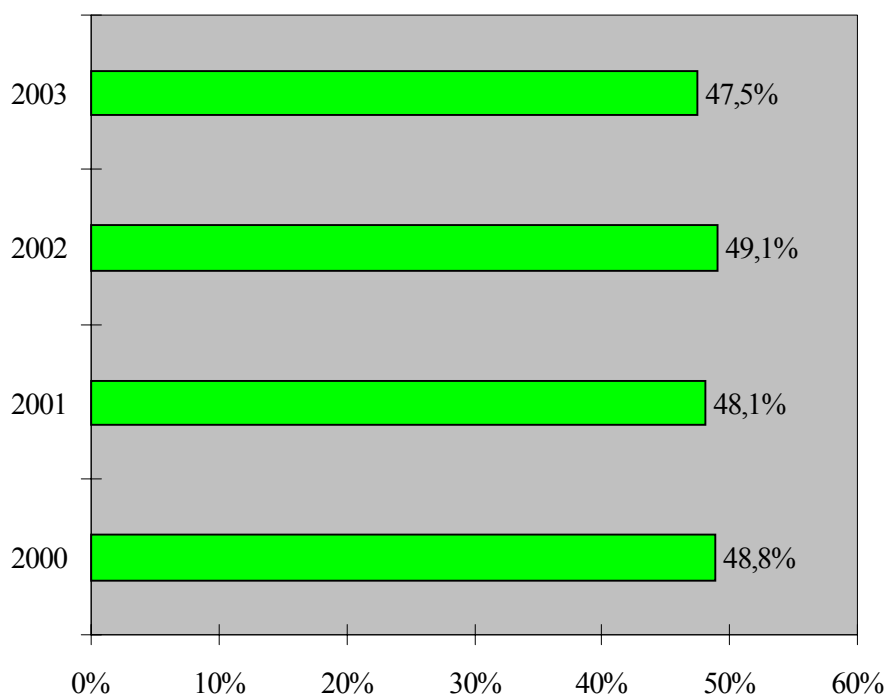

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση πληροφοριών για το **ποσοστό αδράνειας** του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών. Υπενθυμίζεται ότι το ποσοστό αυτό υπολογίζεται με τη διαίρεση του αδρανούς δυναμικού με το συνολικό ανθρώπινο δυναμικό της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας.

Στο Σχεδιάγραμμα 58 παρουσιάζεται η μεταβολή του ποσοστού αδράνειας του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 58
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Το ποσοστό του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που ήταν οικονομικά αδρανείς την περίοδο 2000-2003 **διατηρήθηκε σε σταθερό επίπεδο** με εξαίρεση το 2003 που σημείωσε μικρή μείωση (47,5%).

Σημειώνεται ότι και για τα τέσσερα χρόνια της περιόδου 2000-2003 το ποσοστό αδράνειας ήταν κάτω από το **50,0%**. Με άλλα λόγια περισσότερα από τα μισά άτομα ηλικίας 55-64 χρονών ήταν **οικονομικά ενεργά** την περίοδο 2000-2003 δηλαδή είτε εργαζόνταν είτε ήθελαν να εργαστούν.

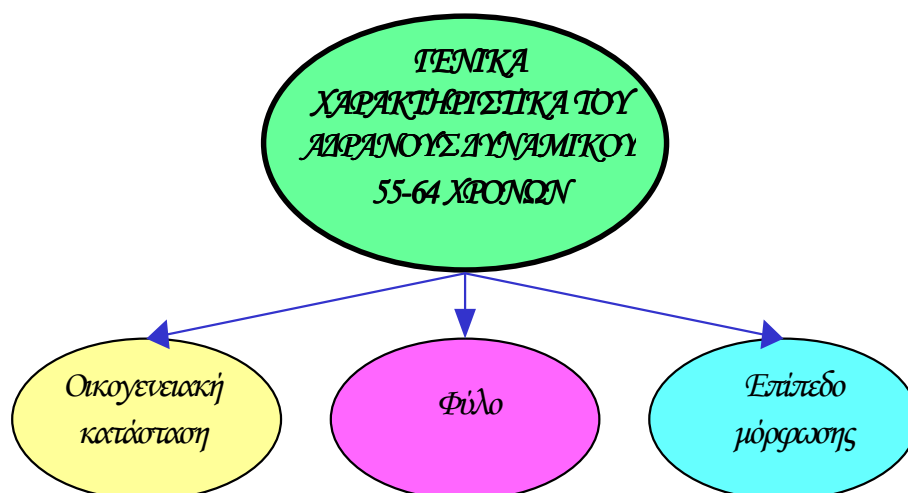
Σε σχέση με το πιο πάνω αξίζει να αναφερθεί ότι η **Ευρωπαϊκή Ένωση** έχει θέσει ως **στόχο την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 55-64 χρονών στο 50% μέχρι**

το 2010. Στην περίπτωση της Κύπρου κατά το 2003 από τα 69.829 άτομα αυτής της ηλικιακής ομάδας τα 35.075 ή ποσοστό **50,2%** εργάζονταν, δηλαδή η Κύπρος έχει ήδη πετύχει το στόχο αυτό.

Περισσότερες πληροφορίες για το ποσοστό αδράνειας του πληθυσμού ηλικίας 55-64 χρονών παρουσιάζονται στον πίνακα 5.1 του Παραρτήματος 5.

7.1. Γενικά χαρακτηριστικά

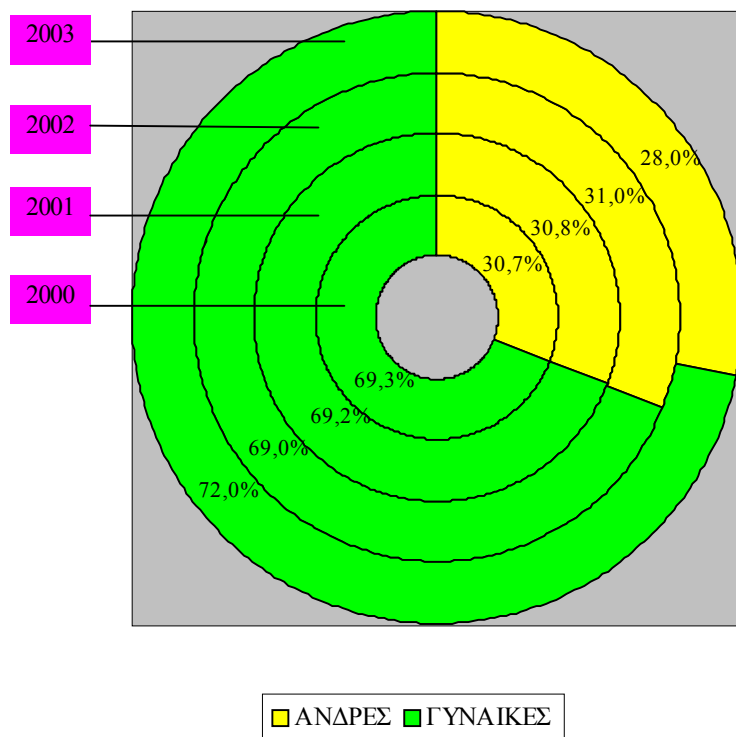
Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, τα οποία αφορούν το φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και την οικογενειακή κατάσταση.

7.1.1. Φύλο

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο εμφανίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 59.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 59
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας το Σχεδιάγραμμα αυτό φαίνεται ότι, με εξαίρεση το 2003, η **κατανομή κατά φύλο** του αδρανούς δυναμικού παρέμεινε **περίπου η ίδια** αφού το ποσοστό των αδρανών γυναικών 55-64 χρονών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών κυμάνθηκε μεταξύ **69,0%** και **69,3%**. Το **2003** όμως το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **72,0%**.

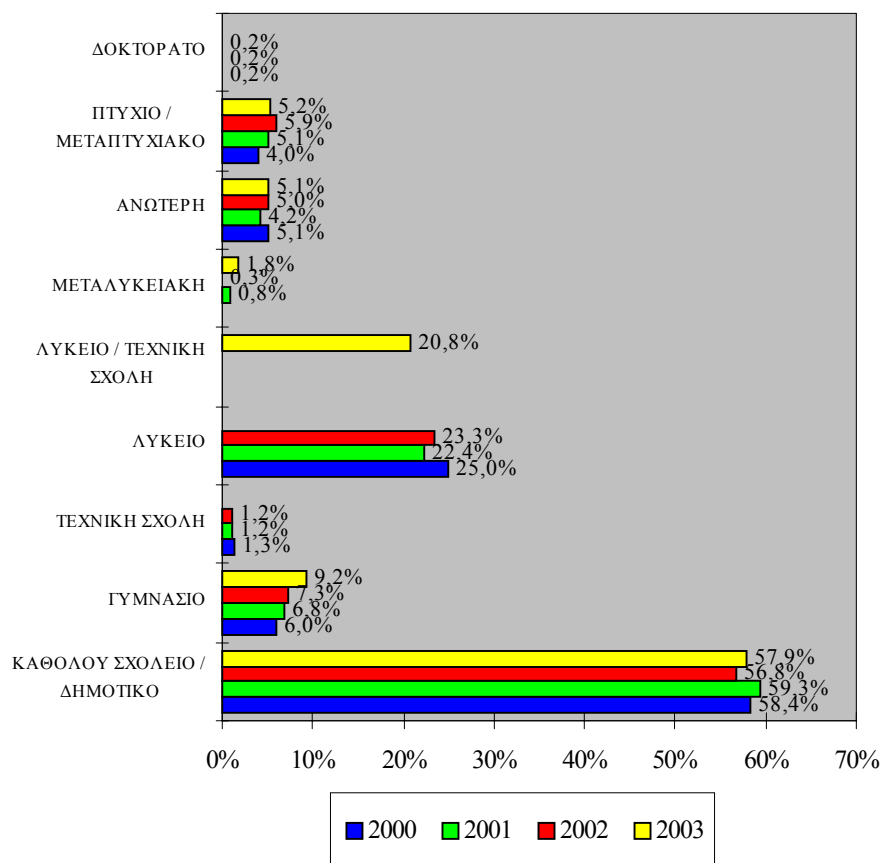
Η εξέλιξη αυτή είναι εντελώς **αντίθετη** από εκείνη που παρατηρήθηκε μεταξύ του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 25-54 χρονών** όπου τόσο το ποσοστό όσο και ο αριθμός του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σημείωσαν σημαντική μείωση.

Οι πληροφορίες αναφορικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών κατά φύλο εμφανίζονται στον πίνακα 5.2 του Παραρτήματος 5.

7.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 60 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά επίπεδο μόρφωσης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 60
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

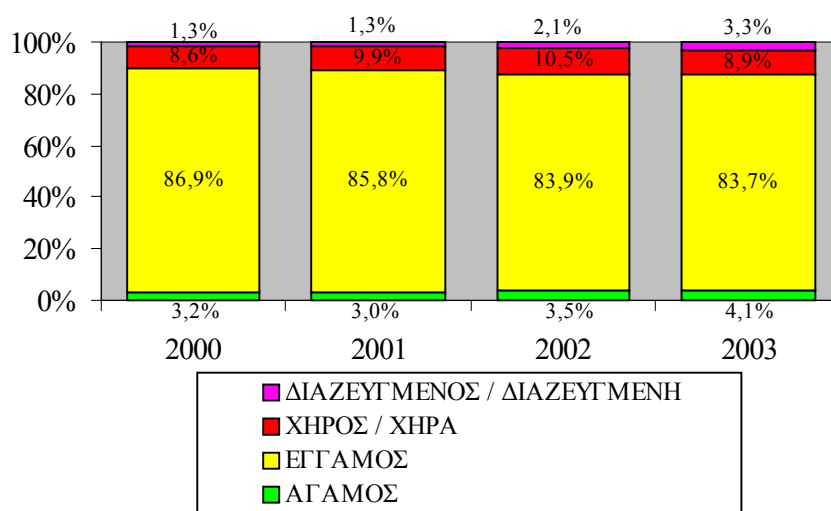
Σύμφωνα λοιπόν με το Σχεδιάγραμμα 60 το μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών είναι πολύ χαμηλό δεδομένου ότι περίπου το **60% δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού**. Επίσης ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ **6% και 9,2%** ήταν **απόφοιτοι γυμνασίου**. Η εικόνα αυτή διαφέρει σημαντικά σε σύγκριση με το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών όπου τα άτομα με μόρφωση μέχρι το δημοτικό ανέρχονταν γύρω στο **33%**.

Οι πληροφορίες αναφορικά με το επίπεδο μόρφωσης του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών παρουσιάζονται στον πίνακα 5.3 του Παραρτήματος 5.

7.1.3. Οικογενειακή κατάσταση

Στο Σχεδιάγραμμα 61 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών σύμφωνα με την οικογενειακή του κατάσταση για την περίοδο 2000-2003.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 61
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

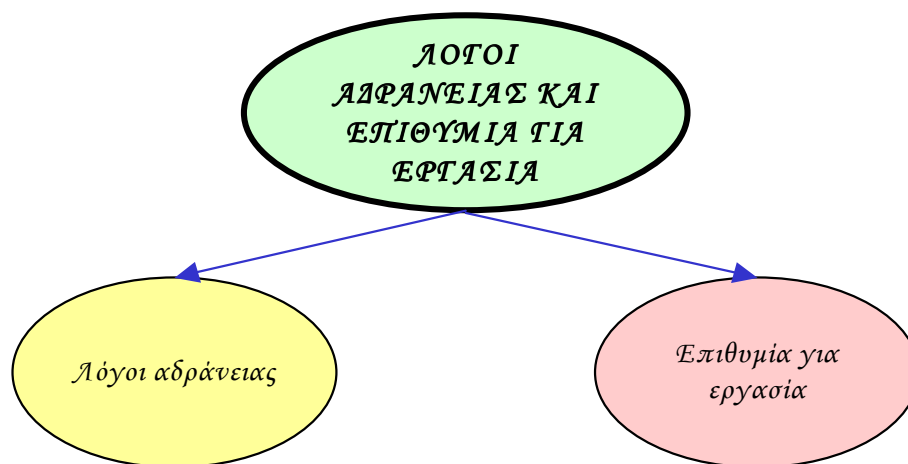

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 61 η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών ήταν **παντρεμένοι**. Ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ **86,9%** και **83,7%** την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν ότι ήταν παντρεμένοι. Όπως αναμενόταν το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που ήταν **χήροι / χήρες** παρουσιάζεται αυξημένο συγκριτικά με μικρότερες ηλικιακές ομάδες (μεταξύ **8,6%** και **10,5%**).

Οι πληροφορίες αναφορικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά οικογενειακή κατάσταση παρουσιάζονται στον πίνακα 5.4 του Παραρτήματος 5.

7.2. Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας (λόγοι αδράνειας) καθώς και για την επιθυμία του να εργαστεί.

7.2.1. Λόγοι αδράνειας

Στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού” ρωτήθηκαν όσοι δεν εργάζονταν να αναφέρουν πρώτα κατά πόσο ζητούσαν εργασία και μετά κατά πόσο έψαχναν για εργασία τις τελευταίες 4 εβδομάδες.

Στη συνέχεια ζητήθηκε από όλους εκείνους που είτε δεν ζητούσαν εργασία ή αν ζητούσαν εργασία δεν έψαχναν κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες, να δηλώσουν το λόγο. Οι λόγοι για τους οποίους τα άτομα αυτά δεν έψαχναν για εργασία ονομάζονται για σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ως “**λόγοι αδράνειας**”.

Εδώ σημειώνεται ότι αριθμός ατόμων που ανέφεραν ότι ζητούσαν εργασία αλλά δεν είχαν προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση εργασίας ή δεν ήταν διατεθειμένοι, αν έβρισκαν εργασία, να την αναλάβουν μέσα σε δυο εβδομάδες, ταξινομήθηκαν ως οικονομικά αδρανείς. Στην περίπτωση αυτή ως λόγος αδράνειας θεωρείται το γεγονός ότι “δεν βρήκε ακόμη εργασία”. Επίσης οικονομικά αδρανή θεωρούνται και τα άτομα εκείνα που βρήκαν εργασία η οποία όμως θα αρχίσει σε διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

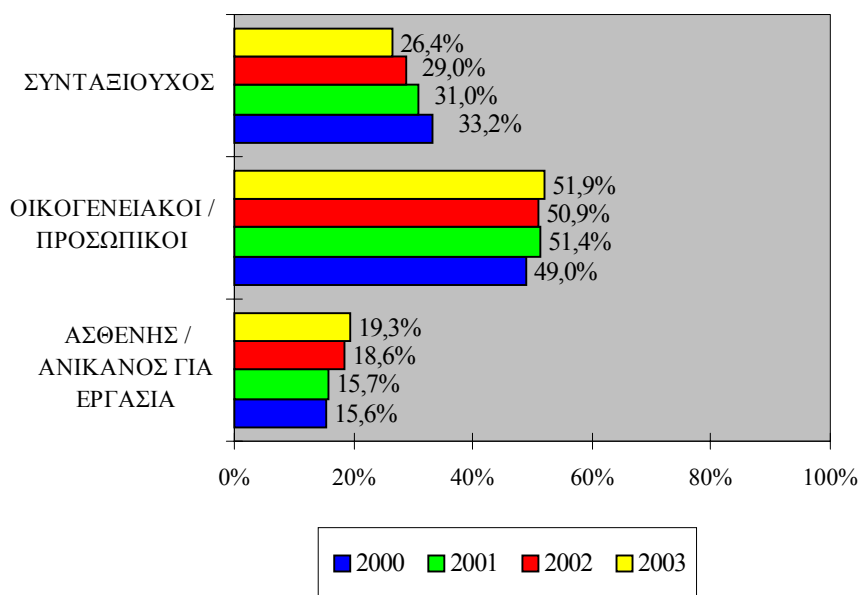
Στο Σχεδιάγραμμα 62 εμφανίζονται παραστατικά οι κυριότεροι λόγοι αδράνειας του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών για την περίοδο 2000-2003.

Εξετάζοντας το Σχεδιάγραμμα 62 το κυριότερο συμπέρασμα που προκύπτει είναι η συνεχής μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που ανέφεραν ότι ήταν **συνταξιούχοι**. Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **33,2%** το 2000 σε **26,4%** το 2003.

Η εξέλιξη αυτή είναι **ενδεικτική της τάσης που παρατηρείται για αύξηση της ηλικίας στην οποία αποχωρούν από την εργασία τους οι απασχολούμενοι**. Σχετικά υπενθυμίζεται η μείωση του ποσοστού αδράνειας του πληθυσμού ηλικίας 55-64 χρονών που παρατηρήθηκε την περίοδο 2000-2003. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η συζήτηση που γίνεται τα τελευταία χρόνια για επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης στον ευρύ δημόσιο τομέα από τα 60 στα 63 χρόνια ίσως να έχει ωθήσει αριθμό ατόμων που σκόπευαν να αφυπηρετήσουν πρόωρα να αναθεωρήσουν την απόφασή τους.

Επίσης, επισημαίνεται ότι την περίοδο 2000-2003 εμφανίστηκε **αύξηση** στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που προέβαλε ως λόγο αδράνειας το γεγονός ότι ήταν **ασθενείς / ανίκανοι για εργασία**. Το πιο πάνω ποσοστό αυξήθηκε από **15,6%** το 2000 σε **19,3%** το 2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 62
ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Τέλος, σημειώνεται ότι περισσότερο από το **50,0%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών επικαλέσθηκαν **οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους** για τη μη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας.

Οι πληροφορίες αναφορικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά λόγο αδράνειας παρουσιάζονται στον πίνακα 5.5 του Παραρτήματος 5.

7.2.2. Επιθυμία για εργασία

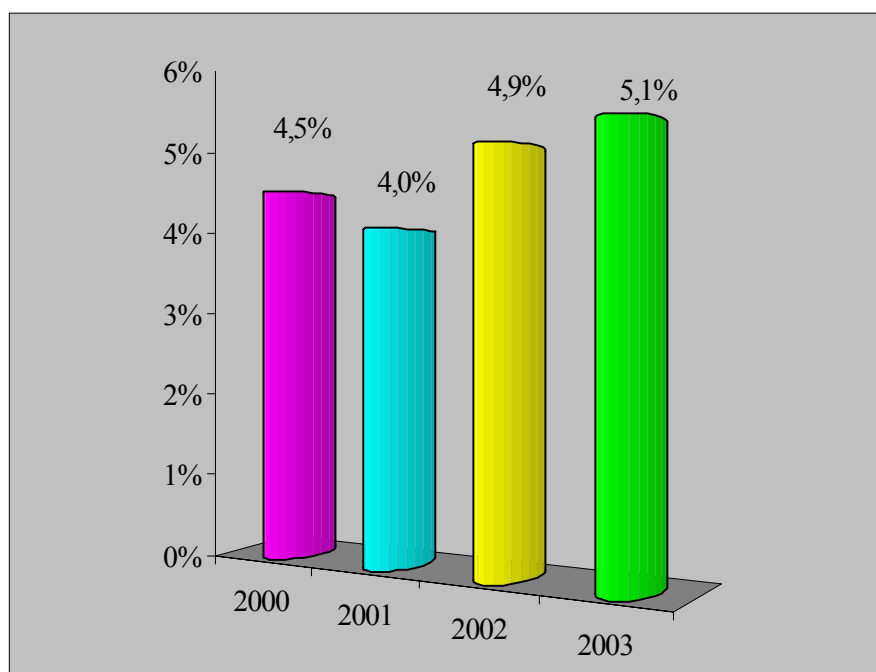
Στο αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών, που δεν έψαχνε για εργασία, υποβλήθηκε ερώτηση κατά πόσο θα ήθελαν να εργαστούν. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχουν αδρανή άτομα που να δήλωσαν ότι έψαχναν για εργασία ή αδρανή άτομα που να

ανέφεραν ότι βρήκαν εργασία την οποία θα αναλάμβαναν σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών .

Στο Σχεδιάγραμμα 63 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 63
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕ ΝΑ
ΕΡΓΑΣΤΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Όπως αναμενόταν **μικρό ποσοστό** αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, την περίοδο 2000-2003, ανέφεραν ότι **επιθυμούσαν να εργαστούν**. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **4,0** και **5,1%** κατά την πιο πάνω χρονική περίοδο. Βέβαια αξίζει να τονισθεί το γεγονός ότι έστω και αυτό το ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών επιδιώκουν σε αυτή την ηλικία να εξασφαλίσουν εργασία.

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003 κατά επιθυμία για εργασία παρουσιάζεται στον πίνακα 5.6 του Παραρτήματος 5.

7.3. Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται αφορούν την κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια και την κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία.

Επίσης, εξετάζονται πληροφορίες για τον τομέα και την επαγγελματική υπόσταση προέλευσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που εργάζονταν ένα χρόνο πριν. Τέλος αναλύονται πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Με τον όρο **κινητικότητα** εννοούμε την αλλαγή της κυριότερης ασχολίας του ανθρώπινου δυναμικού (εργασία, ανεργία, αδράνεια) από τον ένα χρόνο στον άλλο. Για παράδειγμα ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 55-64 χρονών που φέτος εργάζονται ενώ ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς, αποτελούν την κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα.

7.3.1. Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια

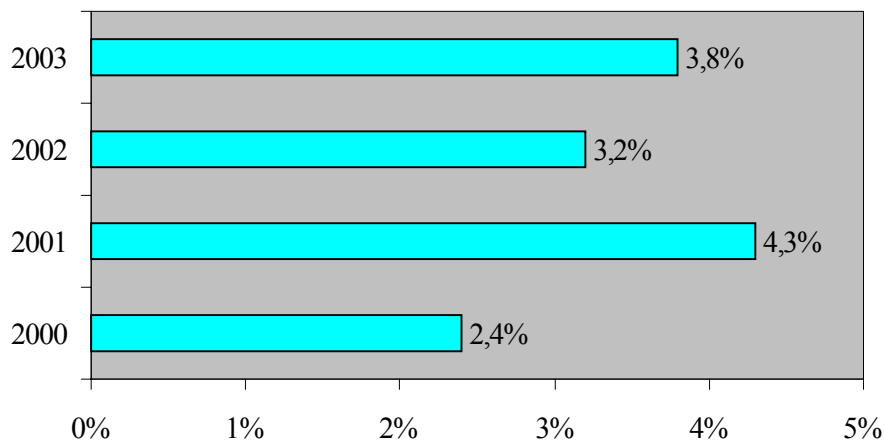
Σε αυτό το μέρος εξετάζονται πληροφορίες για τις εκροές του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών προς εργασία και ανεργία.

Ο αριθμός των απασχολουμένων ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια** για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Η κινητικότητα αυτή ανέρχεται σε **783** άτομα για το 2000, σε **1.383** άτομα για το 2001, σε **1.034** άτομα για το 2002 και σε **1.324** άτομα το 2003. Ωστόσο, για εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας θα πρέπει αυτή να υπολογισθεί ως ποσοστό στο σύνολο των απασχολουμένων ηλικίας 55-64 χρονών.

Στο Σχεδιάγραμμα 64 παρουσιάζεται, για την περίοδο 2000-2003, το **ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς**. Εξετάζοντας το Σχεδιάγραμμα αυτό προκύπτει ότι το ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 55-64 χρονών, της περιόδου 2000-2003, που την προηγούμενη χρονιά ήταν οικονομικά αδρανείς διατηρήθηκε σε χαμηλό επίπεδο. Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **2,4%** και **4,3%**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 64
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Υπενθυμίζεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών δεν συμμετείχαν στην αγορά εργασίας είτε για οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους, ή λόγω συνταξιοδότησης, ή λόγω ασθένειας / ανικανότητας για εργασία. Οι λόγοι αυτοί είναι αποτρεπτικοί για την επαναδραστηριοποίηση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών.

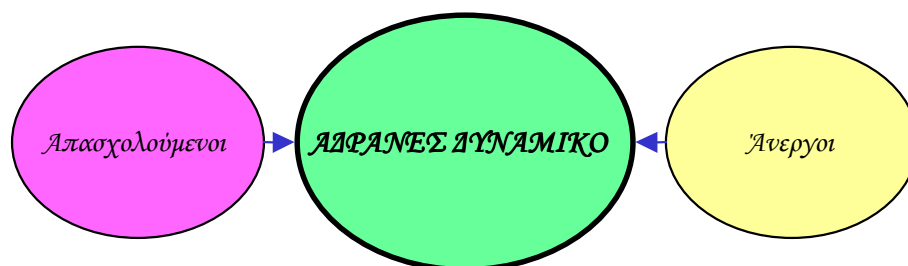
Οι πληροφορίες για το ποσοστό των απασχολούμενων ηλικίας 55-64 χρονών, της περιόδου 2000-2003, που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς φαίνονται στον πίνακα 5.7 του Παραρτήματος 5.

Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια** για αυτή την ομάδα ηλικίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενα υποκεφάλαια η κινητικότητα υπολογίζεται ως ποσοστό στο σύνολο των ανέργων της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας. Στην προκειμένη περίπτωση ο **αριθμός των ανέργων ηλικίας 55-64 χρονών** ήταν **1.154** άτομα το 2000, **1.871** άτομα το 2001, **1.196** το 2002 και **1.604** άτομα το 2003.

Υπενθυμίζεται ότι οι πιο πάνω αριθμοί προέκυψαν μετά από αναγωγή των πληροφοριών του δείγματος στο σύνολο του πληθυσμού. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη εκτιμάται ότι και οι τέσσερις πιο πάνω αριθμοί είναι μικροί από στατιστικής άποψης, γεγονός που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια. Κατά συνέπεια δεν γίνεται ανάλυση για την κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια σε σχέση με τους ανέργους ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003.

7.3.2. Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι εισροές στην αδράνεια από εργασία και ανεργία σε σχέση βέβαια με το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών.

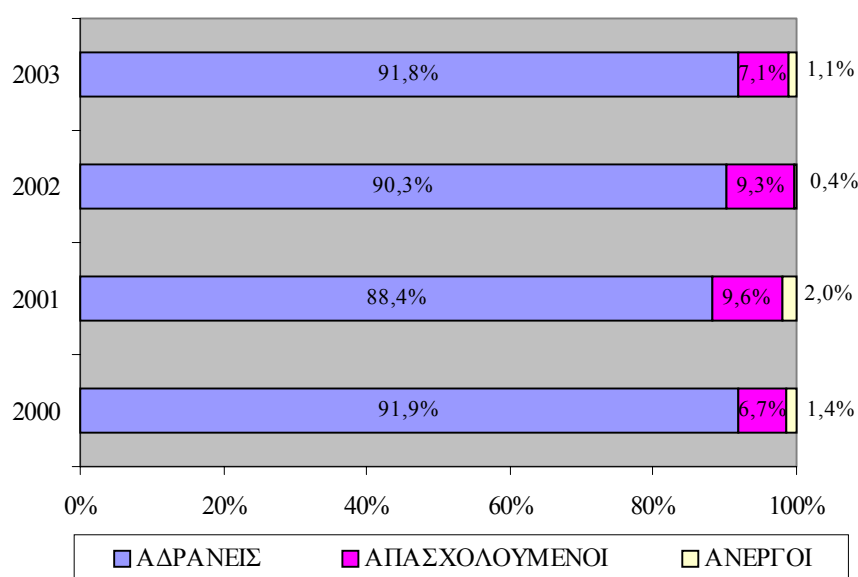
Η **κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία** φαίνεται από τον αριθμό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι. Η κινητικότητα αυτή ανήλθε σε **438** άτομα το **2000**, σε **487** άτομα το **2001**, σε **115** άτομα το **2002** και σε **359** άτομα το **2003**.

Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο προηγουμένως εργάζονταν αποτελεί την **κινητικότητα προς αδράνεια από εργασία** για αυτή την ηλικιακή ομάδα. Η κινητικότητα αυτή ανερχόταν σε **2.104** άτομα κατά το 2000, σε **3.037** άτομα κατά το 2001, σε **3.054** άτομα κατά το 2002 και σε **2.349** άτομα το 2003. Τα άτομα αυτά αποχωρούν από την αγορά εργασίας και έτσι δημιουργείται ανάγκη για αντικατάστασή τους.

Με στόχο την εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας, στο Σχεδιάγραμμα 65 υπολογίζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού

ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο πριν είτε εργάζονταν είτε ήταν άνεργοι. Παράλληλα, παρουσιάζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που ήταν αδρανείς τόσο κατά τον υπό εξέταση χρόνο όσο και κατά τον προηγούμενο χρόνο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 65
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ,
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ, ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα αυτό το **ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που τον προηγούμενο χρόνο εργάζονταν** κυμάνθηκε μεταξύ **6,7%** και **9,6%**. Εκτιμάται ότι η μεγάλη πλειοψηφία των ατόμων αυτών έχουν αφυπηρετήσει και κατά συνέπεια δημιουργείται ανάγκη για αντικατάστασή τους.

Εξάλλου, **πολύ μικρό ποσοστό** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών ανέφεραν ότι τον **προηγούμενο χρόνο ήταν άνεργοι**. Ειδικότερα το ποσοστό αυτό ήταν **1,4%** το 2000, **2,0%** το 2001, **0,4%** το 2002 και **1,1%** το 2003. Η ανεργία είναι πρόβλημα που επηρεάζει κατά κύριο λόγο τους νέους και συνεπώς ο αριθμός των

ανέργων είναι μικρότερος στις μεγαλύτερες ηλικίες. Είναι γι αυτό που παρουσιάζεται μικρό το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών οι οποίοι τον προηγούμενο χρόνο ήταν άνεργοι.

Τέλος η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών ήταν **αδρανείς και τον προηγούμενο χρόνο** (ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ **88,4%** και **91,9%**).

Οι πληροφορίες για τον αριθμό και το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003, που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι παρουσιάζονται στον πίνακα 5.8 του Παραρτήματος 5, ενώ αυτών που εργάζονταν στον πίνακα 5.9 του Παραρτήματος 5.

7.3.3. Τομέας προέλευσης

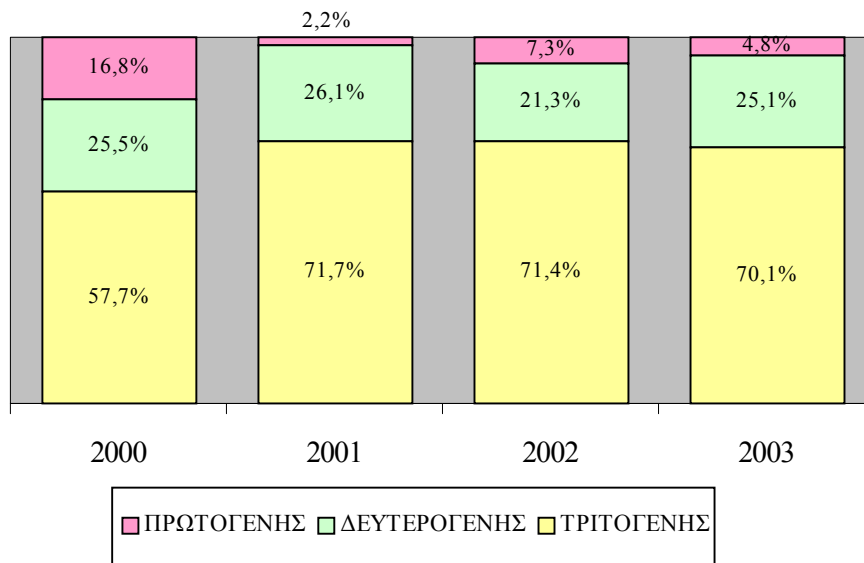
Ζητήθηκε από το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο πριν εργάζονταν να αναφέρουν την οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης στην οποία απασχολούνταν.

Υπενθυμίζεται ότι ο **αριθμός του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που εργάζονταν ένα χρόνο πριν** ανέρχεται σε **2.104** άτομα κατά το 2000, σε **3.037** άτομα κατά το 2001, σε **3.054** άτομα κατά το 2002 και σε **2.349** άτομα το 2003.

Η ανάλυση που ακολουθεί καλύπτει τους 17 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας όπως αυτοί έχουν καθοριστεί με βάση τον κώδικα ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης “**NACE rev.1, of the European Union**”. Ωστόσο για την καλύτερη εξαγωγή συμπερασμάτων έγινε ομαδοποίηση των τομέων οικονομικής δραστηριότητας σε πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή.

Έτσι, στο Σχεδιάγραμμα 66 η τομεακή κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, αφορά τους πιο πάνω ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 66
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΥΡΥ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣΤΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 66 προκύπτει ότι και στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών η πλειοψηφία όσων εργάζονταν τον προηγούμενο χρόνο απασχολούνταν σε **επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα**.

Ωστόσο, η εικόνα που εμφανίζεται σε σχέση με την τομεακή κατανομή των ατόμων αυτών **διαφέρει** από την αντίστοιχη εικόνα που παρατηρείται για το **αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών**. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών το ποσοστό όσων εργάζονταν σε **επιχειρήσεις του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα** είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών. Για παράδειγμα ενώ το 2003 το **25,1%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, που εργάζονταν ένα χρόνο προηγουμένως, απασχολούνταν σε **επιχειρήσεις του δευτερογενούς τομέα**, στην

περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών το αντίστοιχο ποσοστό ήταν **18,8%**.

Σε ότι αφορά τον **πρωτογενή τομέα** τα ποσοστά είναι **4,8%** για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών και **0,0%** για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003 κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας της προηγούμενης εργασίας παρουσιάζονται στον πίνακα 5.10 του Παραρτήματος 5.

7.3.4. Επαγγελματική υπόσταση προέλευσης

Η επαγγελματική υπόσταση προέλευσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο προηγουμένως εργαζόταν, είναι το αντικείμενο με το οποίο καταπιάνεται το υποκεφάλαιο αυτό.

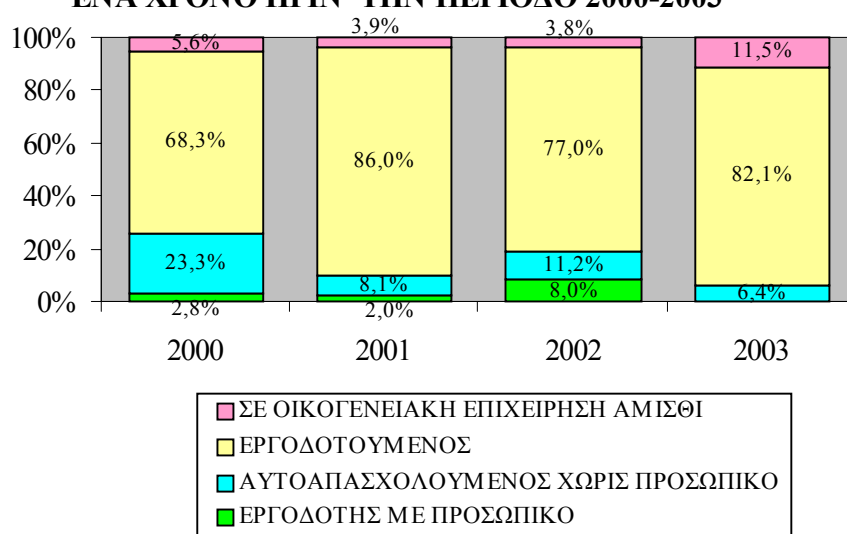
Με τον όρο “επαγγελματική υπόσταση” εννοούμε τη θέση που έχει το άτομο στην επιχείρηση. Έτσι, ένας απασχολούμενος μπορεί να είναι είτε **εργοδότης με προσωπικό** είτε **αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό**, είτε **εργοδοτούμενος**, είτε να εργάζεται **σε οικογενειακή επιχείρηση αμισθί**. Οι δυο πρώτες κατηγορίες αποτελούν τους **αυτοεργοδοτούμενους**.

Στο Σχεδιάγραμμα 67 φαίνεται παραστατικά η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, της περιόδου 2000-2003, που εργάζονταν τον προηγούμενο χρόνο, κατά επαγγελματική υπόσταση.

Από εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 67 προκύπτει ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών που τον προηγούμενο χρόνο εργάζονταν ήταν **εργοδοτούμενοι** σε διάφορες επιχειρήσεις. Ωστόσο, σημειώνεται ότι το 2000 σημαντικό ποσοστό αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών που εργάζονταν τον προηγούμενο χρόνο (**23,3%**) ήταν **αυτοεργοδοτούμενοι** ενώ το 2003 **11,5%** εργάζονταν σε **οικογενειακή επιχείρηση αμισθί**.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003, που εργάζονταν ένα χρόνο πριν, κατά επαγγελματική υπόσταση φαίνονται στον πίνακα 5.11 του Παραρτήματος 5.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 67
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

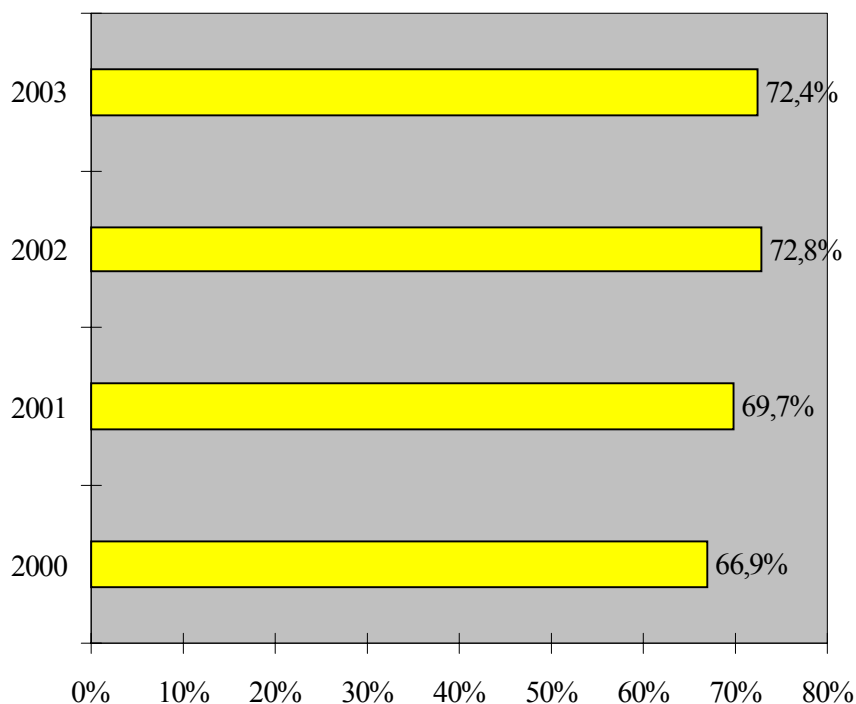

7.3.5. Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης

Τα άτομα που δεν εργάζονταν κατά τη διάρκεια της έρευνας ρωτήθηκαν κατά πόσο είχαν εργαστεί προηγουμένως. Ακολούθως για όσους είχαν εργασθεί τα τελευταία 7 χρόνια συγκεντρώθηκαν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Στο Σχεδιάγραμμα 68 παρουσιάζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003 με προηγούμενη εργασιακή πείρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 68
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Με βάση το Σχεδιάγραμμα 68 φαίνεται ότι η **πλειοψηφία** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών, όπως αναμενόταν εξάλλου, **είχαν εργαστεί προηγουμένως**. Συγκεκριμένα ποσοστό, που την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **66,9%** και **72,8%**, ανέφεραν ότι είχαν προηγούμενη εργασιακή πείρα. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι ένα **σημαντικό ποσοστό αδρανούς δυναμικού μεγάλης ηλικίας**, (πέραν του **25%** και για τα τέσσερα χρόνια), ανέφεραν ότι **δεν είχαν εργαστεί προηγουμένως**.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003 ανάλογα με το αν εργάστηκε προηγουμένως εμφανίζονται στον πίνακα 5.12 του Παραρτήματος 5.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της προηγούμενης εργασίας⁸ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών είναι το **επάγγελμα στο οποίο απασχολούνταν**. Για σκοπούς της παρούσας μελέτης η ανάλυση που γίνεται καλύπτει τις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως αυτές έχουν οριστεί στα πλαίσια του διεθνούς κώδικα ταξινόμησης επαγγελμάτων **ISCO 1988**.

Στο Σχεδιάγραμμα 69 παρουσιάζεται παραστατικά η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003 κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας.

Εξετάζοντας το Σχεδιάγραμμα 69 προκύπτει ότι σημαντικό ποσοστό του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003 που σταμάτησαν να εργάζονται στη διάρκεια των τελευταίων 7 χρόνων απασχολούνταν στην **επαγγελματική κατηγορία των “Πτυχιούχων”**.

Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό, που κυμάνθηκε μεταξύ **12,3%** και **15,8%**, ήταν σημαντικά ψηλότερο από αντίστοιχα ποσοστά για μικρότερες ηλικιακές ομάδες αδρανούς δυναμικού (25-54 χρονών και 15-24 χρονών). Η ίδια διαπίστωση παρουσιάζεται και στην περίπτωση των **επαγγελματικών κατηγοριών των “Διευθυντών” και “Τεχνικών βοηθών και ειδικών γραφείων”**.

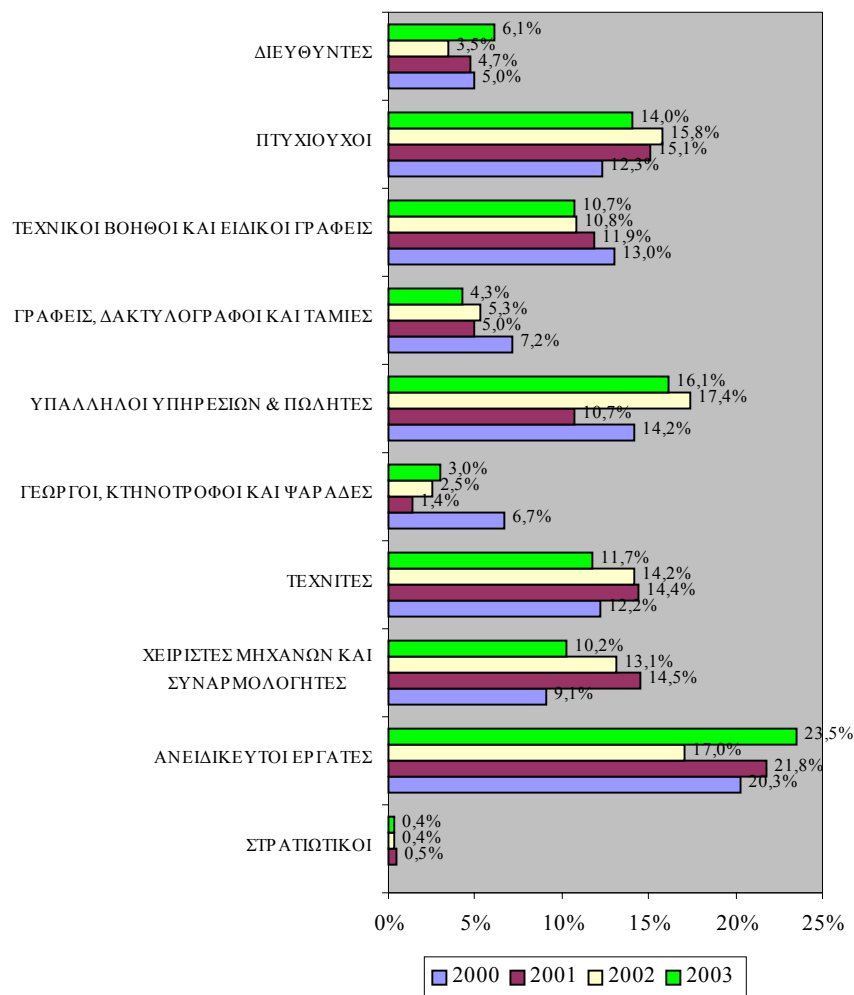
Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι στο αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών που σταμάτησαν να εργάζονται τα τελευταία 7 χρόνια περιλαμβάνονται και **αφυπηρέτησαντες**, λόγω ορίου ηλικίας, **υπάλληλοι του Δημόσιου τομέα, των Ημικρατικών Οργανισμών και των Τραπεζών**.

Υπενθυμίζεται ότι το **όριο αφυπηρέτησης** στους πιο πάνω οργανισμούς είναι τα **60 χρόνια** και ότι η συνταξιοδότηση αποτελεί τον κυριότερο λόγο αποχώρησης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών από την προηγούμενη εργασία. Σημειώνεται ότι σημαντικό ποσοστό των απασχολούμενων σε αυτούς τους οργανισμούς είναι “Πτυχιούχοι”, “Διευθυντές” και “Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς”.

---

⁸ Η ανάλυση αυτή αφορά το αδρανές δυναμικό που σταμάτησε να εργάζεται τα τελευταία 7 χρόνια

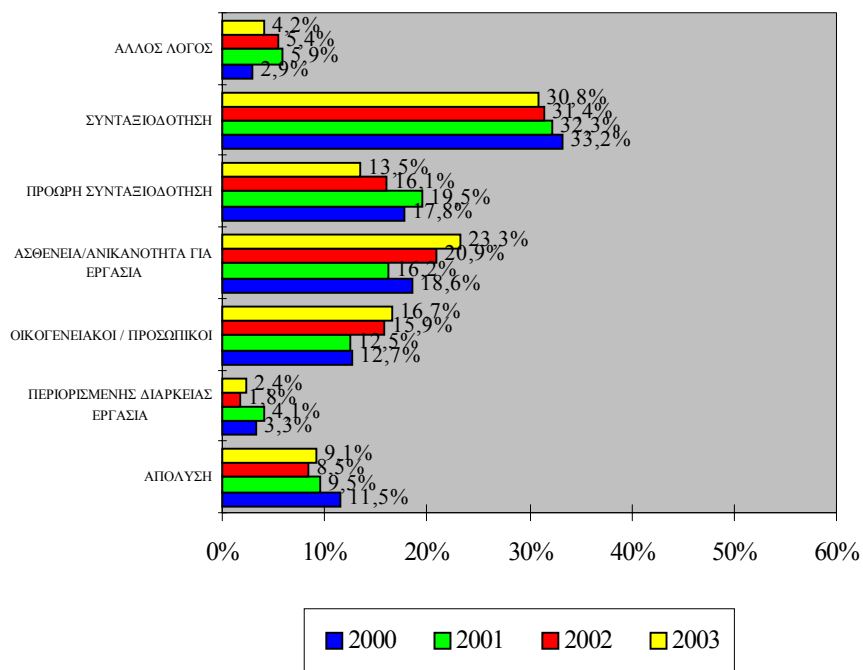
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 69
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ-
ΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Οι πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003 φαίνονται στον πίνακα 5.13 του Παραρτήματος 5.

Η αποχώρηση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών από την προηγούμενη του εργασία αποδίδεται σε διάφορους λόγους όπως συνταξιοδότηση, ασθένεια / ανικανότητα για εργασία και οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι. Στο Σχεδιάγραμμα. 70 εμφανίζονται παραστατικά οι λόγοι για τους οποίους το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών του 2000-2003 σταμάτησε να εργάζεται στην προηγούμενη του εργασία.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 70
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003**

Όπως αναμενόταν ο **κυριότερος λόγος** για τον οποίο απεχώρησαν από την προηγούμενη τους εργασία τα αδρανή άτομα ηλικίας 55-64 χρονών ήταν η **συνταξιοδότηση**. Συγκεκριμένα ποσοστό που κυμαίνεται γύρω στο **50,0%**, για την περίοδο 2000-2003, προέβαλαν ως λόγο αποχώρησης από την προηγούμενη εργασία τη συνταξιοδότηση τόσο λόγω ορίου ηλικίας όσο και την πρόωρη.

Η **ασθένεια / ανικανότητα για εργασία** ήταν ο δεύτερος σε σημασία λόγος που ανάγκασε το αδρανές δυναμικό 55-64 χρονών να σταματήσει να εργάζεται στην προηγούμενη του εργασία. Εξάλλου, **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** φέρεται να ήταν οι λόγοι που οδήγησαν σημαντική μερίδα του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών να αποχωρήσουν από την προηγούμενη τους εργασία. Ο λόγος αυτός είναι ο τρίτος σημαντικός.

Οι πιο πάνω πληροφορίες φαίνονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 5.14 του Παραρτήματος 5.

7.4. Χρήση διαδικτύου

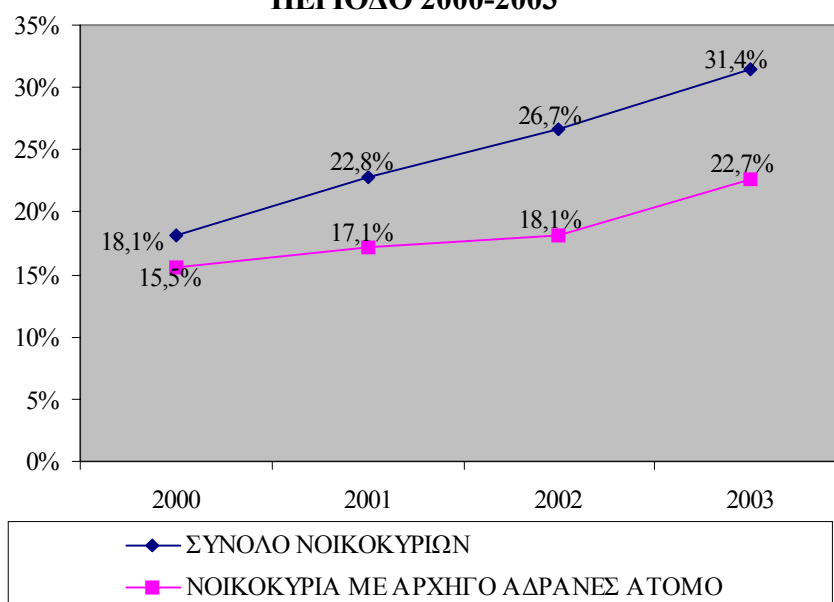
Αντικείμενο του υποκεφαλαίου αυτού είναι η εξέταση του βαθμού εξοικείωσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών με τη νέα τεχνολογία (ηλεκτρονικοί υπολογιστές και σύνδεση με το διαδίκτυο) καθώς και ο βαθμός χρήσης του διαδικτύου.

Σε ότι αφορά την εξοικείωση με τη νέα τεχνολογία οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της “Ερευνας Εργατικού Δυναμικού”, αφορούν τα **νοικοκυριά που καλύφθηκαν και όχι τα άτομα**. Έτσι, στην περίπτωση αυτή η ανάλυση των πληροφοριών αφορά το **δείγμα των νοικοκυριών**.

Στο Σχεδιάγραμμα 71 παρουσιάζονται στοιχεία αναφορικά με το ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι. Η ανάλυση αφορά το σύνολο των νοικοκυριών καθώς και τα νοικοκυριά στα οποία ο αρχηγός είναι αδρανές άτομο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 71
ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΜΕ ΑΡΧΗΓΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Εξετάζοντας τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 71 διαπιστώνεται **διαχρονικά αύξηση του ποσοστού των νοικοκυριών, με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών, που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι** τόσο για το σύνολο των νοικοκυριών όσο και για εκείνα με αρχηγό αδρανές άτομο.

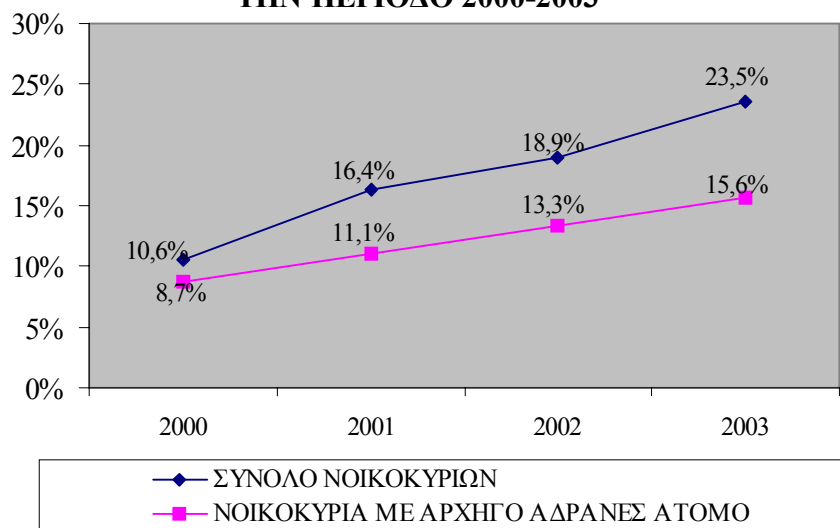
Ωστόσο, όπως αναμενόταν, το ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο ηλικίας 55-64 χρόνων που διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι είναι **χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο των νοικοκυριών**. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι

ενώ το 2003 το **31,4%** των νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών είχαν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι, το αντίστοιχο ποσοστό για τα νοικοκυριά με αρχηγό αδρανές άτομο ηλικίας 55-64 χρονών ήταν **22,7%**.

Στο Σχεδιάγραμμα 72 εμφανίζονται πληροφορίες σχετικά με το **ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 72
ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΜΕ ΑΡΧΗΓΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ
ΕΝΩΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 72 το ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο παρουσιάζει **σταδιακά αύξηση** κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2003.

Η αύξηση αφορά τόσο το σύνολο των νοικοκυριών όσο και εκείνα τα νοικοκυριά των οποίων ο αρχηγός είναι αδρανές άτομο. Επίσης στην περίπτωση αυτή το ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό αδρανές άτομο ηλικίας 55-64 χρονών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο

υπολείπεται του αντίστοιχου ποσοστού για το σύνολο των νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2002 και το 2003, έχουν συγκεντρωθεί πληροφορίες που αφορούν τον **αριθμό των ατόμων (όχι τα νοικοκυριά) που χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα.** Κατά το **2002** ποσοστό **3,5%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών ή 1.156 άτομα χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά τη βδομάδα. Το **2003** ποσοστό **3,9%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών ή 1.296 άτομα ανέφεραν ότι χρησιμοποίησαν έστω και μια φορά την εβδομάδα το διαδίκτυο. Η μικρή αύξηση που εμφανίστηκε αποδίδεται στην ολοένα και μεγαλύτερη χρησιμοποίηση του διαδικτύου.

Η χρήση του διαδικτύου μεταξύ του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 55-64 χρονών** βρισκόταν σε **χαμηλότερο επίπεδο** σε σύγκριση με τη χρήση του διαδικτύου μεταξύ του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 25-54 χρονών**, η οποία με τη σειρά της ήταν **πολύ χαμηλότερη** από τη χρήση του διαδικτύου μεταξύ του αδρανούς δυναμικού **ηλικίας 15-24 χρονών**. Φαίνεται ότι όσο πιο μεγάλα σε ηλικία είναι τα αδρανή άτομα τόσο λιγότερο χρησιμοποιούν το διαδίκτυο. Αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι είναι πολύ πιο δύσκολο για τα μεγάλα σε ηλικία άτομα να εξοικειωθούν με τη χρήση της νέας τεχνολογίας.

7.5. Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση

Η συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι το αντικείμενο με το οποίο καταπιάνεται το υποκεφάλαιο αυτό. Συγκεκριμένα, αναλύονται πληροφορίες αναφορικά με το ποσοστό **συμμετοχής** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την περίοδο 2000-2003.

Από εξέταση των σχετικών πληροφοριών προκύπτει ότι το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών της περιόδου 2000-2003 **συμμετείχε μόνο σε δραστηριότητες κατάρτισης.**

Όπως αναμενόταν, λόγω ηλικίας, δεν παρουσιάστηκε **καμιά συμμετοχή σε δραστηριότητες εκπαίδευσης.** Κατά συνέπεια η

ανάλυση που γίνεται αφορά τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών σε κατάρτιση.

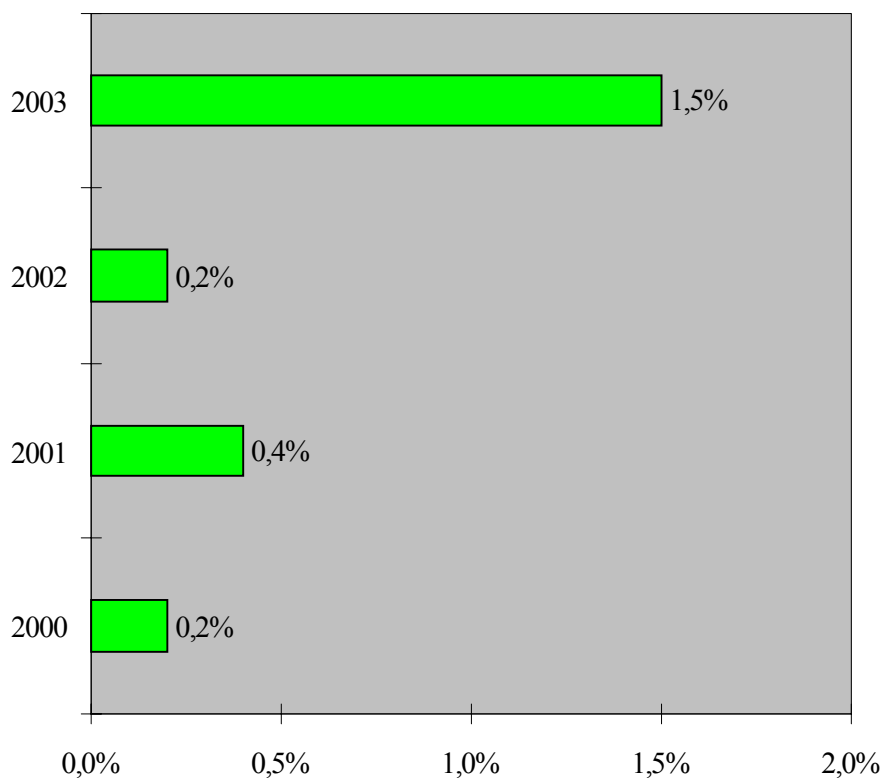
Σε κατάρτιση θεωρείται ότι συμμετείχαν όσοι στην ερώτηση “Σε τι σχολείο ή σχολή πήγαινε ή τι πρόγραμμα παρακολουθούσε;” έδωσαν την απάντηση **“Άλλη εκπαίδευση - Άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία δεν εντάσσονται στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα (π.χ. σεμινάρια, εκμάθηση Η/Υ, ξένες γλώσσες, επιμορφωτικά)”**. Η ερώτηση αυτή αφορούσε τις έρευνες του 2000, 2001 και 2002.

Σε ότι αφορά την “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 2003” οι πληροφορίες λήφθηκαν με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης. Η ερώτηση αυτή αφορούσε την παρακολούθηση **“μαθημάτων, σεμιναρίων, συνεδρίων ή ιδιαίτερων μαθημάτων ή επιμορφωτικών εκτός του κανονικού εκπαιδευτικού συστήματος (περιλαμβάνεται το σύστημα μαθητείας και τα απογευματινά και βραδινά τμήματα των τεχνικών σχολών)”**.

Είναι φανερό ότι στην έρευνα του 2003 η συμμετοχή σε κατάρτιση καλύπτει **μεγαλύτερο φάσμα προγραμμάτων**. Επίσης, με την υποβολή ξεχωριστής ερώτησης για την κατάρτιση δόθηκε μεγαλύτερη σημασία στη συμμετοχή σε κατάρτιση. Τα πιο πάνω είχαν ως αποτέλεσμα η συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 να παρουσιάζεται πολύ μεγαλύτερη σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Συνεπώς δεν μπορεί να γίνει **σύγκριση** των πληροφοριών για τη συμμετοχή σε κατάρτιση το 2003 με τις αντίστοιχες πληροφορίες για τα τρία προηγούμενα χρόνια.

Στο Σχεδιάγραμμα 73 φαίνεται παραστατικά το ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών σε κατάρτιση την περίοδο 2000-2003. Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 73 φαίνεται ότι **πολύ μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών συμμετείχε σε δραστηριότητες κατάρτισης** την περίοδο 2000-2003. Το ποσοστό συμμετοχής ήταν **0,2%** για το 2000, **0,4%** για το 2001, **0,2%** για το 2002 ενώ το 2003 αυξήθηκε στο **1,5%**. Βέβαια η αύξηση που παρατηρήθηκε οφείλεται στο διαφορετικό τρόπο συγκέντρωσης των σχετικών με την κατάρτιση πληροφοριών που έγινε στα πλαίσια της έρευνας για το 2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 73
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

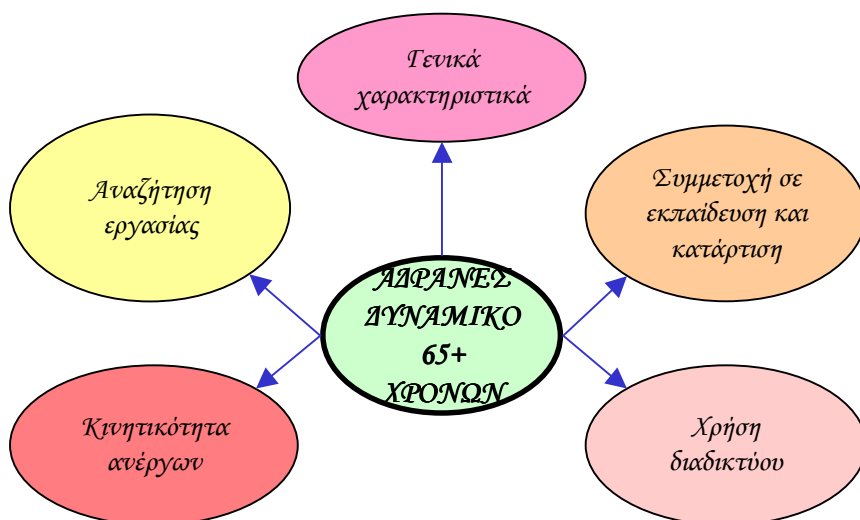
Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει ουσιαστικό κίνητρο για παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης αφού ελάχιστα αδρανή άτομα αυτής της ηλικιακής ομάδας επιθυμούν την ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας. Κατά συνέπεια δεν εμφανίζεται ενδιαφέρον για παρακολούθηση τέτοιων προγραμμάτων τα οποία κατά κανόνα παρέχουν γνώσεις / δεξιότητες για εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών σε κατάρτιση την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 5.15 του Παραρτήματος 5.

8. ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω για την περίοδο 2000-2003. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω ήταν **67.475** άτομα το 2000, **70.221** άτομα το 2001, **70.914** άτομα το 2002 και **71.614** άτομα το 2003.

Οι πληροφορίες για τις οποίες γίνεται ανάλυση στη συνέχεια αφορούν τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω, τους λόγους αδράνειας και την επιθυμία για εργασία, την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω, τη χρήση του διαδικτύου από αυτούς και τέλος τη συμμετοχή τους σε εκπαίδευση και κατάρτιση.

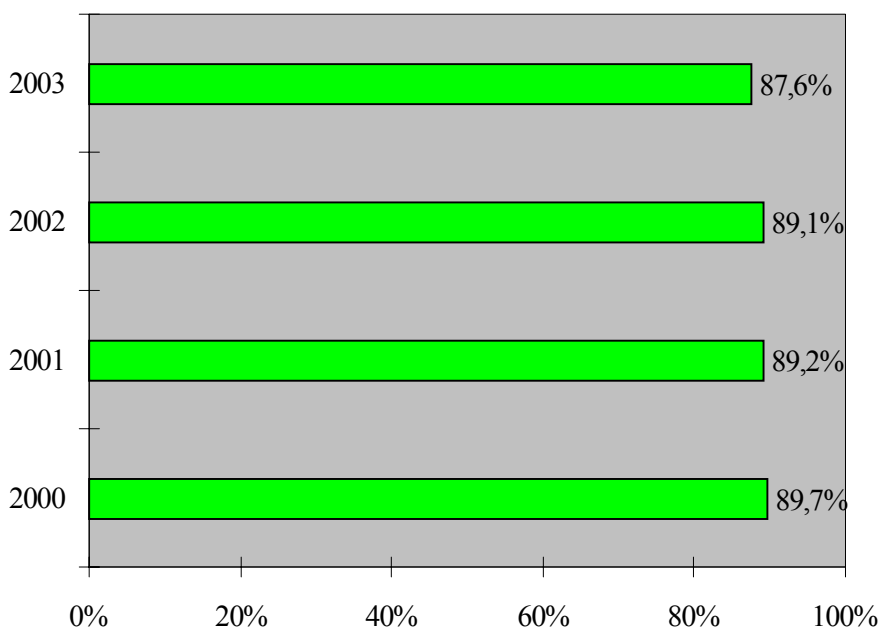
Τα άτομα της τρίτης ηλικίας, δηλαδή όσοι είναι 65 χρονών και άνω, δεν συμμετέχουν στη μεγάλη πλειοψηφία τους στην αγορά εργασίας, επειδή λόγω ηλικίας στην πλειοψηφία τους δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις απαιτήσεις των διαφόρων επαγγελμάτων.

Συνεπώς το **ποσοστό αδράνειας** για αυτή την ηλικιακή ομάδα του πληθυσμού (65 χρονών και άνω) είναι **πολύ μεγάλο**. Υπενθυμίζεται

ότι το ποσοστό αδράνειας υπολογίζεται με τη διαίρεση του αδρανούς δυναμικού με το συνολικό ανθρώπινο δυναμικό της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας.

Στο Σχεδιάγραμμα 74 παρουσιάζεται η μεταβολή του ποσοστού αδράνειας του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 74
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 74 το **ποσοστό αδράνειας** μεταξύ του πληθυσμού 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 και άνω ήταν γύρω στο **90,0%**.

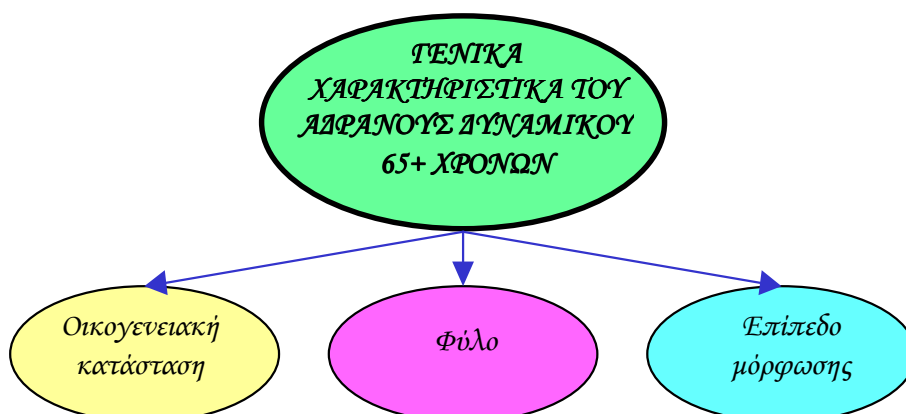
Παρόλο που το 2003 σημειώθηκε μικρή μείωση του ποσοστού αδράνειας στο **87,6%** εντούτοις δεν διαφοροποιείται η διαπίστωση ότι η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού ηλικίας 65 χρονών και άνω δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας. Αξιοσημείωτο είναι όμως το

γεγονός ότι πάνω από 1 στα 10 άτομα ηλικίας 65 χρονών και άνω εξακολουθούν να απασχολούνται.

Οι πληροφορίες για το ποσοστό αδράνειας του πληθυσμού ηλικίας 65 χρονών και άνω παρουσιάζονται στον πίνακα 6.1 του Παραρτήματος 6.

8.1. Γενικά χαρακτηριστικά

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες για τα γενικά χαρακτηριστικά του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω τα οποία αφορούν το φύλο, το επίπεδο μόρφωσης και την οικογενειακή κατάσταση.

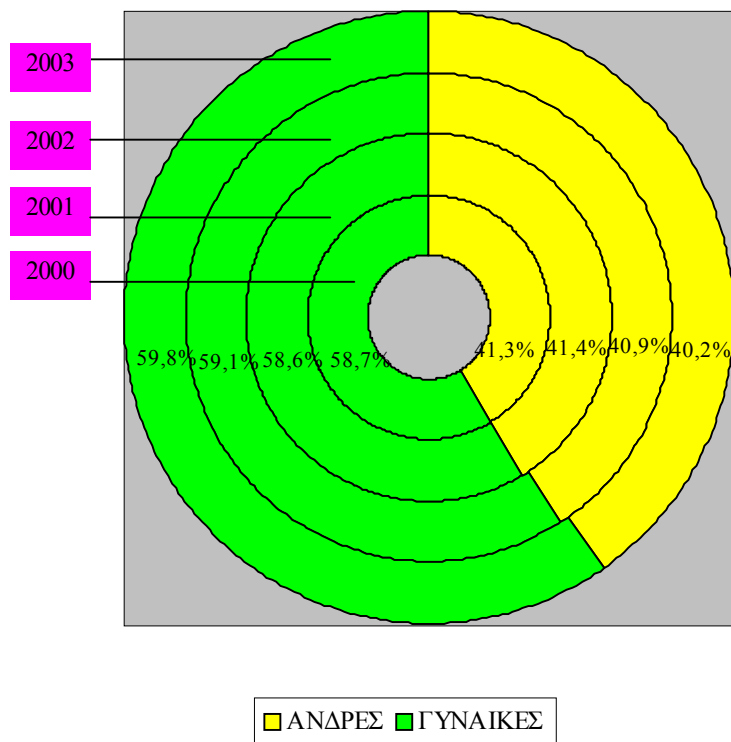

8.1.1. Φύλο

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 κατά φύλο εμφανίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 75.

Εξετάζοντας την **κατανομή κατά φύλο** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 διαπιστώνεται ότι **δεν παρατηρήθηκαν οποιεσδήποτε ουσιαστικές διαφοροποιήσεις**. Συγκεκριμένα ποσοστό **40,0%** περίπου του αδρανούς δυναμικού 65 χρονών και άνω είναι άνδρες ενώ το υπόλοιπο **60,0%** είναι γυναίκες.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 75
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Το ποσοστό των γυναικών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω είναι **χαμηλότερο συγκριτικά** με το αδρανές δυναμικό των άλλων ηλικιακών ομάδων, με εξαίρεση το αδρανές δυναμικό 15-24 χρονών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω **περιλαμβάνει και τους συνταξιούχους οι περισσότεροι από τους οποίους είναι άνδρες.**

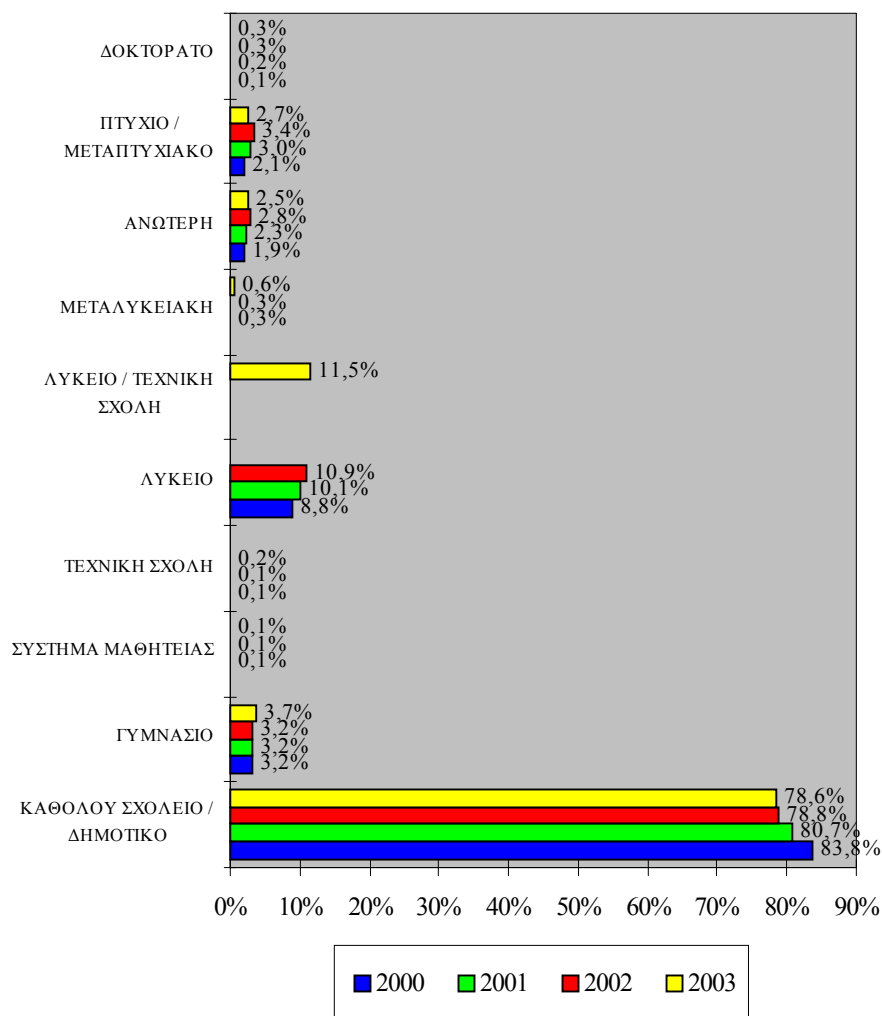
Οι πληροφορίες αναφορικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού 65 χρονών και άνω κατά φύλο εμφανίζονται στον πίνακα 6.2 του Παραρτήματος 5.

8.1.2. Επίπεδο μόρφωσης

Στο Σχεδιάγραμμα 76 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 κατά επίπεδο μόρφωσης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 76
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-
2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 76 η **συντριπτική πλειοψηφία** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω **δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού**. Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που είχαν τέτοιο επίπεδο μόρφωσης όμως μειώθηκε από **83,8%** το 2000 σε **78,6%** το 2003.

Με βάση τα πιο πάνω φαίνεται ότι το **μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω είναι πολύ χαμηλό**, γεγονός που αποδίδεται στις προ πεντηκονταετίας επικρατούσες συνθήκες σχετικά με το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου.

Ελάχιστες Σχολές Μέσης Παιδείας υπήρχαν ενώ λόγω φτώχειας μεγάλο μέρος του πληθυσμού δεν συνέχιζε τις σπουδές του μετά τη συμπλήρωση της φοίτησης στο δημοτικό σχολείο.

Οι πληροφορίες για το επίπεδο μόρφωσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω παρουσιάζονται στον πίνακα 6.3 του Παραρτήματος 6.

8.1.3. Οικογενειακή κατάσταση

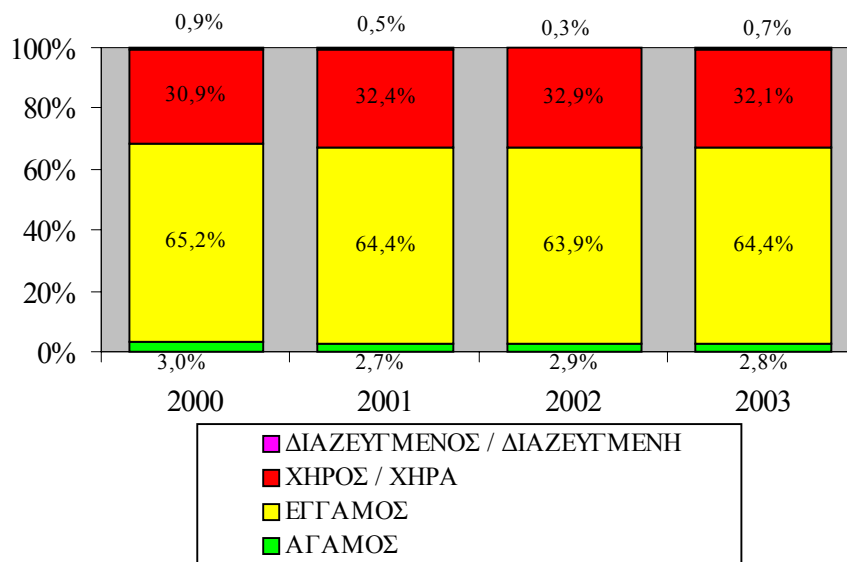
Στο Σχεδιάγραμμα 89 φαίνεται η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω σύμφωνα με την οικογενειακή του κατάσταση για την περίοδο 2000-2003.

Αναλύοντας το Σχεδιάγραμμα 77 διαπιστώνεται ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που την περίοδο 2000-2003 ήταν **χήροι / χήρες** είναι πολύ **μεγαλύτερο συγκριτικά με άλλες ηλικιακές ομάδες**.

Για παράδειγμα το 2003 ποσοστό **32,1%** του αδρανούς δυναμικού της πιο πάνω ηλικιακής ομάδας ήταν χήροι / χήρες σε σύγκριση με μόνο **8,9%** του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών.

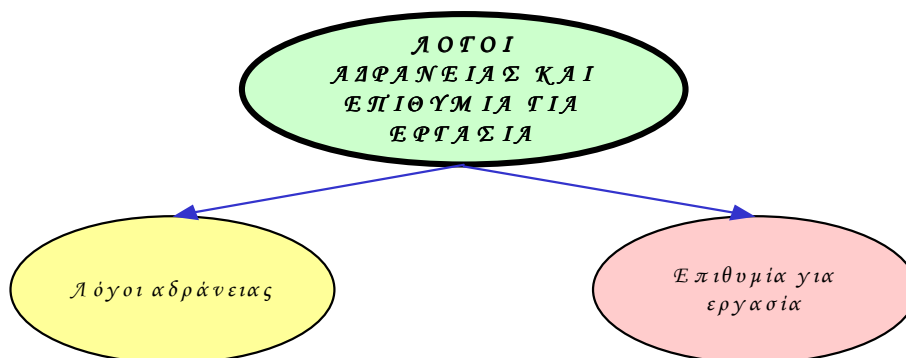
Οι πληροφορίες αναφορικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 κατά οικογενειακή κατάσταση παρουσιάζονται στον πίνακα 6.4 του Παραρτήματος 6.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 77
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ-
ΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

8.2. Λόγοι αδράνειας και επιθυμία για εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας (λόγοι αδράνειας) καθώς και για την επιθυμία του να εργαστεί.

8.2.1. Λόγοι αδράνειας

Στα πλαίσια της “Ερευνας Εργατικού Δυναμικού” ρωτήθηκαν όσοι δεν εργάζονταν να αναφέρουν πρώτα κατά πόσο ζητούσαν εργασία και μετά κατά πόσο έψαχναν για εργασία τις τελευταίες 4 εβδομάδες. Στη συνέχεια ζητήθηκε από όλους εκείνους που είτε δεν ζητούσαν εργασία ή αν ζητούσαν εργασία δεν έψαχναν κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες, να δηλώσουν το λόγο. Οι λόγοι για τους οποίους τα άτομα αυτά δεν έψαχναν για εργασία ονομάζονται για σκοπούς της παρούσας ανάλυσης ως “**λόγοι αδράνειας**”.

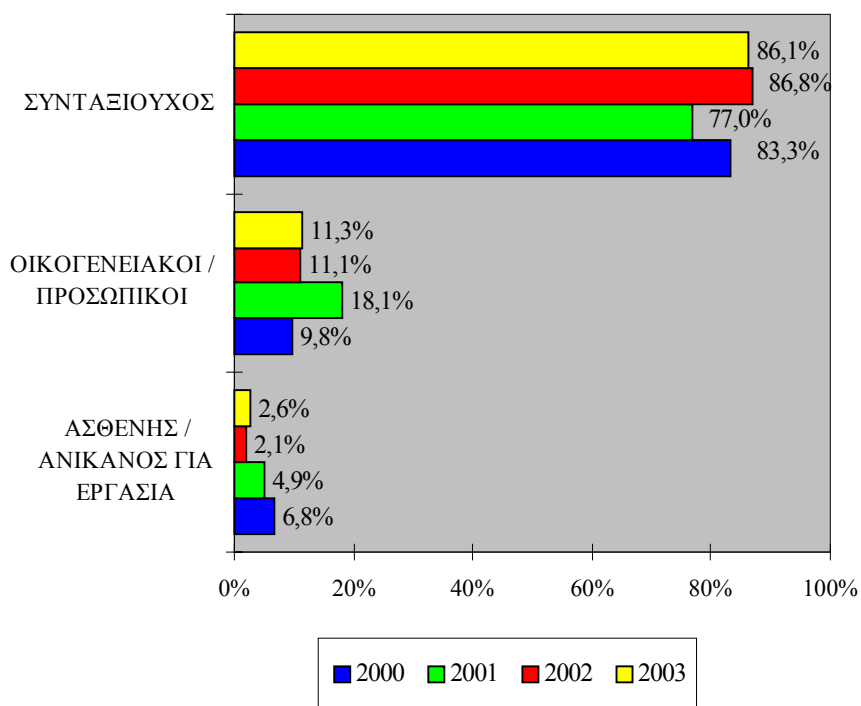
Εδώ σημειώνεται ότι αριθμός ατόμων που ανέφεραν ότι ζητούσαν εργασία αλλά δεν είχαν προβεί σε καμιά ενέργεια για εξασφάλιση εργασίας ή δεν ήταν διατεθειμένοι, αν έβρισκαν εργασία, να την αναλάβουν μέσα σε δυο εβδομάδες, ταξινομήθηκαν ως οικονομικά αδρανείς. Στην περίπτωση αυτή ως λόγος αδράνειας θεωρείται το γεγονός ότι “δεν βρήκε ακόμη εργασία”. Επίσης οικονομικά αδρανή θεωρούνται και τα άτομα εκείνα που βρήκαν εργασία η οποία όμως θα αρχίσει σε διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Στο Σχεδιάγραμμα 78 εμφανίζονται παραστατικά οι κυριότεροι λόγοι αδράνειας του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω για την περίοδο 2000-2003. Όπως αναμενόταν η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού 65 χρονών και άνω δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας επειδή είναι **συνταξιούχοι**. Σημειώνεται ότι το όριο αφυπηρέτησης είναι τα 63 χρόνια για τον ιδιωτικό τομέα και τα 60 για το δημόσιο τομέα. Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που ήταν **συνταξιούχοι** την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **77,0%** και **86,8%**.

Άλλοι λόγοι αδράνειας που αναφέρθηκαν ήταν **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι και ασθένεια /ανικανότητα για εργασία**.

Οι πληροφορίες αναφορικά με την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 κατά λόγο αδράνειας παρουσιάζονται στον πίνακα 6.5 του Παραρτήματος 6.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 78
ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

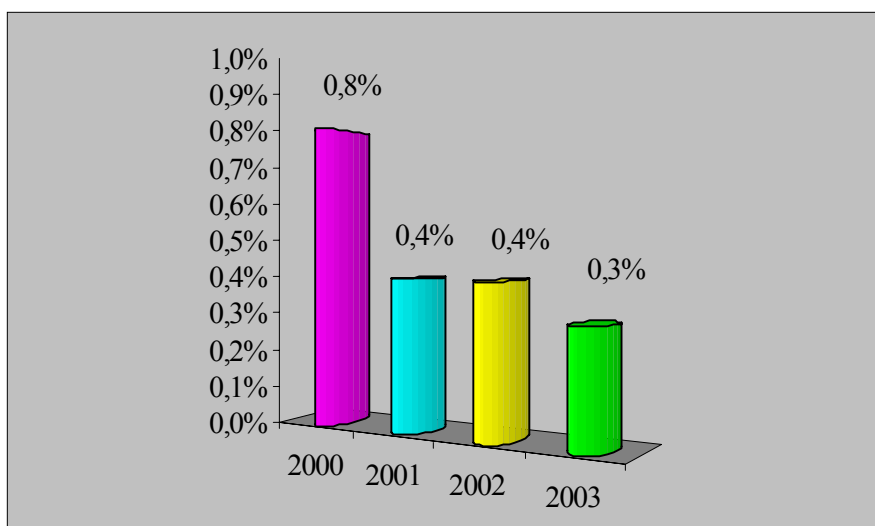

8.2.2. Επιθυμία για εργασία

Στο αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω που δεν έψαχνε για εργασία, υποβλήθηκε ερώτηση κατά πόσο θα ήθελε να εργαστεί. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχουν αδρανή άτομα που να δήλωσαν ότι έψαχναν για εργασία ή αδρανή άτομα που να ανέφεραν ότι βρήκαν εργασία την οποία θα αναλάμβαναν σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Στο Σχεδιάγραμμα 79 εμφανίζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 79
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
65+ ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕ ΝΑ
ΕΡΓΑΣΤΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

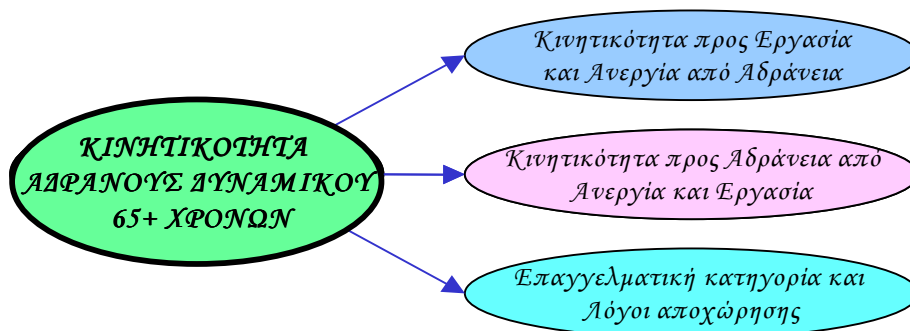
Με βάση το Σχεδιάγραμμα 79 προκύπτει ότι **ελάχιστο ποσοστό** αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω, την περίοδο 2000-2003, **επιθυμούσαν να εργαστούν**. Υπενθυμίζεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω είναι συνταξιούχοι.

Η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 κατά επιθυμία για εργασία παρουσιάζεται στον πίνακα 6.6 του Παραρτήματος 6.

8.3. Κινητικότητα αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύονται πληροφορίες σχετικά με την κινητικότητα του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται αφορούν την κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια και την κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία.

Επίσης αναλύονται πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Με τον όρο **κινητικότητα** εννοούμε την αλλαγή της κυριότερης ασχολίας του ανθρώπινου δυναμικού (εργασία, ανεργία, αδράνεια) από τον ένα χρόνο στον άλλο. Για παράδειγμα ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 65 χρονών και άνω που φέτος εργάζονται ενώ ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς, αποτελούν την κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα.

Σημειώνεται ότι λόγω του **μικρού αριθμού** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω, που ένα χρόνο πριν εργάζονταν, δεν μπορεί να γίνει ανάλυση αναφορικά με την κατανομή τους κατά **τομέα οικονομικής δραστηριότητας** και κατά **επαγγελματική υπόσταση** εργασίας που είχαν ένα χρόνο πριν.

8.3.1. Κινητικότητα προς εργασία και ανεργία από αδράνεια

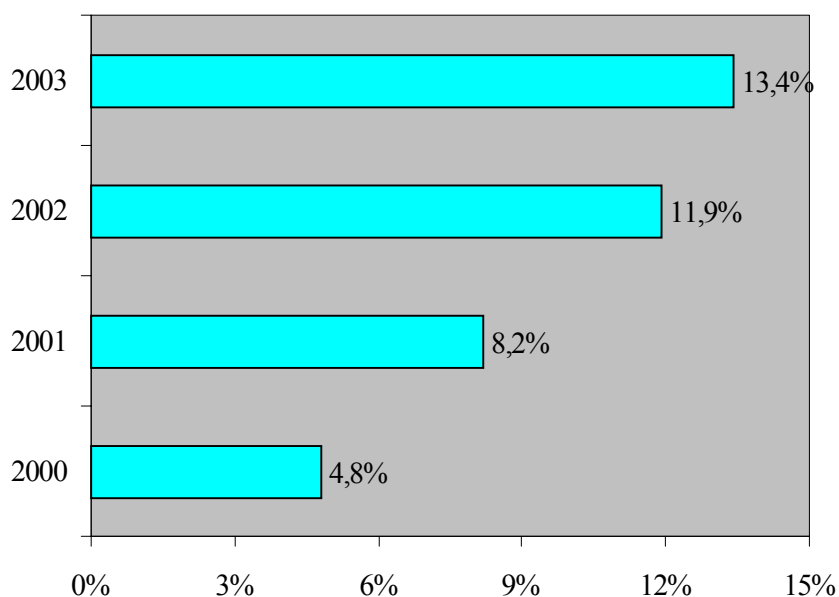
Σε αυτό το μέρος εξετάζονται πληροφορίες για τις εκροές του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω προς εργασία και ανεργία.

Ο αριθμός των απασχολουμένων ηλικίας 65 χρονών και άνω που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς εργασία από αδράνεια** για τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα. Η κινητικότητα αυτή ανέρχεται σε **369** άτομα για το 2000, **680** άτομα για το 2001, **1.037** άτομα για το 2002 και **1.343** άτομα το 2003. Ωστόσο, για εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας θα πρέπει αυτή να υπολογισθεί ως ποσοστό στο σύνολο των απασχολουμένων ηλικίας 65 χρονών και άνω.

Στο Σχεδιάγραμμα 80 παρουσιάζεται, για την περίοδο 2000-2003, το ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 65 χρονών και άνω που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 80
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ
ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Από εξέταση του Σχεδιαγράμματος 80 διαπιστώνεται ότι την περίοδο 2000-2003 σημειώθηκε **συνεχής αύξηση** στο ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 65 χρονών και άνω που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς.

Συγκεκριμένα, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από **4,8%** το 2000 σε **13,4%** το 2003. Επίσης, παρατηρήθηκε και **αριθμητική αύξηση** όπως φαίνεται και στην πρώτη παράγραφο. Το συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι όλο και μεγαλύτερος αριθμός αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω **επανεντάσσεται στην αγορά εργασίας** από την οποία αποχωρεί κυρίως λόγω συνταξιοδότησης.

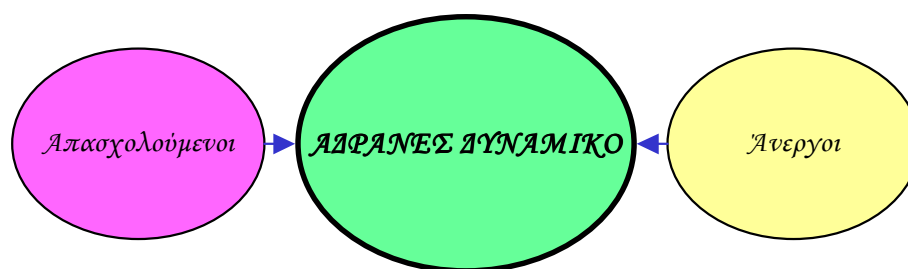
Περισσότερες πληροφορίες για το ποσοστό των απασχολουμένων ηλικίας 65 χρονών και άνω, της περιόδου 2000-2003, που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς φαίνονται στον πίνακα 6.7 του Παραρτήματος 6.

Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 65 χρονών και άνω που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς αποτελούν την **κινητικότητα προς ανεργία από αδράνεια** για αυτή την ομάδα ηλικίας.

Στην προκειμένη περίπτωση δεν είναι δυνατό να γίνει ανάλυση της κινητικότητας προς ανεργία από αδράνεια, αφού τόσο το 2000 όσο και το 2002 δεν υπήρχε κανένας άνεργος ηλικίας 65 χρονών και άνω ενώ το 2001 ο αριθμός τους ήταν μόνο 162 άτομα και το 2003 μόνο 62 άτομα.

8.3.2. Κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία και εργασία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι εισροές στην αδράνεια από εργασία και ανεργία σε σχέση βέβαια με το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω.

Η **κινητικότητα προς αδράνεια από ανεργία** φαίνεται από τον αριθμό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι. Η κινητικότητα αυτή ανήλθε σε **221** άτομα το **2000**, σε **171** άτομα το **2001** άτομα, ενώ το **2002** και **2003** κανένα

αδρανές άτομο αυτής της ηλικιακής ομάδας δεν ανέφερε ότι τον προηγούμενο χρόνο ήταν άνεργος.

Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω που ένα χρόνο προηγουμένως εργάζονταν αποτελεί την **κινητικότητα προς αδράνεια από εργασία** για αυτή την ηλικιακή ομάδα. Η κινητικότητα αυτή ανερχόταν σε **1.147** άτομα κατά το 2000, σε **1.091** άτομα κατά το 2001, σε **1.059** άτομα κατά το 2002 και σε **1.656** άτομα το 2003.

Με στόχο την εκτίμηση του μεγέθους της κινητικότητας, στο Σχεδιάγραμμα 81 υπολογίζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που ένα χρόνο πριν είτε εργάζονταν είτε ήταν άνεργοι.

Παράλληλα, παρουσιάζεται το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που ήταν αδρανείς τόσο κατά τον υπό εξέταση χρόνο όσο και κατά τον προηγούμενο χρόνο.

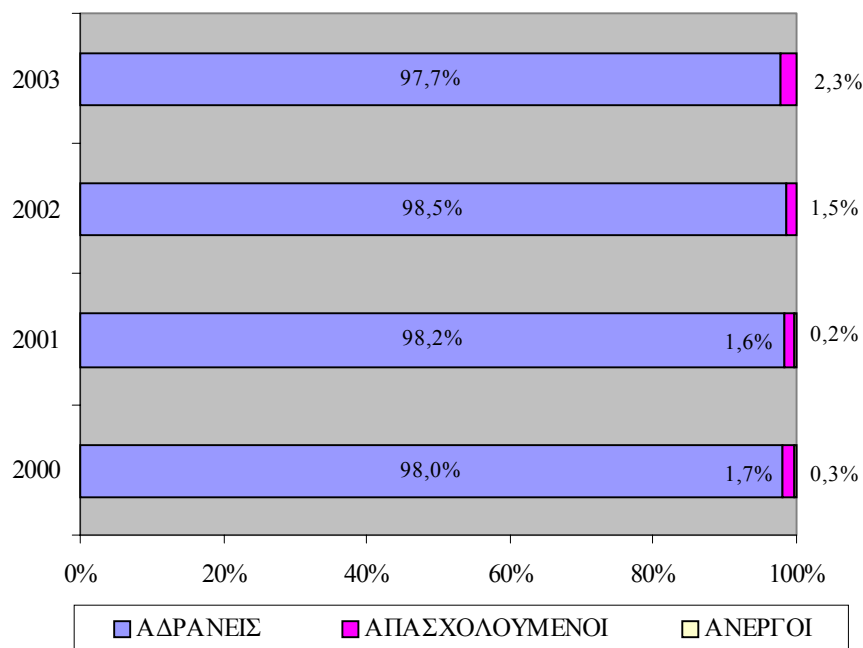
Όπως αναμενόταν **πολύ μικρό ποσοστό** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω **εργάζονταν τον προηγούμενο χρόνο**. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **1,5%** και **2,3%**. Εκτιμάται ότι το μεγαλύτερο μέρος της κινητικότητας αυτής αποτελείται από άτομα που αφυπηρετούν. Υπενθυμίζεται ότι η πολύ μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας προέβαλε ως λόγο αδράνειας τη συνταξιοδότηση.

Το **ποσοστό** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που ανέφεραν ότι **ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι** είναι ακόμη μικρότερο. Μάλιστα τόσο το 2002 όσο και το 2003 κανένα αδρανές άτομο αυτής της ηλικιακής ομάδας δεν ανέφερε ότι ένα χρόνο πριν ήταν άνεργο.

Τέλος επισημαίνεται ότι η **συντριπτική πλειοψηφία** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω ήταν **αδρανείς και τον προηγούμενο χρόνο**.

Οι πληροφορίες για τον αριθμό και το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω της περιόδου 2000-2003, που ένα χρόνο πριν ήταν άνεργοι, παρουσιάζονται στον πίνακα 6.8 του Παραρτήματος 6, ενώ αυτών που εργάζονταν στον πίνακα 6.9 του Παραρτήματος 6.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 81
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ, ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003**

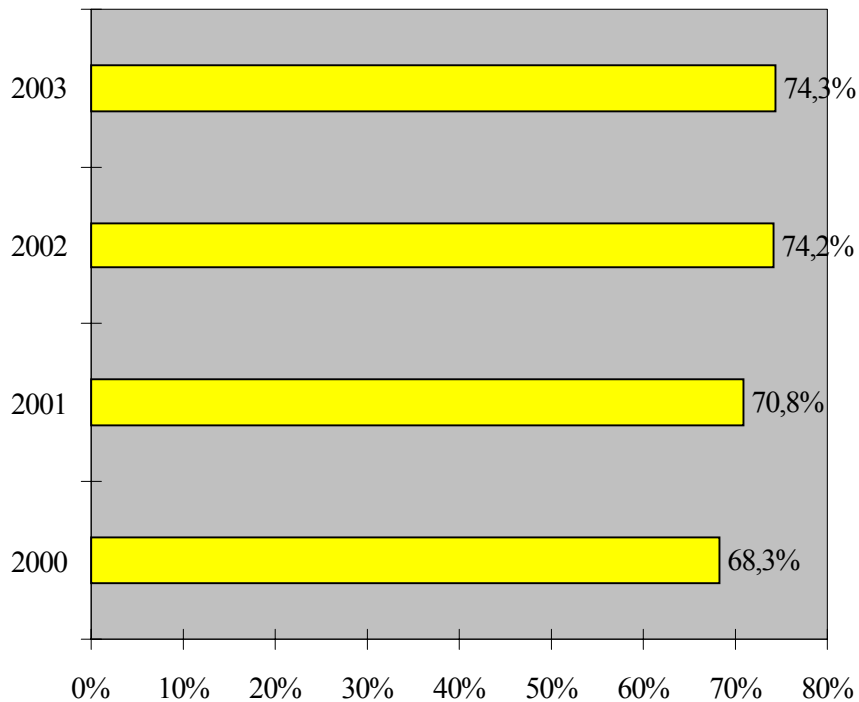

8.3.3. Επαγγελματική κατηγορία και λόγοι αποχώρησης

Τα άτομα που δεν εργάζονταν κατά τη διάρκεια της έρευνας ρωτήθηκαν κατά πόσο είχαν εργαστεί προηγουμένως. Ακολουθώς για όσους είχαν εργασθεί τα τελευταία 7 χρόνια συγκεντρώθηκαν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας καθώς και τους λόγους αποχώρησης από αυτή.

Στο Σχεδιάγραμμα 82 παρουσιάζεται παραστατικά το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω της περιόδου 2000-2003 με προηγούμενη εργασιακή πείρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 82
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
65+ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

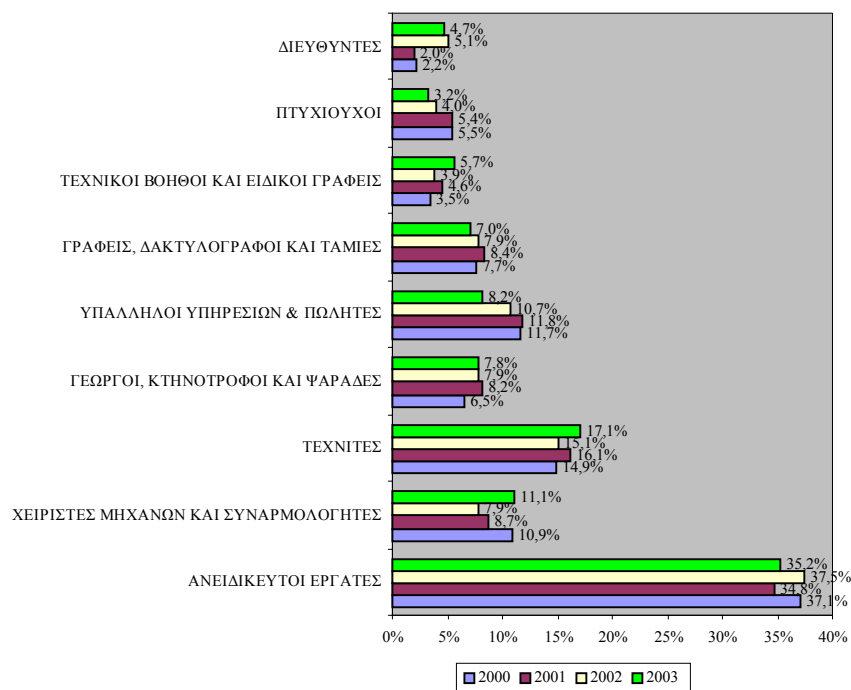
Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 82 το **μεγαλύτερο μέρος** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω είχαν **προηγούμενη εργασιακή πείρα**. Μάλιστα κατά την περίοδο 2000-2003 παρουσιάστηκε αύξηση στο ποσοστό εκείνων που είχαν εργαστεί προηγουμένως από **68,3%** το 2000 σε **74,3%** το 2003. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι **σημαντικό ποσοστό** αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω ανέφεραν ότι **δεν είχαν εργαστεί προηγουμένως**.

Οι πληροφορίες για την κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω της περιόδου 2000-2003 ανάλογα με το αν εργάστηκε προηγουμένως εμφανίζονται στον πίνακα 6.10 του Παραρτήματος 6.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της προηγούμενης εργασίας⁹ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω είναι το **επάγγελμα στο οποίο απασχολούνταν**. Για σκοπούς της παρούσας μελέτης η ανάλυση που γίνεται καλύπτει τις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως αυτές έχουν οριστεί στα πλαίσια του διεθνούς κώδικα ταξινόμησης επαγγελμάτων **ISCO 1988**.

Στο Σχεδιάγραμμα 83 παρουσιάζεται παραστατικά η κατανομή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω της περιόδου 2000-2003 κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 83
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ-
ΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

⁹ Η ανάλυση αυτή αφορά το αδρανές δυναμικό που σταμάτησε να εργάζεται τα τελευταία 7 χρόνια

Αναλύοντας το Σχεδιάγραμμα 87 διαπιστώνεται ότι το **μεγαλύτερο ποσοστό** αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω της περιόδου 2000-2003, που σταμάτησαν να εργάζονται τα τελευταία 7 χρόνια, απασχολούνταν ως **“Ανειδίκευτοι εργάτες”**. Το ποσοστό που εργάζονταν σε αυτή την επαγγελματική κατηγορία κυμάνθηκε μεταξύ **34,8%** και **37,5%**.

Σημειώνεται ότι σε σύγκριση με τις άλλες ηλικιακές ομάδες του αδρανούς δυναμικού τα πιο πάνω ποσοστά είναι σημαντικά ψηλότερα. Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί στο χαμηλό μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω, αφού γύρω στο **80%** **δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού**.

Οι πληροφορίες για την επαγγελματική κατηγορία της προηγούμενης εργασίας του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 φαίνονται στον πίνακα 6.11 του Παραρτήματος 6.

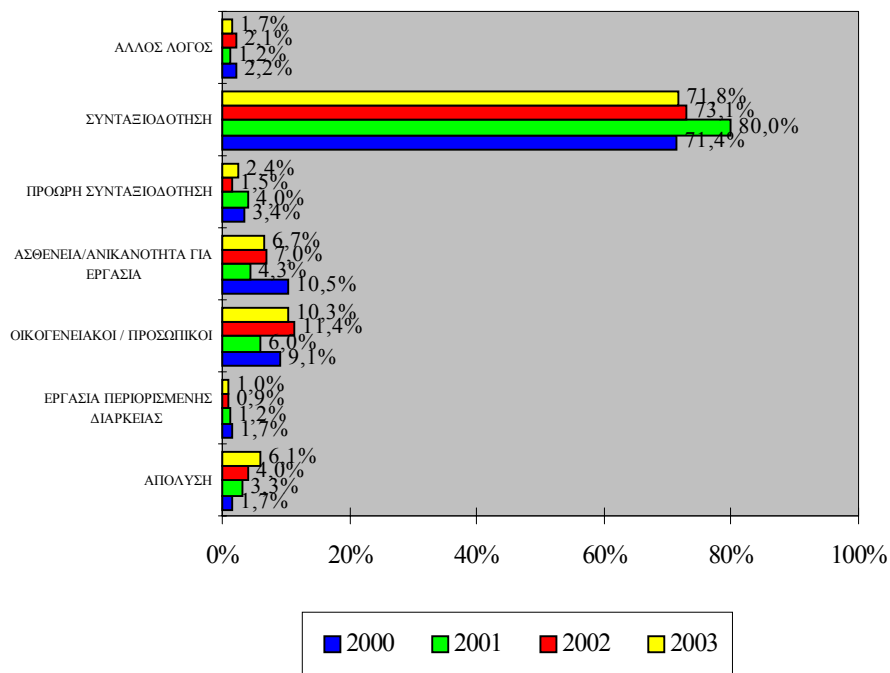
Η αποχώρηση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω από την προηγούμενη του εργασία αποδίδεται σε διάφορους λόγους όπως συνταξιοδότηση, ασθένεια / ανικανότητα για εργασία και οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι.

Στο Σχεδιάγραμμα. 84 εμφανίζονται παραστατικά οι λόγοι για τους οποίους το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω του 2000-2003 σταμάτησε να εργάζεται στην προηγούμενη του εργασία.

Από εξέταση των πληροφοριών του Σχεδιαγράμματος 84 προκύπτει ότι η **μεγάλη πλειοψηφία** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω, που σταμάτησαν να εργάζονται τα τελευταία 7 χρόνια, ανέφεραν ως λόγο αποχώρησης τη **συνταξιοδότηση** (περιλαμβανομένης και της πρόωρης). Ποσοστό που την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **74,2%** και **84,0%** προέβαλαν ως λόγο αποχώρησης από την προηγούμενη εργασία το λόγο αυτό. Σημειώνεται ότι περίπου το ίδιο ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω ανέφεραν ως λόγο για τον οποίο δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας το γεγονός ότι είναι συνταξιούχοι.

Οι πληροφορίες αυτές παρουσιάζονται σε μεγαλύτερη ανάλυση στον πίνακα 6.12 του Παραρτήματος 6.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 84
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003

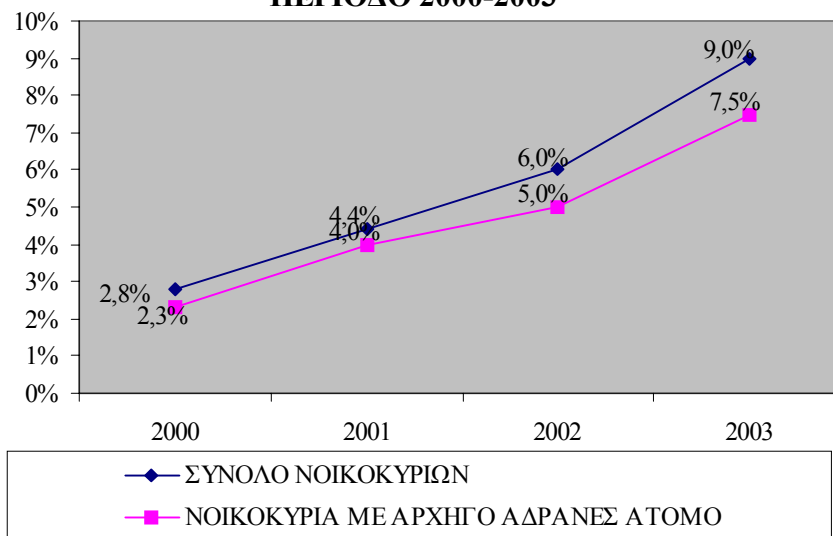
8.4. Χρήση διαδικτύου

Αντικείμενο του υποκεφαλαίου αυτού είναι η εξέταση του βαθμού εξοικείωσης του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω με τη νέα τεχνολογία (ηλεκτρονικοί υπολογιστές και σύνδεση με το διαδίκτυο) καθώς και ο βαθμός χρήσης του διαδικτύου. Σε ότι αφορά την εξοικείωση με τη νέα τεχνολογία οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα πλαίσια της “Έρευνας Εργατικού Δυναμικού”, αφορούν τα **νοικοκυριά που καλύφθηκαν και όχι τα άτομα**. Έτσι, στην περίπτωση αυτή η ανάλυση των πληροφοριών αφορά το **δείγμα των νοικοκυριών**.

Στο Σχεδιάγραμμα 85 παρουσιάζονται στοιχεία αναφορικά με το ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 65+ χρονών που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι. Η ανάλυση αφορά το σύνολο των νοικοκυριών καθώς και τα νοικοκυριά στα οποία ο αρχηγός είναι αδρανές άτομο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 85
ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΜΕ ΑΡΧΗΓΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

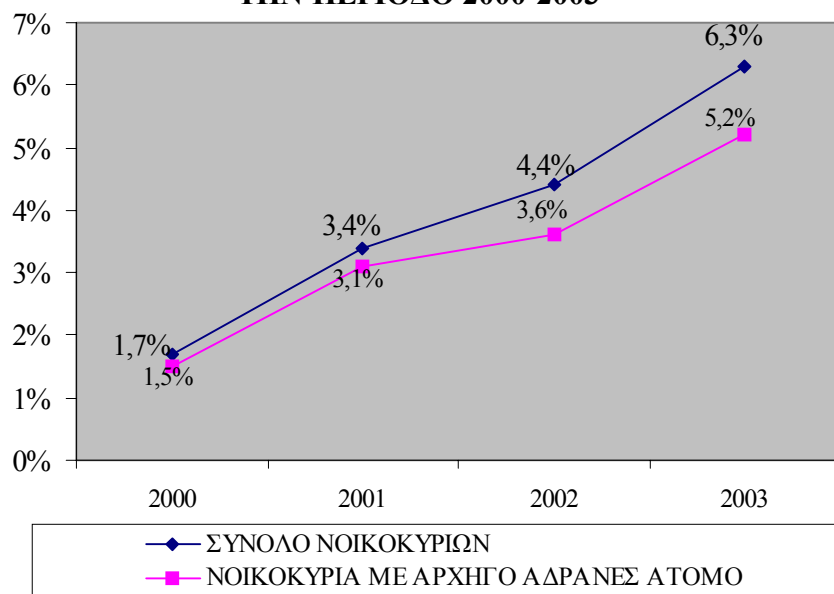

Από εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος αυτού προκύπτει ότι **πολύ μικρό ποσοστό νοικοκυριών** με αρχηγό ηλικίας 65 χρονών και άνω **διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι**. Το συμπέρασμα αυτό αφορά τόσο το σύνολο των νοικοκυριών όσο και τα νοικοκυριά με αρχηγό αδρανές άτομο. Λόγω ηλικίας ο βαθμός εξοικείωσης με τη νέα τεχνολογία είναι πολύ χαμηλός παρόλο που διαχρονικά εμφανίσθηκε αύξηση στο ποσοστό των νοικοκυριών που διαθέτουν ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Στο Σχεδιάγραμμα 86 εμφανίζονται πληροφορίες σχετικά με το **ποσοστό των νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 65+ χρονών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 86
ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΜΕ ΑΡΧΗΓΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΝΩΜΕΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

Με βάση το Σχεδιάγραμμα αυτό φαίνεται ότι **ελάχιστα νοικοκυριά** με αρχηγό άτομο ηλικίας 65 χρονών και άνω είναι **ενωμένα με το**

διαδίκτυο. Το συμπέρασμα αυτό αφορά τόσο το σύνολο των νοικοκυριών όσο και τα νοικοκυριά με αρχηγό αδρανές άτομο.

Πρόσθετα με τα πιο πάνω στοιχεία, κατά το 2002 και το 2003, έχουν συγκεντρωθεί πληροφορίες που αφορούν τον **αριθμό των ατόμων** (όχι τα νοικοκυριά) **που χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα.** Κατά το **2002** ποσοστό **0,9%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω ή 637 άτομα χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο έστω και μια φορά την εβδομάδα. Το **2003** ποσοστό **1,7%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω ή 1.196 άτομα ανέφεραν ότι χρησιμοποίησαν έστω και μια φορά την εβδομάδα το διαδίκτυο.

8.5. Συμμετοχή σε εκπαίδευση και κατάρτιση

Η συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω σε δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι το αντικείμενο με το οποίο καταπιάνεται το υποκεφάλαιο αυτό. Συγκεκριμένα, αναλύονται πληροφορίες αναφορικά με το ποσοστό **συμμετοχής** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω σε εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την περίοδο 2000-2003.

Όπως αναμενόταν από ανάλυση των στοιχείων φαίνεται ότι **δεν υπήρξε συμμετοχή σε εκπαίδευση** μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω. **Πολύ μικρή συμμετοχή εμφανίσθηκε σε δραστηριότητες κατάρτισης** το 2001, 2002 και 2003, ενώ το 2000 κανένα αδρανές άτομο ηλικίας 65 χρονών και άνω δεν συμμετείχε σε πρόγραμμα κατάρτισης.

Το **ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση** ήταν **0,2%** το 2001 και το 2003 και **0,1%** το 2002.

Οι πληροφορίες για τη συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω σε κατάρτιση την περίοδο 2000-2003 παρουσιάζονται στον πίνακα 6.13 του Παραρτήματος 6.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται οι κυριότερες διαπιστώσεις και συμπεράσματα που έχουν προκύψει από τη μελέτη. Οι εισηγήσεις, που διατυπώνονται με βάση τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα, αποσκοπούν στην ανάληψη ενεργειών και δράσεων για την υποβοήθηση / ενθάρρυνση του αδρανούς δυναμικού για ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας. Οι εισηγήσεις επικεντρώνονται σε θέματα της αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

9.1. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Σημαντικό μέρος του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας, δηλαδή είναι οικονομικά αδρανές. Το 2003 περίπου 198.900 άτομα ηλικίας 15 χρονών και άνω ήταν οικονομικά αδρανή, που ως ποσοστό του πληθυσμού της ίδιας ηλικίας ανερχόταν στο 36,8%. Ο αντίστοιχος αριθμός και ποσοστό για τα άτομα ηλικίας 15-64 χρονών ήταν περίπου 127.300 άτομα ή 27,8%.

Η ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας μέρους του αδρανούς δυναμικού, αναμένεται να συμβάλει στην περαιτέρω ενίσχυση της αγοράς εργασίας και την ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας.

9.1.1. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό της Κύπρου

- i. **Ο συνολικός αριθμός του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου ηλικίας 15 χρονών και άνω ήταν 203.671 άτομα το 2000, 200.038 άτομα το 2001, 200.952 άτομα το 2002 και 198.934 άτομα το 2003.**
- ii. **Το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15 χρονών και άνω είναι γυναίκες και για τα τέσσερα χρόνια της περιόδου 2000-2003 (ποσοστά μεταξύ 65,2% το 2003 και 67,0% το 2000). Ωστόσο, επισημαίνεται ότι οι γυναίκες αποτελούν το 50% περίπου του πληθυσμού, γεγονός που**

φανερώνει ότι η μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας αφορά κατά κύριο λόγο τις γυναίκες. Βέβαια η τάση που εμφανίστηκε την περίοδο 2000-2003 για μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που είναι γυναίκες είναι **ενδεικτική της ένταξης / επανένταξης αδρανούς γυναικείου δυναμικού** στην αγορά εργασίας κατά την περίοδο αυτή. Σημειώνεται ότι **μείωση** παρουσιάστηκε και στον αριθμό του αδρανούς γυναικείου δυναμικού από **136.400 άτομα** περίπου το 2000 σε **130.700 άτομα** περίπου το 2003.

- iii. Διαπιστώνεται συνεχής **μείωση του ποσοστού αδράνειας για τις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών, 40-54 χρονών και 65 χρονών και άνω** την περίοδο 2000-2003. Η μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στην περίπτωση του ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 25-39 χρονών (από **15,7%** το 2000 σε **11,8%** το 2003). Σε ότι αφορά τις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών και 40-54 χρονών η μείωση του ποσοστού αδράνειας φανερώνει την εμφάνιση τάσης για **ένταξη / επανένταξη** ανθρώπινου δυναμικού αυτών των ηλικιακών ομάδων στην αγορά εργασίας.
- iv. Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που δεν είχαν **καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού** παρουσιάζει σημαντική μείωση. Συγκεκριμένα, το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **48,5%** το 2000 σε **46,6%** το 2003. Η γενικότερη βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού φαίνεται να είναι ο κυριότερος λόγος για αυτή τη διαφοροποίηση. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι **περίπου το μισό αδρανές δυναμικό της Κύπρου εξακολουθούν να είναι άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο**, χαρακτηριστικό που φαίνεται ότι τους εμποδίζει να εξασφαλίσουν εργασία.
- v. Διαπιστώνεται ότι **όσο πιο ψηλά είναι τα ακαδημαϊκά προσόντα του ανθρώπινου δυναμικού τόσο πιο χαμηλό είναι το ποσοστό αδράνειας**. Ειδικότερα το ψηλότερο ποσοστό αδράνειας παρουσιάζεται για το μέρος εκείνο του ανθρώπινου δυναμικού που είτε δεν έχουν καθόλου μόρφωση είτε είναι απόφοιτοι δημοτικού. Αντίθετα το χαμηλότερο ποσοστό αδράνειας εμφανίζεται στην περίπτωση του ανθρώπινου δυναμικού που έχουν πτυχίο / μεταπτυχιακό και

δοκτοράτο, δηλαδή για το πιο μορφωμένο μέρος του πληθυσμού.

- vi. Φαίνεται να υπάρχει **τάση για αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που είναι συνταξιούχοι**. Συγκεκριμένα, ενώ το **2000** οι συνταξιούχοι αποτελούσαν το **33%** του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου, το **2003** το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **35,5%**. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στο γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται **αύξηση στην προσδοκώμενη διάρκεια ζωής** με αποτέλεσμα να εμφανίζεται αύξηση και στον αριθμό των συνταξιούχων. Αντίθετα, σημειώθηκε μείωση, από **32,2%** το 2000 σε **30,3%** το 2003, στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που ανέφεραν ως **λόγο αδράνειας “οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους”**. Το ίδιο συνέβηκε και για όσους ανέφεραν ότι είναι **ασθενείς / ανίκανοι για εργασία** (από **8,9%** το 2000 σε **8,1%** το 2003).
- vii. **Η επιθυμία του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου για εργασία διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα**. Το ποσοστό που επιθυμούσαν να εργασθούν κυμάνθηκε μεταξύ **5,0%** και **6,0%** για την περίοδο 2000-2003. Με άλλα λόγια η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού δεν επιθυμεί να εξασφαλίσει εργασία. Όμως επισημαίνεται ότι μέσα **στο 2003 γύρω στις 10.500 άτομα που ήταν οικονομικά αδρανή εξεδήλωσαν επιθυμία για εργασία**. Κατά συνέπεια παρόλο που το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που επιθυμεί να εργαστεί είναι χαμηλό εντούτοις ο αριθμός τους είναι αρκετά σημαντικός.
- viii. Πολύ μικρό ποσοστό (μεταξύ **4,9%** και **6,5%**) των απασχολούμενων ήταν οικονομικά αδρανείς τον προηγούμενο χρόνο. Το γεγονός αυτό είναι ενδεικτικό των **δυσκολιών που παρουσιάζονται για ένταξη / επανένταξη αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας**.
- ix. Εντοπίζεται **αύξηση** στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που εργάζονταν ένα χρόνο πριν και ανέφεραν ότι **απασχολούνταν σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα από 68,4% το 2000 σε 73,3% το 2003**. Αντίθετα, την ίδια περίοδο

εμφανίστηκε τάση για **μείωση** του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που ένα χρόνο πριν εργάζονταν σε επιχειρήσεις του **πρωτογενούς τομέα**. Η διαχρονική διαφοροποίηση της κατανομής του αδρανούς δυναμικού κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας της εργασίας που είχαν ένα χρόνο πριν συνάδει με την τάση που εμφανίζεται για αύξηση του ποσοστού των απασχολουμένων σε επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα και την παράλληλη μείωση του ποσοστού των απασχολουμένων στον πρωτογενή τομέα.

- x. Διαπιστώνεται **αύξηση** του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού οι οποίοι στην **προηγούμενη εργασία εργάζονταν ως “Τεχνίτες”**. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε από **10,2%** το 2000 σε **12,9%** το 2003. Αντίθετα, εμφανίζεται μείωση στο ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που στην προηγούμενη εργασία απασχολούνταν ως **“Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές”**. Στην περίπτωση αυτή το ποσοστό μειώθηκε από **11,5%** το 2000 σε **10,0%** το 2003. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που στην προηγούμενη εργασία απασχολούνταν ως **“Ανειδίκευτοι εργάτες”** διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο (γύρω στο **25,5%**) με εξαίρεση το 2003 όπου εμφανίστηκε αύξηση (**26,6%**). Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι ποσοστό μεταξύ **7%** και **8%** του αδρανούς δυναμικού εργάζονταν στην προηγούμενη τους εργασία ως **“Πτυχιούχοι”** και ανάλογο ποσοστό ως **“Τεχνικοί βοηθοί και ειδικοί γραφείς”**.
- xi. Ο **κυριότερος λόγος αποχώρησης** του αδρανούς δυναμικού της περιόδου 2000-2003 από την προηγούμενη εργασία είναι η **συνταξιοδότηση**, περιλαμβανομένης και της πρόωρης συνταξιοδότησης. Συγκεκριμένα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που συνταξιοδοτήθηκε είτε λόγω ορίου ηλικίας ή πρόωρα κυμαίνεται μεταξύ **35,2%** και **39,5%**. Άλλοι σημαντικοί λόγοι αποχώρησης είναι **οι οικογενειακοί / προσωπικοί, η ασθένεια / ανικανότητα για εργασία και η απόλυση**.
- xii. Το **ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση διατηρήθηκε στο ίδιο επίπεδο** κατά την περίοδο 2000-2003. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής

κυμάνθηκε μεταξύ **23,0%** και **23,9%**. Σημειώνεται ότι ένας από τους σημαντικούς λόγους για τους οποίους το αδρανές δυναμικό δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι η φοίτηση στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος. Ποσοστό που κυμαίνεται γύρω στο **24,0%** του αδρανούς δυναμικού ανέφεραν ως λόγο για τη μη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας το γεγονός ότι ήταν **μαθητές / φοιτητές**.

- xiii. Το **ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση είναι σημαντικά χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση. Επισημαίνεται, ότι εκτός από τη συμμετοχή σε εκπαίδευση, άλλοι **σημαντικοί λόγοι αδράνειας** είναι η συνταξιοδότηση, οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι και ασθένεια / ανικανότητα για εργασία. Το **95%** περίπου του αδρανούς δυναμικού ανέφερε τους πιο πάνω λόγους, ως τους λόγους για τους οποίους δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας. Είναι φανερό ότι η συντριπτική πλειοψηφία αν όχι η ολότητα των ατόμων αυτών δεν νοιώθουν την ανάγκη να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης. Το γεγονός αυτό εξηγεί το πολύ χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού σε κατάρτιση, που το **2002** ανερχόταν σε μόλις **0,5%**. Το **2003** ανήλθε στο **13,5%** εξαιτίας της ειδικής διερεύνησης.

9.1.2. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών

- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών ανερχόταν σε **52.432** άτομα το 2000, **49.680** άτομα το 2001, **51.834** άτομα το 2002 και **50.720** άτομα το 2003.
- ii. Εντοπίζεται τάση για **μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είναι γυναίκες**. Συγκεκριμένα ενώ το **2000** οι αδρανείς γυναίκες ηλικίας 15-24 χρονών αποτελούσαν το **55,9%** του συνολικού αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας κατά το **2003** το αντίστοιχο ποσοστό ήταν **54,1%**. Η τάση που εμφανίστηκε συνάδει με εκείνη για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού όπου επίσης παρουσιάστηκε μείωση στο **μερίδιο των**

αδρανών γυναικών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού (από 67,0% το 2000 σε 65,7% το 2003). Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είναι γυναίκες παρουσιάζεται σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού. Το γεγονός αυτό φανερώνει ότι **η μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας αφορά κυρίως τις μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες.**

- iii. Ποσοστό πέραν του **90%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών **δεν συμμετείχε στην αγορά εργασίας** επειδή ήταν είτε **μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας ή φοιτητές Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.** Εξάλλου ποσοστό που την τετραετία 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **5,6%** και **7,0%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών επικαλέστηκαν **οικογενειακό / προσωπικό λόγο** για τη μη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας.
- iv. Το **ποσοστό των απασχολουμένων** ηλικίας 15-24 χρονών που τον **προηγούμενο χρόνο ήταν οικονομικά αδρανείς** αυξήθηκε σημαντικά από **24,5%** το 2000 σε **30,4%** το 2001 ενώ το 2002 σημείωσε αισθητή υποχώρηση φθάνοντας το **20,7%**. Το 2003 το ποσοστό αυτό παρουσίασε αύξηση στο **24,6%**. Σημειώνεται ότι η διακίνηση των ατόμων ηλικίας 15-24 χρονών προς εργασία από αδράνεια αφορά κυρίως **νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας** απόφοιτους Σχολών Μέσης Παιδείας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια το μέγεθος της διακίνησης προσδιορίζεται από διάφορους παράγοντες όπως η έφεση για περαιτέρω σπουδές και η καθυστέρηση στη συμπλήρωση των σπουδών.
- v. Το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που είχαν **προηγούμενη εργασιακή πείρα** (γύρω στο 5% του συνόλου) εργάζονταν σε επαγγέλματα της επαγγελματικής κατηγορίας **“Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές”**. Το ποσοστό που απασχολούνταν σε αυτά τα επαγγέλματα παρουσίασε σημαντική αύξηση από **30,7%** το 2000 σε **50,4%** και **50,2%** το 2001 και 2002 αντίστοιχα, ενώ το 2003 υποχώρησε στο **40,1%**. Αντίθετα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού 15-24 χρονών με προηγούμενη

εργασιακή πείρα ως “**Ανειδίκευτοι Εργάτες**” σημείωσε σημαντική μείωση από **32,1%** το 2000 σε **6,4%** το 2003.

- vi. Οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** αποτελούσαν τον **κυριότερο λόγο** για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών αποχώρησε από την προηγούμενη του εργασία. Σημειώνεται, ότι περισσότερα από τα μισά αδρανή άτομα ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν αυτό ως το λόγο αποχώρησης τους από την προηγούμενη εργασία. Δεύτερος σε σημασία λόγος ήταν η **εκπαίδευση / επιμόρφωση**.
- vii. Το **ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση αυξήθηκε από 88,9%** το 2000 σε **90,5%** τόσο το 2001 όσο και το 2002. Το 2003 σημειώθηκε ελαφρά μείωση στο πιο πάνω ποσοστό (**88,0%**). Σημειώνεται ότι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι η **φοίτηση σε Σχολές Μέσης Παιδείας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**. Ποσοστό που την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **90,1%** και **91,6%** ανέφεραν τον πιο πάνω λόγο ως το λόγο για τη μη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.
- viii. Το **ποσοστό συμμετοχής του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε κατάρτιση είναι σημαντικά χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση. Αναφέρεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών είναι είτε μαθητές Σχολών Μέσης Παιδείας είτε φοιτητές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι λόγω των μαθημάτων που παρακολουθούν, ελάχιστο ελεύθερο χρόνο διαθέτουν για παρακολούθηση δραστηριοτήτων κατάρτισης. Επισημαίνεται ότι το **ποσοστό συμμετοχής** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών **σε κατάρτιση** κυμαίνεται μεταξύ **0,4%** και **0,6%**. Το 2003 το ποσοστό ανήλθε στο **49,9%** εξαιτίας της ειδικής διερεύνησης.

9.1.3. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών

- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών ήταν **52.201** άτομα το 2000, **48.431** άτομα το 2001, **45.493** άτομα το 2002 και **43.451** άτομα το 2003.
- ii. Την περίοδο 2000-2003 εμφανίσθηκε τάση για **συνεχή μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που είναι γυναίκες**. Ειδικότερα, το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **87,5%** το 2000 σε **84,0%** το 2003. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τη μείωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που εμφανίσθηκε την ίδια περίοδο είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική ελάττωση του αδρανούς γυναικείου δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας. Έτσι ενώ το 2000 το **αδρανές γυναικείο δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών** ήταν **45.671** άτομα το 2003 μειώθηκε στα **36.507** άτομα. Η εξέλιξη αυτή υποδηλώνει την **ένταξη / επανένταξη** αδρανούς γυναικείου δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών στην αγορά εργασίας.
- iii. Διαπιστώνεται τάση για **μείωση** του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που είναι είτε **απόφοιτοι δημοτικού ή δεν είχαν καθόλου μόρφωση**. Το ποσοστό με τέτοιο επίπεδο μόρφωσης μειώθηκε από **37,0%** το 2000 σε **32,4%** το 2003. Παράλληλα εμφανίστηκε τάση για **αύξηση** του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας με **ψηλού επιπέδου ακαδημαϊκά προσόντα** όπως απόφοιτοι με μεταλυκειακή και ανώτερη μη πανεπιστημιακή μόρφωση και απόφοιτοι με πτυχίο ή μεταπτυχιακό. Η βελτίωση του **μορφωτικού επιπέδου** του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου φέρεται να είναι ο κυριότερος λόγος για την πιο πάνω διαφοροποίηση. Ωστόσο, η αύξηση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού με ψηλού επιπέδου ακαδημαϊκά προσόντα ίσως να υποδηλώνει αδυναμία της αγοράς εργασίας για **απορρόφηση των αποφοίτων Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης**.
- iv. Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο το αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας

είναι για **οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους**. Συγκεκριμένα το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών που επικαλέστηκαν τον πιο πάνω λόγο κυμάνθηκε μεταξύ **73,0%** και **78,7%**. Άλλος σημαντικός λόγος που αναφέρθηκε από το αδρανές δυναμικό αυτής της ηλικιακής ομάδας είναι το γεγονός ότι ήταν **“ασθενείς / ανίκανοι για εργασία”**. Μάλιστα κατά την υπό εξέταση περίοδο εμφανίσθηκε τάση για αύξηση του ποσοστού εκείνων που ανέφεραν τον πιο πάνω λόγο από **14,9%** το 2000 σε **17,2%** το 2003.

- v. **Σημαντικό ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003 ανέφεραν ότι επιθυμούσαν να εργαστούν.** Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **14,0%** και **16,3%**. Η επιθυμία για εργασία μεταξύ του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών βρισκόταν σε **ψηλότερο επίπεδο** από ότι για το σύνολο του αδρανούς δυναμικού. Σημειώνεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας για οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους, κυρίως λόγω φροντίδας μικρών παιδιών και νοικοκυριού. Φαίνεται ότι σημαντικό μέρος των ατόμων αυτών θα ήταν διατεθειμένα να εργαστούν αν αντιμετωπίζονταν αποτελεσματικά τα πιο πάνω προβλήματα.
- vi. Πολύ μικρό ποσοστό απασχολούμενων ηλικίας 25-54 χρονών ανέφεραν ότι την **προηγούμενη χρονιά ήταν οικονομικά αδρανείς**. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε μεταξύ **2,4%** και **3,8%** την περίοδο 2000-2003. Για σκοπούς σύγκρισης αναφέρεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό για τους απασχολούμενους **ηλικίας 15-24 χρονών** κυμάνθηκε μεταξύ **24,5%** και **30,4%**. Η μεγάλη διαφορά που παρατηρείται οφείλεται στο ότι, στην μεγάλη του πλειοψηφία, το αδρανές δυναμικό 25-54 χρονών δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας για οικογενειακούς / προσωπικούς λόγους, γεγονός που εμποδίζει σε μεγάλο βαθμό την ένταξη / επανένταξη του στην αγορά εργασίας. Αντίθετα το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών αποτελείται από μαθητές / φοιτητές οι οποίοι με τη συμπλήρωση των σπουδών τους εντάσσονται στην αγορά εργασίας.

- vii. Η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που τον προηγούμενο χρόνο εργάζονταν, απασχολούνταν σε **επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα**. Μάλιστα την περίοδο 2000-2003 εμφανίσθηκε τάση για **αύξηση** του ποσοστού αυτού από **75,4%** το 2000 σε **81,2%** το 2003. Ταυτόχρονα παρουσιάστηκε μείωση στο αντίστοιχο ποσοστό όσων ένα χρόνο προηγουμένως εργάζονταν σε επιχειρήσεις είτε του πρωτογενούς ή του δευτερογενούς τομέα.
- viii. Το μεγαλύτερο ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών με **προηγούμενη εργασιακή πείρα** είχαν εργαστεί στην προηγούμενη τους εργασία ως **“Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές”** (γύρω στο **25,0%**). Δεύτερη σε συχνότητα αναφοράς επαγγελματική κατηγορία είναι εκείνη των Ανειδίκευτων εργατών η οποία σημείωσε αύξηση από το **19,5%** το 2000 σε **24,6%** το 2003.
- ix. Οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** ήταν η **κυριότερη αιτία αποχώρησης** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών από την προηγούμενη εργασία. Συγκεκριμένα ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ **48,6%** και **54,6%** του αδρανούς δυναμικού της πιο πάνω ηλικιακής ομάδας ανέφεραν αυτό ως το λόγο για τον οποίο σταμάτησαν να εργάζονται. Δεύτερος σε σημασία λόγος ήταν η **ασθένεια / ανικανότητα για εργασία** που αναφέρθηκε από το **20%** περίπου του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών. Σε σχέση με το πιο πάνω επισημαίνεται ότι το ποσοστό αυτό ήταν υπερδιπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-24 χρονών. Είναι φυσικό ότι όσο πιο μεγάλο σε ηλικία είναι κάποιο άτομο τόσο πιο μεγάλες είναι οι πιθανότητες να υποφέρει από ασθένεια που να το εμποδίζει να εργαστεί.
- x. Η **συμμετοχή του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση διατηρήθηκε σε χαμηλό επίπεδο** την περίοδο 2000-2003. Η εξέλιξη αυτή είναι αναμενόμενη δεδομένου ότι η μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού ολοκληρώνουν τη μόρφωση τους μέχρι την ηλικία των 25

χρονών. Συγκεκριμένα **το ποσοστό συμμετοχής σε εκπαίδευση** κυμάνθηκε μεταξύ **1,6%** και **2,3%**.

- xi. Πολύ μικρό ποσοστό αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών παρακολούθησε την περίοδο 2000-2002 κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης. Συγκεκριμένα **το ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση** ήταν **0,4%** το 2000, **1,1%** το 2001 και **1,2%** το 2002 και **2,0%** το 2003 (εξαιτίας ειδικής διερεύνησης).

9.1.4. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών

- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών ήταν **31.563** άτομα το 2000, **31.706** άτομα το 2001, **32.711** άτομα το 2002 και **33.149** άτομα το 2003.
- ii. **Με εξαίρεση το 2003, η κατανομή κατά φύλο του αδρανούς δυναμικού παρέμεινε περίπου η ίδια** αφού το ποσοστό των αδρανών γυναικών 55-64 χρονών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών κυμάνθηκε μεταξύ **69,0%** και **69,3%**. Το 2003 το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο **72,0%**. Η εξέλιξη αυτή είναι εντελώς **αντίθετη** από εκείνη που παρατηρήθηκε μεταξύ του αδρανούς δυναμικού 25-54 χρονών όπου τόσο το ποσοστό όσο και ο αριθμός του αδρανούς γυναικείου δυναμικού σημείωσαν σημαντική μείωση.
- iii. Το **μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού 55-64 χρονών είναι πολύ χαμηλό** δεδομένου ότι περίπου το **60,0%** δεν είχαν **καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού**. Επίσης ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ **6%** και **9,2%** ήταν **απόφοιτοι γυμνασίου**. Η εικόνα αυτή διαφέρει σημαντικά σε σύγκριση με το **αδρανές δυναμικό ηλικίας 25-54 χρονών** όπου τα άτομα με μόρφωση μέχρι το δημοτικό ανέρχονταν γύρω στο **33%**.
- iv. Εντοπίζεται **συνεχής μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που ανέφεραν ότι ήταν συνταξιούχοι**. Συγκεκριμένα το ποσοστό αυτό μειώθηκε από **33,2%** το 2000 σε **26,4%** το 2003. Η εξέλιξη αυτή είναι ενδεικτική της τάσης που παρατηρείται για αύξηση της

ηλικίας στην οποία αποχωρούν από την εργασία τους οι απασχολούμενοι. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η συζήτηση που γίνεται τα τελευταία χρόνια για επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης στον ευρύ δημόσιο τομέα από τα 60 στα 63 χρόνια ίσως να έχει ωθήσει αριθμό ατόμων που σκόπευαν να αφυπηρητήσουν πρόωρα να αναθεωρήσουν την απόφασή τους.

9.1.5. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65+ χρονών

- i. Το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω ήταν **67.475** άτομα το 2000, **70.221** άτομα το 2001, **70.914** άτομα το 2002 και **71.614** άτομα το 2003.
- ii. **Η κατανομή κατά φύλο του αδρανούς δυναμικού 65 χρονών και άνω την περίοδο 2000-2003 δεν παρουσιάζει οποιεσδήποτε ουσιαστικές διαφοροποιήσεις.** Συγκεκριμένα ποσοστό **40%** περίπου του αδρανούς δυναμικού 65+ χρονών είναι **άνδρες** ενώ το υπόλοιπο **60%** είναι **γυναίκες**. Το ποσοστό των γυναικών στο σύνολο του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω είναι χαμηλότερο συγκριτικά με το αδρανές δυναμικό των άλλων ηλικιακών ομάδων, με εξαίρεση το αδρανές δυναμικό 15-24 χρονών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι το αδρανές δυναμικό ηλικίας 65 χρονών και άνω περιλαμβάνει και τους συνταξιούχους οι περισσότεροι από τους οποίους είναι άνδρες.
- iii. Η συντριπτική **πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού.** Το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού αυτής της ηλικιακής ομάδας που είχαν τέτοιο επίπεδο μόρφωσης όμως μειώθηκε από **83,8%** το 2000 σε **78,6%** το 2003.
- iv. Όπως αναμενόταν η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού 65 χρονών και άνω δεν συμμετέχουν στην αγορά εργασίας επειδή είναι **συνταξιούχοι**. Σημειώνεται ότι το όριο αφυπηρέτησης είναι τα 63 χρόνια για τον ιδιωτικό τομέα και τα 60 για το δημόσιο τομέα. Το ποσοστό του αδρανούς

δυναμικού ηλικίας 65 χρονών και άνω που ήταν συνταξιούχοι την περίοδο 2000-2003 κυμάνθηκε μεταξύ **77,0%** και **86,8%**.

9.2. Πορίσματα

- i. Το **μεγαλύτερο μέρος** του αδρανούς δυναμικού της Κύπρου είναι **γυναίκες**. Η διαπίστωση αυτή αφορά τόσο το σύνολο του αδρανούς δυναμικού όσο και τις διάφορες ηλικιακές ομάδες. Ωστόσο επισημαίνεται ότι το ποσοστό του αδρανούς δυναμικού που είναι γυναίκες παρουσιάζεται **χαμηλότερο από το σύνολο** στην περίπτωση του νέου αδρανούς δυναμικού (**ηλικίας 15-24 χρονών**) και του μεγαλύτερου σε ηλικία αδρανούς δυναμικού (**ηλικίας 65 χρονών και άνω**). Για παράδειγμα ενώ το 2003 το **54,1%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ήταν γυναίκες το αντίστοιχο ποσοστό για την ηλικιακή ομάδα 25-54 χρονών ήταν **84,0%**. Εξάλλου επισημαίνεται ότι κατά την περίοδο 2000-2003 εμφανίστηκε τάση για μείωση του ποσοστού του αδρανούς δυναμικού που ήταν γυναίκες. Μείωση παρουσιάστηκε και στον αριθμό των αδρανών γυναικών από **136.400 άτομα** περίπου το 2000 σε **130.700 άτομα** περίπου το 2003. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει **ένταξη / επανένταξη αδρανούς γυναικείου δυναμικού** στην αγορά εργασίας.
- ii. Το **μορφωτικό επίπεδο του αδρανούς δυναμικού είναι πολύ χαμηλό** δεδομένου ότι περίπου το **50,0%** είτε δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2000-2003 παρουσιάστηκε **τάση για βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του αδρανούς δυναμικού**. Εξάλλου επισημαίνεται ότι όσο πιο μεγάλη είναι η **ηλικία** του αδρανούς δυναμικού τόσο πιο χαμηλό είναι και το μορφωτικό του επίπεδο. Έτσι ενώ το 2003 μόνον το **6,2%** του αδρανούς δυναμικού ηλικίας **15-24 χρονών** είτε δεν είχαν καθόλου μόρφωση ή ήταν απόφοιτοι δημοτικού, το αντίστοιχο ποσοστό για το αδρανές δυναμικό ηλικίας **65 χρονών και άνω** ήταν **78,6%**.
- iii. Το **ποσοστό αδράνειας**, που ορίζεται ως το μέρος του πληθυσμού που είναι οικονομικά αδρανές, **παρουσίασε**

συνεχή μείωση στις ηλικιακές ομάδες 25-39 χρονών και 40-54 χρονών κατά την περίοδο 2000-2003. Το γεγονός αυτό φανερώνει ότι παρατηρείται τάση για ένταξη / επανένταξη αδρανούς δυναμικού αυτών των ηλικιακών ομάδων στην αγορά εργασίας. Επίσης, επισημαίνεται ότι όσο **πιο μεγάλη είναι η ηλικία** του πληθυσμού (μετά τη συμπλήρωση των σπουδών, δηλαδή περίπου μετά τα 25 χρόνια) τόσο **πιο μεγάλο είναι και το ποσοστό αδράνειας**. Σε ότι αφορά το ποσοστό αδράνειας ανάλογα με το μορφωτικό επίπεδο επισημαίνεται ότι **όσο πιο ψηλά είναι τα ακαδημαϊκά προσόντα του πληθυσμού τόσο πιο χαμηλό είναι το ποσοστό αδράνειας**. Με άλλα λόγια η πιθανότητα ένα άτομο να παραμείνει οικονομικά αδρανές μειώνεται όσο πιο υψηλή μόρφωση έχει.

- iv. Οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους το αδρανές δυναμικό δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας είναι κατά σειρά σημασίας **συνταξιοδότηση, οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι, σπουδές και ασθένεια / ανικανότητα για εργασία**. Ωστόσο επισημαίνεται ότι ανάλογα με την ομάδα ηλικίας διαφέρει και ο κυριότερος λόγος αδράνειας. Έτσι, ο κυριότερος λόγος αδράνειας μεταξύ των ατόμων ηλικίας 15-24 χρονών είναι οι σπουδές, μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25-54 και 55-64 χρονών είναι οι οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι και μεταξύ των ατόμων ηλικίας 65 χρονών και άνω η συνταξιοδότηση.
- v. Η **συμμετοχή σε εκπαίδευση μειώνεται** όπως αναμενόταν με την **αύξηση της ηλικίας του αδρανούς δυναμικού**. Έτσι ενώ η συντριπτική πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-19 χρονών συμμετείχαν σε εκπαίδευση στην περίπτωση του αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών και 65 χρονών και άνω δεν υπήρχε καμιά συμμετοχή σε εκπαίδευση.
- vi. Η **συμμετοχή σε κατάρτιση ανεξάρτητα ηλικιακής ομάδας διατηρήθηκε σε πολύ χαμηλό επίπεδο** (το ποσοστό συμμετοχής δεν ξεπερνά το **1,2%**). Επισημαίνεται, ότι το **95%** περίπου του αδρανούς δυναμικού δεν συμμετέχει στην αγορά εργασίας λόγω σπουδών, συνταξιοδότησης, οικογενειακών / προσωπικών λόγων και ασθένειας / ανικανότητας για εργασία. Είναι φανερό ότι η συντριπτική πλειοψηφία αν όχι η ολότητα

των ατόμων αυτών δεν νοιώθουν την ανάγκη να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης.

9.3. Εισηγήσεις

Στο υποκεφάλαιο αυτό διατυπώνονται εισηγήσεις βασισμένες στις διαπιστώσεις και συμπεράσματα της μελέτης που αποσκοπούν στην αύξηση του βαθμού συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου στην αγορά εργασίας. Επισημαίνεται ότι οι εισηγήσεις επικεντρώνονται σε θέματα της αρμοδιότητας της ΑνΑΔ ή σε θέματα που η ΑνΑΔ είναι δυνατό να προωθήσει σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες.

9.3.1. Μέτρα για παράταση του επαγγελματικού βίου των Κυπρίων

Από το αδρανές δυναμικό ηλικίας 55-64 χρονών το 2003 περίπου 8.800 άτομα ή ποσοστό 26,4% ανάφεραν ως λόγο αδράνειας τη **συνταξιοδότηση**. Η λήψη μέτρων για παράταση του επαγγελματικού βίου των κυπρίων αναμένεται να συμβάλει στη **μείωση του ποσοστού αδράνειας** και στην αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού 55-64 χρονών.

Υπενθυμίζεται ότι η **Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης** έχει ως στόχο την αύξηση κατά πέντε χρόνια της ηλικίας εξόδου από την αγορά εργασίας μέχρι το 2010. Πρόσθετος στόχος που έχει τεθεί είναι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 55-64 χρονών στο 50,0% μέχρι το 2010. Το ποσοστό αυτό έχει ήδη ικανοποιηθεί στην Κύπρο αφού ανερχόταν στο 50,2% το 2003 αλλά υπάρχουν **περιθώρια βελτίωσης** λαμβάνοντας υπόψη τη στενότητα της αγοράς εργασίας και την αναγκαιότητα εργοδότησης σημαντικού αριθμού ξένου εργατικού δυναμικού.

Τα **μέτρα** που αναμένεται να βοηθήσουν στην παράταση του επαγγελματικού βίου των Κυπρίων είναι τα ακόλουθα:

- **Αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης** στον ευρύτερο δημόσιο τομέα από τα 60 χρόνια στα 63 χρόνια. Το μέτρο αυτό έχει

ήδη παρουσιαστεί στο Πρόγραμμα Σύγκλισης της Κυπριακής Οικονομίας.

- Ενίσχυση των υφιστάμενων και παροχή πρόσθετων κινήτρων από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις για την **παράταση του επαγγελματικού βίου** των εργαζομένων στον **ιδιωτικό τομέα**.
- Περαιτέρω **προώθηση και βελτίωση των προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης** που θα λαμβάνουν υπόψη τις διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία. Με τον τρόπο αυτό θα προσαρμόζονται και θα βελτιώνονται οι γνώσεις και δεξιότητες του υφιστάμενου εργατικού δυναμικού με θετικές επιπτώσεις στην επιμήκυνση του επαγγελματικού βίου.

9.3.2. Μέτρα για προώθηση της πρόσβασης του αδρανούς δυναμικού και ιδιαίτερα των γυναικών στην αγορά εργασίας

Ως λόγος αδράνειας αναφέρθηκαν οι **οικογενειακοί / προσωπικοί λόγοι** το 2003 από περίπου **31.800 άτομα ηλικίας 25-54 χρονών** (73,0% του συνόλου) και από περίπου **17.200 άτομα ηλικίας 55-64 χρονών** (51,9% του συνόλου). Η μεγάλη πλειοψηφία του αδρανούς δυναμικού αυτών των ηλικιακών ομάδων είναι **γυναίκες** και έτσι βασικός λόγος της αδράνειας εκτιμάται ότι είναι η ανάγκη για φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων και άλλων εξαρτημένων ατόμων.

Υπενθυμίζεται ότι **στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης** όπως έχει τεθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης είναι ότι για να υπάρξει **καλύτερος συγκερασμός της επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής** θα πρέπει μέχρι το 2010 να προσφέρονται υπηρεσίες φροντίδας παιδιών σε τουλάχιστον 90% των παιδιών ηλικίας από τριών ετών μέχρι την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και σε τουλάχιστον 33% των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών.

Η προώθηση της πρόσβασης των γυναικών στην αγορά εργασίας της Κύπρου θα συμβάλει στην αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας του εργατικού δυναμικού και στην αξιοποίηση του αδρανούς δυναμικού. Ταυτόχρονα θα έχει ουσιαστική συνεισφορά στη μείωση των διαφορών ανάμεσα στα φύλα και στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής.

Τα μέτρα και οι δράσεις που αναμένεται να βοηθήσουν προς το στόχο αυτό είναι:

- **Ενδυνάμωση των δομών στήριξης της οικογένειας** όπως είναι οι βρεφικοί και παιδοκομικοί σταθμοί, τα κέντρα προστασίας και απασχόλησης παιδιών, τα κέντρα φροντίδας για ηλικιωμένους και αναπήρους. Καθοριστικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και η τοπική αυτοδιοίκηση.
- **Ενημερωτικά προγράμματα** για το αδρανές δυναμικό σε σχέση με τις συνθήκες στην αγορά εργασίας, τις διαθέσιμες επιλογές επαγγελμάτων και τα χαρακτηριστικά αυτών των επαγγελμάτων και τις δυνατότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης για εμπλουτισμό των γνώσεων και δεξιοτήτων.
- **Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και τοποθέτησης** στην εργασία για απόκτηση της αναγκαίας εργασιακής πείρας. Παράλληλα θα παρέχονται οι αναγκαίες, από την αγορά εργασίας, γνώσεις και δεξιότητες ιδιαίτερα σε **θεματικούς τομείς** όπου εντοπίζεται σημαντική υστέρηση όπως είναι η **Πληροφορική** και οι **Ξένες γλώσσες**.

9.3.3. Μέτρα για προώθηση των σύγχρονων και ευέλικτων μορφών απασχόλησης

Στην Κύπρο είναι **χαμηλό το ποσοστό** ατόμων που εργάζονται με **ευέλικτες μορφές απασχόλησης** όπως είναι η μερική απασχόληση, η προσωρινή απασχόληση, το ευέλικτο ωράριο εργασίας, η εργασία από το σπίτι και η τηλεργασία. Οι μορφές αυτές απασχόλησης φαίνεται να προτιμούνται από άτομα που βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας για προσωπικούς και οικογενειακούς λόγους. Έτσι η απουσία από το εργασιακό περιβάλλον κατοχυρωμένων υπαλλακτικών μορφών απασχόλησης αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για την επανένταξη αδρανούς δυναμικού και ιδιαίτερα γυναικών και ατόμων μεγάλης ηλικίας.

Κρίνεται απαραίτητο όπως προωθηθούν οι σύγχρονες και ευέλικτες μορφές απασχόλησης, όπως άλλωστε αποτελεί και **στόχο της**

Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης. Τα μέτρα που αναμένεται να βοηθήσουν είναι:

- **Καθιέρωση των σύγχρονων μορφών απασχόλησης** μέσα από τη συμφωνία των κοινωνικών εταίρων. Οφέλη από την εισαγωγή των σύγχρονων μορφών απασχόλησης αναμένεται να έχουν τόσο οι επιχειρήσεις (αύξηση διαθέσιμου εργατικού δυναμικού, ευελιξία στον τρόπο λειτουργίας, ενίσχυση της παραγωγικότητας) όσο και οι εργαζόμενοι.
- **Εισαγωγή και εφαρμογή νομοθεσίας και κανονισμών** που να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων που επιλέγουν αυτές τις μορφές απασχόλησης.

9.3.4. Προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού

Το ποσοστό των γυναικών στο αδρανές δυναμικό ηλικίας 15-64 χρονών ήταν **69%** το 2003. Αυτό αντιστοιχεί σε **87.800 άτομα** περίπου. Η προσφορά ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής πείρας στο αδρανές γυναικείο δυναμικό αναμένεται να βελτιώσει τις δυνατότητες αλλά και την επιθυμία για **ένταξη / επανένταξη στην αγορά εργασίας**. Ως συγκεκριμένα μέτρα προτείνονται τα ακόλουθα:

- **Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης** μέσα από τα οποία οι αδρανείς γυναίκες θα αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για να απασχοληθούν σε συγκεκριμένα επαγγέλματα. Πρόσθετα θα αποκτούν βασικές δεξιότητες που θα ενισχύουν την απασχολησιμότητα τους.
- **Προγράμματα απόκτησης εργασιακής πείρας** σε επιχειρήσεις για προσαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων των αδρανών γυναικών στις συγκεκριμένες πρακτικές ανάγκες των επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας.
- **Υποστηρικτικές ενέργειες** όπως είναι η ενημέρωση των αδρανών γυναικών και η ευαισθητοποίηση των αρμοδίων φορέων και επιχειρήσεων.

Αναπόσπαστο στοιχείο για την επιτυχή και ολοκληρωμένη υλοποίηση της προσπάθειας αυτής θεωρείται η εφαρμογή της **εξατομικευμένης προσέγγισης**. Εκτός από τη λεπτομερή ενημέρωση των αδρανών γυναικών για τις ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης θα καταγράφονται οι ικανότητες, κλίσεις και ενδιαφέροντα της κάθε γυναίκας στη βάση των οποίων θα ετοιμάζεται μαζί με την ίδια ατομικό δελτίο ανάπτυξης της.

Με βάση το ατομικό δελτίο ανάπτυξης θα παρέχεται καθοδήγηση στην κάθε ενδιαφερόμενη για συμμετοχή σε κατάλληλες δραστηριότητες κατάρτισης, για την οργάνωση των οποίων θα φροντίσει έγκαιρα η **Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού**.

Επισημαίνεται ότι η Αρχή έχει ήδη τροχοδρομήσει την εισαγωγή Σχεδίου για την προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού. Το Σχέδιο αυτό θα συγχρηματοδοτηθεί από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο** της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003 (ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ)

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000	2001	2002	2003
ΑΝΔΡΑΣ	323.937	326.586	329.422	332.954
ΓΥΝΑΙΚΑ	343.262	346.453	349.847	355.391
ΣΥΝΟΛΟ	667.199	673.039	679.269	688.345

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003 ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ (ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ)

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	48,6	48,5	48,5	48,4
ΓΥΝΑΙΚΑ	51,4	51,5	51,5	51,6
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000	2001	2002	2003
ΑΝΔΡΑΣ	244.604	249.331	251.355	257.012
ΓΥΝΑΙΚΑ	268.160	273.191	275.731	283.125
ΣΥΝΟΛΟ	512.764	522.522	527.086	540.137

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15 ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	47,7	47,7	47,7%	47,6%
ΓΥΝΑΙΚΑ	52,3	52,3	52,3%	52,4%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000	2001	2002	2003
ΑΝΔΡΑΣ	177.348	181.059	181.489	188.733
ΓΥΝΑΙΚΑ	131.745	141.424	144.644	152.470
ΣΥΝΟΛΟ	309.093	322.483	326.133	341.203

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.6
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΥ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	57,4	56,1	55,6	55,3
ΓΥΝΑΙΚΑ	42,6	43,9	44,4	44,7
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.7
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000	2001	2002	2003
ΑΝΔΡΑΣ	171.651	176.176	176.763	181.607
ΓΥΝΑΙΚΑ	122.088	133.332	138.556	145.487
ΣΥΝΟΛΟ	293.739	309.508	315.319	327.094

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.8
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ
ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	58,4	56,9	56,1	55,5
ΓΥΝΑΙΚΑ	41,6	43,1	43,9	44,5
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.9
ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000	2001	2002	2003
ΑΝΔΡΑΣ	5.697	4.883	4.726	7.126
ΓΥΝΑΙΚΑ	9.657	8.092	6.088	6.983
ΣΥΝΟΛΟ	15.354	12.975	10.814	14.109

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.10
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	37,1	37,6	43,7	50,5
ΓΥΝΑΙΚΑ	62,9	62,4	56,3	49,5
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	33,0	34,1	34,8	34,3
ΓΥΝΑΙΚΑ	67,0	65,9	65,2	65,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	203.671	200.038	200.952	198.934

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
15-19 ΧΡΟΝΩΝ	20,0	19,1	19,7	19,3
20-24 ΧΡΟΝΩΝ	5,8	5,8	6,1	6,2
25-39 ΧΡΟΝΩΝ	11,4	10,6	9,0	9,1
40-54 ΧΡΟΝΩΝ	14,2	13,6	13,6	12,7
55-64 ΧΡΟΝΩΝ	15,5	15,8	16,3	16,7
65+ ΧΡΟΝΩΝ	33,1	35,1	35,3	36,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	203.671	200.038	200.952	198.934

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	48,5	47,9	46,4	46,6
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	19,3	20,0	19,3	21,7
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0,3	0,4	0,5	0,2
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	1,3	1,3	1,5	22,7
ΛΥΚΕΙΟ	23,6	23,0	23,3	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	0,6	0,7	1,6
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	3,5	2,9	4,0	3,4
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	3,4	3,8	4,2	3,7
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,1	0,1	0,1	0,1
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	203.671	200.038	200.952	198.934

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	28,0	27,1	28,7	28,5
ΕΓΓΑΜΟΣ	58,9	58,4	55,9	56,2
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	12,0	13,4	13,7	13,4
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	1,1	1,1	1,7	1,9
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	203.671	200.038	200.952	198.934

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ
ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΕΝ ΒΡΗΚΕ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,4	0,3	0,1	0,1
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,2	0,3	0,3	0,7
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	8,9	7,8	7,7	8,1
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	32,2	34,9	30,9	30,3
ΜΑΘΗΤΗΣ / ΦΟΙΤΗΤΗΣ	23,7	23,3	24,2	23,8
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	33,0	32,2	35,6	35,5
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,6	0,4	0,2	0,2
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	0,5	0,3	0,1	0,3
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	0,5	0,4	0,8	0,9
ΕΧΕΙ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ 3 ΜΗΝΩΝ	-	0,1	0,1	0,1
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	203.671	200.038	200.952	198.934

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ
ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	5,9	4,9	6,2	5,3
ΟΧΙ	94,1	95,1	93,8	94,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	202.755	199.337	200.618	198.633

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ
ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	14.370	293.739	4,9
2001	20.235	309.508	6,5
2002	16.132	315.319	5,1
2003	20.018	327.094	6,1

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.8
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ
ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	4.652	15.354	30,3
2001	3.920	12.975	30,2
2002	2.492	10.814	23,0
2003	3.439	14.109	24,4

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	3.028	203.671	1,5
2001	1.825	200.038	0,9
2002	1.727	200.952	0,9
2003	1.147	198.934	0,6

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.10
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥ- ΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	7.669	203.671	3,8
2001	9.365	200.038	4,7
2002	8.776	200.952	4,4
2003	10.433	198.934	5,2

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.11
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΓΕΩΡΓΙΑ	8,7	6,2	3,3	2,9
ΑΛΙΕΙΑ	0,7	0,0	0,0	0,0
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,0	0,7	0,6	0,0
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	15,1	12,4	13,1	13,9
ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ, ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΚΑΙ ΝΕΡΟ	0,0	0,7	0,6	0,0
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	7,1	7,1	6,4	9,9
ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ	26,6	18,0	26,2	20,4
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	9,4	15,5	15,9	18,8
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4,0	5,3	5,4	4,5
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	0,9	2,8	1,2	4,0
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	6,7	3,5	1,2	3,8
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	5,5	9,2	7,6	4,7
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4,7	5,9	9,7	4,3
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	1,8	3,6	2,9	5,6
ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	5,7	4,9	4,1	4,2
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	0,8	3,5	1,3	2,4
ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	2,3	0,7	0,5	0,6
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	7.669	9.365	8.776	10.433

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.12
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	1,5	1,4	4,2	3,3
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	19,6	18,2	16,7	12,3
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΣ	71,8	70,2	75,1	78,7
ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΜΙΣΘΙ	7,1	10,2	4,0	5,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	7.669	9.365	8.776	10.433

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.13
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ
ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	50,4	53,4	54,8	55,5
ΟΧΙ	49,6	46,7	45,2	45,5
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	203.671	200.038	200.952	198.934

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.14
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ	2,3	2,2	2,8	3,3
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	6,8	7,9	7,0	6,7
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ	8,0	7,3	7,9	7,7
ΓΡΑΦΕΙΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΣ	12,9	10,7	10,4	10,5
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ	18,8	17,8	20,0	19,0
ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΨΑΡΑΔΕΣ	3,9	3,3	3,6	3,2
ΤΕΧΝΙΤΕΣ	10,2	12,5	13,1	12,9
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	11,5	12,0	9,6	10,0
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	25,5	25,8	25,5	26,6
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ	0,1	0,5	0,1	0,1
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	49.129	48.662	50.470	49.797

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.15
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΠΟ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΠΟΛΥΣΗ	10,1	8,4	7,5	8,5
ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	3,9	4,3	3,1	4,0
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	28,3	29,3	30,3	31,0
ΑΣΘΕΝΕΙΑ / ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	16,4	12,6	16,8	16,6
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ / ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ	1,1	1,5	1,0	0,5
ΠΡΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	6,6	7,1	5,9	4,9
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	29,7	32,4	30,8	30,3
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	3,9	4,4	4,6	4,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	49.129	48.662	50.470	49.797

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.16
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	47.938	203.671	23,5
2001	47.113	200.038	23,5
2002	48.847	200.952	24,4
2003	48.112	198.934	24,2

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.17
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	47.481	203.671	23,3
2001	46.025	200.038	23,0
2002	47.943	200.952	23,9
2003	45.657	198.934	23,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.18
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	457	203.671	0,2
2001	1.088	200.038	0,5
2002	904	200.952	0,5
2003	26.839	198.934	13,5

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 15-19 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	40.711	45.913	88,7
2001	38.129	44.075	86,5
2002	39.598	43.849	90,3
2003	38.377	42.817	89,6

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 20-24 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	11.721	42.714	27,4
2001	11.551	42.364	27,3
2002	12.236	42.265	29,0
2003	12.343	43.381	28,5

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	52.432	88.627	59,2
2001	49.680	86.439	57,5
2002	51.834	86.114	60,2
2003	50.720	86.198	58,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	44,1	46,4	46,0	45,9
ΓΥΝΑΙΚΑ	55,9	53,6	54,0	54,1
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.432	49.680	51.834	50.720

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	46,5	47,8	47,0	45,8
ΓΥΝΑΙΚΑ	53,5	52,2	53,0	54,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	40.711	38.129	39.598	38.377

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	35,9	41,7	42,7	46,5
ΓΥΝΑΙΚΑ	64,1	58,3	57,3	53,5
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	11.721	11.551	12.236	12.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	8,4	7,9	7,5	6,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	55,9	58,8	56,1	60,9
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0,6	0,4	0,4	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	1,3	2,0	1,8	29,6
ΛΥΚΕΙΟ	30,3	29,0	31,4	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	0,2	0,5	0,8
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	2,3	0,4	0,9	1,2
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	1,2	1,3	1,4	1,4
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.432	49.680	51.834	50.720

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	8,6	8,2	8,8	7,2
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	70,1	75,5	72,5	78,3
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0,6	0,3	0,2	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	1,0	0,8	0,7	14,5
ΛΥΚΕΙΟ	19,7	15,1	17,5	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	0,1	0,3	0,0
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	40.711	38.129	39.598	38.377

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	7,6	7,1	3,1	2,8
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	6,5	3,7	3,2	6,9
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0,6	0,5	1,1	0,0
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	2,3	5,8	5,3	76,5
ΛΥΚΕΙΟ	67,2	75,2	76,3	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	0,5	1,0	3,4
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	10,5	1,7	3,8	4,8
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	5,3	5,5	6,2	5,6
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	11.721	11.551	12.236	12.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.10
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	93,6	94,9	96,0	94,5
ΕΓΓΑΜΟΣ	6,4	5,0	3,9	5,2
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	0,0	0,1	0,1	0,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.432	49.680	51.834	50.720

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.11
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	99,3	99,2	99,2	99,4
ΕΓΓΑΜΟΣ	0,7	0,8	0,8	0,6
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	40.711	38.129	39.598	38.377

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.12
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	73,9	80,7	85,4	79,3
ΕΓΓΑΜΟΣ	26,1	18,8	14,0	19,7
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	0,0	0,5	0,6	1,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	11.721	11.551	12.236	12.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.13
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΕΝ ΒΡΗΚΕ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,4	0,5	0,0	0,1
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,1	0,0	0,0	0,2
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,5	1,2	1,1	0,8
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	7,0	5,6	6,2	6,7
ΜΑΘΗΤΗΣ / ΦΟΙΤΗΤΗΣ	90,1	91,6	91,6	91,0
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,2	0,1	0,0	0,4
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	0,5	0,4	0,4	0,2
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	0,2	0,6	0,5	0,6
ΕΧΕΙ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ 3 ΜΗΝΩΝ	-	0,0	0,2	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.432	49.680	51.834	50.720

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.14
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΕΝ ΒΡΗΚΕ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,0	0,3	0,0	0,2
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,1	0,0	0,0	0,0
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,7	0,7	0,8	0,4
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	1,7	1,4	2,4	1,3
ΜΑΘΗΤΗΣ / ΦΟΙΤΗΤΗΣ	96,6	96,2	96,2	97,4
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,2	0,2	0,0	0,0
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	0,4	0,6	0,5	0,3
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	0,3	0,6	0,1	0,4
ΕΧΕΙ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ 3 ΜΗΝΩΝ	-	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	40.711	38.129	39.598	38.377

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.15
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΕΝ ΒΡΗΚΕ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,7	1,1	0,0	0,0
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,0	0,0	0,0	0,9
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	4,1	2,8	2,1	1,7
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	25,5	19,3	18,4	23,5
ΜΑΘΗΤΗΣ / ΦΟΙΤΗΤΗΣ	67,5	76,3	76,7	71,0
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,6	0,0	0,0	1,6
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	0,6	0,0	0,4	0,0
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	0,0	0,5	1,6	1,2
ΕΧΕΙ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ 3 ΜΗΝΩΝ	-	0,0	0,8	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	11.721	11.551	12.236	12.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.16
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	3,9	3,1	6,0	4,6
ΟΧΙ	96,1	96,9	94,0	95,4
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.231	49.443	51.742	50.657

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.17
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	2,3	1,9	3,4	2,2
ΟΧΙ	97,7	98,1	96,6	97,8
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	40.711	38.016	39.598	38.314

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.18
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ
2000-2003

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	9,5	7,1	14,4	12,0
ΟΧΙ	90,5	92,3	85,6	88,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	11.520	11.427	12.144	12.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.19
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	7.994	32.512	24,5
2001	10.240	33.685	30,4
2002	6.540	31.569	20,7
2003	7.939	32.322	24,6

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.20
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.779	3.835	46,4
2001	3.078	5.119	60,1
2002	1.710	3.686	46,4
2003	2.314	3.809	60,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.21
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	6.215	28.677	21,7
2001	7.162	28.566	25,1
2002	4.830	27.883	17,3
2003	5.625	28.513	19,7

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.22
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	2.035	3.683	55,3
2001	1.734	3.074	56,4
2002	1.128	2.710	41,6
2003	1.557	3.156	49,3

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.23
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	948	1.367	69,3
2001	591	827	71,5
2002	301	564	53,3
2003	507	631	80,3

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.24
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.087	2.316	46,9
2001	1.143	2.247	50,9
2002	827	2.146	38,5
2003	1.050	2.525	41,6

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.25
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	463	52.432	0,9
2001	177	49.680	0,4
2002	441	51.834	0,9
2003	0	50.720	0,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.26
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	61	40.711	0,1
2001	53	38.129	0,1
2002	65	39.598	0,2
2003	0	38.377	0,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.27
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	402	11.721	3,4
2001	124	11.551	1,1
2002	376	12.236	3,1
2003	0	12.343	0,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.28
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	856	52.432	1,6
2001	753	49.680	1,5
2002	1.055	51.834	2,0
2003	1.172	50.720	2,3

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.29
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	110	40.711	0,3
2001	61	38.129	0,2
2002	179	39.598	0,5
2003	53	38.377	0,1

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.30
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	746	11.721	6,4
2001	692	11.551	6,0
2002	876	12.236	7,2
2003	1.119	12.343	9,1

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.31
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	4,9	5,3	4,0	4,7
ΟΧΙ	95,1	94,7	96,0	95,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.432	49.680	51.834	50.720

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.32
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	0,6	1,2	1,1	0,7
ΟΧΙ	99,4	98,8	98,9	99,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	40.711	38.129	39.598	38.377

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.33
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	19,9	19,0	13,6	17,3
ΟΧΙ	80,1	81,0	86,4	82,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	11.721	11.551	12.236	12.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.34
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	2,9	0,0	3,2	5,4
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ	11,3	7,3	2,8	11,7
ΓΡΑΦΕΙΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΣ	20,1	19,0	23,4	15,6
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ	30,7	50,4	50,2	40,1
ΤΕΧΝΙΤΕΣ	0,0	4,6	9,7	14,9
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	2,9	4,8	0,0	5,9
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	32,1	13,9	10,7	6,4
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	2.421	2.593	2.086	2.409

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.35
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
15-24 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΠΟΛΥΣΗ	5,7	0,0	5,2	9,3
ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ	5,2	11,6	5,8	7,6
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	65,4	59,5	75,6	61,7
ΑΣΘΕΝΕΙΑ / ΑΝΙΚΑΝΟ- ΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	10,6	5,0	3,4	5,9
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ / ΕΠΙΜΟΡ- ΦΩΣΗ	13,1	19,6	7,9	10,9
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	0,0	4,3	2,1	4,6
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	2.421	2.593	2.086	2.409

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.36
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	46.821	52.432	89,3
2001	45.271	49.680	91,1
2002	47.136	51.834	90,9
2003	45.552	50.720	89,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.37
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	39.041	40.711	95,9
2001	36.594	38.129	96,0
2002	37.876	39.598	95,7
2003	36.790	38.377	95,9

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.38
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	7.780	11.721	66,4
2001	8.677	11.551	75,2
2002	9.260	12.236	75,7
2003	8.762	12.343	71,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.39
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	46.634	52.432	88,9
2001	44.967	49.680	90,5
2002	46.905	51.834	90,5
2003	44.639	50.720	88,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.40
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	38.920	40.711	95,6
2001	36.481	38.129	95,7
2002	37.645	39.598	95,1
2003	36.247	38.377	94,5

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.41
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	7.714	11.721	65,8
2001	8.486	11.551	73,5
2002	9.260	12.236	75,7
2003	8.392	12.343	68,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.42
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-24
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	187	52.432	0,4
2001	304	49.680	0,6
2002	231	51.834	0,4
2003	25.297	50.720	49,9

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.43
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-19
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	121	40.711	0,3
2001	113	38.129	0,3
2002	231	39.598	0,6
2003	23.973	38.377	62,5

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.44
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 20-24
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	66	11.721	0,6
2001	191	11.551	1,7
2002	0	12.236	0,0
2003	1.324	12.343	10,7

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 25-39 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	23.216	147.721	15,7
2001	21.128	149.400	14,1
2002	18.047	151.075	12,0
2003	18.094	153.925	11,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 40-54 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	28.985	136.447	21,2
2001	27.303	142.027	19,2
2002	27.446	143.604	19,1
2003	25.357	148.458	17,1

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	52.201	284.168	18,4
2001	48.431	291.427	16,6
2002	45.493	294.679	15,4
2003	43.451	302.383	14,4

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	12,5	13,2	15,5	16,0
ΓΥΝΑΙΚΑ	87,5	86,8	84,5	84,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.201	48.431	45.493	43.451

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	10,8	11,4	15,3	19,0
ΓΥΝΑΙΚΑ	89,2	88,6	84,7	81,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	23.216	21.128	18.047	18.094

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	13,9	41,7	15,2	13,8
ΓΥΝΑΙΚΑ	86,1	85,3	84,8	86,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	28.985	27.303	27.446	25.357

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	37,0	33,5	32,8	32,4
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	11,4	13,0	11,1	15,3
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0,7	1,3	1,6	0,9
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	3,0	2,5	3,2	34,4
ΛΥΚΕΙΟ	35,1	36,0	33,6	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	1,5	1,9	3,8
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	5,9	5,5	8,6	6,2
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	6,8	6,6	7,2	7,0
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,1	0,1	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.201	48.431	45.493	43.451

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	21,0	17,1	10,8	13,7
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	12,8	15,7	13,2	17,8
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	1,3	3,0	2,2	1,8
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	3,2	3,9	5,1	45,9
ΛΥΚΕΙΟ	43,3	42,4	43,7	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	1,9	4,0	4,5
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ- ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	7,7	6,3	10,7	7,2
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	10,7	9,7	8,3	9,1
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,0	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	23.216	21.128	18.047	18.094

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	49,8	46,3	45,9	45,8
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	10,3	10,9	9,7	13,4
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0,2	0,0	1,3	0,3
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	2,8	1,4	2,0	26,3
ΛΥΚΕΙΟ	28,6	31,0	27,0	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	1,2	0,4	3,2
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	4,5	4,9	7,2	5,5
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	3,6	4,1	6,5	5,5
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,2	0,2	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	28.985	27.303	27.446	25.357

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	9,7	8,7	10,5	12,3
ΕΓΓΑΜΟΣ	86,4	86,6	82,7	81,5
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	1,6	2,0	1,4	1,4
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	2,3	2,7	5,4	4,8
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.201	48.431	45.493	43.451

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	12,3	11,9	15,5	19,1
ΕΓΓΑΜΟΣ	86,7	85,1	80,9	78,4
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	0,4	1,0	0,4	0,4
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	0,6	2,0	3,2	2,1
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	23.216	21.128	18.047	18.094

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.12
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	7,5	6,1	7,2	7,4
ΕΓΓΑΜΟΣ	86,1	87,8	83,8	83,7
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	2,7	2,8	2,1	2,1
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	3,7	3,3	6,9	6,8
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	28.985	27.303	27.446	25.357

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.13
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΕΝ ΒΡΗΚΕ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,4	0,8	0,3	0,3
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,5	1,1	1,0	2,5
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	14,9	13,7	16,0	17,2
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	76,6	78,7	75,8	73,0
ΜΑΘΗΤΗΣ / ΦΟΙΤΗΤΗΣ	1,8	2,2	2,4	2,5
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	1,0	1,0	1,2	0,6
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,1	1,2	0,7	0,2
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	1,1	0,3	0,0	0,9
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	1,6	0,8	2,3	2,6
ΕΧΕΙ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ 3 ΜΗΝΩΝ	-	0,2	0,3	0,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.201	48.431	45.493	43.451

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.14
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΕΝ ΒΡΗΚΕ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,5	1,3	0,4	0,4
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,3	1,3	0,4	2,7
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	11,7	10,2	11,3	11,6
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	78,7	78,9	78,1	75,0
ΜΑΘΗΤΗΣ / ΦΟΙΤΗΤΗΣ	3,7	5,0	6,0	6,1
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	0,0	0,0	0,3	0,0
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,6	1,6	0,4	0,0
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	0,9	0,7	0,0	1,5
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	1,6	0,7	2,7	2,5
ΕΧΕΙ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ 3 ΜΗΝΩΝ	-	0,3	0,4	0,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	23.216	21.128	18.047	18.094

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.15
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΕΝ ΒΡΗΚΕ ΑΚΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,2	0,4	0,2	0,2
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,6	0,9	1,4	2,4
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	17,5	16,4	19,1	21,2
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	74,9	78,6	74,3	71,5
ΜΑΘΗΤΗΣ / ΦΟΙΤΗΤΗΣ	0,2	0,0	0,0	0,0
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	1,8	1,8	1,9	1,0
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,8	1,0	0,9	0,3
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	1,3	0,0	0,0	0,5
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	1,7	0,9	2,0	2,6
ΕΧΕΙ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΙ ΣΕ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΤΩΝ 3 ΜΗΝΩΝ	-	0,0	0,2	0,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	28.985	27.303	27.446	25.357

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.16
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ
ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	15,3	14,0	16,3	14,6
ΟΧΙ	84,7	86,0	83,7	85,4
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	51.486	47.968	45.251	43.212

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.17
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ
ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	16,5	18,0	20,2	18,1
ΟΧΙ	83,5	82,0	79,8	81,9
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	22.858	20.783	17.912	17.977

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.18
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ
ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	14,4	10,9	13,7	12,1
ΟΧΙ	85,6	89,1	86,3	87,9
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	28.628	27.185	27.339	25.235

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.19
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	5.224	221.448	2,4
2001	7.932	235.127	3,4
2002	7.521	242.277	3,1
2003	9.412	249.646	3,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.20
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	3.847	118.286	3,3
2001	4.571	124.280	3,7
2002	5.079	129.213	3,9
2003	7.067	130.829	5,4

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.21
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ-ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.377	103.162	1,3
2001	3.361	110.847	3,0
2002	2.442	113.064	2,2
2003	2.345	118.817	2,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.22
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	2.558	10.517	24,3
2001	1.954	7.868	24,8
2002	1.249	6.908	18,1
2003	1.697	9.286	18,3

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.23
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.674	6.217	26,9
2001	1.071	3.991	26,8
2002	925	3.815	24,2
2003	989	5.002	19,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.24
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54 ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ
ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	884	4.300	20,6
2001	883	3.877	22,8
2002	324	3.093	10,5
2003	708	4.284	16,5

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.25
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.906	52.201	3,7
2001	990	48.431	2,0
2002	1.171	45.493	2,6
2003	788	43.451	1,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.26
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.074	23.216	4,6
2001	553	21.128	2,6
2002	612	18.047	3,4
2003	481	18.094	2,7

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.27
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	832	28.985	2,9
2001	437	27.303	1,6
2002	559	27.446	2,0
2003	307	25.357	1,2

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.28
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	3.562	52.201	6,8
2001	4.484	48.431	9,3
2002	3.608	45.493	7,9
2003	5.256	43.451	12,1

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.29
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.711	23.216	7,4
2001	2.922	21.128	13,8
2002	1.716	18.047	9,5
2003	2.778	18.094	15,4

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.30
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.851	28.985	6,4
2001	1.562	27.303	5,7
2002	1.892	27.446	6,9
2003	2.478	25.357	9,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.31
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΓΕΩΡΓΙΑ	5,2	2,8	0,0	0,0
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	15,6	16,4	14,2	9,2
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3,8	5,5	6,7	9,6
ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ	30,4	18,9	29,9	24,3
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	14,5	19,1	23,3	23,4
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	1,6	4,1	7,1	4,2
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	0,0	3,1	0,0	3,4
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9,2	6,0	1,4	7,5
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	3,7	1,6	1,6	2,5
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	5,2	1,6	6,9	1,4
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	3,8	6,1	2,1	6,9
ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3,7	7,5	3,7	3,9
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	1,7	7,3	3,1	3,7
ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	1,6	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	3.562	4.484	3.608	5.256

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.32
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΓΕΩΡΓΙΑ	0,0	4,4	0,0	0,0
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	21,9	16,5	16,4	10,6
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4,6	4,4	10,8	11,0
ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ	39,2	11,7	23,8	26,0
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	9,1	27,0	30,4	20,5
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	0,0	2,2	5,1	5,7
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	0,0	2,5	0,0	4,6
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	8,3	5,0	0,0	7,7
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	4,2	2,4	0,0	2,6
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3,8	2,4	4,6	2,6
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	4,6	7,1	4,5	5,6
ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	4,3	7,4	4,4	3,1
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	0,0	7,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	1.711	2.922	1.716	2.778

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.33
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΓΕΩΡΓΙΑ	10,0	0,0	0,0	0,0
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	9,7	16,3	12,2	7,8
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3,1	7,6	2,9	8,0
ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ	22,3	32,4	35,4	22,4
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	19,6	4,2	16,8	26,6
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3,1	7,7	9,0	2,5
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	0,0	4,1	0,0	2,1
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	10,1	8,0	2,7	7,3
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	3,1	0,0	2,9	2,4
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6,4	0,0	9,1	0,0
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	3,1	4,1	0,0	8,3
ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3,1	7,7	3,1	4,8
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	3,3	7,9	5,9	7,8
ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	3,1	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	1.851	1.562	1.892	2.478

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.34
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	1,6	1,6	1,6	1,2
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	13,2	21,4	24,0	12,5
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΣ	76,7	65,3	69,5	82,6
ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΜΙΣΘΙ	8,5	11,7	4,9	3,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	3.562	4.484	3.608	5.256

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.35
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	0,0	2,5	0,0	0,0
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	13,7	16,2	17,4	2,5
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΣ	82,5	72,2	78,7	92,5
ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΜΙΣΘΙ	3,8	9,1	3,9	5,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	1.711	2.922	1.716	2.778

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.36
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	3,1	0,0	3,1	2,6
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	12,7	31,2	30,0	23,6
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΣ	71,4	52,3	61,0	71,5
ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΜΙΣΘΙ	12,8	16,5	5,9	2,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	1.851	1.562	1.892	2.478

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.37
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	62,9	66,7	69,4	71,0
ΟΧΙ	37,1	33,3	30,6	29,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	52.201	48.431	45.493	43.451

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.38
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	62,5	70,6	74,6	73,8
ΟΧΙ	37,5	29,4	25,4	26,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	23.216	21.128	18.047	18.094

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.39
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	63,2	63,8	65,9	69,0
ΟΧΙ	36,8	36,2	34,1	31,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	28.985	27.303	27.446	25.357

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.40
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ	1,0	1,0	0,6	0,7
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	4,5	5,7	3,3	4,6
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ	7,5	6,0	9,4	6,7
ΓΡΑΦΕΙΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΣ	19,6	15,4	14,7	16,9
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ	25,7	22,9	25,7	27,0
ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΨΑΡΑΔΕΣ	0,6	1,5	1,5	0,0
ΤΕΧΝΙΤΕΣ	6,6	9,4	11,2	10,0
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	14,6	13,7	9,5	9,5
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	19,5	23,4	24,1	24,6
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ	0,4	1,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	19.297	18.709	19.236	18.952

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.41
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ	0,0	0,0	0,0	0,7
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	6,1	6,4	2,9	4,2
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ	8,2	5,7	4,8	7,2
ΓΡΑΦΕΙΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΣ	24,9	21,7	23,9	23,7
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ	24,6	25,9	32,7	30,0
ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΨΑΡΑΔΕΣ	0,0	2,2	0,0	0,0
ΤΕΧΝΙΤΕΣ	3,9	7,1	9,8	10,0
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	12,8	10,8	9,0	10,0
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	18,7	19,5	16,9	14,2
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ	0,8	0,7	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	9.005	9.771	9.209	9.803

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.42
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ	1,8	2,0	1,2	0,7
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	3,0	4,9	3,7	5,0
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ	6,9	6,4	13,6	6,1
ΓΡΑΦΕΙΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΣ	15,0	8,5	6,3	9,7
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ	26,7	19,6	19,4	23,8
ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΨΑΡΑΔΕΣ	1,2	0,7	2,9	0,0
ΤΕΧΝΙΤΕΣ	8,9	11,9	12,4	10,0
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	16,2	17,0	9,9	8,9
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	20,3	27,7	30,6	35,8
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ	0,0	1,3	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	10.292	8.938	10.027	9.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.43
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
25-54 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΠΟΛΥΣΗ	15,9	12,6	9,6	9,9
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑ	5,7	5,7	5,6	7,0
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	48,6	54,6	50,7	53,8
ΑΣΘΕΝΕΙΑ/ΑΝΙΚΑΝΟ- ΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	20,1	17,5	22,9	21,0
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ/ΕΠΙΜΟΡ- ΦΩΣΗ	1,1	1,1	1,7	0,0
ΠΡΟΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	2,1	1,6	2,5	1,4
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	0,3	1,0	0,7	0,6
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	6,2	5,9	6,3	6,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	19.297	18.709	19.236	18.952

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.44
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
25-39 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΠΟΛΥΣΗ	12,1	7,1	3,6	10,5
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑ	4,1	5,7	4,0	6,2
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	60,8	70,0	66,6	64,5
ΑΣΘΕΝΕΙΑ/ΑΝΙΚΑΝΟ- ΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	15,3	10,8	14,8	14,3
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ/ΕΠΙΜΟΡ- ΦΩΣΗ	2,3	2,2	3,6	0,0
ΠΡΟΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	0,0	0,0	1,1	0,7
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	0,0	0,0	0,8	0,0
ΆΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	5,4	4,2	5,5	3,8
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	9.005	9.771	9.209	9.803

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.45
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
40-54 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΠΟΛΥΣΗ	19,1	18,5	15,1	9,2
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑ	7,0	5,7	7,0	8,0
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	37,9	37,8	36,0	42,3
ΑΣΘΕΝΕΙΑ / ΑΝΙΚΑΝΟ- ΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	24,4	24,9	30,4	28,2
ΠΡΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	4,0	3,4	3,8	2,0
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	0,6	2,0	0,7	1,3
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	7,0	7,6	7,0	9,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	10.292	8.938	10.027	9.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.46
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	1.046	52.201	2,0
2001	1.614	48.431	3,3
2002	1.594	45.493	3,5
2003	1.894	43.451	4,3

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.47
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	865	23.216	3,7
2001	1.490	21.128	7,1
2002	1.458	18.047	8,1
2003	1.596	18.094	8,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.48
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	181	28.985	0,6
2001	124	27.303	0,5
2002	136	27.446	0,5
2003	298	25.357	1,2

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.49
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	847	52.201	1,6
2001	1.058	48.431	2,2
2002	1.038	45.493	2,3
2003	1.018	43.451	2,3

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.50
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	787	23.216	3,4
2001	1.058	21.128	5,0
2002	1.038	18.047	5,8
2003	1.018	18.094	5,6

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.51
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	60	28.985	0,2
2001	0	27.303	0,0
2002	0	27.446	0,0
2003	0	25.357	0,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.52
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-54
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	199	52.201	0,4
2001	556	48.431	1,1
2002	556	45.493	1,2
2003	876	43.451	2,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.53
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25-39
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	78	23.216	0,3
2001	432	21.128	2,0
2002	420	18.047	2,3
2003	578	18.094	3,2

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.54
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 40-54
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	121	28.985	0,4
2001	124	27.303	0,5
2002	136	27.446	0,5
2003	298	25.537	1,2

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	31.563	64.728	48,8
2001	31.706	65.952	48,1
2002	32.711	66.684	49,1
2003	33.149	69.829	47,5

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	30,7	30,8	31,0	28,0
ΓΥΝΑΙΚΑ	69,3	69,2	69,0	72,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	31.563	31.706	32.711	33.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	58,4	59,3	56,8	57,9
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	6,0	6,8	7,3	9,2
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	1,3	1,2	1,2	20,8
ΛΥΚΕΙΟ	25,0	22,4	23,3	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	0,8	0,3	1,8
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	5,1	4,2	5,0	5,1
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	4,0	5,1	5,9	5,2
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,2	0,2	0,2	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	31.563	31.706	32.711	33.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	3,2	3,0	3,5	4,1
ΕΓΓΑΜΟΣ	86,9	85,8	83,9	83,7
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	8,6	9,9	10,5	8,9
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	1,3	1,3	2,1	3,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	31.563	31.706	32.711	33.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΘΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΠΑΛΙ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ	0,4	0,6	0,3	0,8
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	15,6	15,7	18,6	19,3
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	49,0	51,4	50,9	51,9
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	33,2	31,0	29,0	26,4
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,2	0,4	0,4	0,5
ΑΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ	0,4	0,6	0,0	0,0
ΔΕΝ ΑΝΕΦΕΡΕ ΤΟ ΛΟΓΟ	0,2	0,3	0,8	1,1
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	31.563	31.706	32.711	33.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003 ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ
ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	4,5	4,0	4,9	5,1
ΟΧΙ	95,5	96,0	95,1	94,9
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	31.563	31.706	32.711	33.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.7
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64 ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ- ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	783	32.012	2,4
2001	1.383	32.377	4,3
2002	1.034	32.776	3,2
2003	1.324	35.075	3,8

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	438	31.563	1,4
2001	487	31.706	2,0
2002	115	32.711	0,4
2003	359	33.149	1,1

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	2.104	31.563	6,7
2001	3.037	31.706	9,6
2002	3.054	32.711	9,3
2003	2.349	33.149	7,1

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.10
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΓΕΩΡΓΙΑ	14,1	0,0	5,6	4,8
ΑΛΙΕΙΑ	2,7	0,0	0,0	0,0
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,0	2,2	1,7	0,0
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	14,4	12,0	13,1	22,1
ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ, ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΚΑΙ ΝΕΡΟ	0,0	2,1	1,7	0,0
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	11,1	12,0	6,5	3,0
ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ	15,1	9,8	18,4	10,9
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	6,3	9,7	7,4	18,7
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	2,7	6,1	1,8	2,5
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	0,0	2,0	1,7	7,2
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	5,6	1,9	0,0	0,0
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	13,8	24,3	18,3	12,8
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	8,5	15,9	14,0	10,8
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	0,0	0,0	4,4	4,7
ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	2,8	0,0	5,4	0,0
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	0,0	0,0	0,0	2,5
ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	2,9	2,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	2.104	3.037	3.054	2.349

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.11
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	2,8	2,0	8,0	0,0
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	23,3	8,1	11,2	6,4
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΣ	68,3	86,0	77,0	82,1
ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΜΙΣΘΙ	5,6	3,9	3,8	11,5
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	2.104	3.037	3.054	2.349

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.12
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	66,9	69,7	72,8	72,4
ΟΧΙ	33,1	30,3	27,2	27,6
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	31.563	31.706	32.711	33.149

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.13
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ	5,0	4,7	3,5	6,1
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	12,3	15,1	15,8	14,0
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ	13,0	11,9	10,8	10,7
ΓΡΑΦΕΙΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΣ	7,2	5,0	5,3	4,3
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ	14,2	10,7	17,4	16,1
ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΨΑΡΑΔΕΣ	6,7	1,4	2,5	3,0
ΤΕΧΝΙΤΕΣ	12,2	14,4	14,2	11,7
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	9,1	14,5	13,1	10,2
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	20,3	21,8	17,0	23,5
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ	0,0	0,5	0,4	0,4
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	13.190	13.181	14.135	13.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.14
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
55-64 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΠΟΛΥΣΗ	11,5	9,5	8,5	9,1
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑ	3,3	4,1	1,8	2,4
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	12,7	12,5	15,9	16,7
ΑΣΘΕΝΕΙΑ/ΑΝΙΚΑΝΟ- ΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	18,6	16,2	20,9	23,3
ΠΡΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	17,8	19,5	16,1	13,5
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	33,2	32,3	31,4	30,8
ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	2,9	5,9	5,4	4,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	13.190	13.181	14.135	13.343

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.15
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	71	31.563	0,2
2001	119	31.706	0,4
2002	54	32.711	0,2
2003	505	33.149	1,5

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 65+ ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ
ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ (%)
2000	67.475	75.241	89,7
2001	70.221	78.704	89,2
2002	70.914	79.609	89,1
2003	71.614	81.726	87,6

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΦΥΛΟ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΝΔΡΑΣ	41,3	41,4	40,9	40,2
ΓΥΝΑΙΚΑ	58,7	58,6	59,1	59,8
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	67.475	70.221	70.914	71.614

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΚΑΘΟΛΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ / ΔΗΜΟΤΙΚΟ	83,8	80,7	78,8	78,6
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	3,2	3,2	3,2	3,7
ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ	0,0	0,1	0,1	0,1
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	0,1	0,1	0,2	11,5
ΛΥΚΕΙΟ	8,8	10,1	10,9	
ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗ*	-	0,3	0,3	0,6
ΑΝΩΤΕΡΗ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙ-ΣΤΗΜΙΑΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ	1,9	2,3	2,8	2,5
ΠΤΥΧΙΟ / ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	2,1	3,0	3,4	2,7
ΔΟΚΤΟΡΑΤΟ	0,1	0,2	0,3	0,3
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	67.475	70.221	70.914	71.614

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

* Στην “Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000” η μεταλυκειακή εκπαίδευση περιλαμβάνεται στην Τεχνική Σχολή και στο Λύκειο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.4
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΓΑΜΟΣ	3,0	2,7	2,9	2,8
ΕΓΓΑΜΟΣ	65,2	64,4	63,9	64,4
ΧΗΡΟΣ / ΧΗΡΑ	30,9	32,4	32,9	32,1
ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ / ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΗ	0,9	0,5	0,3	0,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	67.475	70.221	70.914	71.614

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΛΟΓΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΣΘΕΝΗΣ / ΑΝΙΚΑΝΟΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	6,8	4,9	2,1	2,6
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	9,8	18,1	11,1	11,3
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	83,3	77,0	86,8	86,1
ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΒΡΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	0,1	0,0	0,0	0,0
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	67.475	70.221	70.914	71.614

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.6
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	0,8	0,4	0,4	0,3
ΟΧΙ	99,2	99,6	99,6	99,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	67.475	70.221	70.914	71.614

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.7
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+ ΧΡΟΝΩΝ
ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΔΡΑΝΕΙΣ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΠΑΣΧΟ- ΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	369	7.767	4,8
2001	680	8.319	8,2
2002	1.037	8.697	11,9
2003	1.343	10.051	13,4

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.8
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΗΤΑΝ ΑΝΕΡΓΟΙ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	221	67.475	0,3
2001	171	70.221	0,2
2002	0	70.914	0,0
2003	0	71.614	0,0

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.9
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΝ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΠΡΙΝ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
2000	1.147	67.475	1,7
2001	1.091	70.221	1,6
2002	1.059	70.914	1,5
2003	1.656	71.614	2,3

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.10
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΡΓΑΣΤΗΚΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΝΑΙ	68,3	70,8	74,2	74,3
ΟΧΙ	31,7	29,2	25,8	25,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	67.475	70.221	70.914	71.614

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.11
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ	2,2	2,0	5,1	4,7
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	5,5	5,4	4,0	3,2
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΓΡΑΦΕΙΣ	3,5	4,6	3,9	5,7
ΓΡΑΦΕΙΣ, ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑΜΙΕΣ	7,7	8,4	7,9	7,0
ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΠΩΛΗΤΕΣ	11,7	11,8	10,7	8,2
ΓΕΩΡΓΟΙ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΚΑΙ ΨΑΡΑΔΕΣ	6,5	8,2	7,9	7,8
ΤΕΧΝΙΤΕΣ	14,9	16,1	15,1	17,1
ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΤΕΣ	10,9	8,7	7,9	11,1
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ	37,1	34,8	37,5	35,2
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	14.221	14.179	15.013	15.093

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.12
ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ
65+ ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΛΟΓΟΙ	ΕΤΟΣ			
	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)	2003 (%)
ΑΠΟΛΥΣΗ	1,7	3,3	4,0	6,1
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑ	1,7	1,2	0,9	1,0
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ	9,1	6,0	11,4	10,3
ΑΣΘΕΝΕΙΑ/ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ	10,5	4,3	7,0	6,7
ΠΡΟΩΡΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	3,4	4,0	1,5	2,4
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ	71,4	80,0	73,1	71,8
ΆΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ	2,2	1,2	2,1	1,7
ΑΡ. ΑΤΟΜΩΝ	14.221	14.179	15.013	15.093

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.13
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΔΡΑΝΟΥΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 65+
ΧΡΟΝΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2003

ΕΤΟΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΑΔΡΑΝΕΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
2000	0	67.475	0,0
2001	109	70.221	0,2
2002	63	70.914	0,1
2003	161	71.614	0,2

Πηγή: Έρευνες Εργατικού Δυναμικού 2000,2001,2002,2003,Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1:	Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	22
2:	Ποσοστό ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15 χρονών και άνω στο σύνολο του πληθυσμού την περίοδο 2000-2003.	25
3:	Ποσοστιαία μεταβολή οικονομικά ενεργού πληθυσμού κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	26
4:	Ποσοστό συμμετοχής πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	28
5:	Ποσοστιαία μεταβολή αριθμού απασχολουμένων κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	30
6:	Ποσοστό απασχόλησης πληθυσμού ηλικίας 15-64 χρονών κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	31
7:	Ποσοστιαία μεταβολή ανεργίας κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	33
8:	Ποσοστό ανεργίας κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	35
9:	Ποσοστό αδράνειας ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-64 χρονών την περίοδο 2000-2003.	37
10:	Συνοπτικά στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2002.	38
11:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	43
12:	Ηλικιακή κατανομή αδρανούς δυναμικού την περίοδο 2000-2003.	44

13:	Ποσοστό αδράνειας κατά ομάδα ηλικίας την περίοδο 2000-2003.	46
14:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.	47
15:	Ποσοστό αδράνειας ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 25-64 χρονών κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.	50
16:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού κατά οικογενειακή κατάσταση την περίοδο 2000-2003.	51
17:	Κυριότεροι λόγοι αδράνειας την περίοδο 2000-2003.	53
18:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.	55
19:	Ποσοστό απασχολουμένων που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	58
20:	Ποσοστό ανέργων που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	59
21:	Κατάσταση αδρανούς δυναμικού ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003	61
22:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας εργασίας ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	63
23:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού κατά επαγγελματική υπόσταση εργασίας ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	65
24:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού με προηγούμενη εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.	66

25:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας την περίοδο 2000-2003.	68
26:	Λόγοι αποχώρησης αδρανούς δυναμικού από την προηγούμενη εργασία. την περίοδο 2000-2003.	70
27:	Ποσοστό νοικοκυριών που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι την περίοδο 2000-2003.	72
28:	Ποσοστό νοικοκυριών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο την περίοδο 2000-2003.	73
29:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς δυναμικού σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003.	76
30:	Ποσοστό αδράνειας ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 15-19, 20-24 και 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003.	82
31:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	84
32:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.	86
33:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών κατά οικογενειακή κατάσταση την περίοδο 2000-2003.	89
34:	Κυριότεροι λόγοι αδράνειας αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών την περίοδο 2000-2003.	91
35:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.	93

36:	Ποσοστό απασχολουμένων ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	96
37:	Ποσοστό ανέργων ηλικίας 15-24 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	98
38:	Κατάσταση αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	100
39:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.	102
40:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας την περίοδο 2000-2003.	105
41:	Λόγοι αποχώρησης αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών από την προηγούμενη εργασία. την περίοδο 2000-2003.	106
42:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς δυναμικού ηλικίας 15-24 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003.	111
43:	Ποσοστό αδράνειας ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 25-39, 40-54 και 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003.	116
44:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	118
45:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.	120

46:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών κατά οικογενειακή κατάσταση την περίοδο 2000-2003.	122
47:	Κυριότεροι λόγοι αδράνειας αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών την περίοδο 2000-2003.	124
48:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.	126
49:	Ποσοστό απασχολουμένων ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	129
50:	Ποσοστό ανέργων ηλικίας 25-54 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	131
51:	Κατάσταση αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	133
52:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας εργασίας ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	136
53:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών κατά επαγγελματική υπόσταση εργασίας ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	138
54:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.	139
55:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας την περίοδο 2000-2003.	141

56:	Λόγοι αποχώρησης αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών από την προηγούμενη εργασία. την περίοδο 2000-2003.	143
57:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς δυναμικού ηλικίας 25-54 χρονών σε εκπαίδευση και κατάρτιση την περίοδο 2000-2003.	147
58:	Ποσοστό αδράνειας ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003.	152
59:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	154
60:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.	155
61:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών κατά οικογενειακή κατάσταση την περίοδο 2000-2003.	156
62:	Κυριότεροι λόγοι αδράνειας αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών την περίοδο 2000-2003.	159
63:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.	160
64:	Ποσοστό απασχολουμένων ηλικίας 55-64 χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	163
65:	Κατάσταση αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	165

66:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών κατά ευρύ τομέα οικονομικής δραστηριότητας εργασίας ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	167
67:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών κατά επαγγελματική υπόσταση εργασίας ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	169
68:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.	170
69:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας την περίοδο 2000-2003.	172
70:	Λόγοι αποχώρησης αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών από την προηγούμενη εργασία. την περίοδο 2000-2003.	173
71:	Ποσοστό νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι την περίοδο 2000-2003.	175
72:	Ποσοστό νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 55-64 χρονών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο την περίοδο 2000-2003.	176
73:	Ποσοστό συμμετοχής αδρανούς δυναμικού ηλικίας 55-64 χρονών σε κατάρτιση την περίοδο 2000-2003.	179
74:	Ποσοστό αδράνειας ανθρώπινου δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών την περίοδο 2000-2003.	181
75:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών κατά φύλο την περίοδο 2000-2003.	183

76:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών κατά επίπεδο μόρφωσης την περίοδο 2000-2003.	184
77:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ κατά οικογενειακή κατάσταση την περίοδο 2000-2003.	186
78:	Κυριότεροι λόγοι αδράνειας αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών την περίοδο 2000-2003.	188
79:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών που επιθυμούσε να εργαστεί την περίοδο 2000-2003.	189
80:	Ποσοστό απασχολουμένων ηλικίας 65+ χρονών που ένα χρόνο πριν ήταν αδρανείς την περίοδο 2000-2003.	191
81:	Κατάσταση αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών ένα χρόνο πριν την περίοδο 2000-2003.	194
82:	Ποσοστό αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών με προηγούμενη εργασιακή πείρα την περίοδο 2000-2003.	195
83:	Κατανομή αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών κατά επαγγελματική κατηγορία προηγούμενης εργασίας την περίοδο 2000-2003.	196
84:	Λόγοι αποχώρησης αδρανούς δυναμικού ηλικίας 65+ χρονών από την προηγούμενη εργασία. την περίοδο 2000-2003.	198
85:	Ποσοστό νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 65+ χρονών που έχουν ηλεκτρονικό υπολογιστή στο σπίτι την περίοδο 2000-2003.	199
86:	Ποσοστό νοικοκυριών με αρχηγό ηλικίας 65+ χρονών που είναι ενωμένα με το διαδίκτυο την περίοδο 2000-2003.	200

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (2004), “Πανόραμα των απασχολουμένων της Κύπρου 2000-2003”.

Γραφείο Προγραμματισμού, (2003), “Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3: Ανθρώπινο Δυναμικό”.

Γραφείο Προγραμματισμού, (2003), “Επιτελική Σύνοψη Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2004-2006”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1957), “Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1992), “Συνθήκη του Μάαστριχτ”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2002), “Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών: Απολογισμός πέντε ετών Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2003), “Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών: Το μέλλον της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση (ΕΣΑ). Μια στρατηγική για την πλήρη απασχόληση και καλύτερες θέσεις εργασίας για όλους”.

European Commission, (1994), “Meeting on 9 και 10 December 1994 in Essen. Presidency Conclusions”.

European Commission, (1997), “Luxembourg Extraordinary European Council Meeting on Employment. Presidency Conclusions”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1998), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Κάρντιφ 15 και 16 Ιουνίου 1998. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

European Commission, (1999), “Cologne European Council 3 και 4 June 1999. Presidency Conclusions”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1999), “Συνθήκη του Άμστερνταμ”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2000), “Ευρωπαϊκή πολιτική απασχόλησης και κοινωνική πολιτική: μια πολιτική για τον άνθρωπο”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2000), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας 23 και 24 Μαρτίου 2000. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2000), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φέϊρα 19 και 20 Ιουνίου 2000. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2000), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας 7, 8 και 9 Δεκεμβρίου 2000. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2001), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης 23 και 24 Μαρτίου 2001. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2001), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ 15 και 16 Ιουνίου 2001. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2001), “Συνθήκη της Νίκαιας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2002), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης 15 και 16 Μαρτίου 2002. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2003), “Απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές των κρατών μελών για την απασχόληση”.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2003), “Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών 20 και 21 Μαρτίου 2003. Συμπεράσματα της Προεδρίας”.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, (2003), “Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2003”.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, (2003), “Joint Assessment of Employment Priorities in Cyprus. Progress Implementation Report 2003”.

Eurostat, (2002), “European social statistics – Labour force survey Principal results 2002”.

International Labour Office, (1990), “ISCO-88, International Standard Classification of Occupations”.

Στατιστική Υπηρεσία, (1996), “Σύστημα Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων (NACE Αναθ. 1)”.